
Raport Roczny 2021

Raport Roczny 2021

Warszawa 2022

Opracowano na podstawie materiałów NBP.

Zdjęcie Prezesa NBP
Piotr Małecki

Wydął:
Narodowy Bank Polski
Departament Edukacji i Wydawnictw
00-919 Warszawa
ul. Świętokrzyska 11/21
www.nbp.pl

ISSN 1427-0277

© Copyright Narodowy Bank Polski, 2022

Spis treści

Wstęp Prezesa Narodowego Banku Polskiego	6
Rada Polityki Pieniężnej	8
Zarząd Narodowego Banku Polskiego	8
Schemat organizacyjny NBP według stanu na 31 grudnia 2021 r.	9
Synteza	11
Rozdział 1. Funkcjonowanie organów Narodowego Banku Polskiego	19
1.1. Prezes Narodowego Banku Polskiego	20
1.2. Rada Polityki Pieniężnej	20
1.3. Zarząd Narodowego Banku Polskiego	22
1.4. Plan działalności NBP	24
Rozdział 2. Polityka pieniężna	25
2.1. Strategia polityki pieniężnej w 2021 r.	26
2.2. Polityka pieniężna i jej uwarunkowania w 2021 r.	28
2.3. Instrumenty polityki pieniężnej w 2021 r.	41
Rozdział 3. Działania na rzecz stabilności systemu finansowego	51
3.1. Nadzór makroostrożnościowy	52
3.2. Współpraca z innymi instytucjami publicznymi w zakresie stabilności finansowej	54
3.3. Działalność analityczna i badawcza w zakresie systemu finansowego	54
3.4. Międzynarodowa współpraca na rzecz stabilności finansowej	56
3.5. Działania operacyjne NBP na rzecz utrzymania stabilności finansowej	57
Rozdział 4. Działalność emisyjna	59
4.1. Pieniądz gotówkowy w obiegu	60
4.2. Emisja wartości kolekcjonerskich	60
4.3. Funkcjonowanie obrotu gotówkowego	61
4.4. Działania na rzecz usprawnienia obrotu gotówkowego	62
4.5. Fałszerstwa polskich znaków pieniężnych	62
Rozdział 5. Zarządzanie rezerwami dewizowymi	65
5.1. Poziom oficjalnych aktywów rezerwowych	66
5.2. Strategia zarządzania rezerwami dewizowymi	67
5.3. Zarządzanie ryzykiem finansowym w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi	68
5.4. Stopa zwrotu z rezerw walutowych	69
5.5. Dochód z działalności inwestycyjnej	70

Rozdział 6. Działalność dewizowa	73
6.1. Rejestr działalności kantorowej	74
6.2. Decyzje w sprawach dewizowych	74
6.3. Kontrola obrotu dewizowego	74
Rozdział 7. Działania na rzecz systemu płatniczego	77
7.1. Realizacja zadań operacyjnych	78
7.2. Działania w zakresie polityki i rozwoju systemu płatniczego	79
7.3. Nadzór nad systemem płatniczym	81
7.4. NBP jako udziałowiec krajowych osób prawnych świadczących usługi na rzecz instytucji finansowych	82
Rozdział 8. Obsługa Skarbu Państwa	85
8.1. Rachunki bankowe prowadzone przez NBP	86
8.2. Obsługa zagranicznych zobowiązań i należności budżetu państwa	87
8.3. Obsługa obrotu papierami wartościowymi	87
8.4. Współpraca z Ministerstwem Finansów w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym	88
Rozdział 9. Działalność analityczno-badawcza	89
9.1. Analizy i badania dotyczące polityki pieniężnej	90
9.2. Analizy i badania procesów cenotwórczych, cen i inflacji	90
9.3. Prognozowanie makroekonomiczne i rozwój modeli prognostycznych	91
9.4. Analizy i badania sytuacji fiskalnej	91
9.5. Analizy gospodarki światowej i wpływu zagranicy na polską gospodarkę	91
9.6. Analizy i badania sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych	92
9.7. Analizy i badania sytuacji ekonomicznej rynku pracy	92
9.8. Analizy i badania sytuacji ekonomicznej i finansowej przedsiębiorstw	92
9.9. Analizy i badania międzysektorowe	93
9.10. Publikacje naukowe pracowników NBP	93
9.11. Konferencje naukowe organizowane przez NBP	93
9.12. Współpraca ze środowiskiem naukowym, bankami centralnymi i instytucjami międzynarodowymi	94
Rozdział 10. Działalność statystyczna	97
10.1. Podstawowe zadania z zakresu statystyki	98
10.2. Zadania statystyczne wynikające z uczestnictwa NBP w Europejskim Systemie Banków Centralnych i innych instytucjach międzynarodowych	99
Rozdział 11. Działalność edukacyjna i komunikacyjna	105
11.1. Działalność edukacyjna	106

11.2. Działalność komunikacyjna	108
11.3. Działalność wydawnicza i biblioteczna	109
11.4. Rozpatrywanie, skarg, wniosków, listów i petycji	110
Rozdział 12. Działalność legislacyjna	113
12.1. Działalność legislacyjna organów NBP	114
12.2. Udział NBP w pracach organów państwa nad projektami aktów normatywnych	114
12.3. Udział NBP w konsultowaniu projektów opinii Europejskiego Banku Centralnego do projektów unijnych aktów prawnych oraz projektów krajowych aktów prawnych państw członkowskich Unii Europejskiej	116
Rozdział 13. Współpraca międzynarodowa	117
13.1. Realizacja zadań wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej	118
13.2. Współpraca z międzynarodowymi instytucjami gospodarczymi i finansowymi	120
Rozdział 14. Działalność wewnętrzna	123
14.1. Zarządzanie kadrami	124
14.2. Zmiany organizacyjne	124
14.3. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym	125
14.4. Działalność inwestycyjna	125
14.5. Obsługa informatyczna systemu bankowego i NBP	125
14.6. Audyt wewnętrzny	126
14.7. Działalność oddziałów okręgowych NBP	126
14.8. Zapewnienie bezpieczeństwa	127
Rozdział 15. Sytuacja majątkowa i kapitałowa oraz wynik finansowy NBP za 2021 r.	129
15.1. Wstęp	130
15.2. Charakterystyka bilansu NBP	133
15.3. Charakterystyka rachunku zysków i strat NBP	145
Załącznik 1. Wybrane dane makroekonomiczne i finansowe	153
Załącznik 2. Lista wybranych publikacji NBP	161
Załącznik 3. Wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami	165
Załącznik 4. Sprawozdanie finansowe NBP na dzień 31 grudnia 2021 roku wraz ze Sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania	171
Aneks statystyczny	247
Uwagi metodyczne	272
Spis najważniejszych skrótów	281

Adam Glapiński
Prezes Narodowego Banku Polskiego

Szanowni Państwo

Rok 2021 był kolejnym rokiem zmagania się z pandemią COVID-19 i olbrzymią niepewnością dotyczącą jej dalszego przebiegu oraz konsekwencji makroekonomicznych.

Na początku roku sytuacja epidemiczna silnie oddziaływała na krajową koniunkturę, jednak jej wpływ był słabszy niż w pierwszej fazie pandemii. Polska gospodarka odrabiała pandemiczne straty, ale trwałość ożywienia gospodarczego była pod znakiem zapytania. Jednocześnie inflacja na początku 2021 r. kształtowała się na poziomie zgodnym z celem NBP, choć w kolejnych kwartałach – podobnie jak w innych krajach – następował jej stopniowy wzrost. Przyczyniały się do tego głównie czynniki pozostające poza wpływem krajowej polityki pieniężnej, w tym przede wszystkim wzrost cen surowców na światowych rynkach i globalne zaburzenia podażowe, a także czynniki regulacyjne,

tj. silne wzrosty opłat za wywóz śmieci oraz cen energii elektrycznej. Natura czynników podwyższających inflację w pierwszych trzech kwartałach 2021 r. pozwalała oczekiwać, że po przejściowym wzroście inflacja w 2022 r. się obniży, co w warunkach wciąż niepewnej sytuacji pandemicznej przemawiało za utrzymaniem stóp procentowych NBP na niezmiennym poziomie.

Oczekiwania te zmieniły się jednak na przełomie III i IV kwartału 2021 r., gdy wraz z ponownym, silnym wzrostem cen surowców na świecie wydłużył się przewidywany okres utrzymywania się dynamiki cen na podwyższonym poziomie. Jednocześnie pojawiły się sygnały wskazujące, że kolejne fale pandemii nie będą już istotnie zaburzać ożywienia aktywności gospodarczej. W efekcie oceniono, że istnieje ryzyko utrwalenia się inflacji w średnim okresie na poziomie wyższym od celu inflacyjnego. Aby ograniczyć to ryzyko, NBP wyraźnie zaostrzył politykę pieniężną. Podwyższono stopy procentowe oraz stopę rezerwy obowiązkowej, a także wycofano pozostałe instrumenty wprowadzone w 2020 r. w celu łagodzenia pandemicznego szoku, w tym zakończono skup dłużnych papierów wartościowych na rynku wtórnym. Trwałe obniżenie inflacji stało się najważniejszym wyzwaniem NBP w zakresie polityki pieniężnej.

Jednocześnie bank centralny był aktywny również w innych obszarach, realizując swoje ustawowe zadania. Przede wszystkim podejmowane były działania, których celem było zapewnienie niezakłóconego zaopatrywania banków w znaki pieniężne w kolejnym roku pandemii. Przyjęto też Narodową Strategię Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego, która zawiera propozycje działań na rzecz: powszechnej akceptacji i dostępności gotówki, niezakłóconego zaopatrywania rynku w polską walutę, bezpieczeństwa fizycznego banknotów i monet oraz odporności na cyberzagrożenia systemów IT wykorzystywanych w obrocie gotówkowym. Z kolei działając na rzecz rozwoju systemu

---

płatniczego, NBP rozpoczął budowę nowego systemu RTGS w złotych (SORBNET3).

W ramach zarządzania rezerwami dewizowymi bank centralny kontynuował dywersyfikację walutową, a także rozpoczął inwestycje w *equity index futures*, co przyczyni się do podwyższenia dochodowości rezerw w długim okresie. Ponadto, zgodnie z globalnymi trendami, NBP zwiększył zaangażowanie w zielone obligacje oraz obligacje zrównoważonego rozwoju. Warto podkreślić, że na koniec 2021 r. wartość rezerw dewizowych przekroczyła 146 mld euro. To bardzo ważne, bowiem aktywa rezerwowe zapewniają wiarygodność i bezpieczeństwo płatnicze polskiego państwa.

Narodowy Bank Polski niezmiennie działał też na rzecz stabilności systemu finansowego, przewodnicząc pracom Komitetu Stabilności Finansowej w zakresie nadzoru makroostrożnościowego (KSF-M) i uczestnicząc w pracach KSF związanych z zarządzaniem kryzysowym (KSF-K). Prowadził także analizy i badania w zakresie stabilności finansowej, których wyniki są publikowane m.in. w *Raportach o stabilności finansowej* oraz opracowaniach *Rozwój systemu finansowego w Polsce*.

To tylko przykłady aktywności NBP w 2021 r. – szczególnie i obszerniejsze omówienie wszystkich działań znajdą Państwo w kolejnych rozdziałach niniejszego Raportu. Dodam, że Narodowy Bank Polski wypracował w 2021 r. zysk w wysokości 11,0 mld zł. Zgodnie z obowiązującymi przepisami 95% zysku NBP, tj. 10,4 mld zł, przekazano do budżetu państwa. Pozostała część zysku zwiększyła fundusz rezerwowy NBP.

Na koniec – choć wykracza to poza ściśle ramy czasowe niniejszego Raportu – nie sposób nie wspomnieć o sytuacji w Ukrainie. Dokonując zbrojnej agresji na terytorium sąsiada, Rosja doprowadziła do wybuchu kryzysu humanitarnego i gospodarczego o niepotykanej dotąd skali. Masowa ucieczka ludności z terenów objętych wojną, zaburzenia w łańcuchach dostaw, ograniczenia podaży surowców energetycznych i rolnych, a także podwyższona zmienność na rynkach finansowych stanowią wyzwania, którym musieliśmy stawić czoła w pierwszych miesiącach 2022 r. i z którymi zapewne będziemy się mierzyć również w najbliższej przyszłości. Narodowy Bank Polski od początku wojny nie był obojętny na to, co dzieje się za naszą wschodnią granicą. W związku z pojawieniem się zagrożeń dla stabilności ukraińskiego systemu finansowego, w ramach współpracy dwustronnej, NBP udostępnił Narodowemu Bankowi Ukrainy linię swapową na parze walutowej dolar amerykański/hrywna. Ponadto umożliwił uchodźcom z Ukrainy wymianę rodzimej waluty na złotego (do 10 tys. hrywien).

Podsumowując – rok 2021 i początek bieżącego roku były dla NBP czasem dużych wyzwań i wyczerpanej pracy na rzecz Polski i dla dobra Obywateli. Serdecznie dziękuję wszystkim Pracownikom NBP, Koleżankom i Kolegom za ich trud, zaangażowanie i wysiłek włożony w codzienną pracę, z której sprawozdanie z dumą oddaję w Państwa ręce.

Zapraszam do lektury Raportu Roczno Narodowego Banku Polskiego za 2021 r.

RADA POLITYKI PIENIĘŻNEJ*

Przewodniczący

Adam Glapiński

Członkowie:

Grażyna Ancyparowicz

Eugeniusz Gatnar

Łukasz Hardt

Cezary Kochalski

Jerzy Kropiwnicki

Eryk Łon

Rafał Sura

Kamil Zubelewicz

Jerzy Żyżyński

ZARZĄD NARODOWEGO BANKU POLSKIEGO

Przewodniczący

Adam Glapiński

Wiceprezes NBP – Pierwszy Zastępca Prezesa NBP

Marta Kightley

Wiceprezes NBP

Adam Lipiński

Członkowie:

Marta Gajęcka**

Andrzej Kaźmierczak

Ryszard Kokoszczyński***

Piotr Pogonowski

Paweł Szalamacha

* Powyżej przedstawiono skład Rady Polityki Pieniężnej według stanu na 31 grudnia 2021 r. Do dnia przyjęcia *Sprawozdania z działalności NBP w 2021 r.*:

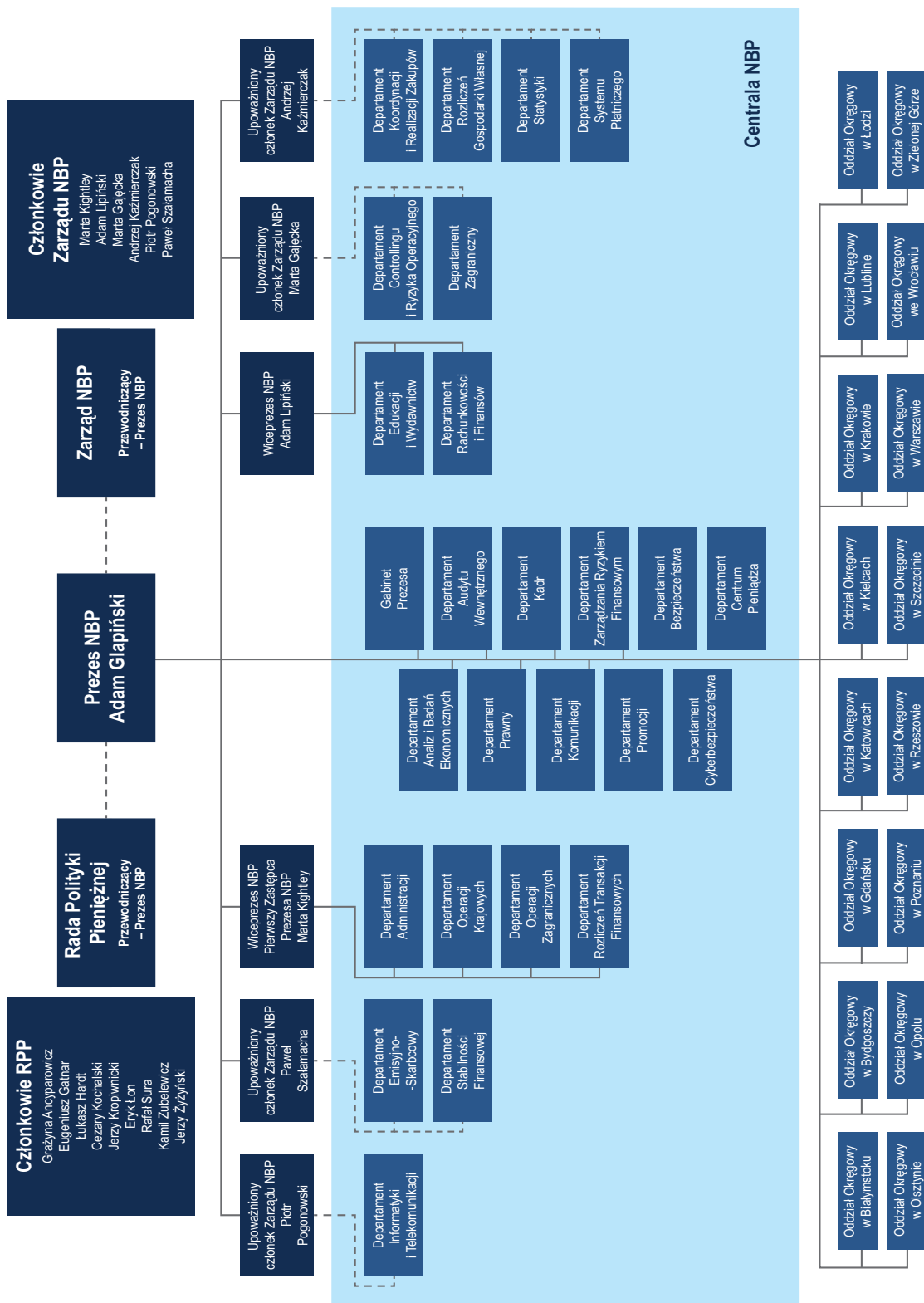
– zakończyły się kadencje członków Rady Polityki Pieniężnej: 25 stycznia 2022 r. – Eugeniusza Gatnara i Jerzego Kropiwnickiego; 9 lutego 2022 r. – Grażyny Ancyparowicz i Eryka Łona; 20 lutego 2022 r. – Łukasza Hardta i Kamila Zubelewicza; 30 marca 2022 r. – Jerzego Żyżyńskiego;

– rozpoczęły sześcioladne kadencje następujący członkowie Rady Polityki Pieniężnej: 26 stycznia 2022 r. – Ludwik Kotecki i Przemysław Litwiniuk; 21 lutego 2022 r. – Ireneusz Dąbrowski i Henryk Wnorowski; 23 lutego 2022 r. – Wiesław Janczyk.

** Z dniem 1 stycznia 2021 r. na funkcję członka Zarządu NBP została powołana Marta Gajęcka.

*** Z dniem 4 sierpnia 2021 r. funkcję członka Zarządu NBP przestał pełnić Ryszard Kokoszczyński (w związku z zakończeniem kadencji).

Schemat organizacyjny NBP według stanu na 31 grudnia 2021 r.

--- Bieżący nadzór sprawowany na podstawie upoważnień udzielonych członkom Zarządu przez Prezesa NBP.

— Bieżący nadzór sprawowany na podstawie podporządkowania zgodnie z działaniami pracy wyznaczonymi do kierowania wiceprezosem NBP przez Prezesa NBP.

Synteza

Synteza

1. Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej „Centralnym bankiem państwa jest Narodowy Bank Polski. Przysługuje mu wyłączne prawo emisji pieniądza oraz ustalania i realizowania polityki pieniężnej. Narodowy Bank Polski odpowiada za wartość polskiego pieniądza”. Podstawowe zadania NBP określa ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim i Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, a także Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Statut Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego. W 2021 r. NBP działał zgodnie z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2021 oraz Planem działalności NBP na lata 2021–2023*.
2. *Raport Roczny* przedstawia realizację przez NBP ustawowych zadań w 2021 r. w następujących obszarach: polityka pieniężna, działania na rzecz stabilności systemu finansowego, działalność emisyjna, zarządzanie rezerwami dewizowymi, działalność dewizowa, działania na rzecz systemu płatniczego, obsługa Skarbu Państwa, działalność analityczno-badawcza, działalność statystyczna, działalność edukacyjna i komunikacyjna oraz współpraca międzynarodowa. W *Raporcie* przedstawiono również działalność legislacyjną, działalność wewnętrzną, a także opis sytuacji majątkowej i kapitałowej oraz wynik finansowy za 2021 r.
3. Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawą o Narodowym Banku Polskim organami NBP są: Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rada Polityki Pieniężnej i Zarząd Narodowego Banku Polskiego. W 2021 r. strukturę organizacyjną NBP tworzyły: Centrala i 16 jednostek organizacyjnych.
4. W 2021 r. realizacja zadań NBP odbywała się w warunkach pandemii COVID-19. NBP podejmował działania adekwatne do związanych z tym wyzwań, przed którymi stanęła polska gospodarka.
5. W 2021 r. polityka pieniężna była prowadzona zgodnie z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2021*. Podobnie jak w poprzednich latach głównym celem polityki pieniężnej w 2021 r. było utrzymanie stabilności cen, przy jednoczesnym wspieraniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego oraz stabilności systemu finansowego. Prowadząc politykę pieniężną, NBP nadal wykorzystywał strategię celu inflacyjnego. Od 2004 r. średniookresowy cel inflacyjny wynosi 2,5% z symetrycznym przedziałem odchylenia o szerokości ± 1 punkt procentowy. Decyzje w zakresie polityki pieniężnej podejmowano na podstawie dostępnych informacji, uwzględniając ocenę dotyczącą przyczyn i trwałości szoków wpływających na procesy inflacyjne, a także ocenę dotyczącą trwałości ożywienia gospodarczego po pandemicznej recesji.

W pierwszych kwartałach 2021 r. polska gospodarka odrabiała pandemiczne straty, jednak kolejne fale pandemii COVID-19 oraz niepewność dotycząca jej dalszego przebiegu nadal wpływały na koniunkturę, będąc istotnym czynnikiem ryzyka dla trwałości ożywienia gospodarczego. Jednocześnie na początku 2021 r. inflacja kształtowała się na poziomie zgodnym z celem NBP, choć w kolejnych kwartałach następował – podobnie jak w innych krajach – stopniowy wzrost dynamiki cen. Do wzrostu inflacji przyczyniały się głównie czynniki pozostające poza wpływem krajowej polityki pieniężnej, w tym przede wszystkim

wzrost cen surowców na rynkach światowych oraz globalne zaburzenia podażowe, a także czynniki regulacyjne, tj. silne wzrosty opłat za wywóz śmieci oraz wzrost cen energii elektrycznej. Biorąc pod uwagę naturę większości czynników podwyższających dynamikę cen, w pierwszych trzech kwartałach 2021 r. oceniano, że – po przejściowym wzroście inflacji w 2021 r. – w 2022 r. inflacja się obniży. Wskazywały na to dostępne prognozy – w tym NBP, instytucji międzynarodowych oraz analityków rynkowych.

W tych warunkach w I–III kwartale 2021 r. Rada utrzymywała stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie. NBP kontynuował także pozostałe działania podjęte w 2020 r. w reakcji na wybuch pandemii. Wobec zewnętrznego i podażowego charakteru większości czynników podwyższających inflację, a także ocen dotyczących przejściowego charakteru podwyższonej dynamiki cen, przy utrzymującej się niepewności dotyczącej wpływu sytuacji pandemicznej na gospodarkę, takie działanie było spójne z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2021*, zgodnie z którymi inflacja – ze względu na szoki makroekonomiczne i finansowe – może okresowo kształtować się powyżej lub poniżej celu, w tym również poza określonym przedziałem odchyień od celu. W ten sposób polityka pieniężna wspierała ożywienie gospodarcze po pandemicznej recesji, a jednocześnie dążyła do utrzymania stabilności cen w średnim okresie.

W ostatnich miesiącach 2021 r. uwarunkowania makroekonomiczne polityki pieniężnej zmieniły się istotnie. Na rynkach światowych nastąpił ponowny silny wzrost cen surowców, przede wszystkim energetycznych, a także rolnych. Ponadto przedłużały się zaburzenia w globalnych sieciach dostaw. W konsekwencji znacząco podwyższono prognozy inflacji na kolejne kwartały, przez co wzrosło ryzyko kształtowania się inflacji powyżej celu inflacyjnego NBP w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej. Jednocześnie napływające informacje wskazywały, że PKB w Polsce przekroczył poziom sprzed pandemii, a trwające ożywienie gospodarcze prawdopodobnie nie będzie istotnie zaburzone przez kolejną falę pandemii.

Wobec takich uwarunkowań w IV kwartale 2021 r. Rada trzykrotnie podwyższyła stopy procentowe NBP, a także zwiększyła stopę rezerwy obowiązkowej. Jednocześnie pod koniec 2021 r. zakończono skup obligacji w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku. Zacieśnienie polityki pieniężnej było zgodne z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2021* i miało na celu obniżenie inflacji do celu NBP w średnim okresie, przy jednoczesnym wspieraniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego.

6. W 2021 r. NBP realizował politykę pieniężną, wykorzystując instrumenty przewidziane w *Założeniach polityki pieniężnej na rok 2021*. Stosowane instrumentarium było dostosowywane do zmieniających się w ciągu roku uwarunkowań makroekonomicznych i rynkowych. Podstawowym instrumentem polityki pieniężnej w 2021 r. były stopy procentowe NBP. W I–III kwartale 2021 r. Rada utrzymywała stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie. W IV kwartale 2021 r. Rada podwyższyła stopy procentowe NBP, w tym stopę referencyjną z 0,10% do 1,75%. Podobnie jak w poprzednich latach celem operacyjnym polityki pieniężnej było kształtowanie stawki POLONIA w pobliżu stopy referencyjnej NBP. Cel operacyjny był realizowany głównie przy wykorzystaniu podstawowych operacji otwartego rynku, przeprowadzanych regularnie raz w tygodniu, w formie emisji bonów pieniężnych NBP, co do zasady z 7-dniowym okresem zapadalności. Uzupełniającą rolę pełniły, wznowione w grudniu 2021 r., operacje dostrajające. Realizacji celu operacyjnego polityki pieniężnej sprzyjał system rezerwy obowiązkowej, oddziałując w kierunku

---

stabilizacji krótkoterminowych rynkowych stóp procentowych. W październiku 2021 r. Rada Polityki Pieniężnej zdecydowała o podwyższeniu podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej z 0,5% do 2,0%. W 2021 r. banki miały możliwość lokowania nadwyżek środków w formie depozytu na koniec dnia w NBP oraz uzupełniania niedoborów środków, korzystając z kredytu lombardowego oferowanego przez NBP. Przez znaczną część 2021 r. NBP kontynuował prowadzenie strukturalnych operacji otwartego rynku polegających na skupie skarbowych papierów wartościowych i papierów dłużnych gwarantowanych przez Skarb Państwa na rynku wtórnym. Łączna skala tych operacji w 2021 r. była znacznie niższa niż w 2020 r. W 2021 r. w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku NBP skupił na rynku wtórnym obligacje o łącznej nominalnej wartości 36,9 mld zł (wobec 107,1 mld zł w 2020 r.). W ciągu 2021 r. terminy oraz skala tych operacji były uzależnione od warunków rynkowych, a pod koniec IV kwartału 2021 r. zaprzestano ich przeprowadzania. W 2021 r. utrzymywała się nadpłynność sektora bankowego, której skala była wyższa niż w 2020 r. Poziom środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego przekraczających wymagany poziom rezerwy obowiązkowej wyniósł w grudniu 2021 r. średnio 253 866 mln zł i był o 70 068 mln zł wyższy niż w analogicznym okresie 2020 r. Do wzrostu nadpłynności w 2021 r. przyczyniły się przede wszystkim transakcje walutowe prowadzone przez NBP, a w szczególności skup walut obcych, głównie od Ministerstwa Finansów. Przyrost ten został częściowo ograniczony w wyniku sprzedaży walut obcych przez NBP na potrzeby Komisji Europejskiej. Na zwiększenie poziomu nadpłynności wpłynął także skup dłużnych papierów wartościowych na rynku wtórnym, dokonywany w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku. W kierunku ograniczenia nadpłynności oddziaływał natomiast wzrost poziomu pieniądza gotówkowego w obiegu, a pod koniec roku także podwyższenie podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej.

7. Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 6 ustawy o Narodowym Banku Polskim do zadań NBP należy „kształtowanie warunków niezbędnych dla rozwoju systemu bankowego”. Polski bank centralny realizuje to zadanie w sposób ciągły przez działania na rzecz zapewnienia stabilnych warunków funkcjonowania banków i całego systemu finansowego. W 2021 r. NBP kontynuował działania na rzecz rozwoju systemu płatniczego i jego sprawnego funkcjonowania. Narodowy Bank Polski uczestniczył w tworzeniu przepisów prawnych dotyczących sektora bankowego, prowadził analizy i badania krajowego systemu bankowego oraz współpracował ze Związkiem Banków Polskich.
8. W 2021 r. Narodowy Bank Polski prowadził regularne analizy i badania dotyczące stabilności i rozwoju systemu finansowego, w wymiarze krajowym i międzynarodowym. Wyniki prac zostały opublikowane w cyklicznych opracowaniach. W 2021 r. Prezes NBP wypełniał obowiązki ustawowe, przewodnicząc pracom Komitetu Stabilności Finansowej w zakresie nadzoru makroostrożnościowego (KSF-M) i uczestnicząc w pracach KSF związanych z zarządzaniem kryzysowym (KSF-K). Analizy i opracowania NBP były wykorzystywane w szerokim zakresie przez KSF-M. Narodowy Bank Polski współpracował z instytucjami tworzącymi sieć bezpieczeństwa finansowego, tj. z Ministerstwem Finansów (MF), Komisją Nadzoru Finansowego (KNF) i Bankowym Funduszem Gwarancyjnym (BFG). Prowadził analizy i badania mające na celu pogłębienie wiedzy o procesach finansowych i współzależnościach systemu finansowego i gospodarki oraz służące operacjonalizacji polityki makroostrożnościowej. Współpracował także z instytucjami europejskimi na rzecz przeciwdziałania narastaniu ryzyka systemowego.

9. Głównym celem działalności emisyjnej NBP było zapewnienie bezpieczeństwa i płynności obrotu gotówkowego. W 2021 r. wartość pieniądza gotówkowego w obiegu (z kasami banków) wzrosła o 10,5% i na koniec grudnia 2021 r. wyniosła 355,6 mld zł. Oznacza to, że dynamika przyrostu wartości gotówki w obiegu wróciła do poziomu sprzed pandemii COVID-19. Narodowy Bank Polski kontynuował działania, których celem było zapewnienie niezakłóconego zaopatrywania banków w znaki pieniężne w kolejnym roku pandemii. W 2021 r. NBP wyemitował następujące wartości kolekcjonerskie: 10,8 tys. sztuk monet złotych, 252 tys. sztuk monet srebrnych oraz 80 tys. sztuk banknotów. Po raz pierwszy wyemitowano w zestawie banknot kolekcjonerski i monetę kolekcjonerską, mające spójny projekt graficzny (*Lech Kaczyński. Warto być Polakiem*). NBP przyjął Narodową Strategię Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego, która zawiera propozycje działań na rzecz: powszechnej akceptacji i dostępności gotówki, niezakłóconego zaopatrywania rynku w walutę polską, bezpieczeństwa fizycznego banknotów i monet oraz odporności na cyberzagrożenia systemów IT wykorzystywanych w obrocie gotówkowym. W 2021 r. uruchomiono usługę zamiany monet na banknoty lub monety o odpowiednio wysokich nominałach z wykorzystaniem urzędzeń samoobsługowych.
10. Zarządzając rezerwami dewizowymi, NBP dąży do zapewnienia bezpieczeństwa i niezbędnej płynności inwestowanych środków. Jednocześnie – spełniając te kryteria – podejmuje działania, których celem jest podwyższenie długookresowej dochodowości rezerw. W 2021 r. Narodowy Bank Polski prowadził dalszą dywersyfikację walutową, a także rozpoczął inwestycje w *equity index futures* – zmiany w strukturze inwestycyjnej rezerw przyczynią się do podwyższenia ich dochodowości w długim okresie. Ponadto NBP zwiększył zaangażowanie w zielone obligacje oraz obligacje zrównoważonego rozwoju.
11. Działalność dewizowa NBP polegała na prowadzeniu rejestru działalności kantorowej, wydawaniu decyzji w sprawach dewizowych oraz przeprowadzaniu określonych ustawowo kontroli. W 2021 r. przeprowadzono 871 kontroli dewizowych, wydano 30 decyzji dewizowych oraz 32 decyzje związane z naruszeniem warunków lub niedopełnieniem obowiązków dotyczących prowadzenia działalności kantorowej. Według stanu na 31 grudnia 2021 r. w Polsce działały 4664 kantory.
12. Działania NBP na rzecz systemu płatniczego polegały przede wszystkim na prowadzeniu systemów płatności i dokonywaniu rozrachunku międzybankowego, organizowaniu rozliczeń pieniężnych oraz sprawowaniu nadzoru nad systemem płatniczym. W 2021 r. Narodowy Bank Polski uczestniczył w pracach legislacyjnych, w wyniku których uregulowano prawny status akceptacji gotówki. Rozpoczęto też budowę nowego systemu RTGS w złotych (jego uruchomienie jest planowane na 2025 r.). Kontynuowano także prace związane z konsolidacją systemu TARGET2 z platformą T2S oraz z przejściem NBP na nowy model rozrachunku w systemie STEP2-T.
13. Prowadzona przez Narodowy Bank Polski obsługa bankowa budżetu państwa przyczyniała się do zapewnienia bezpieczeństwa i płynności rozliczeń środków sektora finansów publicznych. Według stanu na 31 grudnia 2021 r. NBP prowadził 27 604 rachunki dla 2923 klientów. Narodowy Bank Polski obsługiwał zobowiązania i należności zagraniczne budżetu państwa oraz obrót skarbowymi papierami wartościowymi (zorganizowano łącznie 21 przetargów sprzedaży i zamiany skarbowych papierów wartościowych), a także współpracował z Ministerstwem Finansów w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym.

-
14. Prace analityczno-badawcze prowadzone w NBP w 2021 r. miały na celu diagnozę bieżącej i przyszłej sytuacji w polskiej gospodarce, między innymi w zakresie wskaźników inflacji oraz procesów cenotwórczych, oczekiwań inflacyjnych, szacunków i prognoz PKB oraz jego komponentów, sytuacji finansowej przedsiębiorstw, a także sytuacji na rynku pracy. Podejmowano również prace nad rozwojem oraz doskonaleniem narzędzi analitycznych i prognostycznych (m.in. zakończono budowę sektorowego modelu równowagi ogólnej MOST_PL). Wyniki prac były wykorzystywane przy podejmowaniu decyzji przez Zarząd NBP i Radę Polityki Pieniężnej. W 2021 r. zorganizowano 3 międzynarodowe konferencje naukowe. W czasopiśmie z tzw. listy filadelfijskiej¹ ukazało się 10 artykułów naukowych pracowników NBP.
  15. W 2021 r. NBP realizował zadania statystyczne obejmujące pozyskiwanie danych sprawozdawczych, przede wszystkim od podmiotów sektora finansowego, oraz – w węższym zakresie – od podmiotów niefinansowych. Ponadto w 2021 r. NBP wdrożył w ramach systemu informacji sprawozdawczej (SIS) nowe europejskie wymogi sprawozdawcze. Uruchomiono także nową wewnętrzną bazę danych ERYDAN, zawarto nową umowę z Głównym Urzędem Statystycznym (GUS), regulującą wymianę danych statystycznych, oraz porozumienie z Polskim Funduszem Rozwoju dotyczące pozyskania przez NBP danych z ewidencji pracowniczych programów kapitałowych.
  16. W 2021 r. Narodowy Bank Polski był inicjatorem i uczestnikiem projektów edukacyjnych realizowanych na terenie całego kraju. W 2021 r. uruchomiono ogólnopolski program edukacyjny *Złote Szkoły NBP*. Ofertę Centrum Pieniądza NBP im. Sławomira S. Skrzypka poszerzono o nowe przedsięwzięcia wystawiennicze, materiały edukacyjne i eksponaty. Przeprowadzono również pierwszą edycję konkursu na pracę magisterską z historii społeczno-gospodarczej. Kontynuowano także działania komunikacyjne NBP w Internecie, w szczególności w mediach społecznościowych.
  17. W 2021 r. NBP uczestniczył w pracach Stałego Komitetu Rady Ministrów, Komitetu do Spraw Europejskich i innych gremiów międzyresortowych oraz współpracował z organami państwa, opiniując projekty aktów prawnych z zakresu polityki gospodarczej i systemu bankowego. W ramach współpracy z Europejskim Bankiem Centralnym (EBC) Narodowy Bank Polski brał udział w opiniowaniu projektów stanowisk EBC do projektów wspólnotowych aktów prawnych oraz aktów prawnych poszczególnych krajów UE. Dotyczyły one w szczególności zagadnień związanych z nadzorem finansowym, wzmocnieniem stabilności finansowej, a także usługami płatniczymi i obrotem gotówkowym oraz finansami cyfrowymi.
  18. W 2021 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach gremiów UE, w tym: Rady Ogólnej EBC, Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ERRS), komitetów i grup roboczych ESBC oraz ERRS, Rady ECOFIN (w ramach nieformalnych posiedzeń), komitetów i grup roboczych Rady UE oraz Komisji Europejskiej. Najważniejsze prace dotyczyły projektów unijnych aktów prawnych regulujących funkcjonowanie systemu finansowego, w tym m.in. zmiany wymogów kapitałowych, finansów cyfrowych, pogłębiania unii rynków kapitałowych oraz dokończenia budowy unii bankowej. W 2021 r. NBP współpra-

---

¹ Lista filadelfijska (ISI Master Journal List) – lista czasopism naukowych opracowana i aktualizowana przez Institute for Scientific Information (ISI). Zawiera tytuły czasopism, które przeszły proces oceny i są uwzględniane w bazach ISI.

cował ponadto z międzynarodowymi instytucjami gospodarczymi i finansowymi, w tym z: Grupą Banku Światowego, Międzynarodowym Funduszem Walutowym, Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju oraz Bankiem Rozrachunków Międzynarodowych. Na skutek przeprowadzonej w 2021 r. ogólnej alokacji specjalnych praw ciągnięcia (SDR) przez MFW zwiększył się stan oficjalnych aktywów rezerwowych NBP (o 3,9 mld SDR). Ponadto w 2021 r. zakończono realizację projektu współpracy bliźniaczej dla Narodowego Banku Gruzji i pierwszą edycję programu pomocowego Komisji Europejskiej na rzecz banków centralnych krajów Bałkanów Zachodnich.

19. W 2021 r. przeciętne zatrudnienie w NBP było o 5 etatów wyższe niż w 2020 r. i wyniosło 3360 etatów. Wzrost ten był spowodowany m.in. poszerzeniem zadań w zakresie cyberbezpieczeństwa.
20. Wynik finansowy NBP za 2021 r. wyniósł 11,0 mld zł. Na jego poziom miały wpływ przede wszystkim: dodatni wynik z różnic kursowych walut obcych i cen złota (+19,4 mld zł), dodatni wynik z prowadzonej polityki pieniężnej (+1,1 mld zł), ujemny wynik z zarządzania rezerwami dewizowymi (-1,7 mld zł), koszty działania i amortyzacji (-1,4 mld zł) oraz koszty utworzenia rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych (-6,6 mld zł), której obowiązek tworzenia wynika z ustawy o NBP.

Rozdział 1

Funkcjonowanie organów Narodowego Banku Polskiego

Funkcjonowanie organów Narodowego Banku Polskiego

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawą o Narodowym Banku Polskim organami NBP są: Prezes Narodowego Banku Polskiego, Rada Polityki Pieniężnej i Zarząd Narodowego Banku Polskiego.

1.1. Prezes Narodowego Banku Polskiego

W 2021 r. Prezes NBP w ramach swoich obowiązków przewodniczył Radzie Polityki Pieniężnej i Zarządowi NBP oraz Komitetowi Stabilności Finansowej w formule makroostrożnościowej. Ponadto, reprezentując Narodowy Bank Polski i Rzeczpospolitą Polską, Prezes NBP uczestniczył (lub był reprezentowany) w następujących spotkaniach¹ międzynarodowych instytucji bankowych i finansowych:

- posiedzeniach Rady Ogólnej Europejskiego Banku Centralnego,
- dorocznym spotkaniu Rady Gubernatorów Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju,
- spotkaniach Rad Gubernatorów Grupy Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego,
- nieformalnych posiedzeniach Rady ECOFIN,
- posiedzeniach Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego,
- posiedzeniach gubernatorów Banku Rozrachunków Międzynarodowych.

W 2021 r. Prezes NBP wydał 37 zarządzeń, dotyczących m.in.: określenia sposobu prowadzenia rejestru działalności kantorowej, wzoru rejestru oraz trybu dokonywania wpisów do rejestru. Ponadto Prezes NBP wydał 6 obwieszczeń: 5 zawierających jednolite teksty aktów prawnych organów NBP oraz jedno obwieszczenie w sprawie ogłoszenia bilansu oraz rachunku zysków i strat Narodowego Banku Polskiego za 2020 r.

Prezes NBP jako przełożony pracowników brał udział w kształtowaniu i realizowaniu polityki kadrowej, a także sprawował nadzór nad przestrzeganiem standardów pracy w NBP.

1.2. Rada Polityki Pieniężnej

W 2021 r. Rada Polityki Pieniężnej działała zgodnie z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2021*. Odbyła 14 posiedzeń (w tym 11 decyzyjnych), na których podjęła 15 uchwał (14 uchwał normatywnych i jedną uchwałę nienormatywną). Uchwały RPP były publikowane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej Monitor Polski i Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego.

W 2021 r. RPP podjęła 3 uchwały w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim (tabela 1.1), a także jedną uchwałę zmieniającą

¹ W związku z pandemią COVID-19 większość wydarzeń (posiedzeń, konferencji, szkoleń itp.) opisanych w *Raporcie* odbyła się w sposób zdalny.

uchwałę w sprawie stóp rezerwy obowiązkowej banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej oraz wysokości oprocentowania rezerwy obowiązkowej (tabela 1.2).

Tabela 1.1. Stopy procentowe NBP na koniec 2020 i 2021 r. (w %)*

Stopa referencyjna		Stopa lombardowa		Stopa depozytowa		Stopa redyskontowa weksli		Stopa dyskontowa weksli	
31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021
0,10	1,75	0,50	2,25	0,00	1,25	0,11	1,80	0,12	1,85

* Z dniem 7 kwietnia 2022 r. (dzień wejścia w życie uchwały RPP) Rada podwyższyła wysokość stopy referencyjnej do poziomu 4,50%, stopy lombardowej do 5,00%, stopy depozytowej do 4,00%, stopy redyskontowej weksli do 4,55% oraz stopy dyskontowej weksli do 4,60% (wysokość stóp procentowych NBP w dniu przyjęcia *Sprawozdania z działalności NBP w 2021 r.*).

Źródło: dane NBP.

Tabela 1.2. Stopy rezerwy obowiązkowej i oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej na koniec 2021 r.*

Stopa rezerwy obowiązkowej / oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej	Wysokość w %	Obowiązuje od dnia
Stopa rezerwy obowiązkowej od środków złotych i środków w walutach obcych zgromadzonych na rachunkach bankowych oraz od środków uzyskanych z tytułu emisji papierów wartościowych	2,00	30.11.2021 r.
Stopa rezerwy obowiązkowej od środków uzyskanych z tytułu operacji repo i sell-buy-back oraz środków pozyskanych co najmniej na 2 lata	0,00	1.03.2018 r.
Wysokość oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej, utrzymywanej przez banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe i Krajową Spółdzielczą Kasę Oszczędnościowo-Kredytową na rachunkach bieżących lub rachunkach rezerwy obowiązkowej**	1,75	9.12.2021 r.

* W dniu 8 lutego 2022 r. Rada podniosła stopę rezerwy obowiązkowej z 2% do poziomu 3,5%, począwszy od rezerwy obowiązkowej utrzymywanej od dnia 31 marca 2022 r. Z dniem 7 kwietnia 2022 r. (dzień wejścia w życie uchwały RPP) nastąpił wzrost oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej do 4,50%, co stanowi równowartość stopy referencyjnej, określającej oprocentowanie podstawowych operacji otwartego rynku prowadzonych przez NBP (wysokość stopy rezerwy obowiązkowej i oprocentowanie środków rezerwy obowiązkowej w dniu przyjęcia *Sprawozdania z działalności NBP w 2021 r.*).

** 1,0 wysokości stopy referencyjnej.

Źródło: dane NBP.

Pozostałe uchwały podjęte przez RPP w 2021 r. dotyczyły:

- Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego,
- przyjęcia rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2020 r.,
- przyjęcia sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2020,
- oceny działalności Zarządu Narodowego Banku Polskiego w zakresie realizacji założeń polityki pieniężnej na rok 2020,
- zatwierdzenia sprawozdania z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2020 r.,
- zatwierdzenia zaktualizowanego planu finansowego Narodowego Banku Polskiego na rok 2021,
- ustalenia założeń polityki pieniężnej na rok 2022,
- zatwierdzenia planu finansowego Narodowego Banku Polskiego na rok 2022,

- zmian uchwały w sprawie regulaminu Rady Polityki Pieniężnej,
- wyboru biegłego rewidenta badającego roczne sprawozdania finansowe Narodowego Banku Polskiego za lata 2021 i 2022.

W związku z art. 23 ust. 1 pkt 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim RPP przyjęła następujące dokumenty:

- *Bilans płatniczy Rzeczypospolitej Polskiej* – za III i IV kwartał 2020 r. oraz za I i II kwartał 2021 r.,
- *Międzynarodową pozycję inwestycyjną Polski w 2020 r.*,
- *Prognozę bilansu płatniczego Rzeczypospolitej Polskiej na 2022 r.*,
- *Opinię do projektu ustawy budżetowej na rok 2022.*

RPP rozpatrywała także projekcje inflacji i PKB oraz przyjęła trzy *Raporty o inflacji* (w marcu, lipcu i listopadzie).

W 2021 r. ze względu na pandemię COVID-19 udział członków RPP w konferencjach, seminariach oraz spotkaniach z przedstawicielami instytucji krajowych i zagranicznych był ograniczony. Członkowie RPP uczestniczyli m.in. w:

- spotkaniu z misją Międzynarodowego Funduszu Walutowego w ramach corocznego przeglądu polskiej gospodarki,
- konferencji prezesów banków centralnych Grupy Wyszehradzkiej,
- Ogólnopolskim Szczycie Gospodarczym *Państwo – gospodarka – bezpieczeństwo: filary polskiej gospodarki w przyszłości*,
- XXII Międzynarodowej Konferencji Zarządzania Finansami.

1.3. Zarząd Narodowego Banku Polskiego

Zgodnie z ustawą o NBP działalnością Narodowego Banku Polskiego kieruje Zarząd NBP. Podejmuje on uchwały w sprawach niezastrzeżonych do wyłącznej kompetencji innych organów NBP oraz realizuje uchwały RPP. W 2021 r. Zarząd NBP wykonywał podstawowe zadania zgodnie z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2021*, *Planem działalności Narodowego Banku Polskiego na lata 2021–2023* i *Planem finansowym Narodowego Banku Polskiego na rok 2021*.

Zarząd NBP rozpatrywał projekty uchwał i inne materiały na posiedzenie Rady Polityki Pieniężnej.

W 2021 r. Zarząd NBP zajmował się zagadnieniami dotyczącymi:

- projekcji inflacji i PKB,
- bieżącej sytuacji makroekonomicznej w kraju, w tym przebiegu procesów inflacyjnych, sytuacji sektora finansów publicznych, sytuacji ekonomicznej przedsiębiorstw i gospodarstw domowych oraz sytuacji na rynkach: pracy, nieruchomości, finansowym, kredytowym i walutowym,
- bieżącej sytuacji na światowych rynkach finansowych, w tym na rynkach finansowych strefy euro oraz krajów Europy Środkowej i Wschodniej,
- stabilności systemu finansowego w Polsce, w tym oceny funkcjonowania i perspektyw rozwoju systemu bankowego,
- płynności sektora bankowego oraz instrumentów polityki pieniężnej,
- sytuacji na rynku międzybankowym oraz operacji otwartego rynku.

Zarząd NBP omawiał także zagadnienia dotyczące: działalności emisyjnej, zarządzania rezerwami dewizowymi oraz funkcjonowania polskiego systemu płatniczego.

W związku z utrzymującą się w 2021 r. pandemią COVID-19 Zarząd NBP na bieżąco monitorował sytuację krajowego systemu finansowego i polskiej gospodarki. Podejmował decyzje o zastosowaniu odpowiednich środków, mających na celu ograniczenie negatywnego wpływu pandemii na krajowy system bankowy i gospodarkę oraz utrzymanie stabilności polskiego pieniądza.

W 2021 r. Zarząd NBP odbył 55 posiedzeń. Podjął 92 uchwały (w tym: 68 uchwał normatywnych i 24 uchwały nienormatywne)² oraz 128 uchwał zarządczych.

Uchwały podjęte przez Zarząd NBP dotyczyły w szczególności:

- trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki Narodowemu Bankowi Polskiemu danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz oceny sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego,
- trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki Narodowemu Bankowi Polskiemu danych niezbędnych do sporządzania bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej,
- warunków i zasad sprzedaży przez Narodowy Bank Polski monet, banknotów i numizmatów przeznaczonych na cele kolekcjonerskie oraz na inne cele,
- operacji kasowo-skarbcowych w Narodowym Banku Polskim,
- regulaminu ustalania emisji banknotów kolekcjonerskich przez NBP, zatwierdzania ich projektów graficznych i wzorców produkcyjnych oraz podejmowania decyzji o rozpoczęciu produkcji,
- zasad nieodpłatnego przekazywania przez Narodowy Bank Polski wartości przeznaczonych na cele reprezentacyjne, promocyjne, wystawiennicze, naukowo-badawcze oraz inne cele związane z działalnością emisyjną,
- zarządzania rezerwami dewizowymi,
- regulaminu prowadzenia przez Narodowy Bank Polski rachunków bankowych oraz wzorów umów rachunku bankowego,
- prowizji i opłat bankowych stosowanych przez Narodowy Bank Polski,
- zasad organizacji rachunkowości w Narodowym Banku Polskim,
- funkcjonowania Rady ds. obrotu gotówkowego oraz określenia trybu jej działania,
- zmian regulaminu organizacyjnego Narodowego Banku Polskiego.

Uchwały zarządcze podjęte przez Zarząd NBP dotyczyły m.in.:

- przyjęcia Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego,
- dalszego rozwoju systemu zarządzania ryzykiem kredytowym towarzyszącym operacjom zasilającym,
- przyjęcia stanowiska NBP w kwestii emisji pieniądza cyfrowego banku centralnego oraz zaakceptowania materiału pt. *Pieniądz cyfrowy banku centralnego*,
- wypracowania stanowiska NBP do projektu rozporządzenia wykonawczego Komisji Europejskiej w sprawie wskazania zamiennika, który zastąpi wskaźnik referencyjny LIBOR CHF,

---

² Zgodnie z art. 53 i 54 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz.U. z 2022 r. poz. 492 i 655) uchwały Zarządu Narodowego Banku Polskiego będące aktami normatywnymi są ogłaszane w Monitorze Polskim lub w Dzienniku Urzędowym Narodowego Banku Polskiego.

- opracowania stanowiska Prezesa NBP dla Sądu Najwyższego w sprawie walutowych kredytów mieszkaniowych,
- rozpoczęcia projektu SORBNET3 mającego na celu budowę nowego systemu RTGS w złotych.

Ponadto w 2021 r. Zarząd NBP sporządził roczne sprawozdanie finansowe NBP za 2020 r.³

1.4. Plan działalności NBP

W 2021 r. realizowano Plan działalności Narodowego Banku Polskiego na lata 2021–2023, uchwalony przez Zarząd NBP 27 października 2020 r. W Planie określono cele NBP na najbliższe lata i zadania służące ich realizacji.

Zgodnie z zasadami planowania działalności w NBP Zarząd NBP uchwalili Plan działalności Narodowego Banku Polskiego na lata 2022–2024, który obowiązuje od 1 stycznia 2022 r.

---

³ Na podstawie art. 17 ust. 4 pkt 12 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

Rozdział 2

Polityka pieniężna

Polityka pieniężna¹

Przedkładając sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej, Rada Polityki Pieniężnej wypełnia zobowiązanie zawarte w art. 227 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej do złożenia Sejmowi sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej w ciągu 5 miesięcy od zakończenia roku budżetowego. Zgodnie z art. 53 ustawy o Narodowym Banku Polskim sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej jest ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”. Sprawozdanie prezentuje główne elementy realizowanej strategii polityki pieniężnej, opis uwarunkowań makroekonomicznych i decyzji podejmowanych w zakresie polityki pieniężnej w roku objętym sprawozdaniem, a także opis stosowanych instrumentów polityki pieniężnej.

Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2021 zawiera załączniki, w których przedstawiono kształtowanie się wybranych zmiennych makroekonomicznych, a także *Wyniki głosowania członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami* w roku objętym sprawozdaniem.

Przy ocenie polityki pieniężnej *ex post* należy brać pod uwagę jej uwarunkowania, w tym przede wszystkim to, że działania władz monetarnych wpływają na gospodarkę ze znacznym opóźnieniem, a jednocześnie są podejmowane w warunkach niepewności dotyczącej przyszłych procesów makroekonomicznych. Należy także uwzględniać to, że w gospodarce występują wstrząsy makroekonomiczne, które – choć pozostają poza kontrolą krajowej polityki pieniężnej – mogą w znacznej mierze wpływać na sytuację gospodarczą i procesy inflacyjne w krótkim, a niekiedy także w średnim okresie.

2.1. Strategia polityki pieniężnej w 2021 r.

W 2021 r. Rada Polityki Pieniężnej, zwana dalej „Radą” lub „RPP”, prowadziła politykę pieniężną zgodnie z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2021*, przyjętymi uchwałą nr 12/2020 z dnia 15 września 2020 r. w sprawie przyjęcia założeń polityki pieniężnej na rok 2021 (MP poz. 859). Główne elementy realizowanej w 2021 r. strategii polityki pieniężnej przedstawiono poniżej.

Podobnie jak w poprzednich latach głównym celem polityki pieniężnej było utrzymanie stabilności cen, przy jednoczesnym wspieraniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego oraz stabilności systemu finansowego. W ten sposób Rada realizowała podstawowe zobowiązania Narodowego Banku Polskiego zawarte w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1997 r. poz. 483, z późn. zm.) oraz w Ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz.U. z 2022 r. poz. 492 i 655). Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej „Narodowy Bank Polski odpowiada za wartość polskiego pieniądza”. Ustawa o Narodowym Banku Polskim, zwanym dalej „NBP”, w art. 3 ust. 1 stanowi, że „podstawowym celem dzia-

¹ Rozdział *Polityka pieniężna* jest *Sprawozdaniem z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2021*, które Rada Polityki Pieniężnej przyjęła na posiedzeniu 5 maja 2022 r. Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 5, art. 12, art. 16, art. 17 ust. 3 pkt 1 i ust. 4 pkt 2 i 4, art. 23–24 oraz przepisów rozdziału 6 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

łałości NBP jest utrzymanie stabilnego poziomu cen, przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej Rządu, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP”.

Rada dążyła do zapewnienia stabilności cen, wykorzystując strategię celu inflacyjnego. W ramach tej strategii od 2004 r. celem polityki pieniężnej jest utrzymanie inflacji – rozumianej jako procentowa roczna zmiana indeksu cen towarów i usług konsumpcyjnych – na poziomie 2,5% z symetrycznym przedziałem odchyień o szerokości ± 1 punktu procentowego w średnim okresie. W państwach, w których realizowana jest strategia celu inflacyjnego, inflacja jest przeciętnie niższa niż w pozostałych krajach. W latach 2004–2021 przeciętny poziom inflacji w Polsce wynosił 2,3% rocznie, a więc był zbliżony do celu NBP i mieścił się w symetrycznym przedziale odchyień, choć w części okresów dynamika cen znajdowała się poza tym przedziałem (tabela 2.1).

Tabela 2.1. Roczna dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych (w %, r/r)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
CPI	3,5	2,1	1,0	2,5	4,2	3,5	2,6	4,3	3,7	0,9	0,0	-0,9	-0,6	2,0	1,6	2,3	3,4	5,1

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego, zwanego dalej „GUS”.

Średniookresowy charakter celu inflacyjnego oznacza, że – ze względu na szoki makroekonomiczne i finansowe – inflacja może okresowo kształtować się powyżej lub poniżej celu, w tym również poza określonym przedziałem odchyień od celu. Reakcja polityki pieniężnej na szoki jest elastyczna i zależy od ich przyczyn oraz oceny trwałości ich skutków, w tym wpływu na procesy inflacyjne. W przypadku odchylenia inflacji od celu Rada w sposób elastyczny określa pożądane tempo powrotu inflacji do celu, ponieważ szybkie sprowadzenie inflacji do celu może się wiązać z istotnymi kosztami dla stabilności makroekonomicznej lub finansowej.

Realizowana przez Radę strategia polityki pieniężnej zakłada elastyczność w zakresie stosowanych instrumentów. Oznacza to, że instrumentarium NBP może być dostosowywane do natury występujących w gospodarce zaburzeń oraz uwarunkowań rynkowych. Elastyczne kształtowanie instrumentów polityki pieniężnej sprzyja efektywnemu działaniu mechanizmu transmisji oraz stabilności makroekonomicznej i finansowej.

Podejmując decyzje w zakresie polityki pieniężnej, Rada bierze pod uwagę opóźnienia, z jakimi wpływają one na gospodarkę. Długość opóźnień, które występują od podjęcia decyzji w zakresie parametrów polityki pieniężnej do zaobserwowania jej najsilniejszego wpływu na wielkości realne (m.in. produkcję i zatrudnienie) oraz inflację, wynosi kilka kwartałów i może zmieniać się w czasie. Ponadto polityka pieniężna jest prowadzona w warunkach niepewności, dotyczącej w szczególności przyszłego kształtowania się sytuacji gospodarczej.

Stabilizowanie inflacji na niskim poziomie jest ważnym, ale niewystarczającym warunkiem utrzymania równowagi w gospodarce, która z kolei sprzyja utrzymaniu stabilności cen w długim okresie. Zagroženiem dla stabilności cen w długim okresie są zwłaszcza nierównowagi w sektorze finansowym. Mając to na uwadze, w 2021 r. Rada prowadziła politykę pieniężną w taki sposób, aby sprzyjać utrzymaniu stabilności systemu finansowego i ograniczać ryzyko narastania nierównowag w gospodarce, uwzględniając w swoich decyzjach kształtowanie się cen aktywów (w tym cen nieruchomości) oraz dynamikę akcji kredytowej. W warun-

kach znacznej swobody przepływu kapitału i integracji rynków finansowych istotną rolę w ograniczaniu nierównowag makroekonomicznych i finansowych oraz stabilizowaniu akcji kredytowej pełniła polityka makroostrożnościowa.

Oprócz polityki pieniężnej i makroostrożnościowej istotną rolę w utrzymywaniu stabilności makroekonomicznej pełni także polityka fiskalna. Dla zachowania stabilności makroekonomicznej niezbędne jest prowadzenie polityki fiskalnej, która łagodzi wpływ szoków na gospodarkę i jednocześnie zapewnia długookresową stabilność finansów publicznych.

W 2021 r. – podobnie jak w poprzednich latach – Rada realizowała strategię celu inflacyjnego w warunkach płynnego kursu walutowego. Reżim płynnego kursu nie wykluczał interwencji na rynku walutowym, gdyby było to niezbędne do zapewnienia stabilności makroekonomicznej i finansowej kraju.

2.2. Polityka pieniężna i jej uwarunkowania w 2021 r.

W 2021 r. parametry polityki pieniężnej, w tym poziom stóp procentowych NBP, były dostosowywane do sytuacji w gospodarce tak, aby zapewnić stabilność cen i jednocześnie wspierać zrównoważony wzrost gospodarczy oraz stabilność systemu finansowego. Decyzje Rady w zakresie polityki pieniężnej były podejmowane na podstawie dostępnych informacji, z uwzględnieniem oceny dotyczącej przyczyn i trwałości szoków wpływających na procesy inflacyjne, a także oceny dotyczącej trwałości ożywienia gospodarczego po pandemicznej recesji.

W pierwszych kwartałach 2021 r. polska gospodarka odrabiała pandemiczne straty, jednak kolejne fale pandemii COVID-19 oraz niepewność dotycząca jej dalszego przebiegu nadal wpływały na koniunkturę, będąc istotnym czynnikiem ryzyka dla trwałości ożywienia gospodarczego. Jednocześnie na początku 2021 r. inflacja kształtowała się na poziomie zgodnym z celem NBP, choć w kolejnych kwartałach następował – podobnie jak w innych krajach – stopniowy wzrost dynamiki cen. Do wzrostu inflacji przyczyniały się głównie czynniki pozostające poza wpływem krajowej polityki pieniężnej, w tym przede wszystkim wzrost cen surowców na rynkach światowych oraz globalne zaburzenia podażowe, a także czynniki regulacyjne, tj. silne wzrosty opłat za wywóz śmieci oraz wzrost cen energii elektrycznej. Biorąc pod uwagę naturę większości czynników podwyższających dynamikę cen, w pierwszych trzech kwartałach 2021 r. oceniano, że – po przejściowym wzroście inflacji w 2021 r. – w 2022 r. inflacja się obniży. Wskazywały na to dostępne prognozy – w tym NBP, instytucji międzynarodowych oraz analityków rynkowych.

W tych warunkach w I–III kwartale 2021 r. Rada utrzymywała stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie. NBP kontynuował także pozostałe działania podjęte w 2020 r. w reakcji na wybuch pandemii. Wobec zewnętrznego i podażowego charakteru większości czynników podwyższających inflację, a także ocen dotyczących przejściowego charakteru podwyższonej dynamiki cen, przy utrzymującej się niepewności dotyczącej wpływu sytuacji pandemicznej na gospodarkę, takie działanie było spójne z *Załoženiami polityki pieniężnej na rok 2021*, zgodnie z którymi inflacja – ze względu na szoki makroekonomiczne i finansowe – może okresowo kształtować się powyżej lub poniżej celu, w tym również poza określonym przedziałem odchyień od celu. W ten sposób polityka pieniężna wspierała ożywienie gospodarcze po pandemicznej recesji, a jednocześnie dążyła do utrzymania stabilności cen w średnim okresie.

W ostatnich miesiącach 2021 r. uwarunkowania makroekonomiczne polityki pieniężnej zmieniły się istotnie. Na rynkach światowych nastąpił ponowny silny wzrost cen surowców, przede wszystkim energetycznych, a także rolnych. Ponadto przedłużały się zaburzenia w globalnych sieciach dostaw. W konsekwencji znacząco podwyższono prognozy inflacji na kolejne kwartały, przez co wzrosło ryzyko kształtowania się inflacji powyżej celu inflacyjnego NBP w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej. Jednocześnie napływające informacje wskazywały, że PKB w Polsce przekroczył poziom sprzed pandemii, a trwające ożywienie gospodarcze prawdopodobnie nie będzie istotnie zaburzone przez kolejną falę pandemii.

Wobec takich uwarunkowań w IV kwartale 2021 r. Rada trzykrotnie podwyższyła stopy procentowe NBP, a także zwiększyła stopę rezerwy obowiązkowej. Jednocześnie pod koniec 2021 r. zakończono skup obligacji w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku. Zacieśnienie polityki pieniężnej było zgodne z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2021* i miało na celu obniżenie inflacji do celu NBP w średnim okresie, przy jednoczesnym wspieraniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego.

Działania NBP w zakresie polityki pieniężnej w 2021 r.

Do września 2021 r.² Rada utrzymywała stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie, w tym stopę referencyjną na poziomie 0,10%. Na posiedzeniach w dniach 6 października, 3 listopada i 8 grudnia 2021 r. Rada podwyższała stopy procentowe NBP, w tym stopę referencyjną łącznie o 1,65 pkt proc. (z 0,10% do 1,75%; tabela 2.2). 6 października 2021 r. Rada podjęła także decyzję o podwyższeniu stopy rezerwy obowiązkowej z 0,5% do 2,0%.

Tabela 2.2. Stopy procentowe NBP na koniec poszczególnych miesięcy w 2021 r. (w %)

Miesiąc	Stopa referencyjna	Stopa lombardowa	Stopa depozytowa	Stopa redyskontowa weksli	Stopa dyskontowa weksli
Styczeń	0,10	0,50	0,00	0,11	0,12
Luty	0,10	0,50	0,00	0,11	0,12
Marzec	0,10	0,50	0,00	0,11	0,12
Kwiecień	0,10	0,50	0,00	0,11	0,12
Maj	0,10	0,50	0,00	0,11	0,12
Czerwiec	0,10	0,50	0,00	0,11	0,12
Lipiec	0,10	0,50	0,00	0,11	0,12
Sierpień	0,10	0,50	0,00	0,11	0,12
Wrzesień	0,10	0,50	0,00	0,11	0,12
Październik	0,50	1,00	0,00	0,51	0,52
Listopad	1,25	1,75	0,75	1,30	1,35
Grudzień	1,75	2,25	1,25	1,80	1,85

Źródło: dane NBP.

Do listopada 2021 r. NBP prowadził także strukturalne operacje otwartego rynku polegające na skupie obligacji skarbowych oraz dłużnych papierów wartościowych gwarantowanych

² Posiedzenia: 13 stycznia, 3 lutego, 3 marca, 7 kwietnia, 5 maja, 9 czerwca, 8 lipca i 8 września 2021 r.

przez Skarb Państwa na rynku wtórnym. Skala skupu w ciągu 2021 r. była dostosowywana do warunków rynkowych (por. podrozdział 2.3), a w grudniu skup został zakończony.

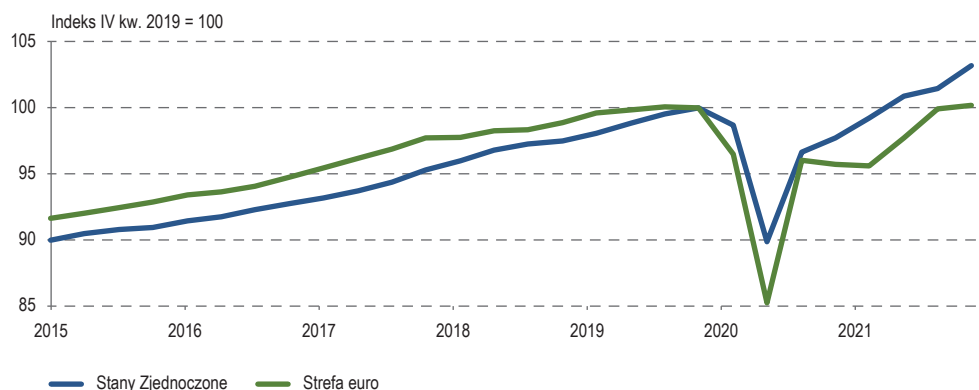
W dalszej części rozdziału przedstawiono szerzej informacje dotyczące makroekonomicznych uwarunkowań podejmowanych przez Radę decyzji w 2021 r. Zmiany tych uwarunkowań, a także wynikające z nich decyzje w zakresie polityki pieniężnej zostały przedstawione w dwóch podokresach, tj. w I–III kwartale oraz IV kwartale 2021 r.

Polityka pieniężna i jej uwarunkowania w okresie I–III kwartał 2021 r.

W pierwszych trzech kwartałach 2021 r. następowała odbudowa aktywności gospodarczej na świecie, choć jej tempo było zróżnicowane w poszczególnych gospodarkach. Jednocześnie trwała pandemia i okresowo nasilały się ryzyka związane z kolejnymi falami zachorowań. Towarzyszył temu stopniowy wzrost inflacji, będący w znacznej mierze efektem negatywnych szoków podaźowych, a w Polsce także czynników regulacyjnych. Wzrost inflacji był jednak w tym okresie oceniany jako przejściowy.

Na początku 2021 r. sytuacja pandemiczna na świecie była trudna. W kolejnych miesiącach również następowały okresowe silne wzrosty liczby zakażeń koronawirusem, choć ich skala była zróżnicowana pomiędzy regionami. W połowie roku postępujący program szczepień doprowadził do przejściowej poprawy sytuacji pandemicznej w największych gospodarkach, choć rozprzestrzenianie się wariantu Delta koronawirusa spowodowało ponowny wzrost liczby zakażeń w lipcu i sierpniu. W konsekwencji w niektórych krajach zdecydowano się na wprowadzanie ograniczeń dla osób niezaszczepionych i przywrócono część restrykcji.

Wykres 2.1. Poziom realnego PKB w Stanach Zjednoczonych i strefie euro

Źródło: dane OECD, obliczenia NBP.

Dane z początku 2021 r. potwierdziły znaczny negatywny wpływ sytuacji pandemicznej na aktywność gospodarczą w części gospodarek³. W strefie euro nastąpił spadek PKB w IV kwartale 2020 r. i I kwartale 2021 r. (zarówno w ujęciu kwartalnym, jak i rocznym; wykres 2.1).

³ W przypadku części danych makroekonomicznych urzędy statystyczne publikują najpierw wstępne szacunki, które później mogą być rewidowane. W podrozdziale 2.2 przedstawiono dane dostępne do 22 kwietnia 2022 r. (na poszczególnych posiedzeniach Rada czasami dysponowała jedynie wstępnymi szacunkami).

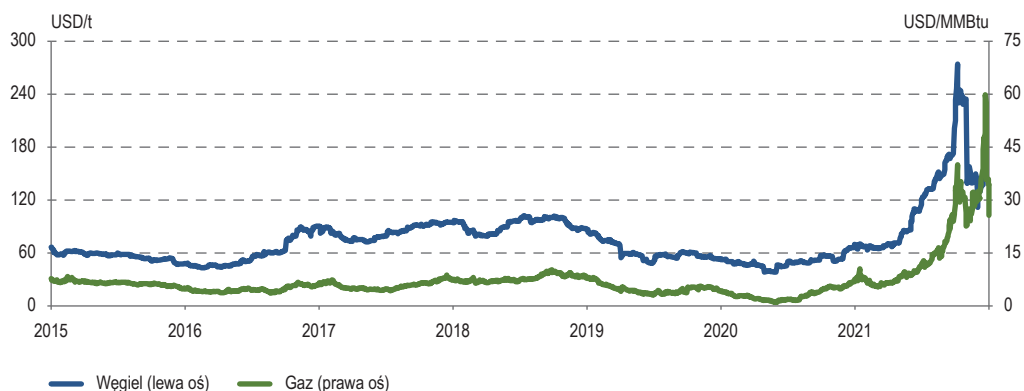
W II kwartale – wraz ze znoszeniem obostrzeń epidemicznych – aktywność gospodarcza w strefie euro istotnie wzrosła, choć PKB pozostał wyraźnie niższy niż przed pandemią. Jednocześnie w Stanach Zjednoczonych następowała dalsza poprawa koniunktury i w II kwartale 2021 r. gospodarka ta odrobiła pandemiczne straty.

Wykres 2.2. Cena baryłki ropy naftowej Brent

Źródło: dane Bloomberg.

Wykres 2.3. Ceny gazu ziemnego i węgla kamiennego

Uwaga: ceny gazu ziemnego wyrażają ceny kontraktów terminowych ICE Futures Europe w Wielkiej Brytanii; USD/t – cena wyrażona w dolarach amerykańskich za tonę; USD/MMBtu – cena wyrażona w dolarach amerykańskich za milion tzw. brytyjskich jednostek ciepła.

Źródło: dane Bloomberg, obliczenia NBP.

Postępująca w ciągu pierwszych kwartałów odbudowa światowej koniunktury przekładała się na stopniowo rosnące ceny surowców, w tym przede wszystkim energetycznych, co w przypadku części z nich było wzmacniane prowadzoną przez producentów polityką ograniczania wzrostu podaży tych surowców⁴. W konsekwencji roczne dynamiki cen ropy i gazu ziemnego

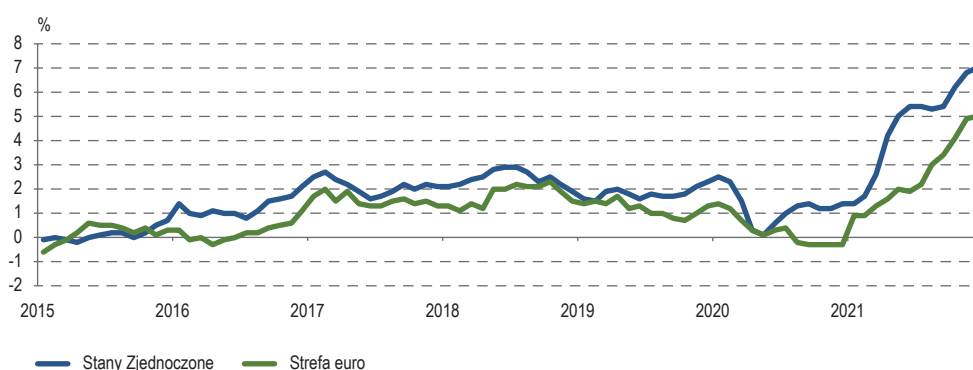
⁴ W przypadku ropy naftowej podaż tego surowca była uwarunkowana przede wszystkim utrzymaniem ograniczeń produkcji przez państwa zrzeszone w Organizacji Krajów Eksportujących Ropę Naftową oraz niektóre inne kraje współpracujące z tą organizacją, zwane dalej „OPEC+”. Jednocześnie wydobycie ropy w Stanach Zjednoczonych również pozostawało niższe niż przed pandemią.

silnie wzrosły (do stycznia 2021 r. roczna dynamika cen ropy Brent była ujemna, natomiast w kwietniu osiągnęła ponad 140%; wykres 2.2; z kolei roczna dynamika cen gazu ziemnego w kwietniu była bliska 300%, a w maju przekroczyła 500%⁵; wykres 2.3). W połowie czerwca ceny ropy przejściowo się ustabilizowały, a w lipcu i sierpniu nawet nieznacznie się obniżyły, na co wpłynęła m.in. decyzja państw OPEC+ o złagodzeniu ograniczeń dotyczących wydobycia tego surowca oraz obawy o aktywność gospodarczą w Azji w związku z rozpowszechnianiem się wariantu Delta koronawirusa w tym regionie. Mimo to – ze względu na efekt niskiej bazy sprzed roku – ceny ropy nadal przyczyniały się do wzrostu inflacji na świecie. Jednocześnie silnie rosły ceny gazu ziemnego i węgla kamiennego na globalnych rynkach (wykres 2.3)⁶. Wzrosła również dynamika cen surowców rolnych (wykres 2.11), co było przede wszystkim efektem wysoce niekorzystnych warunków meteorologicznych występujących w kluczowych obszarach części upraw w okresie letnim.

W efekcie, o ile na początku 2021 r. dynamika cen w gospodarce światowej pozostawała relatywnie niska (w pierwszych miesiącach zarówno w strefie euro, jak i Stanach Zjednoczonych inflacja pozostawała poniżej 2%), o tyle w kolejnych miesiącach dynamika cen na świecie przyspieszała i kształtowała się na podwyższonym poziomie. W połowie 2021 r. w Stanach Zjednoczonych inflacja była zbliżona do 5%. Także w strefie euro inflacja istotnie wzrosła względem początku 2021 r. (w sierpniu wyniosła 3%; wykres 2.4). Oprócz sytuacji na globalnych rynkach surowców energetycznych i rolnych było to również związane z zaburzeniami podażowymi, które zwłaszcza w warunkach realizacji odłożonego popytu przekładały się na wzrost cen części dóbr przemysłowych. W 2021 r. istotnie wzrosły także koszty transportu międzynarodowego, co dodatkowo podwyższało ceny wielu dóbr (wykres 2.12). Czynniki te oceniano jednak jako przejściowo podwyższające dynamikę cen. Świadczyły o tym w szczególności prognozy, zgodnie z którymi istotnym rewizjom oczekiwanej inflacji na 2021 r. towarzyszyły relatywnie niewielkie zmiany prognoz na 2022 r.

Wykres 2.4. Wskaźniki inflacji cen dóbr konsumpcyjnych w Stanach Zjednoczonych i strefie euro (r/r)

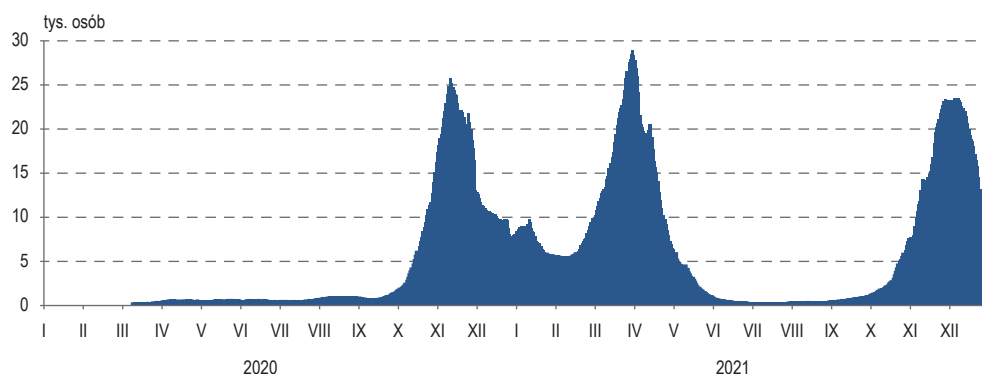
Uwaga: Stany Zjednoczone – inflacja CPI; strefa euro – inflacja HICP.

Źródło: dane Bureau of Labor Statistics, Eurostat.

⁵ Pod uwagę brane są ceny kontraktów na gaz ziemny z dostawą w Wielkiej Brytanii, wyrażone w dolarach.

⁶ Roczna dynamika cen gazu w czerwcu wyniosła blisko 500%, a w lipcu około 600%. Bardzo silny wzrost cen gazu ziemnego w Europie był konsekwencją niskich zapasów tego surowca po chłodnej zimie oraz obniżonej podaży gazu z Rosji. Z kolei wzrost cen węgla wynikał z tego, że wysokie ceny gazu ziemnego zwiększały opłacalność wykorzystania go do produkcji energii elektrycznej.

Wykres 2.5. Dzienna liczba nowych przypadków COVID-19 w Polsce

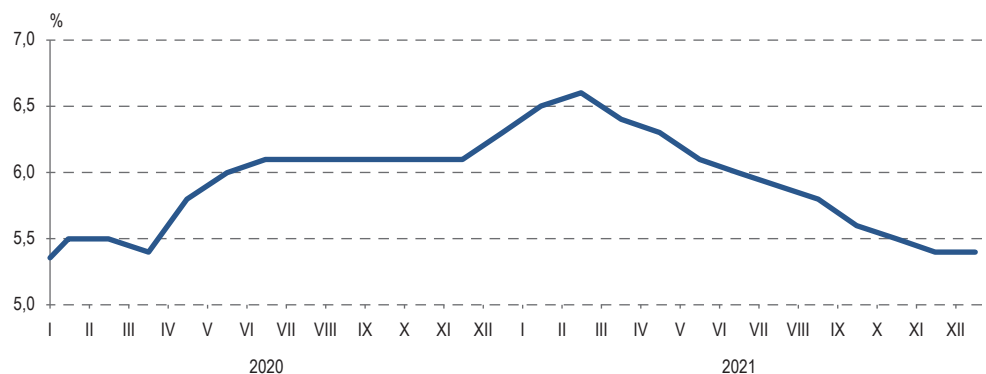

Uwaga: na wykresie pokazano średnią ruchomą 7-dniową liczby zakażeń.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia, obliczenia NBP.

W warunkach niepewności dotyczącej sytuacji pandemicznej i jej wpływu na trwałość ożywienia gospodarczego, a jednocześnie wobec oczekiwanego spadku inflacji po wygaśnięciu czynników przejściowo ją podwyższających główne banki centralne kontynuowały ekspansywną politykę pieniężną i sygnalizowały jej utrzymanie w przyszłości (wykres 2.13). EBC utrzymywał ujemną stopę depozytową na poziomie $-0,50\%$. EBC nadal prowadził też skup aktywów⁷, w tym w II kwartale 2021 r. zwiększył tempo tego skupu. Z kolei Rezerwa Federalna Stanów Zjednoczonych, zwana dalej „Fed”, również utrzymywała stopy procentowe na niezmiennym poziomie (docelowy przedział dla stopy *fed funds* pozostawał na poziomie $0,00-0,25\%$) i kontynuowała skup aktywów.

Wykres 2.6. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce

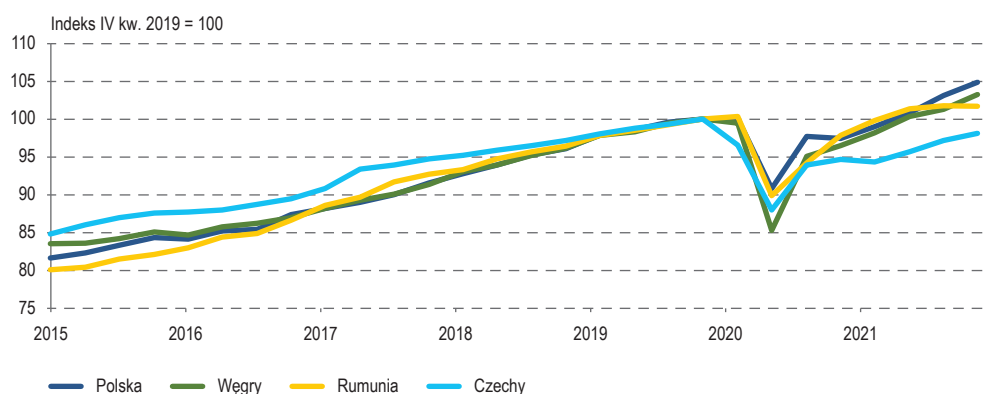
Źródło: dane GUS.

⁷ W 2021 r. EBC kontynuował program skupu aktywów (ang. *asset purchase programme*), zwany dalej „APP”, oraz program pandemicznego skupu aktywów (ang. *pandemic emergency purchase programme*), zwany dalej „PEPP”. EBC nadal przeprowadzał również ukierunkowane dłuższe operacje refinansujące (ang. *targeted longer-term refinancing operations*), zwane dalej „TLTRO”, oraz nadzwyczajne dłuższe operacje refinansujące w czasie pandemii (ang. *pandemic emergency longer-term refinancing operations*), zwane dalej „PELTRO”.

Po przejściowej poprawie sytuacji epidemicznej w Polsce na początku 2021 r. w okresie luty–kwiecień nastąpił kolejny znaczny wzrost liczby zachorowań (wykres 2.5), co spowodowało ponowne zaostrzenie restrykcji. W maju rozpoczęto jednak stopniowe luzowanie antypandemicznych obostrzeń w warunkach wyraźnego przyspieszenia akcji szczepień. Latem utrzymywała się relatywnie dobra sytuacja epidemiczna, choć czynnikiem ryzyka było rozprzestrzenianie się na świecie wariantu Delta koronawirusa.

Dostępne dane wskazywały, że – po osłabieniu koniunktury w Polsce w IV kwartale 2020 r. w następstwie silnej jesiennej fali zachorowań i wprowadzonych wówczas restrykcji, kiedy PKB obniżył się zarówno w ujęciu kwartalnym, jak i rocznym (-0,1% kw./kw. i -2,1% r/r⁸) – na początku 2021 r. gospodarka powróciła na ścieżkę ożywienia. W I kwartale nastąpił wzrost PKB w ujęciu kwartalnym, choć poziom PKB był wciąż niższy niż rok wcześniej (1,7% kw./kw. i -0,6% r/r) (wykres 2.7). Dane za pierwsze miesiące 2021 r. wskazywały przy tym, że zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było niższe niż przed pandemią. Dynamika wynagrodzeń rosła, do czego – oprócz kontynuacji ożywienia – przyczyniały się także efekty bazy. Stopa bezrobocia była natomiast nadal podwyższona (wykres 2.6). Jednocześnie sytuacja na rynku pracy wciąż była łagodzona dofinansowaniem wynagrodzeń części pracowników oraz świadczeniami postojowymi.

Wykres 2.7. Poziom realnego PKB w krajach regionu Europy Środkowo-Wschodniej

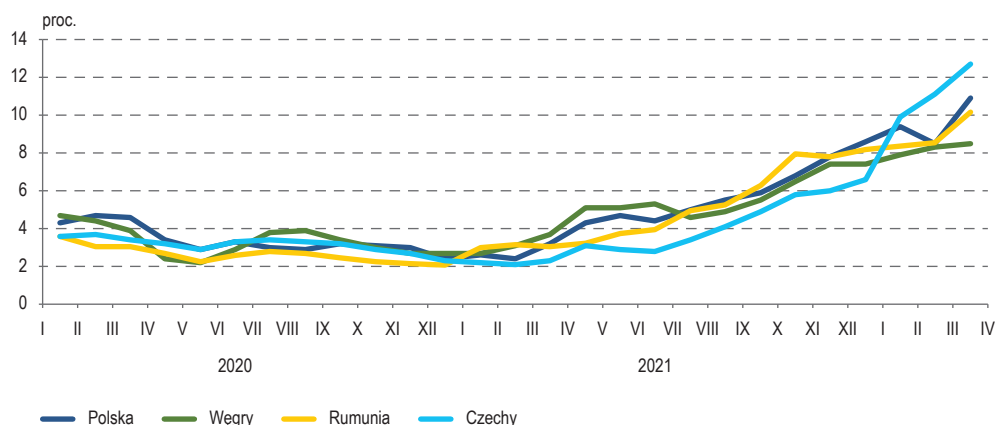

Źródło: dane OECD, obliczenia NBP.

W II kwartale 2021 r. PKB wzrósł zarówno w ujęciu kwartalnym, jak i rocznym (1,9% kw./kw. i 11,3% r/r) (wykres 2.7). Głównym czynnikiem wspierającym odbudowę aktywności był silny wzrost konsumpcji oraz – w mniejszym stopniu – inwestycji. Napływające dane za pierwsze miesiące III kwartału wskazywały na kontynuację wzrostu aktywności. Mimo stopniowej poprawy sytuacja na rynku pracy pozostawała jednak gorsza niż przed pandemią, co było widoczne w szczególności we wciąż podwyższonej, choć stopniowo obniżającej się, stopie bezrobocia. Jednocześnie część pracowników z branż najbardziej dotkniętych wcześniejszymi obostrzeniami była nadal objęta dofinansowaniem do wynagrodzeń w ramach wsparcia antykryzysowego.

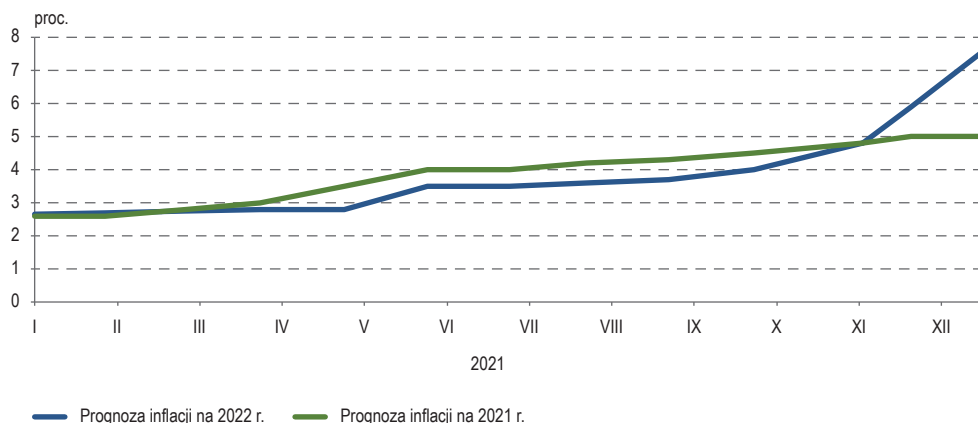
⁸ W kierunku obniżenia aktywności oddziaływał spadek konsumpcji oraz niższe inwestycje. Napływające dane miesięczne wskazywały przy tym na relatywnie lepszą sytuację w przemyśle niż w pozostałych sektorach.

Wykres 2.8. Wskaźniki inflacji cen dóbr konsumpcyjnych (CPI) w Polsce, Czechach, Rumunii i na Węgrzech (r/r)

Źródło: dane Bloomberg.

Wykres 2.9. Mediana prognoz analityków ankietowanych przez Refinitiv w ciągu 2021 r. dotycząca inflacji w Polsce w 2021 i 2022 r.

a więc czynniki, które – podobnie jak ceny surowców – były niezależne od krajowej polityki pieniężnej (w tym wzrost opłat za wywóz śmieci i cen energii elektrycznej). Jednocześnie inflacja bazowa po wyłączeniu cen żywności i energii w tym okresie była stabilna (w lipcu 2021 r. wyniosła 3,7% wobec 3,9% w styczniu 2021 r.).

Tabela 2.3. Prognozy inflacji w Polsce (w %)

Data publikacji prognozy	Na 2021 r.	Na 2022 r.
Międzynarodowy Fundusz Walutowy		
Czerwiec 2021	3,2	2,5
Październik 2021	4,4	3,3
OECD		
Maj 2021	3,8	3,3
Grudzień 2021	4,8	6,2
Komisja Europejska		
Luty 2021	2,3	2,9
Maj 2021	3,5	2,9
Lipiec 2021	4,2	3,1
Listopad 2021	5,0	5,2
Projekcje inflacji NBP		
Marzec 2021	3,1	2,8
Lipiec 2021	4,2	3,3
Listopad 2021	4,9	5,8

Uwaga: prognoza Komisji Europejskiej dotyczy inflacji HICP, a pozostałe prognozy dotyczą inflacji CPI.

Źródło: dane MFW, OECD, Komisja Europejska, NBP.

Prognozy dostępne w pierwszych kwartałach 2021 r. przewidywały kontynuację odbudowy aktywności gospodarczej, czemu miało towarzyszyć obniżenie się inflacji w 2022 r. (tabela 2.3), przy czym wciąż istotnym czynnikiem niepewności była dalsza sytuacja pandemiczna na świecie i w Polsce oraz jej wpływ na ożywienie gospodarcze. Na scenariusz obniżenia się inflacji w kolejnym roku wskazywały projekcje NBP, prognozy instytucji międzynarodowych oraz analityków rynkowych (wykres 2.9). Sygnalizowały one, że obserwowany w 2021 r. wzrost dynamiki cen powinien być przejściowy, a inflacja w 2022 r. miała być niższa niż w 2021 r.

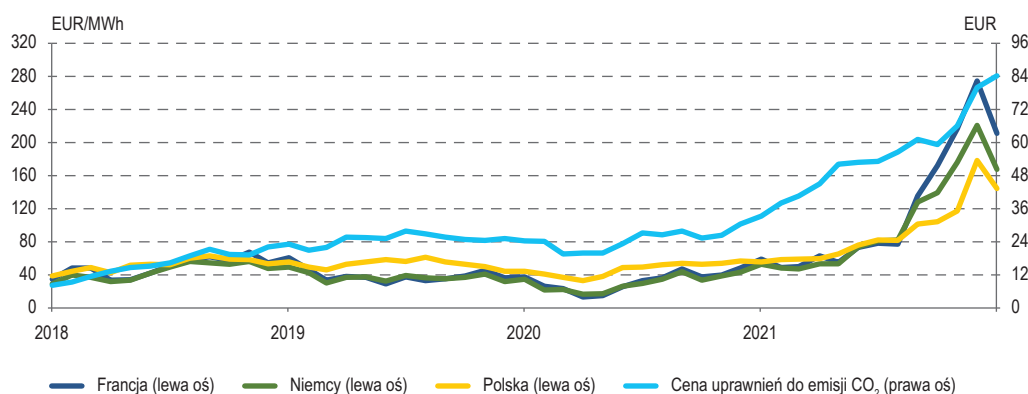
W warunkach wzrostu inflacji wynikającego w znacznej mierze z czynników pozostających poza wpływem polityki pieniężnej, który zgodnie z dostępnymi informacjami był oceniany jako przejściowy, a jednocześnie biorąc pod uwagę wysoką niepewność związaną z pandemią, dotyczącą trwałości ożywienia gospodarczego, Rada utrzymywała w tym okresie stopy procentowe NBP na niezmiennym poziomie (wykres 2.14). NBP kontynuował także pozostałe działania podjęte w 2020 r. w reakcji na wybuch pandemii. Takie podejście było spójne z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2021*, gdyż w ten sposób polityka pieniężna wspierała ożywienie gospodarcze po pandemicznej recesji, a jednocześnie dążyła do utrzymania stabilności cen w średnim okresie.

Polityka pieniężna i jej uwarunkowania w IV kwartale 2021 r.

W IV kwartale 2021 r. uwarunkowania polityki pieniężnej istotnie się zmieniły. Chociaż trwała pandemia, napływające informacje wskazywały na utrwalanie się ożywienia gospodarczego na świecie i w Polsce oraz obniżające się ryzyko silnego wpływu kolejnych fal pandemii na koniunkturę. Jednocześnie na rynkach surowcowych wystąpiły kolejne silne szoki cenowe, które istotnie podwyższały koszty i ceny w większości krajów, a także prowadziły do znaczącego podwyższenia prognoz inflacji na kolejne kwartały.

W IV kwartale sytuacja epidemiczna na świecie była nadal trudna. Po spadku liczby zakażeń na świecie we wcześniejszych miesiącach w październiku i listopadzie nastąpił jej wzrost. Pogorszenie sytuacji epidemicznej dotyczyło w szczególności krajów europejskich. Jednocześnie, ze względu na wysoki poziom zaszczepienia ludności w tych krajach, liczba zgonów była niższa niż wcześniej, przez co wprowadzane restrykcje były w większości krajów łagodniejsze. Od końca listopada nowym czynnikiem niepewności dla sytuacji epidemicznej było natomiast pojawienie się wariantu Omikron koronawirusa.

Wykres 2.10. Hurtowe ceny energii elektrycznej w UE oraz ceny uprawnień do emisji CO₂

Źródło: dane Refinitiv, obliczenia NBP.

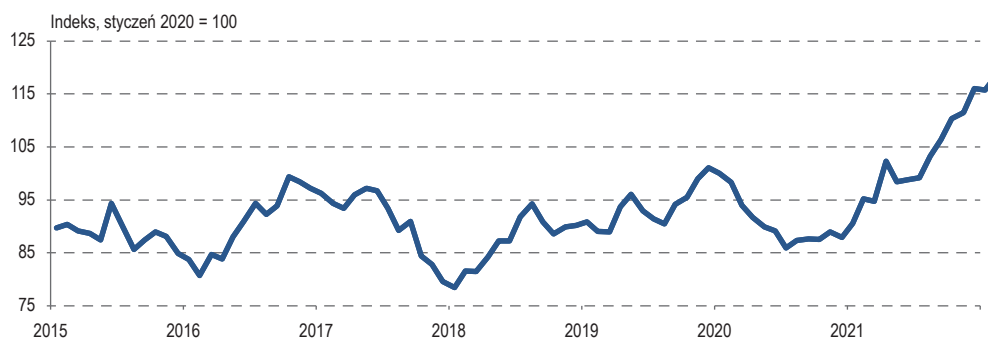
Mimo kolejnej fali pandemii w gospodarce światowej trwało ożywienie. Dane dla strefy euro wskazywały na przyspieszenie odbudowy aktywności gospodarczej w III kwartale 2021 r., choć poziom PKB był tam nadal niższy niż przed pandemią (wykres 2.1). Napływające dane sugerowały jednocześnie spowolnienie dynamiki aktywności w IV kwartale w związku z pogorszeniem sytuacji epidemicznej i zaostrzeniem restrykcji negatywnie oddziałujących na konsumpcję. W Stanach Zjednoczonych utrzymywał się natomiast silny wzrost PKB zarówno w III kwartale, jak i IV kwartale 2021 r.

Jednocześnie od września gwałtownie rosły ceny surowców energetycznych na rynkach światowych, co dotyczyło w szczególności gazu ziemnego i węgla (tylko pomiędzy wrześniowym a październikowym posiedzeniem Rady ceny gazu ziemnego wzrosły o ponad 110%, a węgla kamiennego o ponad 60%; wykres 2.3). Silne wzrosty cen gazu ziemnego w Europie były efektem niskich zapasów tego surowca oraz ograniczanej podaży gazu z Rosji¹².

¹² Wzrost popytu na gaz wynikał m.in. z odbudowy aktywności gospodarczej na świecie oraz wykorzystania go w UE jako paliwa przejściowego w procesie transformacji energetycznej.

Wzrost cen gazu przyczynił się do silnego wzrostu cen energii elektrycznej na rynku europejskim, przez co zwiększyła się także jej produkcja z węgla. W efekcie dynamicznie drożał węgiel na rynkach światowych. Wzrost cen energii elektrycznej w Europie zwiększany był dodatkowo przez dalszy znaczący wzrost cen uprawnień do emisji dwutlenku węgla, które osiągały w IV kwartale najwyższe poziomy w historii (wykres 2.10). Wzrost cen uprawnień do emisji był związany z zaostrzeniem polityki klimatycznej UE, w tym przyspieszeniem wycofywania z rynku części uprawnień do emisji dwutlenku węgla.

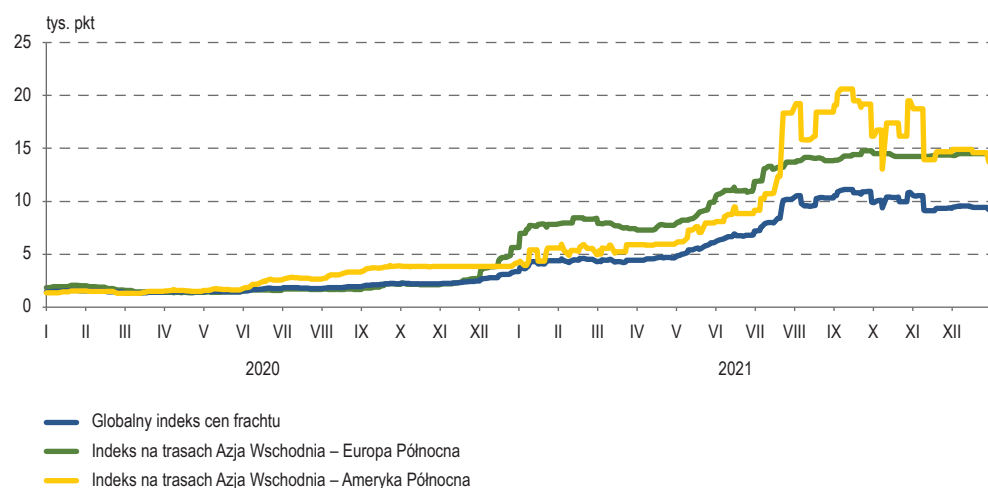
Wykres 2.11. Indeks cen surowców rolnych

Uwagi: w skład indeksu cen artykułów rolnych wchodzi ceny: pszenicy, rzepaku, wieprzowiny, ziemniaków, cukru, kakao, kawy, odtłuszczonego mleka w proszku, masła i zagęszczonego mrożonego soku pomarańczowego. System wag odwzorowuje strukturę konsumpcji polskich gospodarstw domowych.

Źródło: dane Bloomberg, obliczenia NBP.

Wykres 2.12. Indeksy cen frachtu

Uwagi: indeksy cen frachtu odzwierciedlają dzienne stawki frachtu morskiego na rynku spot (uwzględniające koszt transportu i inne opłaty bez podatków i opłat portowych). Globalny indeks cen frachtu jest średnią ważoną 12 indeksów dla głównych szlaków transportowych wiodących przez Azję, Europę, Amerykę Północną i Amerykę Południową.

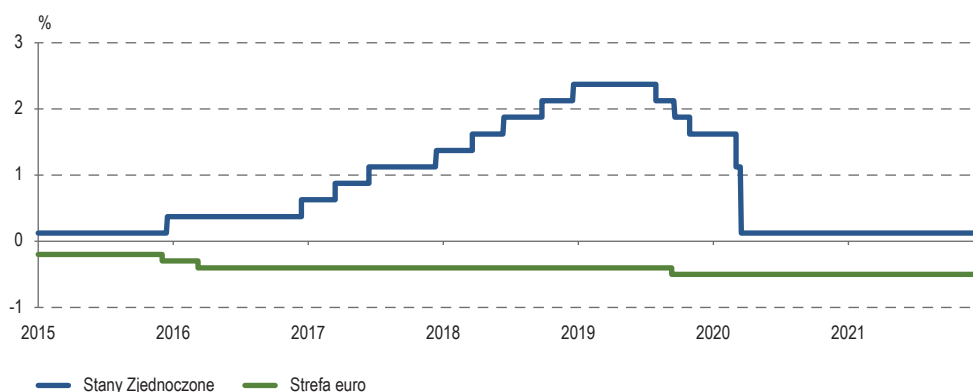
Źródło: Refinitiv.

Równocześnie nastąpił dalszy silny wzrost cen surowców rolnych, przez co łączny indeks ich cen osiągnął poziom najwyższy od wielu lat (wykres 2.11). Wzrost ten wynikał częściowo z utrzymywania się oczekiwań co do niższych globalnie zbiorów pszenicy, przy wysokim zapotrzebowaniu na ten surowiec. Jednocześnie przedłużały się zaburzenia w globalnych łańcuchach dostaw oraz utrzymywały się wysokie ceny transportu, co nadal powodowało niedobory części towarów i podwyższało ich ceny.

Wobec takich uwarunkowań następował dalszy silny wzrost inflacji na świecie, która w wielu krajach osiągała poziom najwyższy od dekad. W strefie euro inflacja systematycznie rosła, wyraźnie przekraczając cel inflacyjny EBC (w grudniu osiągnęła poziom 5%; wykres 2.4). Silnie przyspieszyła także dynamika cen konsumpcyjnych w Stanach Zjednoczonych (od października przekraczała 6%). Jednocześnie w wielu gospodarkach wzrosła inflacja bazowa, czemu sprzyjała poprawiająca się sytuacja finansowa gospodarstw domowych, a także rosnące koszty produkcji i transportu (wykres 2.12) w warunkach wysokich cen surowców oraz przedłużających się zakłóceń w globalnych sieciach podaży. Przyspieszeniu bieżącej inflacji towarzyszyło istotne podwyższanie prognoz inflacji na 2022 r., co wskazywało, że dynamika cen pozostanie podwyższona dłużej, niż przewidywano w poprzednich miesiącach.

Pomimo wyraźnego wzrostu inflacji główne banki centralne nadal prowadziły silnie akomodacyjną politykę pieniężną (wykres 2.13). EBC utrzymywał stopę depozytową na poziomie -0,50% oraz kontynuował skup aktywów, choć we wrześniu ogłosił, że tempo zakupów netto aktywów w IV kwartale 2021 r. będzie nieco niższe niż w dwóch poprzednich kwartałach¹³. Rezerwa Federalna Stanów Zjednoczonych także utrzymywała stopy procentowe zbliżone do zera i prowadziła skup aktywów, choć w listopadzie rozpoczęła stopniowy proces ograniczania tempa skupu.

Wykres 2.13. Stopy procentowe wybranych banków centralnych

Uwaga: stopa procentowa banku centralnego: dla Stanów Zjednoczonych – środek przedziału dla stopy *fed funds*; dla strefy euro – stopa depozytowa.

Źródło: dane Bloomberg.

W Polsce od września następowało pogorszenie sytuacji pandemicznej (wykres 2.5), jednak wprowadzane restrykcje były łagodniejsze niż w poprzednich falach. W efekcie mimo kolejnej

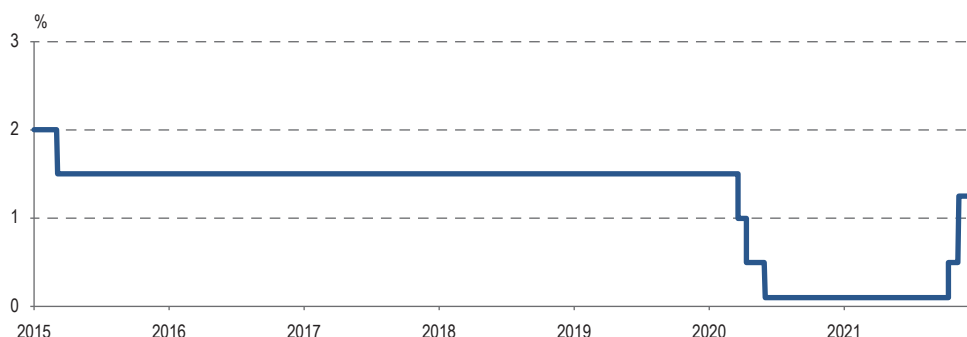
¹³ EBC kontynuował także skup aktywów w ramach APP oraz operacje TLTRO oraz PELTRO.

fali pandemii napływające dane wskazywały na utrwalanie się ożywienia gospodarczego. Dane o PKB potwierdziły silny wzrost aktywności w III kwartale (wzrost o 2,5% kw./kw. i 5,5% r/r; wykres 2.7), wspierany przez rosnące inwestycje oraz konsumpcję. Na kontynuację ożywienia koniunktury w IV kwartale wskazywały napływające miesięczne dane o produkcji przemysłowej, produkcji budowlano-montażowej oraz sprzedaży detalicznej¹⁴. Jednocześnie nadal poprawiała się sytuacja na rynku pracy. Następował dalszy wzrost zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw oraz obniżała się stopa bezrobocia, osiągając poziom zbliżony do przedpandemicznego (wykres 2.6). Utrzymywała się również wysoka dynamika wynagrodzeń. Jednocześnie wsparcie antykryzysowe dla rynku pracy zostało stopniowo wygaszone¹⁵.

Ożywieniu gospodarczemu towarzyszyło – podobnie jak w wielu innych krajach – istotne przyspieszenie dynamiki cen (wykresy 2.7 i 2.8)¹⁶. Wzrost inflacji nadal wynikał głównie z oddziaływania czynników zewnętrznych i niezależnych od krajowej polityki pieniężnej. W szczególności dalszy wzrost rocznej dynamiki cen był następstwem znacznie wyższych niż przed rokiem cen surowców energetycznych i rolnych na rynkach światowych, przy utrzymujących się efektach wcześniejszych podwyżek opłat za wywóz śmieci i cen energii elektrycznej. Do wyższej inflacji przyczyniały się także wyższe ceny transportu (wykres 2.12) oraz zaburzenia w funkcjonowaniu globalnych łańcuchów podaży. W kierunku wzrostu inflacji oddziaływało również trwające ożywienie gospodarcze, w tym popyt stymulowany wzrostem dochodów gospodarstw domowych. W takiej sytuacji następował także wzrost inflacji bazowej (po wyłączeniu cen energii i żywności¹⁷).

Wykres 2.14. Stopa referencyjna NBP

Źródło: dane NBP.

Wobec nieoczekiwanego i wyraźnego nasilenia czynników podbijających bieżącą inflację systematycznie podwyższano także prognozy inflacji na kolejne kwartały, w tym szczególnie na 2022 r. (tabela 2.3). Na silne podwyższenie prognozowanej inflacji w 2022 r. wskazywała listopadowa projekcja inflacji NBP¹⁸, a także prognozy analityków rynkowych oraz insty-

¹⁴ Wzrost PKB w IV kwartale 2021 r. wyniósł 1,6% kw./kw. i 7,6% r/r.

¹⁵ W połowie 2021 r. zakończono przyznawanie świadczeń na zasadach ogólnych, a następnie w październiku wygasło dofinansowanie wynagrodzeń pracowników sektorów najbardziej dotkniętych kryzysem pandemicznym.

¹⁶ We wrześniu inflacja wyniosła 5,9%, w październiku 6,8%, w listopadzie 7,8%, a w grudniu 8,6%.

¹⁷ Inflacja po wyłączeniu cen energii i żywności wzrosła z 3,9% w sierpniu 2021 r. do 5,3% w grudniu.

¹⁸ Zgodnie z centralną ścieżką projekcji listopadowej dynamika PKB miała wynieść 5,3% w 2021 r. i 4,9% w 2022 r. Inflacja miała się natomiast ukształtować na poziomie 4,9% w 2021 r. i 5,8% w 2022 r.

tycji międzynarodowych (wykres 2.9). Jednocześnie większość czynników oddziałujących w kierunku wzrostu dynamiki cen miała charakter negatywnych szoków podaźowych, co powodowało pewną rewizję w dół prognoz wzrostu PKB na kolejne lata, choć perspektywy dla aktywności gospodarczej pozostawały korzystne. W efekcie rosło ryzyko utrzymywania się inflacji powyżej celu NBP w średnim okresie.

Wobec kontynuacji ożywienia krajowej aktywności gospodarczej oraz oczekiwanego utrzymania się korzystnej sytuacji na rynku pracy, a także prawdopodobnego silniejszego i dłuższego oddziaływania zewnętrznych szoków na dynamikę cen Rada oceniała, że istnieje ryzyko utrwalenia się podwyższonej inflacji w horyzoncie oddziaływania polityki pieniężnej. Aby ograniczyć to ryzyko, od października 2021 r. Rada zacieśniała politykę pieniężną poprzez systematyczne podnoszenie stóp procentowych NBP. Na październikowym posiedzeniu stopa referencyjna została podniesiona o 0,40 pkt proc.; na listopadowym posiedzeniu o 0,75 pkt proc., a na grudniowym o 0,50 pkt proc. (wykres 2.14). W konsekwencji na koniec 2021 r. stopa referencyjna NBP wzrosła do 1,75%. Na październikowym posiedzeniu Rada zdecydowała również o podniesieniu stopy rezerwy obowiązkowej z 0,5% do 2,0%. Jednocześnie w październiku i listopadzie ograniczono skalę, a w grudniu zakończono operacje strukturalne skupu obligacji na rynku wtórnym. Zacieśnienie polityki pieniężnej było zgodne z *Założeniami polityki pieniężnej na rok 2021* i miało na celu obniżenie inflacji do celu NBP w średnim okresie, przy jednoczesnym wspieraniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego.

2.3. Instrumenty polityki pieniężnej w 2021 r.

W 2021 r. NBP prowadził politykę pieniężną, wykorzystując instrumenty przewidziane w *Założeniach polityki pieniężnej na rok 2021*. Stosowane instrumentarium było dostosowywane do zmieniających się w ciągu roku uwarunkowań makroekonomicznych i rynkowych. W pierwszych trzech kwartałach 2021 r. NBP utrzymywał stopy procentowe oraz podstawową stopę rezerwy obowiązkowej na niezmiennym poziomie, a także kontynuował stosowanie operacji strukturalnych i oferowanie kredytu wekslowego, tj. instrumentów polityki pieniężnej uruchomionych w 2020 r. w reakcji na pandemię COVID-19. W IV kwartale 2021 r. podwyższono natomiast stopy procentowe NBP, zwiększono poziom podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej, zakończono oferowanie bankom kredytu wekslowego oraz prowadzenie operacji strukturalnych, a także wznowiono operacje dostrajające.

Płynność sektora bankowego w 2021 r.

W 2021 r. utrzymywała się nadpłynność sektora bankowego, której skala była wyższa niż w 2020 r. Poziom środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego przekraczających wymagany poziom rezerwy obowiązkowej wyniósł w grudniu 2021 r. średnio 253 866 mln zł i był o 70 068 mln zł wyższy niż w analogicznym okresie 2020 r.¹⁹

Do wzrostu nadpłynności sektora bankowego w 2021 r. przyczyniły się przede wszystkim transakcje walutowe prowadzone przez NBP, a w szczególności skup walut obcych, głównie od Ministerstwa Finansów. Przyrost ten został częściowo ograniczony w wyniku sprzedaży

¹⁹ W rozdziale dane oraz obliczenia przedstawiono, stosując konwencję, iż miesiąc, kwartał lub rok odnoszą się do przypadających w tym czasie okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej.

walut obcych przez NBP na potrzeby Komisji Europejskiej. Przewaga dokonywanego przez NBP skupu walut obcych nad ich sprzedażą spowodowała w 2021 r. wzrost poziomu środków w dyspozycji sektora bankowego o 59 228 mln zł (odnosząc średnią wartość z grudnia 2021 r. do średniej wartości z grudnia 2020 r.).

Na zwiększenie poziomu nadpłynności wpłynął także skup dłużnych papierów wartościowych na rynku wtórnym, dokonywany przez NBP w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku. Operacje te przyczyniły się do wzrostu poziomu środków w dyspozycji sektora bankowego o 38 669 mln zł (w ujęciu analogicznym jak wyżej).

W kierunku ograniczenia nadpłynności sektora bankowego oddziaływał obserwowany w 2021 r. przyrost pieniądza gotówkowego w obiegu. Czynnikiem ten spowodował obniżenie poziomu środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego o 34 912 mln zł (w ujęciu analogicznym do powyższego).

Na spadek nadpłynności sektora bankowego, który miał miejsce pod koniec 2021 r., wpłynęło ponadto podwyższenie, począwszy od grudniowego okresu utrzymywania rezerwy obowiązkowej, podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej z 0,50% do 2,00%. Wymagany poziom rezerwy obowiązkowej w grudniowym okresie jej utrzymywania w 2021 r. był wyższy o 27 931 mln zł w porównaniu z analogicznym okresem w 2020 r.

Konsekwencją zwiększenia w 2021 r. skali nadpłynności sektora bankowego był wzrost średniego poziomu krótkoterminowych operacji polityki pieniężnej. Wielkość środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego absorbowana w ramach wyżej wymienionych operacji (w ujęciu netto) ukształtowała się w grudniu 2021 r. na poziomie 248 850 mln zł i była o 93 073 mln zł (tj. o 59,8%) wyższa niż w grudniu 2020 r.²⁰

Stopy procentowe NBP

Podstawowym instrumentem polityki pieniężnej w 2021 r. były stopy procentowe NBP. Stopa referencyjna NBP, określając rentowność podstawowych operacji otwartego rynku, wpływała na poziom krótkoterminowych rynkowych stóp procentowych.

Stopa lombardowa NBP wyznaczała oprocentowanie oferowanego przez NBP kredytu lombardowego, umożliwiającego pozyskiwanie środków z banku centralnego na termin O/N. Stopa depozytowa NBP determinowała oprocentowanie depozytu umożliwiającego lokowanie w NBP środków na termin O/N.

Stopa dyskontowa weksli określała oprocentowanie kredytu wekslowego oferowanego przez NBP.

W IV kwartale 2021 r. Rada trzykrotnie podwyższyła stopy procentowe NBP. Zmiany te weszły w życie kolejno w dniach: 7 października 2021 r., 4 listopada 2021 r. oraz 9 grudnia 2021 r. W ich wyniku stopa referencyjna została podwyższona do poziomu 1,75% (z 0,10%), stopa

---

²⁰ W pozycji tej uwzględniono następujące operacje dokonywane przez NBP w latach 2020 i 2021: podstawowe operacje otwartego rynku (emisja bonów pieniężnych NBP), operacje dostrajające (emisja bonów pieniężnych NBP o terminach krótszych niż operacje podstawowe, *repo*) oraz operacje depozytowo-kredytowe NBP.

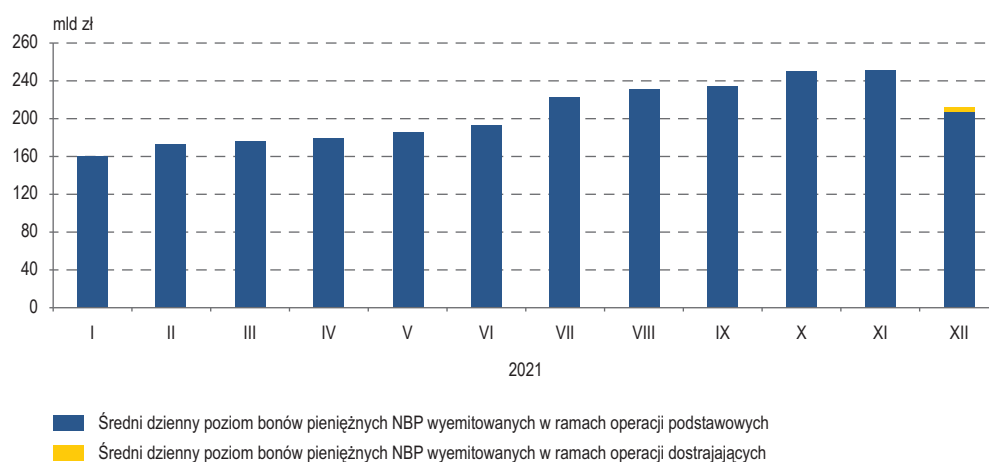
lombardowa do 2,25% (z 0,50%), stopa depozytowa do 1,25% (z 0,00%), a stopa dyskontowa weksli do 1,85% (z 0,12%).

Skutkiem wyżej wymienionych zmian było zwiększenie szerokości korytarza stóp procentowych NBP, wyznaczanego poziomami stopy depozytowej i lombardowej, z 50 pkt bazowych do 100 pkt bazowych. Jednocześnie korytarz ten został ukształtowany w sposób symetryczny (+/-50 pkt bazowych) względem stopy referencyjnej NBP.

Operacje otwartego rynku

Podobnie jak w latach poprzednich celem operacyjnym polityki pieniężnej w 2021 r. było kształtowanie stawki POLONIA²¹ w pobliżu stopy referencyjnej NBP. Głównym instrumentem służącym realizacji tego zadania były podstawowe operacje otwartego rynku. Wykorzystując wspomniane operacje, NBP oferował bankom możliwość bilansowania własnych pozycji płynnościowych w trakcie okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej, dążąc do ukształtowania warunków płynnościowych w sektorze bankowym w sposób właściwy z punktu widzenia realizacji celu operacyjnego.

Wykres 2.15. Średni dzienny poziom absorbujących operacji otwartego rynku NBP w poszczególnych okresach utrzymywania rezerwy obowiązkowej w 2021 r. (wartość nominalna bonów pieniężnych NBP)

Źródło: dane NBP.

Operacje podstawowe przeprowadzane były w 2021 r. regularnie, raz w tygodniu, w formie emisji bonów pieniężnych NBP, co do zasady z 7-dniowym terminem zapadalności²². Za pomocą tych operacji NBP absorbował większość nadwyżek środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego względem wymaganego poziomu rezerwy obowiązkowej.

²¹ Stawka POLONIA (Polish Overnight Index Average) jest wyznaczana jako średnia (ważona wolumenem poszczególnych transakcji) oprocentowania niezabezpieczonych depozytów międzybankowych zawartych na termin O/N w danym dniu roboczym do godziny 16.30 pomiędzy Uczestnikami Fixingu Stawki Referencyjnej POLONIA.

²² Wyjątek stanowiła operacja podstawowa przeprowadzona 31 grudnia 2020 r., której okres zapadalności wyniósł 8 dni.

Rentowności poszczególnych operacji były równe poziomowi stopy referencyjnej NBP obowiązującemu w dniu ich zaoferowania. W 2021 r. NBP przeprowadził 52 operacje podstawowe, a średni dzienny poziom bonów pieniężnych NBP wyemitowanych w ramach tych operacji wyniósł 205 511 mln zł i był wyższy o 72 047 mln zł w porównaniu z 2020 r. (wykres 2.15).

W 2021 r., podobnie jak w przypadku większości okresów utrzymywania rezerwy obowiązkowej w roku poprzednim, znaczna część środków pozostających w dyspozycji sektora bankowego nie była absorbowana przy wykorzystaniu operacji podstawowych NBP. Wynikało to stąd, że banki preferowały utrzymywanie wspomnianych nadwyżek w instrumentach zapewniających jak największą elastyczność w zarządzaniu płynnością, w tym na rachunkach w NBP (powyżej wymaganego poziomu rezerwy obowiązkowej) oraz w formie depozytu na koniec dnia składanego w banku centralnym.

Wspomnianemu powyżej podejściu banków do zarządzania własnymi pozycjami płynnościowymi sprzyjały występujące uwarunkowania rynkowe, a w szczególności niepewność dotycząca rozwoju pandemii COVID-19. Ponadto na zwiększoną skłonność banków do utrzymywania dodatkowych buforów płynnościowych w pewnym stopniu wpływała relatywnie niewielka różnica między oprocentowaniem środków utrzymywanych na rachunku bieżącym powyżej wymaganego poziomu rezerwy obowiązkowej oraz w postaci depozytu na koniec dnia a oprocentowaniem środków lokowanych w bonach pieniężnych NBP w ramach operacji otwartego rynku (do 6 października 2021 r. wynosząca 10 pkt bazowych). Dodatkowo, przy obowiązującym do 29 listopada 2021 r., znacząco niższym (względem stanu sprzed pandemii COVID-19) poziomie rezerwy obowiązkowej, banki utrzymywały dodatkowe środki (powyżej wymaganego poziomu rezerwy obowiązkowej) do celów rozliczeniowych.

Przeprowadzone w IV kwartale 2021 r. podwyższenie poziomu stóp procentowych NBP, a także poziomu podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej przyczyniło się do zmniejszenia skali środków utrzymywanych przez banki na rachunkach bieżących w NBP powyżej wymaganego poziomu rezerwy obowiązkowej, czemu towarzyszył wzrost wielkości składanego w banku centralnym depozytu na koniec dnia (wykresy 2.18 i 2.19)²³.

Przedstawionym zmianom towarzyszyło wznowienie stosowania przez NBP, od grudnia 2021 r., dostrajających operacji otwartego rynku, przeprowadzanych doraźnie w trakcie okresu utrzymywania rezerwy obowiązkowej oraz oferowanych w ostatnim dniu roboczym tego okresu. Średni dzienny poziom bonów pieniężnych NBP wyemitowanych w 2021 r. w ramach operacji dostrajających wyniósł 394 mln zł i był niższy niż w 2020 r. o 842 mln zł.

W 2021 r. odchylenie stawki POLONIA od stopy referencyjnej NBP ukształtowało się na poziomie porównywalnym z występującym w 2020 r. Jego średnia dzienna wartość w ujęciu absolutnym wyniosła w 2021 r. 16 pkt bazowych, podczas gdy w 2020 r. – 17 pkt bazowych²⁴.

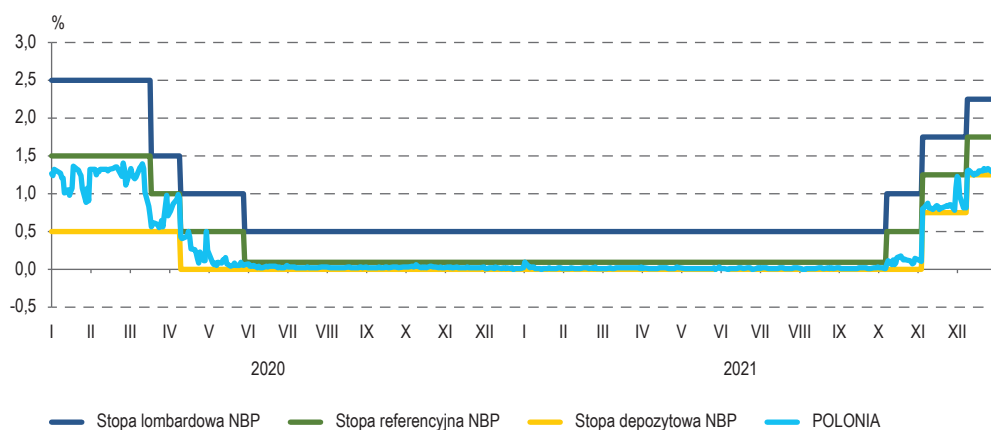
---

²³ Środki utrzymywane przez banki na rachunku bieżącym powyżej poziomu rezerwy wymaganej nie podlegają oprocentowaniu. Oprocentowanie depozytu na koniec dnia określa stopa depozytowa NBP, która od 9 kwietnia 2020 r. do 3 listopada 2021 r. była równa 0,00%, a w okresie wcześniejszym i późniejszym kształtowała się na dodatnim poziomie.

²⁴ Przytoczony wskaźnik obliczono jako średnie dzienne absolutne odchylenie stawki POLONIA od stopy referencyjnej NBP (uśredniony moduł różnicy) przeliczone według bazy 365 dni.

W pierwszych trzech kwartałach 2021 r. średnie dzienne absolutne odchylenie stawki POLONIA od stopy referencyjnej NBP pozostawało na poziomach zbliżonych do odnotowanych w II połowie 2020 r. i wynosiło 9 pkt bazowych. Wzrost wyżej wymienionego odchylenia do 38 pkt bazowych wystąpił w IV kwartale 2021 r., tj. w okresie dokonywania przez RPP zmian w poziomie stóp procentowych NBP i utrzymującej się – zwłaszcza pod koniec roku – znacznej ostrożności w zakresie zarządzania własnymi pozycjami płynnościowymi przez banki.

Wykres 2.16. Stopy procentowe NBP oraz stawka POLONIA w latach 2020–2021

Źródło: dane NBP.

Poza operacjami podstawowymi oraz dostrajającymi przez znaczną część 2021 r. NBP kontynuował prowadzenie – uruchomionych w 2020 r. w reakcji na pandemię COVID-19 – operacji strukturalnych, polegających na skupie na rynku wtórnym skarbowych papierów wartościowych i papierów dłużnych gwarantowanych przez Skarb Państwa²⁵.

W 2021 r. operacje strukturalne były przeprowadzane w okresie styczeń–listopad. Dokonywano ich w trybie regularnym, zgodnie z terminami ogłaszanymi przez NBP z wyprzedzeniem. Łączna skala tych operacji w 2021 r. była znacznie niższa niż w 2020 r. W 2021 r. w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku NBP skupił na rynku wtórnym obligacje o łącznej nominalnej wartości 36,9 mld zł (wobec 107,1 mld zł w 2020 r.), w tym obligacje skarbowe o wartości 28,6 mld zł oraz obligacje z gwarancją Skarbu Państwa o wartości 8,3 mld zł (wykres 2.17). Poziom zasilenia sektora bankowego w płynność z tytułu tych operacji w wyżej wymienionym okresie wyniósł 37,7 mld zł.²⁶ Wartość portfela dłużnych papierów wartościowych skupionych przez NBP według stanu na koniec 2021 r. wyniosła 144,0 mld zł.²⁷ W ciągu 2021 r. terminy oraz skala prowadzonych strukturalnych operacji otwartego rynku były uzależnione od warunków rynkowych.

²⁵ Skupem objęte były obligacje skarbowe oraz wybrane obligacje mające gwarancję Skarbu Państwa (obligacje emitowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz obligacje emitowane przez Polski Fundusz Rozwoju SA).

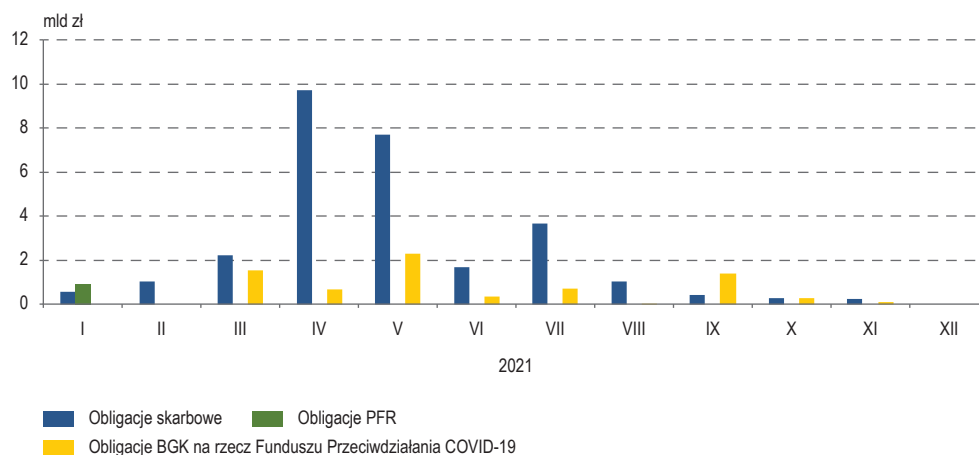
²⁶ Wartość obligacji skupowanych przez NBP na rynku wtórnym (po cenach bieżących), odzwierciedlona w kwocie zasilenia sektora bankowego (kwocie zakupu), różni się od wartości nominalnej tych obligacji.

²⁷ W tej wartości uwzględniono wykup obligacji skarbowej serii OK0521 w dniu 25 maja 2021 r., której wartość nominalna w portfelu NBP wyniosła 50,0 mln zł.

W IV kwartale 2021 r. nastąpiło stopniowe ograniczenie skali, a następnie zaprzestanie stosowania operacji strukturalnych²⁸. Powyższe działania były spójne z kierunkiem prowadzonej przez NBP polityki pieniężnej w tym okresie.

Wykres 2.17. Wartość nominalna obligacji skupionych przez NBP w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku w poszczególnych okresach utrzymywania rezerwy obowiązkowej w 2021 r.

Uwaga: wartość nominalna obligacji obliczona według dat przeprowadzenia przetargów.

Źródło: dane NBP.

Rezerwa obowiązkowa

System rezerwy obowiązkowej sprzyjał realizacji celu operacyjnego polityki pieniężnej, oddziałując w kierunku stabilizacji krótkoterminowych rynkowych stóp procentowych. Uśredniony mechanizm utrzymywania rezerwy obowiązkowej stwarzał podmiotom nią objętym swobodę decydowania o wysokości środków gromadzonych na rachunkach w banku centralnym w poszczególnych dniach okresu utrzymywania rezerwy, pod warunkiem utrzymania średniego stanu środków na rachunkach w NBP na poziomie nie niższym od wartości rezerwy wymaganej.

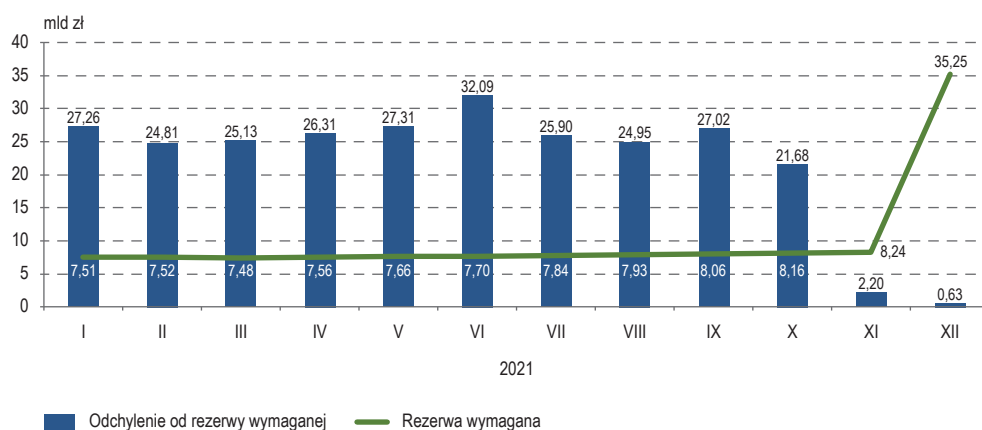
W 2021 r. obowiązkwowi utrzymania rezerwy obowiązkowej podlegały banki, oddziały instytucji kredytowych, oddziały banków zagranicznych działające w Polsce, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa.

Wymagany poziom rezerwy obowiązkowej obowiązujący dla grudniowego okresu jej utrzymywania w 2021 r. wyniósł 35 250 mln zł (33 062 mln zł w przypadku banków komercyjnych, 2 047 mln zł – banków spółdzielczych i 141 mln zł – spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych). W porównaniu z wymogiem obowiązującym dla analogicznego okresu w 2020 r. rezerwa obowiązkowa ogółem była wyższa o 27 931 mln zł, tj. o 381,7%. Zmiana ta była przede

²⁸ W komunikacie z dnia 29 listopada 2021 r. NBP wskazała, iż począwszy od grudnia 2021 r. operacje te będą mogły być zastosowane w przypadku, gdy bank centralny uzna, że wymagają tego występujące uwarunkowania rynkowe.

wszystkim skutkiem podwyższenia podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej²⁹ z poziomu 0,50% do 2,00%, począwszy od rezerwy obowiązkowej utrzymywanej od 30 listopada 2021 r.³⁰ Wysokość oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej w 2021 r. odpowiadała poziomowi stopy referencyjnej NBP.

Wykres 2.18. Odchylenie średniego stanu rachunków podmiotów rezerwy obowiązkowej utrzymywanych w NBP od wymaganego poziomu rezerwy w poszczególnych okresach jej utrzymywania w 2021 r.

Źródło: dane NBP.

W okresie styczeń–październik 2021 r. średni dzienny poziom nadwyżek środków utrzymywanych na rachunkach w NBP przez podmioty rezerwy (tj. przekraczających wymagany poziom rezerwy obowiązkowej) wahał się od 21 678 mln zł do 32 093 mln zł. Istotnie mniejszy poziom nadwyżek odnotowano w ostatnich dwóch okresach utrzymywania rezerwy obowiązkowej w 2021 r. Pozycja ta w okresie listopadowym wyniosła 2 202 mln zł, a w grudniowym – 628 mln zł.

W 2021 r. nie odnotowano przypadku nieutrzymania przez podmioty rezerwy wymaganego poziomu tego instrumentu.

Operacje depozytowo-kredytowe

Oferowanie przez NBP kredytu lombardowego pozwalało bankom w 2021 r. na pozyskiwanie środków z NBP w każdym dniu operacyjnym na termin O/N. Kredyt ten był zabezpieczany aktywami akceptowanymi przez bank centralny (m.in. skarbowymi papierami wartościowymi, papierami wartościowymi wyemitowanymi przez NBP, obligacjami komunalnymi, listami zastawnymi oraz obligacjami korporacyjnymi o wysokiej jakości kredytowej).

²⁹ Podstawowa stopa rezerwy obowiązkowej odnosi się do środków złotych i środków w walutach obcych zgromadzonych na rachunkach bankowych oraz środków uzyskanych z tytułu emisji papierów wartościowych. Stopa rezerwy obowiązkowej od środków uzyskanych z tytułu transakcji *repo* i *sell-buy-back* oraz środków pozyskanych co najmniej na 2 lata wynosiła w 2021 r. 0,00%.

³⁰ Wymagany poziom rezerwy obowiązkowej w grudniowym (2021 r.) okresie jej utrzymywania wzrósł o 27 007 mln zł w porównaniu z poziomem obowiązującym w okresie listopadowym (2021 r.).

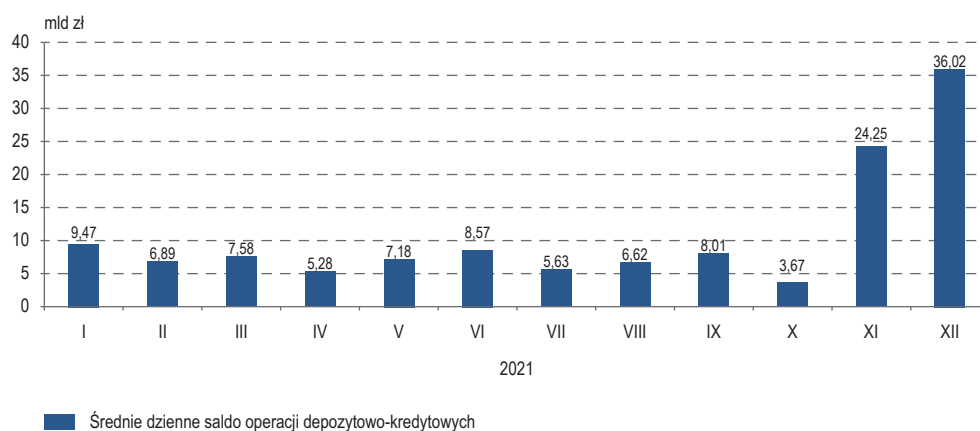
Z kolei depozyt na koniec dnia umożliwiał bankom w 2021 r. lokowanie, w każdym dniu operacyjnym, nadwyżek środków w banku centralnym na termin O/N.

Oprocentowanie wyżej wymienionych instrumentów stanowiło odpowiednio górne oraz dolne ograniczenie stawek rynkowych wyznaczanych dla terminu O/N i zmniejszało skalę ich potencjalnych wahań.

W 2021 r., podobnie jak w latach poprzednich, banki sporadycznie korzystały z kredytu lombardowego. Łączna kwota wykorzystanego kredytu w skali roku – liczona za dni wykorzystania – wyniosła 9,9 mln zł i była o 51,5% niższa od kwoty wykorzystanego kredytu w 2020 r. (20,4 mln zł).

W 2021 r. banki złożyły w NBP depozyty na koniec dnia ogółem w kwocie 3 895 979,1 mln zł (liczone za dni ich utrzymywania). Średni dzienny poziom lokat tego typu w analizowanym okresie wyniósł 10 673,9 mln zł (wobec 3 193,2 mln zł w 2020 r.). Znaczący wzrost poziomu nadwyżek środków lokowanych przez banki w formie depozytu na koniec dnia w NBP miał miejsce w okresach utrzymywania rezerwy obowiązkowej przypadających na listopad oraz grudzień 2021 r.

Wykres 2.19. Średnie dzienne saldo operacji depozytowo-kredytowych w poszczególnych okresach utrzymywania rezerwy obowiązkowej w 2021 r.

Źródło: dane NBP.

Kredyt weksłowy

Do 18 października 2021 r. NBP oferował bankom kredyt weksłowy przeznaczony na refinansowanie kredytów udzielanych przez banki przedsiębiorcom. Oferując ten instrument, NBP był gotowy przyjmować od banków do dyskonta weksle wystawiane przez przedsiębiorców w związku z udzielonymi im kredytami. Oprocentowanie kredytu weksłowego wyznaczała stopa dyskontowa weksli.

W 2021 r. nie wystąpił przypadek udzielenia kredytu weksłowego przez NBP i jednocześnie w trakcie roku nastąpiła spłata środków pozyskanych w ramach tego instrumentu w 2020 r. w kwocie 52,9 mln zł.

Swapy walutowe

Wykorzystując transakcje walutowe typu swap, NBP może dokonywać kupna (lub sprzedaży) złotego za walutę obcą na rynku kasowym, przy jednoczesnej jego odsprzedaży (lub odkupie) w ramach transakcji terminowej w określonej dacie.

W 2021 r. NBP nie wykorzystywał tego rodzaju operacji w ramach realizacji polityki pieniężnej.

Interwencje walutowe

W ramach obowiązującej strategii polityki pieniężnej NBP może dokonywać zakupu bądź sprzedaży na rynku walut obcych za złote.

W 2021 r. NBP nie przeprowadzał tego rodzaju operacji.

Rozdział 3

Działania na rzecz stabilności systemu finansowego

Działania na rzecz stabilności systemu finansowego¹

Stabilnie funkcjonujący system finansowy jest niezbędnym warunkiem zrównoważonego rozwoju gospodarczego w długim okresie oraz realizacji podstawowego celu NBP – utrzymania stabilnego poziomu cen. Powierzone Narodowemu Bankowi Polskiemu ustawowe zadania z tego obszaru obejmują: działania na rzecz wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka systemowego, kształtowanie warunków niezbędnych do rozwoju systemu bankowego oraz działania na rzecz stabilności systemu finansowego.

Szczególne znaczenie dla zachowania stabilności systemu finansowego w Polsce ma utrzymanie bezpieczeństwa sektora bankowego, którego aktywa stanowią prawie trzy czwarte aktywów krajowych instytucji finansowych.

3.1. Nadzór makroostrożnościowy

W 2021 r. Narodowy Bank Polski realizował zadania wynikające z ustawy o NBP, dotyczące obsługi Komitetu Stabilności Finansowej jako organu nadzoru makroostrożnościowego (KSF-M), w tym wsparcia analitycznego i prawnego. W 2021 r. odbyły się 4 posiedzenia Komitetu.

W ramach prac na rzecz KSF-M w 2021 r. Narodowy Bank Polski:

- Przygotowywał i udostępniał analizy, opracowania oraz opinie dotyczące identyfikacji i oceny ryzyka systemowego w wymiarze krajowym i międzynarodowym, w tym cykliczne raporty NBP: *Raport o stabilności systemu finansowego* (dwa razy w roku) i *Raport o stanie równowagi polskiej gospodarki* (raz w roku) oraz *Raport o nadzorze systemowym nad systemem płatniczym* (raz w roku).
- Analizował sytuację na rynku nieruchomości mieszkaniowych, w tym według zalecenia Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ERRS)².
- Przygotowywał propozycje stanowisk i rekomendacji KSF-M na rzecz ograniczania ryzyka systemowego, dotyczące: utrzymania bufora antycyklicznego na poziomie 0%, czasowej zmiany wysokości wag ryzyka dla banków aktywnie zaangażowanych w proces ugód z kredytobiorcami mającymi kredyty w walutach obcych oraz funkcjonowania banków spółdzielczych.
- Analizował zasadność wprowadzenia zasady wzajemności w stosowaniu środków polityki makroostrożnościowej w odniesieniu do innych krajów³.

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 6, 6a i 6b ustawy o Narodowym Banku Polskim.

² Zalecenie Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego z dnia 21 marca 2019 r. zmieniające zalecenie ERRS/2016/14 w sprawie uzupełniania luk w danych dotyczących sektora nieruchomości (ERRS/2019/3).

³ Zalecenie ERRS w sprawie oceny skutków transgranicznych oraz dobrowolnej wzajemności środków polityki makroostrożnościowej (ERRS/2015/2).

- Przygotował propozycję kwartalnej opinii Komitetu w sprawie wysokości wpłat banków na Fundusz Wsparcia Kredytobiorców⁴.
- Współpracował w imieniu Komitetu z organami i instytucjami Unii Europejskiej, a także z organami makroostrożnościowymi innych państw członkowskich w zakresie prowadzonej przez nie polityki. W szczególności podejmował działania mające na celu realizację zaleceń Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego, w tym związanych z wpływem sytuacji pandemicznej na europejski system finansowy.

NBP zrealizował rekomendację KSF-M dotyczącą zapewnienia dostępności danych i informacji o rynku nieruchomości⁵.

Przedstawiciel NBP przewodniczył pracom grupy roboczej o stałym charakterze, będącej zapleczem analitycznym Komitetu. W 2021 r. grupa robocza, opierając się głównie na materiałach NBP, przygotowała analizy i opinie dotyczące m.in.: źródeł i natężenia ryzyka systemowego w Polsce, specyficznych źródeł ryzyka systemowego (pandemia COVID-19, sytuacja na rynku finansowania nieruchomości), identyfikacji innych instytucji o znaczeniu systemowym (O-SII) oraz zobowiązania ich do utrzymywania odpowiedniego bufora kapitałowego⁶, a także wskazania przez KE zamiennika, który zastąpi wskaźnik referencyjny LIBOR CHF.

Ponadto pod przewodnictwem NBP pracowała grupa robocza ds. analizy sytuacji w sektorze banków spółdzielczych oraz w sektorze spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. Zadaniem grupy była analiza wyzwań rozwojowych w obu sektorach. Wypracowano projekty rekomendacji KSF-M w tym zakresie. W przypadku banków spółdzielczych sformułowano propozycje: zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych bezzwrotnej pomocy udzielanej podmiotom wymagającym wewnętrznej restrukturyzacji⁷, zmiany Rekomendacji S, wyłączającej banki spółdzielcze z grona podmiotów zobowiązanych do oferowania kredytów o stałej lub okresowo stałej stopie procentowej oraz opracowania zasad udzielania bankom spółdzielczym pomocy w innej formie niż finansowa. W przypadku kas zalecenia dotyczyły prawnych ograniczeń źródeł pozyskiwania kapitału oraz ograniczeń świadczenia usług finansowych dla szerszej grupy podmiotów. Dodatkowo opracowano projekt stanowiska KSF-M wskazujący działania, które banki spółdzielcze powinny podjąć we własnym zakresie.

Prezes NBP, jako Przewodniczący KSF-M, przekazał Sejmowi RP informację o działalności Komitetu w zakresie zadań dotyczących nadzoru makroostrożnościowego w 2020 r.⁸

---

⁴ Art. 16a ust. 4 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o wsparciu kredytobiorców, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy i znajdują się w trudnej sytuacji finansowej (Dz.U. z 2022 r. poz. 298).

⁵ KSF-M wydał rekomendację skierowaną do NBP dotyczącą zapewnienia dostępności danych i informacji o rynku nieruchomości (uchwała nr 23/2018 z dnia 11 czerwca 2018 r.). Rekomendacja ta była konsekwencją wydanego w 2016 r. przez Europejską Radę Ryzyka Systemowego zalecenia w sprawie uzupełniania informacji dotyczących sektora nieruchomości (ERS/2016/14) skierowanego do krajowych organów nadzoru makroostrożnościowego wszystkich 28 krajów UE.

⁶ O-SII (*other systemically important institution*) to podmiot, który nie jest globalną instytucją systemowo ważną, ale może – ze względu na swoją wielkość, powiązania lub model biznesowy – stwarzać zagrożenie dla stabilności systemu finansowego danego kraju. KSF-M wydaje w tej sprawie opinię, o którą corocznie występuje Komisja Nadzoru Finansowego.

⁷ Pomoc ta jest udzielana z funduszy pomocowych systemów ochrony instytucjonalnej.

⁸ Zgodnie z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym (Dz.U. z 2021 r. poz. 140, z późn. zm.).

NBP informował opinię publiczną i uczestników systemu finansowego o bieżących pracach Komitetu za pośrednictwem strony internetowej poświęconej nadzorowi makroostrożnościowemu⁹.

3.2. Współpraca z innymi instytucjami publicznymi w zakresie stabilności finansowej

W 2021 r. NBP brał udział w pracach Komitetu Stabilności Finansowej w formule zarządzania kryzysowego (KSF-K). W 2021 r. odbyły się 2 posiedzenia KSF-K. Omówiono podczas nich sytuację ekonomiczno-finansową niektórych banków komercyjnych oraz działania służące zachowaniu stabilności w systemie finansowym.

Ponadto w 2021 r. NBP przygotował i przekazał opinie: Sądowi Najwyższemu w sprawie istotnych zagadnień prawnych związanych z kredytami denominowanymi lub indeksowanymi do walut obcych oraz Komisji Europejskiej w sprawie zamiennika dla wskaźnika referencyjnego LIBOR CHF.

Współpraca NBP z krajowymi instytucjami sieci bezpieczeństwa finansowego obejmowała także:

- członkostwo delegowanego przez Prezesa NBP członka Zarządu NBP w Komisji Nadzoru Finansowego¹⁰ oraz członkostwo dwóch przedstawicieli delegowanych przez Prezesa NBP w Radzie Bankowego Funduszu Gwarancyjnego¹¹,
- współdziałanie z Urzędem Komisji Nadzoru Finansowego oraz Bankowym Funduszem Gwarancyjnym – na podstawie ustawowych upoważnień dotyczących zasad przekazywania informacji¹².

3.3. Działalność analityczna i badawcza w zakresie systemu finansowego

W 2021 r. przedmiotem analiz i badań NBP były liczne zagadnienia dotyczące stabilności i rozwoju polskiego systemu finansowego. Ze względu na ustawowe zadanie regulowania płynności banków i ich refinansowania NBP analizował również sytuację pojedynczych banków. Wyniki najważniejszych prac były udostępniane KSF i UKNF, a część została opublikowana w formie cyklicznych opracowań. Były to:

- *Raport o stabilności systemu finansowego* (czerwiec, grudzień 2021 r.). Analizy wykazały poprawę ogólnej oceny stabilności krajowego systemu finansowego w 2021 r. Głównym źródłem zagrożeń było ryzyko prawne związane z walutowymi kredytami mieszkaniowymi. Oceniono, że zmniejszyło się prawdopodobieństwo, iż zapadną najbardziej kosz-

---

⁹ Strona: www.nbp.pl/nadzormakroostroznościowy. Na stronie są dostępne m.in. komunikaty po posiedzeniach KSF-M, informacje o stosowanych instrumentach makroostrożnościowych oraz opracowania analityczne, w tym raport roczny z działalności KSF-M.

¹⁰ Na podstawie art. 5 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (Dz.U. z 2020 r. poz. 2059, z późn. zm.).

¹¹ Na podstawie art. 7 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz.U. z 2020 r. poz. 842, z późn. zm.).

¹² Na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz art. 328 ust. 2 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym.

towne dla banków rozstrzygnięcia sądowe. Skutki pandemii okazały się mniej dotkliwe dla gospodarki i sektora bankowego, niż przewidywano. Nie sprawdziły się obawy z początku pandemii o nadmierne zacieśnienie akcji kredytowej przez banki (*credit crunch*), a obciążenie bilansów banków stratami kredytowymi w 2021 r. wyraźnie się zmniejszyło. Testy warunków skrajnych wykazały, że kapitały oraz bieżące zyski tworzyły wystarczający bufor na wypadek nieoczekiwanych szoków. Ryzyko zarażenia związane ze słabszą kondycją finansową niektórych instytucji kredytowych się obniżyło i nie tworzyło istotnego zagrożenia dla stabilności całego sektora bankowego. Monitorowania wymaga wysoka aktywność na rynku nieruchomości mieszkaniowych i dynamicznie rosnąca akcja kredytowa w tym segmencie. Nie zidentyfikowano przy tym istotnej nierównowagi cenowej na rynku nieruchomości mieszkaniowych, a banki nie rozluźniały nadmiernie polityki kredytowej. Brak było również sygnałów wskazujących na nadmierne zadłużenie gospodarstw domowych w stosunku do możliwości obsługi kredytu.

- *Rozwój systemu finansowego w Polsce w 2020 r.* (listopad 2021 r.). Poziom rozwoju poszczególnych segmentów systemu finansowego Polski pozostał zróżnicowany. Lepiej rozwinięte są instytucje finansowe, w tym sektor bankowy, a słabiej – rynki finansowe. Na koniec 2020 r. aktywa instytucji tworzących polski system finansowy wyniosły 3,2 bln zł (tj. były o 12,0% wyższe niż w 2019 r.), a relacja aktywów systemu finansowego do PKB osiągnęła 137,3% (co oznacza wzrost o 13 pkt proc.). Wpłynął na to głównie wzrost wartości aktywów sektora bankowego, który stanowił największą część systemu finansowego. Relacja aktywów sektora bankowego do PKB wzrosła do 100,5%, co wynikało zarówno ze zwiększenia wartości tych aktywów (głównie obligacji emitowanych oraz gwarantowanych przez Skarb Państwa, których celem jest sfinansowanie działań antykryzysowych), jak i spadku PKB. W opracowaniu przedstawiono ponadto tendencje i bariery rozwoju funkcjonujących w Polsce instytucji oraz rynków finansowych.
- *Sytuacja na rynku kredytowym*¹³. W kwartalnych opracowaniach przedstawiono stan i prognozy zmian polityki kredytowej banków oraz kształtowanie się popytu na kredyt. W I połowie 2021 r., wraz z poprawą perspektyw gospodarczych, banki łagodziły politykę kredytową, szczególnie w segmencie kredytów dla gospodarstw domowych. Jednocześnie wzrósł popyt na kredyty we wszystkich segmentach rynku. Mimo wprowadzenia w kolejnych miesiącach zmian niektórych kryteriów i warunków udzielania kredytów banki utrzymały tendencję do łagodzenia polityki kredytowej (z wyjątkiem kredytów mieszkaniowych). Odnotowały również dalszy wzrost popytu na wszystkie rodzaje kredytów.
- *Poziom antycyklicznego bufora kapitałowego w Polsce*. Prowadzone w cyklu kwartalnym analizy wskazywały, że standardowa luka kredytowa (tj. odchylenie relacji zadłużenia prywatnego sektora niefinansowego do produktu krajowego brutto od długoterminowego trendu) pozostawała ujemna. Tempo wzrostu kredytów nie było źródłem nierównowag w gospodarce i systemie finansowym, jak również nie stanowiło bariery wzrostu gospodarczego. Nie wystąpiła zatem konieczność utworzenia antycyklicznego bufora kapitałowego.
- *Raport o sytuacji na rynku nieruchomości mieszkaniowych i komercyjnych w Polsce w 2020 r.* (wrzesień 2021 r.). Opracowanie zawiera m.in. wyniki pierwszej kompleksowej analizy opłacalności inwestycji w mieszkania na wynajem we wszystkich 16 miastach wojewódzkich.

¹³ Materiał jest opracowywany kwartalnie na podstawie ankiet kierowanych do przewodniczących komitetów kredytowych banków komercyjnych.

Kontynuowano cykliczne (kwartalne) analizy sytuacji na rynku nieruchomości mieszkaniowych i komercyjnych. W pierwszych trzech kwartałach 2021 r. na rynku nieruchomości mieszkaniowych nie odnotowano kierunkowych zmian w odniesieniu do II połowy 2020 r. Wysoki popyt na mieszkania i rosnące koszty produkcji powodowały wzrost cen mieszkań na rynku pierwotnym i wtórnym. W największych miastach popyt na mieszkania przewyższał podaż. Pomimo niższych stóp zwrotu z wynajmu mieszkań, popyt inwestycyjny utrzymywał się na wysokim poziomie.

Narodowy Bank Polski prowadził także badania mające na celu pogłębienie wiedzy o procesach finansowych oraz współzależnościach systemu finansowego i gospodarki, wykorzystywane do operacjonalizacji polityki makroostrożnościowej. Projekty badawcze dotyczyły m.in. rozwoju metodyki wyznaczania bufora antycyklicznego na podstawie ekonometrycznych modeli wczesnego ostrzegania przed kryzysem finansowym, rozwoju metod prognozowania dynamiki i jakości kredytów dla sektora niefinansowego, wymiaru strukturalnego cyklu kredytowego w Polsce, wpływu zmian w wymogach kapitałowych na akcję kredytową banków, analiz determinant podaży kredytów i metod jej prognozowania, monitorowania rozwoju innowacji technologicznych w systemie finansowym, rozwoju rynku tzw. zdecentralizowanych finansów (DeFi) oraz rozwoju regulacji w zakresie sztucznej inteligencji i uczenia maszynowego w kontekście świadczenia usług finansowych.

3.4. Międzynarodowa współpraca na rzecz stabilności finansowej

W 2021 r. Narodowy Bank Polski współpracował z instytucjami UE odpowiedzialnymi za ocenę ryzyka systemowego i przeciwdziałanie jego narastaniu. Prezes NBP jest członkiem Rady Generalnej Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego (ERRS). Przedstawiciele NBP brali aktywny udział w pracach struktur ERRS oraz ESBC. Dotyczyły one m.in.: monitorowania skutków programów gwarancyjnych i innych środków fiskalnych wprowadzonych w UE w reakcji na pandemię COVID-19, funkcjonowania kontrahentów centralnych (*central counterparty*, CCP) i relacji UE z Wielką Brytanią w tym obszarze, operacjonalizacji polityki makroostrożnościowej, interakcji między buforami kapitałowymi a innymi wymogami nadzorczymi i regulacyjnymi, rozwoju metodologii testów warunków skrajnych oraz przygotowań do przeglądu ram polityki makroostrożnościowej w UE w 2022 r.

Ponadto w 2021 r. przedstawiciele NBP brali udział w posiedzeniach Rady Organów Nadzoru Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (Board of Supervisors, European Banking Authority, EBA), Regionalnej Grupy Konsultacyjnej dla Europy przy Radzie Stabilności Finansowej (Financial Stability Board, FSB), Europejskiej (Wiedeńskiej) Inicjatywy Koordynacyjnej (Vienna Initiative) oraz regionalnych inicjatyw banków centralnych (Working Group on Monetary Policy and Financial Stability przy Governors' Club of the Central Asia, Black Sea Region and Balkan Countries).

Przedstawiciele NBP uczestniczyli także w pracach kolegów do spraw przymusowej restrukturyzacji (*resolution college*) utworzonych dla transgranicznych europejskich grup bankowych, których częścią są banki działające w Polsce.

3.5. Działania operacyjne NBP na rzecz utrzymania stabilności finansowej

W 2021 r. nie było konieczności udzielenia bankom wsparcia płynnościowego w postaci kredytu refinansowego (na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 6a oraz art. 42 ust. 1 ustawy o NBP).

Na koniec 2021 r. z obowiązku utrzymywania części rezerwy obowiązkowej był zwolniony jeden bank objęty postępowaniem naprawczym.

Do 19 października 2021 r. NBP utrzymał możliwość pozyskiwania przez banki środków w formie kredytu wekslowego na cele związane z kredytowaniem przedsiębiorców (wprowadzoną po wybuchu pandemii COVID-19). Po tym terminie, w związku z normalizacją sytuacji na rynku kredytowym, NBP przestał oferować ten kredyt.

Najważniejsze działania w 2021 r.:

- przewodniczenie pracom KSF-M i udział w pracach KSF-K, w tym wykorzystanie w szerokim zakresie analiz i opracowań NBP przy podejmowaniu decyzji przez KSF-M,
- prowadzenie analiz i badań mających na celu pogłębienie wiedzy o procesach finansowych oraz współzależności systemu finansowego i gospodarki, a także operacjonalizację polityki makroostrożnościowej,
- współpraca z instytucjami europejskimi na rzecz przeciwdziałania narastaniu ryzyka systemowego.

Rozdział 4

Działalność emisyjna

Działalność emisyjna¹

Narodowemu Bankowi Polskiemu przysługuje wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej. Banknoty i monety emitowane przez NBP są prawnym środkiem płatniczym na terytorium kraju. Dzięki wprowadzaniu na rynek banknotów i monet w pełnej strukturze nominalowej NBP zapewnia płynność rozliczeń gotówkowych i odpowiednią jakość znaków pieniężnych w obiegu.

4.1. Pieniądz gotówkowy w obiegu

Wartość pieniądza gotówkowego w obiegu (z kasami banków) według stanu na 31 grudnia 2021 r. wyniosła 355,6 mld zł. W stosunku do stanu na 31 grudnia 2020 r. wzrosła o 33,8 mld zł, tj. o 10,5%. W 2021 r. dynamika wzrostu była na poziomie obserwowanym przed 2020 r., czyli w latach przed pandemią COVID-19 (pandemia przyczyniła się do ponadprzeciętnego przyrostu wartości gotówki w obiegu w 2020 r.).

Największą dynamiką wzrostu charakteryzowały się najwyższe nominały: 500 zł (wzrost o 38,6%) oraz 200 zł (20,7%). W przypadku nominału 100 zł wzrost wyniósł 1,4%, a dla banknotu o nominale 50 zł odnotowano spadek wartości o 4,6%. W przypadku najniższych nominalów wzrosty wyniosły: 3,6% dla 10 zł oraz 9,3% dla 20 zł.

W 2021 r. producenci znaków pieniężnych dostarczyli do NBP 513,4 mln sztuk banknotów i 803,7 mln sztuk monet. Oznacza to, że w porównaniu z dostawami w 2020 r. (407,5 mln sztuk banknotów i 1 102,0 mln sztuk monet) liczba zakupionych przez NBP banknotów wzrosła o 26,0%, a liczba monet zmniejszyła się o 27,1%.

4.2. Emisja wartości kolekcjonerskich

Narodowy Bank Polski emituje monety i banknoty o wartości kolekcjonerskiej, upamiętniając ważne rocznice historyczne i sławnych Polaków. Dąży również do rozwijania zainteresowania polską kulturą, nauką i tradycją.

Zgodnie z Planem emisji wartości kolekcjonerskich i monet okolicznościowych Narodowy Bank Polski wyemitował w 2021 r. 10,8 tys. sztuk złotych monet kolekcjonerskich, 252 tys. sztuk srebrnych monet kolekcjonerskich oraz 80 tys. sztuk banknotów kolekcjonerskich (w 2020 r. 4,87 tys. sztuk złotych monet, 224 tys. sztuk srebrnych monet, 60 tys. sztuk banknotów kolekcjonerskich).

W 2021 r. w ramach 27 tematów wyemitowano 35 monet kolekcjonerskich oraz banknot kolekcjonerski.

Wśród wyemitowanych wartości kolekcjonerskich na uwagę zasługują m.in.:

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 4 i art. 31–37 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

- *Lech Kaczyński. Warto być Polakiem* – banknot kolekcjonerski o nominale 20 zł oraz moneta złota o nominale 500 zł, mające spójny projekt graficzny,
- *230. rocznica Konstytucji 3 Maja – dzieła odrodzonej Rzeczypospolitej* – moneta złota o nominale 100 zł oraz moneta srebrna o nominale 50 zł,
- *Beatyfikacja Kardynała Stefana Wyszyńskiego* – moneta złota o nominale 100 zł oraz moneta srebrna o nominale 10 zł,
- *Obrona Poczty Polskiej w Gdańsku. Agresja Niemiec na Polskę* – moneta srebrna o nominale 20 zł w kształcie znaczka pocztowego,
- *Pałac Biskupi w Krakowie* – moneta złota o nominale 100 zł oraz moneta srebrna o nominale 50 zł ze szklaną wstawką z nadrukiem przedstawiającym mozaikowy portret Jana Pawła II,
- *30-lecie pierwszych wolnych wyborów parlamentarnych* – moneta srebrna o nominale 10 zł i masie 1 uncji srebra,
- *Pamięci ofiar stanu wojennego* – moneta srebrna o nominale 10 zł,
- seria *Wielcy polscy ekonomiści*, w ramach której w 2021 r. zostały wyemitowane monety srebrne o nominale 10 zł przedstawiające wizerunki: Adama Krzyżanowskiego, Ferdynanda Zweiga, Adama Heydla, Edwarda Taylora, Tadeusza Brzeskiego,
- *Dziękujemy służbie zdrowia za poświęcenie w czasie pandemii COVID-19* – moneta srebrna o nominale 10 zł.

W 2021 r. Narodowy Bank Polski kontynuował emisję złotych monet inwestycyjnych *Bielik – 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości* o wartości nominalnej 500 zł, 200 zł, 100 zł i 50 zł, jak również emisję monet o wartości nominalnej 5 zł² z wizerunkiem okolicznościowym z serii *Odkryj Polskę* (w 2021 r. wyemitowano monety: *Brama Żuraw w Gdańsku* i *Zamek Książ w Wałbrzychu*).

4.3. Funkcjonowanie obrotu gotówkowego

W 2021 r. przeprowadzono m.in. następujące działania związane z funkcjonowaniem obrotu gotówkowego:

- Zaopatrywano banki w znaki pieniężne. W 2021 r. banki oraz podmioty mające ustawowe upoważnienie do pobierania z NBP i odprowadzania do NBP polskiej waluty odprowadziły 152,1 mld zł (w 2020 r. 139,8 mld zł), a pobrały 185,9 mld zł (w 2020 r. 222,8 mld zł), z czego 69,7 mld zł w systemie depozytowym (w 2020 r. 89,3 mld zł) oraz 116,2 mld zł w systemie podstawowym (w 2020 r. 133,5 mld zł)³. W 2021 r. w porównaniu z 2020 r. odnotowano

² W standardzie obiegowym.

³ W systemie podstawowym polska waluta jest pobierana ze skarbców oddziałów okręgowych NBP po przekazaniu NBP środków na ten cel. W systemie depozytowym waluta polska, będąca własnością NBP, jest przechowywana w skarbcach jednostek organizacyjnych banków i pobierana po przekazaniu NBP środków na ten cel.

spadek wartości pobrań gotówki z NBP oraz wzrost odprowadzeń do NBP. Różnica pomiędzy wartością pobrań i odprowadzeń w 2021 r. wyniosła 33,8 mld zł (w 2020 r. 83,0 mld zł). Proces zaopatrywania banków w walutę polską przebiegał bez zakłóceń.

- We wszystkich oddziałach okręgowych NBP wprowadzono usługę (głównie dla osób fizycznych) zamiany monet na banknoty lub monety o odpowiednio wysokich nominałach – za pomocą urządzeń samoobsługowych. Udostępniono 21 urządzeń. W 2021 r. pozyskano w ten sposób 190 mln szt. monet o łącznej wartości nominalnej 83 mln zł. Wprowadzenie tej usługi umożliwiło ograniczenie produkcji nowych monet, a szacowane oszczędności z tego tytułu wyniosły około 24 mln zł.

4.4. Działania na rzecz usprawnienia obrotu gotówkowego

W 2021 r. NBP podejmował starania mające na celu zapewnienie powszechnej akceptacji i dostępności gotówki oraz sprawnego funkcjonowania i bezpieczeństwa obrotu gotówkowego. W ramach tych działań Rada ds. obrotu gotówkowego, organ opiniodawczo-doradczy przy Zarządzie NBP, opracowała Narodową Strategię Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego.

Dokument był współtworzony przez przedstawicieli NBP, banków, podmiotów zajmujących się profesjonalną obsługą gotówki oraz reprezentantów instytucji i urzędów zajmujących się pieniądzem gotówkowym. Zawiera propozycje działań o charakterze analitycznym, legislacyjnym, samoregulacyjnym lub rekomendacyjnym. Dotyczy zagadnień: powszechnej akceptacji i dostępności gotówki, niezakłóconego zaopatrywania rynku w walutę polską, bezpieczeństwa fizycznego banknotów i monet oraz odporności na cyberzagrożenia systemów IT wykorzystywanych w obrocie gotówkowym.

4.5. Fałszerstwa polskich znaków pieniężnych

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. w obiegu znajdowało się 2 978,85 mln szt. banknotów powszechnego obiegu oraz 1 727,17 mln szt. monet 1-złotowych, 2-złotowych⁴ i 5-złotowych⁵.

W 2021 r. w porównaniu z 2020 r. odnotowano wzrost liczby ujawnionych fałszyfikatów banknotów (z 4697 szt. do 6035 szt.) i spadek liczby ujawnionych fałszyfikatów monet (z 429 szt. do 406 szt.). Zmiana może wynikać z mniejszej liczby transakcji gotówkowych w trakcie pierwszej fali pandemii COVID-19 w I półroczu 2020 r. Jednocześnie pomimo wzrostu liczby ujawnionych fałszyfikatów ogólna liczba fałszyfikatów banknotów i monet przypadająca na milion znaków pieniężnych nie zmieniła się w porównaniu z poprzednim rokiem i wyniosła 1,37 szt. (1,37 szt. w 2020 r., 1,91 szt. w 2019 r.).

Niski poziom fałszerstw utrzymujący się w ostatnich latach jest wynikiem dobrej jakości zabezpieczeń znaków pieniężnych oraz wysokiego poziomu wiedzy społeczeństwa na temat

---

⁴ Bez monet wykonanych ze stopu Nordic Gold.

⁵ W 2021 r. ujawniono wyłącznie fałszyfikaty monet o wartościach nominalnych 1 zł, 2 zł i 5 zł. Na dzień 31 grudnia 2021 r. ogólna liczba monet (powszechnego obiegu bez monet wykonanych ze stopu Nordic Gold) w obiegu wyniosła 20 811,37 mln szt.

zabezpieczeń, wynikającej m.in. z działań edukacyjnych i szkoleniowych podejmowanych przez NBP.

Dane na temat liczby fałszerstw znaków pieniężnych ujawnionych w latach 2018–2021 przedstawia tabela 4.1.

Tabela 4.1. Liczba ujawnionych fałszyfikatów polskich znaków pieniężnych w latach 2018–2021

Falsyfikaty	2018	2019	2020	2021
Banknoty	5 601	6 467	4 697	6 035
Monety	825	718	429	406
Ogółem	6 426	7 185	5 126	6 441

Źródło: dane NBP.

Najważniejsze działania w 2021 r.:

- utrzymanie niezakłóconego zaopatrywania banków w znaki pieniężne w trakcie pandemii COVID-19,
- opracowanie przez Radę ds. obrotu gotówkowego i przyjęcie przez Zarząd NBP Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego,
- uruchomienie usługi zamiany monet na banknoty lub monety o odpowiednio wysokich nominałach za pomocą urządzeń samoobsługowych,
- wyemitowanie po raz pierwszy banknotu kolekcjonerskiego oraz złotej monety, które mają spójny projekt graficzny (*Lech Kaczyński. Warto być Polakiem*).

Rozdział 5

Zarządzanie rezerwami dewizowymi

Zarządzanie rezerwami dewizowymi¹

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim bank centralny gromadzi rezerwy dewizowe i zarządza nimi, a także podejmuje czynności mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa obrotu dewizowego i płynności płatniczej kraju. W warunkach płynnego kursu walutowego rezerwy dewizowe służą przede wszystkim wzmocnieniu wiarygodności finansowej kraju, przez co przyczyniają się do obniżenia kosztu finansowania na globalnych rynkach i zmienności kursu złotego, a także do ograniczenia ryzyka gwałtownego odpływu kapitału. Incydentalnie mogą być wykorzystane do wsparcia stabilności rynków finansowych lub sektora bankowego w przypadku znacznych zaburzeń ich funkcjonowania.

5.1. Poziom oficjalnych aktywów rezerwowych

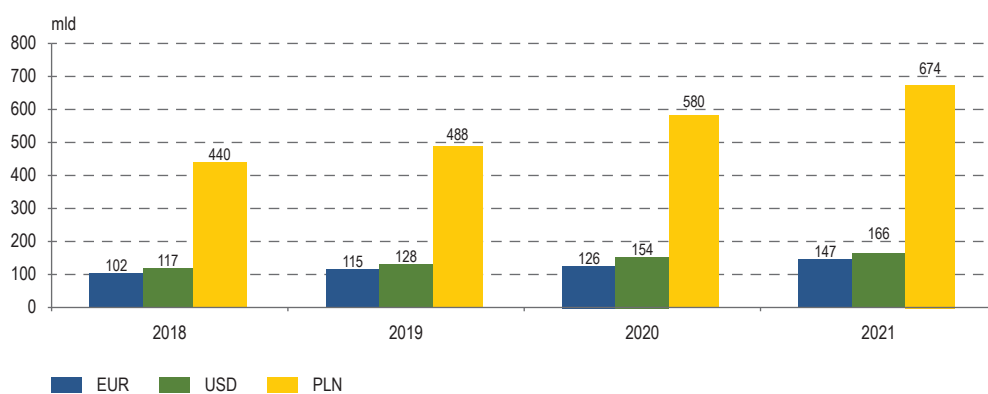
W 2021 r. oficjalne aktywa rezerwowe² NBP wzrosły:

- w przeliczeniu na euro o 21,0 mld (16,7%), do 146,6 mld euro,
- w przeliczeniu na dolary amerykańskie o 11,8 mld (7,7%), do 166,0 mld dolarów,
- w przeliczeniu na złote o 94,4 mld (16,3%), do 674,2 mld zł.

Do wzrostu oficjalnych aktywów rezerwowych w największym stopniu przyczyniły się: dodatnie saldo przepływów zewnętrznych, zmiany relacji kursowych i przeprowadzona przez MFW ogólna alokacja specjalnych praw ciągnięcia.

Na koniec 2021 r. zasób złota NBP wynosił 230,8 tony.

Wykres 5.1. Oficjalne aktywa rezerwowe w latach 2018–2021 (stan na koniec danego roku)

Źródło: dane NBP.

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 2 oraz art. 52 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

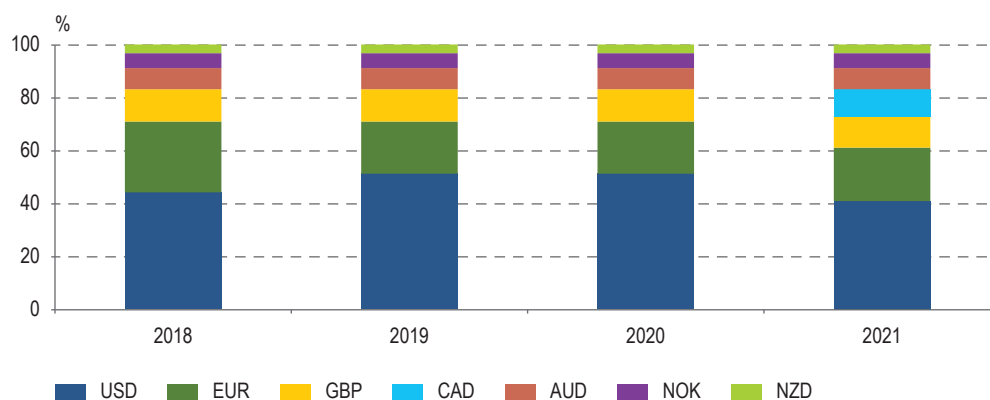
² Zgodnie z definicją Międzynarodowego Funduszu Walutowego do oficjalnych aktywów rezerwowych zalicza się łatwo rozporządzalne, płynne aktywa zagraniczne posiadane przez bank centralny. Kategoria ta obejmuje złoto monetarne, specjalne prawa ciągnięcia (SDR), pozycję rezerwową w MFW oraz aktywa w walutach obcych, głównie w formie papierów wartościowych, lokat i gotówki.

5.2. Strategia zarządzania rezerwami dewizowymi³

Priorytetem w zarządzaniu rezerwami dewizowymi jest zapewnienie bezpieczeństwa inwestowanych środków oraz ich niezbędnej płynności. Narodowy Bank Polski, spełniając te kryteria, podejmuje jednocześnie działania służące podwyższeniu dochodowości rezerw w horyzoncie długookresowym.

Realizując *Strategię zarządzania rezerwami dewizowymi*, przyjętą przez Zarząd NBP w 2020 r., w tym kontynuując proces dywersyfikacji walutowej, w 2021 r. wprowadzono zmiany w strukturze walutowej rezerw, tj.: zmniejszono udział USD (o 10 pkt proc.), włączono CAD oraz zachowano udziały pozostałych walut. Na koniec 2021 r. struktura walutowa rezerw była następująca: 41% USD, 20% EUR, 12% GBP, 10% CAD, 8% AUD, 6% NOK i 3% NZD. Wydłużono również *modified duration*⁴ rezerw (z 2,1 do 3,2), co podwyższyło średnią rentowność rezerw i będzie wspierać ich dochodowość w dłuższym okresie. Rozpoczęto ponadto inwestycje w kontrakty *equity index futures* na rynkach USA, strefy euro i Wielkiej Brytanii (na koniec 2021 r. wynikająca z tego ekspozycja na rynki akcji odpowiadała 3,1% wartości rezerw walutowych).

Wykres 5.2. Struktura walutowa rezerw w latach 2018–2021 (stan na koniec danego roku)

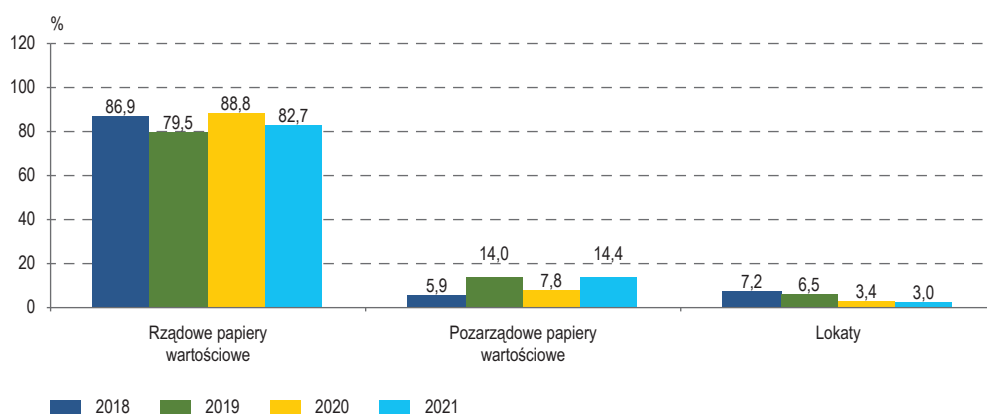

Źródło: dane NBP.

W 2021 r. dominujący udział w rezerwach walutowych NBP miały rządowe papiery wartościowe, charakteryzujące się najwyższym stopniem bezpieczeństwa i płynności (wykres 5.3). Narodowy Bank Polski inwestował również w pozarządowe papiery wartościowe, w tym emitowane przez agencje rządowe oraz przedsiębiorstwa niefinansowe, a część środków utrzymywał w postaci krótkoterminowych lokat w bankach o wysokiej wiarygodności kredytowej. Część papierów wartościowych w portfelu NBP (około 0,6% rezerw walutowych) stanowią zielone obligacje wspierające finansowanie zrównoważonego rozwoju. Przy zarządzaniu portfelami inwestycyjnymi były wykorzystywane również transakcje *bond futures*.

³ Bez uwzględnienia środków walutowych na rachunkach MF w NBP.

⁴ *Modified duration* stanowi miarę ryzyka stopy procentowej, określającą wrażliwość wartości portfeli inwestycyjnych na zmiany rentowności instrumentów finansowych.

Wykres 5.3. Udział instrumentów inwestycyjnych w rezerwach dewizowych NBP, z wyłączeniem złota, w latach 2018–2021 (stan na koniec danego roku)

Źródło: dane NBP.

5.3. Zarządzanie ryzykiem finansowym w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi

Jednym z ważniejszych elementów zarządzania rezerwami dewizowymi jest zarządzanie ryzykiem, które towarzyszy dokonywanym inwestycjom. Jego podstawę stanowi system limitów i ograniczeń inwestycyjnych. W 2021 r. dokonano kompleksowego przeglądu limitów ograniczających ryzyko kredytowe i zmodyfikowano metody oceny wiarygodności kredytowej kontrahentów (uwzględniając rozwój globalnego systemu finansowego).

Tabela 5.1. Ograniczenia inwestycyjne obowiązujące w zarządzaniu ryzykiem finansowym w NBP

Ryzyko	Metody ograniczania
Kredytowe	Ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych i obligacji pozarządowych w rezerwach Kryteria wyboru kontrahentów i bieżące monitorowanie ich wiarygodności kredytowej Limity dla kontrahentów NBP Ograniczenie terminu zapadalności transakcji lokacyjnych Minimalny wymagany rating papierów wartościowych Limity dla emitentów papierów wartościowych Zabezpieczenia w transakcjach lokacyjnych z przyrzeczeniem odkupu papierów wartościowych
Rynkowe	Struktura walutowa Strategicznej Alokacji Aktywów wraz z przedziałami wahań określającymi zakres aktywnej polityki inwestycyjnej Poziom <i>modified duration</i> Strategicznej Alokacji Aktywów wraz z przedziałami wahań określającymi zakres aktywnej polityki inwestycyjnej Ograniczenie ekspozycji na <i>equity index futures</i>
Płynności	Inwestowanie na rynkach finansowych charakteryzujących się wysoką płynnością Ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych Kryteria wyboru papierów wartościowych

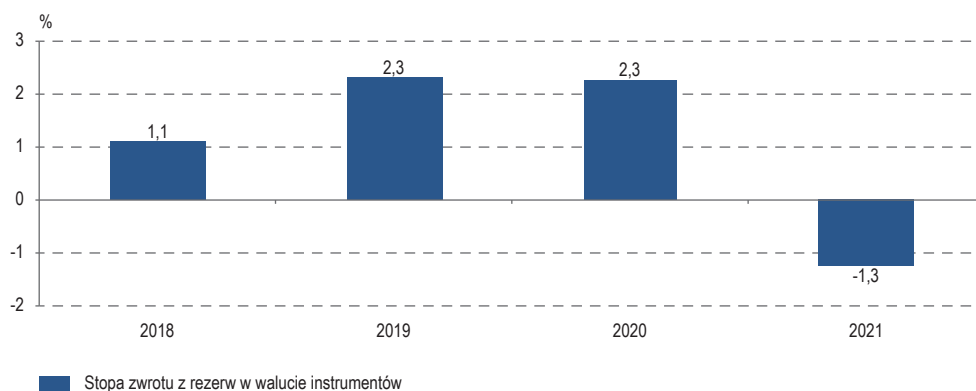
Źródło: dane NBP.

5.4. Stopa zwrotu z rezerw walutowych⁵

Wysokość stopy zwrotu z inwestowania rezerw walutowych zależy przede wszystkim od uwarunkowań rynkowych: zmian kursów walutowych, poziomu rentowności oraz zmian cen instrumentów inwestycyjnych.

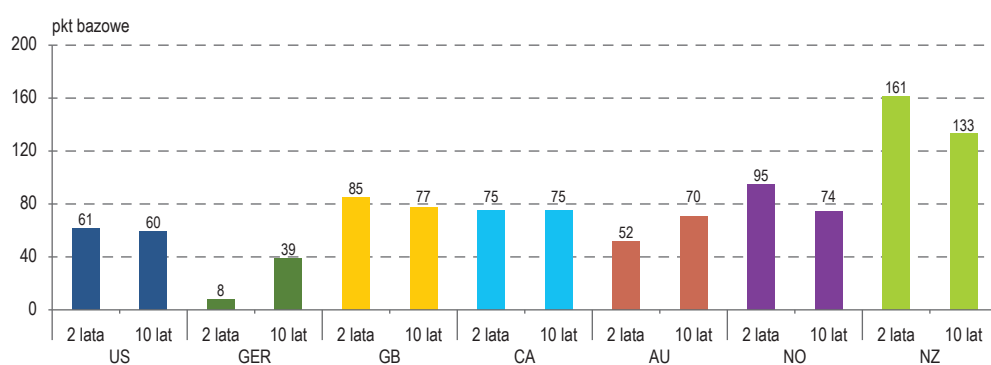
W 2021 r. stopa zwrotu z inwestowania rezerw walutowych liczona w walucie instrumentów⁶ wyniosła -1,3%. Ujemny poziom dochodowości rezerw wiązał się ze wzrostem rentowności (czyli spadkiem cen) papierów rządowych na wszystkich rynkach (wykresy 5.4 i 5.5).

Wykres 5.4. Stopa zwrotu z rezerw walutowych NBP bez uwzględniania wpływu zmian kursów walutowych w latach 2018–2021

Źródło: dane NBP.

Wykres 5.5. Zmiany rentowności 2-letnich i 10-letnich papierów rządowych na głównych rynkach w 2021 r.

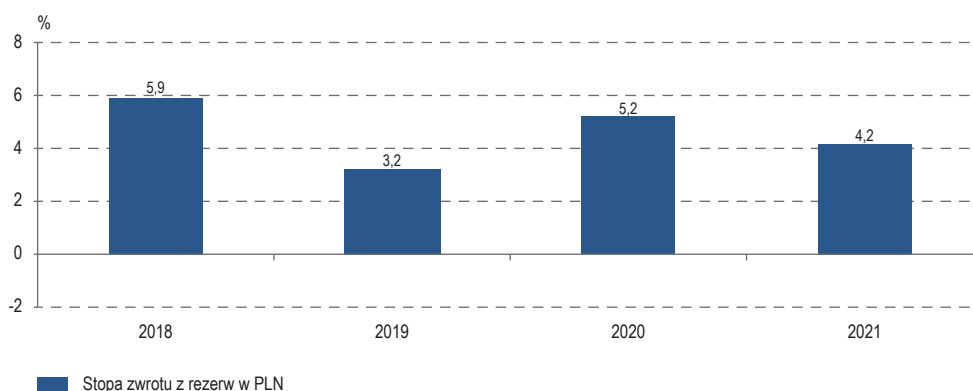
Źródło: dane NBP.

⁵ Rezerwy walutowe odpowiadają rezerwom dewizowym z wyłączeniem złota.

⁶ Stopa zwrotu z rezerw walutowych w walucie poszczególnych portfeli inwestycyjnych jest wyliczana na podstawie dziennych zmian wartości rynkowej instrumentów (bez uwzględniania wpływu zmian kursów walutowych).

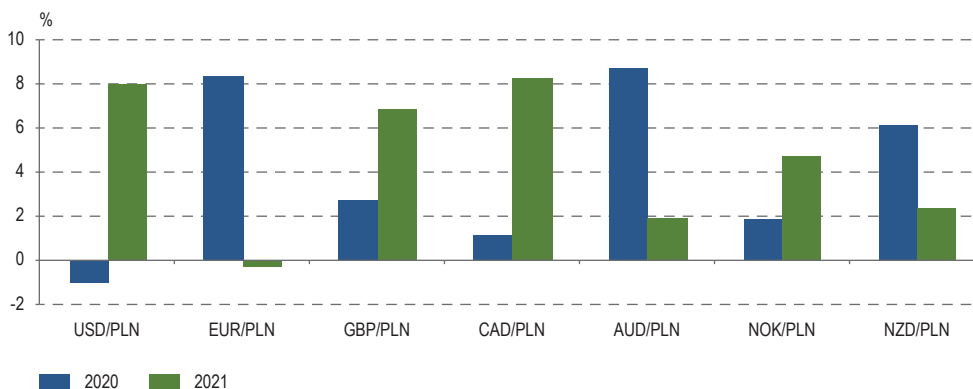
W 2021 r. stopa zwrotu z rezerw wyliczona w złotych⁷ wyniosła 4,2% (wykres 5.6), do czego przyczyniła się aprecjacja większości walut rezerwowych względem złotego⁸ (wykres 5.7). Największy wpływ na dochodowość rezerw miała aprecjacja dolara amerykańskiego, związana przede wszystkim z oczekiwanym ograniczeniem akomodacji monetarnej przez System Rezerwy Federalnej.

Wykres 5.6. Stopa zwrotu z rezerw walutowych z uwzględnieniem wpływu zmian kursów walutowych w latach 2018–2021

Źródło: dane NBP.

Wykres 5.7. Zmiany kursów głównych walut rezerwowych w relacji do złotego w 2020 i 2021 r.

Źródło: dane NBP.

5.5. Dochód z działalności inwestycyjnej

W 2021 r. wynik z działalności inwestycyjnej związanej z zarządzaniem rezerwami dewizowymi (bez uwzględnienia zrealizowanych i niezrealizowanych różnic kursowych) był ujemny

⁷ Stopa zwrotu z rezerw walutowych w złotych dodatkowo uwzględnia wpływ zmian kursów walut rezerwowych w relacji do złotego.

⁸ Wzrost kursów: USD/PLN o 8,0%, CAD/PLN o 8,3%, GBP/PLN o 6,9%, NOK/PLN o 4,7%, NZD/PLN o 2,4% i AUD/PLN o 1,9%, spadek kursu EUR/PLN o 0,3% (kursy średnie NBP).

i wyniósł -1,7 mld zł (6,9 mld w 2020 r.). Wpłynęły na to głównie koszty niezrealizowane z wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych (-3,4 mld zł). Dochód z działalności inwestycyjnej podwyższył natomiast dodatni wynik odsetkowy od dłużnych papierów wartościowych i lokat (1,2 mld zł) oraz wynik ze zrealizowanych różnic cenowych z transakcji *futures* i sprzedaży papierów wartościowych (0,5 mld zł).

Najważniejsze działania w 2021 r.:

- wprowadzenie zmian w strukturze walutowej i inwestycyjnej rezerw, przyczyniające się do podwyższenia ich dochodowości w długim okresie,
- zwiększenie zaangażowania w tzw. zielone obligacje oraz obligacje zrównoważonego rozwoju,
- rozwój metod oceny wiarygodności kredytowej kontrahentów i systemu limitów ograniczających ryzyko kredytowe.

Rozdział 6

Działalność dewizowa

Działalność dewizowa¹

Działalność dewizowa polega na prowadzeniu rejestru działalności kantorowej, wydawaniu decyzji w sprawach dewizowych oraz kontroli: działalności kantorowej, w tym w zakresie wypełnienia obowiązków nałożonych ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, korzystania z udzielonych indywidualnych zezwoleń dewizowych oraz wykonania przez rezydentów i przedsiębiorców prowadzących działalność kantorową obowiązku sprawozdawczego na potrzeby bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej. Celem tej działalności jest zapewnienie bezpieczeństwa obrotu dewizowego.

6.1. Rejestr działalności kantorowej

W 2021 r. dokonano 687 wpisów do rejestru działalności kantorowej (w 2020 r. – 751), z tego 117 wpisów dotyczyło nowych przedsiębiorców rozpoczynających działalność (w 2020 r. – 139). Pozostałe wpisy polegały na wykreśleniu figurujących w nim przedsiębiorców oraz zmianie danych w rejestrze.

Według stanu na 31 grudnia 2021 r. w Polsce działały 4664 kantory (w 2020 r. – 4752).

6.2. Decyzje w sprawach dewizowych

W 2021 r. wydano ogółem 30 decyzji dewizowych, z tego 20 zezwoleń i 10 innych decyzji (w 2020 r. – 27 decyzji dewizowych). Zezwolenia zostały udzielone na odstąpienie od ograniczeń w zakresie dokonywania obrotu dewizowego z nierezydentami z krajów nienależących do UE, OECD oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego (European Economic Area). Inne decyzje dotyczyły przedłużenia terminu ważności zezwolenia.

6.3. Kontrola obrotu dewizowego

Kontrolą prowadzoną przez Prezesa NBP w 2021 r. zostali objęci rezydenci podlegający obowiązkowi przekazywania Narodowemu Bankowi Polskiemu danych niezbędnych do sporządzania bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej oraz podmioty gospodarcze prowadzące działalność kantorową.

W 2021 r. przeprowadzono ogółem 871 kontroli (w 2020 r. – 644), w tym:

- 279 kontroli w zakresie wykonywania obowiązku sprawozdawczego na potrzeby bilansu płatniczego (w 2020 r. – 309),
- 592 kontrole działalności kantorowej (w 2020 r. – 334).

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 3 i art. 52 ust. 2 ustawy o Narodowym Banku Polskim, art. 130 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. z 2021 r. poz. 1132, z późn. zm.) oraz przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. – Prawo dewizowe (Dz.U. z 2020 r. poz. 1708 z późn. zm.).

Nieprawidłowości stwierdzono w toku 456 kontroli, czyli w 52% wszystkich przeprowadzonych kontroli (w 2020 r. – 48%), w tym podczas:

- 138 kontroli wykonywania obowiązku sprawozdawczego na potrzeby bilansu płatniczego (w 2020 r. – 150),
- 318 kontroli działalności kantorowej (w 2020 r. – 163).

Stwierdzono jeden przypadek rażącego naruszenia warunków prowadzenia działalności kantorowej, co spowodowało wydanie decyzji o zakazie wykonywania takiej działalności i wykreśleniu z rejestru działalności kantorowej. Wydano również 31 decyzji o nałożeniu pieniężnej kary administracyjnej w związku ze stwierdzeniem niedopełnienia przez podmioty prowadzące działalność kantorową obowiązków wskazanych w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. NBP zawiadomił właściwe organy finansowe o 442 przypadkach naruszenia prawa. Po przeprowadzeniu stosownych postępowań urzędy skarbowe i urzędy celno-skarbowe poinformowały NBP o: ukaraniu 67 podmiotów, 168 przypadkach złożenia tzw. czynnego żalu oraz o 4 przypadkach dobrowolnego poddania się odpowiedzialności. Wyniki wszystkich kontroli w zakresie wypełniania przez przedsiębiorców prowadzących działalność kantorową obowiązków określonych ustawą o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu zostały przekazane Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej.

Podejmowane przez NBP działania kontrolne zapewniają:

- zgodność obrotu wartościami dewizowymi w kantorach z zasadami prowadzenia działalności regulowanej,
- prawidłowe wypełnianie obowiązków w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu,
- zgodność przekazywanych przez sprawozdawców danych do bilansu płatniczego z dokumentami źródłowymi.

W 2021 r. NBP, jako instytucja zaangażowana w proces zapobiegania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu w sektorze podmiotów prowadzących działalność kantorową, wziął udział w piątej rundzie ewaluacji Moneyval, czyli ocenie skuteczności polskiego systemu przeciwdziałania temu procederowi. Przedstawiciele NBP zaprezentowali kompetencje NBP jako instytucji współpracującej w tym zakresie, tj. dotyczące kontroli oraz stosowanych przez NBP sankcji wobec przedsiębiorców prowadzących działalność kantorową za niedopełnienie obowiązków związanych z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

Najważniejsze działania w 2021 r.:

- przeprowadzenie 871 kontroli dewizowych,
- wydanie 30 decyzji dewizowych i 32 decyzji związanych z naruszeniem warunków lub niedopełnieniem obowiązków dotyczących wykonywania działalności kantorowej.

Rozdział 7

Działania na rzecz systemu płatniczego

Działania na rzecz systemu płatniczego¹

Działania Narodowego Banku Polskiego na rzecz systemu płatniczego obejmują działania operacyjne, w tym prowadzenie systemów płatności i przeprowadzanie rozrachunków międzybankowych, działania w zakresie polityki i rozwoju systemu płatniczego, w tym organizowanie rozliczeń pieniężnych i przygotowywanie odpowiednich regulacji prawnych, oraz nadzór systemowy nad systemem płatniczym.

Celem Narodowego Banku Polskiego jest zapewnienie sprawnego działania systemu płatniczego, umożliwiającego szybki i bezpieczny transfer środków pieniężnych pomiędzy osobami fizycznymi, podmiotami gospodarczymi, instytucjami publicznymi lub innymi podmiotami, które są stronami płatności.

7.1. Realizacja zadań operacyjnych

7.1.1. Obsługa rachunków w systemie SORBNET2

System SORBNET2 jest systemem płatności typu RTGS. Służy głównie do prowadzenia rachunków bieżących i dokonywania rozrachunku międzybankowego płatności w złotych. W systemie RTGS zlecenia płatnicze są realizowane zgodnie z zasadą rozrachunku brutto (przetwarzanie zleceń pojedynczo, bez ich wzajemnego kompensowania) oraz zasadą rozrachunku w czasie rzeczywistym (przetwarzanie zleceń na bieżąco w ciągu dnia).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. w systemie SORBNET2 prowadzono rachunki bieżące w złotych dla 46 banków (w 2020 r. – 45), rachunek bieżący Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej oraz rachunki KIR SA, KDPW SA i KDPW_CCP SA. W 2021 r. dwa rachunki bieżące w złotych zostały otwarte², a jeden został zamknięty³.

W 2021 r. w systemie SORBNET2 zrealizowano 4,6 mln zleceń (w 2020 r. – 4,3 mln) na kwotę 121,4 bln zł (w 2020 r. – 96,7 bln zł). Oznacza to wzrost liczby zrealizowanych zleceń o 317,2 tys. (7,4%) oraz wzrost ich wartości o 24,7 bln zł (25,5%) w stosunku do 2020 r. Średnia wartość pojedynczego zlecenia w 2021 r. wyniosła 26,2 mln zł (w 2020 r. – 22,4 mln zł) i zwiększyła się o 16,9% w stosunku do poprzedniego roku.

7.1.2. Obsługa rachunków w euro w systemie TARGET2-NBP

System TARGET2-NBP stanowi polski komponent systemu TARGET2 – paneuropejskiego systemu RTGS służącego do przeprowadzania rozrachunku płatności w euro. Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. w systemie TARGET2-NBP prowadzono rachunki w euro dla

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 1, 6 i 6a ustawy o Narodowym Banku Polskim, a także ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz.U. z 2019 r. poz. 212 z późn. zm.).

² W dniu 24 czerwca 2021 r. został otwarty rachunek bieżący dla AION Bank SA Spółka Akcyjna Oddział w Polsce, a 13 września 2021 r. został otwarty rachunek bieżący dla Banku Spółdzielczego w Bydgoszczy.

³ W dniu 4 stycznia 2021 r. został zamknięty rachunek bieżący w SORBNET2 dla Idea Bank SA.

19 podmiotów: NBP, KIR SA, KDPW SA i KDPW_CCP SA oraz dla 15 banków (w 2020 r. – 20 podmiotów, w tym 16 banków⁴).

W 2021 r. w systemie TARGET2-NBP zrealizowano 2,1 mln operacji na łączną kwotę 2,0 bln euro. W porównaniu z 2020 r. liczba zrealizowanych operacji wzrosła o 260,9 tys. (tj. o 14,4%), a ich wartość zwiększyła się o 371,5 mld euro (tj. o 23,3%). Średnia wartość pojedynczego zlecenia wyniosła 1,0 mln euro i w porównaniu z 2020 r. wzrosła o 7,7%.

7.2. Działania w zakresie polityki i rozwoju systemu płatniczego

7.2.1. Działania regulacyjne, standaryzacyjne i badawcze

W ramach działań regulacyjnych i badawczych odnoszących się do systemu płatniczego w 2021 r.:

- Prezes NBP zwrócił się do Prezydenta RP z wnioskiem dotyczącym zgłoszenia inicjatywy ustawodawczej w zakresie zmian prawnych, których celem byłoby pełniejsze uregulowanie prawnego statusu akceptacji gotówki na terytorium RP. W wyniku prac legislacyjnych wprowadzono regulacje zapewniające konsumentom akceptację płatności gotówkowych w punktach handlowo-usługowych⁵.
- Na stronie internetowej NBP opublikowano wyniki projektu badawczego zrealizowanego w latach 2020–2021, który dotyczył zakresu stosowania i charakterystyki metod płatności wykorzystywanych przez mieszkańców Polski w codziennym życiu (raport *Zwyczajne płatnicze Polaków*).
- Opublikowano raport *Pieniądz cyfrowy banku centralnego*, prezentujący stan prac nad emisją pieniądza cyfrowego prowadzonych przez banki centralne na świecie oraz uwarunkowania wprowadzenia cyfrowego złotego w Polsce.
- NBP kontynuował przekazywanie Europejskiemu Bankowi Centralnemu danych rocznych z zakresu systemu płatniczego – w celu identyfikacji i monitorowania zmian zachodzących w funkcjonowaniu systemów płatności.

Narodowy Bank Polski uczestniczył w pracach legislacyjnych nad: dostosowaniem polskich regulacji do rozporządzenia EBC (UE 2020/2011), przepisami regulującymi sposób postępowania z numerami rozliczeniowymi i unikatowymi identyfikatorami rachunków płatniczych w przypadku zastosowania instrumentów przymusowej restrukturyzacji wobec dostawców usług płatniczych, którzy są zagrożeni niewypłacalnością, a także nad nowelizacją ustawy o usługach płatniczych.

---

⁴ Zmiana wynikała z przymusowej restrukturyzacji Idea Banku SA i przejęcia w dniu 3 stycznia 2021 r. przedsiębiorstwa przez Bank Polska Kasa Opieki SA.

⁵ Ustawa z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1814). Przepisy weszły w życie 5 listopada 2021 r. Ustawa przewiduje nieliczne wyjątki od obowiązku akceptacji płatności gotówkowych.

7.2.2. Rozwój krajowych wysokokwotowych systemów płatności

W 2021 r. podjęto następujące działania służące rozwojowi krajowych wysokokwotowych systemów płatności:

- Rozpoczęto projekt SORBNET3, mający na celu budowę nowego systemu RTGS w złotych (uruchomienie systemu jest planowane na 2025 r.).
- Kontynuowano prace związane z udziałem NBP w konsolidacji systemu TARGET2 z platformą TARGET2-Securities (T2S), koordynowanej przez EBC. Celem konsolidacji jest uruchomienie w listopadzie 2022 r. nowego systemu RTGS w euro. W pracach biorą udział wszystkie banki centralne uczestniczące w systemie TARGET2, a także uczestnicy krajowych komponentów systemu TARGET2. W 2021 r. NBP wprowadzał zmiany w wewnętrznych systemach informatycznych Banku i uczestniczył w testach systemu koordynowanych przez EBC.

7.2.3. Działania w zakresie schematu SEPA

NBP kontynuował świadczenie zainteresowanym bankom usługi pośrednictwa w dostępie do paneuropejskiego systemu płatności STEP2-T, prowadzonego przez EBA Clearing, umożliwiając im rozliczanie transgranicznych poleceń przelewu w euro w schemacie SEPA Credit Transfer (SCT)⁶.

Ponadto prowadzono konsultacje z EBA Clearing oraz prace koncepcyjne i uzgodnienia z KIR SA mające na celu przystąpienie NBP z dniem 14 czerwca 2022 r. do modelu ciągłego rozrachunku brutto (CGS – Continuous Gross Settlement) w systemie STEP2-T (12 lipca 2022 r. dotychczasowy sesyjny model rozliczeń zostanie zastąpiony przez model CGS).

7.2.4. Działalność Rady ds. Systemu Płatniczego

Rada ds. Systemu Płatniczego, organ opiniodawczo-doradczy przy Zarządzie NBP, zajmuje się bieżącą analizą i oceną polskiego systemu płatniczego oraz działa na rzecz rozwoju tego systemu.

W 2021 r. Rada omawiała w szczególności następujące zagadnienia:

- plany uruchomienia przez KIR SA usługi płatności natychmiastowych w euro (Euro Express Elixir),
- stan przygotowań do wdrożenia w systemie Euro Elixir mechanizmu ciągłego rozrachunku brutto (CGS),
- stan prac nad uruchomieniem przez KIR SA i Związek Banków Polskich sektorowego centrum usług wspierających przeciwdziałanie praniu pieniędzy,
- plany dotyczące rozwoju Systemu Płatności Mobilnych BLIK w zakresie rozliczeń transakcji w euro,
- korzyści i wyzwania związane z wprowadzeniem usług rozliczeniowych KDPW_CCP na rzecz sektora bankowego,

---

⁶ Na koniec 2021 r. z tego pośrednictwa korzystało 18 banków.

- wyniki realizacji Programu Polska Bezgotówkowa,
- wyniki raportu badawczego NBP na temat zwyczajów płatniczych w Polsce,
- główne założenia i kierunki Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego,
- stan prac nad koncepcją emisji pieniądza cyfrowego banku centralnego na świecie i w Polsce,
- strategiczne kierunki zmian w zakresie systemów płatności detalicznych w Europie,
- doświadczenia i wyzwania w walce z transakcjami oszukańczymi w płatnościach detalicznych,
- działania na rzecz opracowania dobrych praktyk sektora bankowego w zakresie nieautoryzowanych transakcji płatniczych.

W 2021 r. Rada ds. Systemu Płatniczego powołała stałą Grupę Roboczą ds. Bezpieczeństwa Płatności. Zadaniem Grupy jest wypracowanie propozycji rozwiązań prowadzących do ograniczenia transakcji oszukańczych w płatnościach detalicznych w Polsce.

7.3. Nadzór nad systemem płatniczym

Sprawowanie przez NBP nadzoru systemowego nad systemem płatniczym ma na celu minimalizowanie ryzyka związanego z ewentualnymi zakłóceniami w funkcjonowaniu systemów i schematów tworzących infrastrukturę systemu płatniczego, tj. systemów płatności, schematów płatniczych, systemów rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych, oraz ze świadczeniem przez krajowe instytucje płatnicze usługi *acquiringu*. Sprawowany przez NBP nadzór systemowy przyczynia się do zapewnienia stabilności systemu finansowego.

W 2021 r. NBP podjął następujące działania nadzorcze w ramach systemu płatniczego:

- Systemy płatności. Prezes NBP wydał 3 zezwolenia na wprowadzenie zmian w zasadach funkcjonowania systemów płatności. Zakończono ocenę nadzorczą systemu płatności Elixir prowadzonego przez KIR SA oraz kontynuowano ocenę systemu płatności BlueCash, którego operatorem jest Blue Media SA.
- Schematy płatnicze. Prezes NBP wydał jedno zezwolenie na wprowadzenie zmian w zasadach funkcjonowania schematu płatniczego. Przeprowadzono również 4 oceny zmian w zasadach funkcjonowania schematów płatniczych, które swym działaniem obejmują obszar większy niż terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i które nie muszą uzyskać zezwolenia Prezesa NBP. Ponadto na listę schematów płatniczych nadzorowanych przez Prezesa NBP wpisano 2 trójstronne schematy płatnicze.
- Systemy rozliczeń i rozrachunku papierów wartościowych. Prezes NBP, na wniosek KNF, wydał 4 opinie dotyczące zmian regulaminów określających zasady funkcjonowania systemów rozrachunku i rozliczeń papierów wartościowych, prowadzonych przez KDPW SA oraz KDPW_CCP SA. Prezes NBP wydał opinię dotyczącą istotnego systemowego znaczenia dla stabilności finansowej Polski rozliczeń instrumentów finansowych w złotych dokonywanych przez brytyjską izbę rozliczeniową LCH Ltd. Narodowy Bank Polski przekazał KNF stanowisko dotyczące przeglądu działalności KDPW SA, przeprowadzonego na podstawie art. 22 ust. 6 rozporządzenia CSDR (Central Securities Depositories Regulation). Na podstawie rozporządzenia EMIR (European Market Infrastructure Regulation) Narodowy Bank Polski uczestniczył w procedurze zatwierdzenia zmian w metodyce wyznaczania wartości depozytów zabezpieczających (rynek zorganizowany) oraz w metodyce testów warunków skrajnych (rynek niezorganizowany) dla transakcji rozliczanych przez KDPW_CCP SA.

- Usługa pośrednictwa w autoryzacji płatności bezgotówkowych (*acquiring*). Prezes NBP wydał opinie do 2 wniosków o wydanie przez Komisję Nadzoru Finansowego zezwolenia na świadczenie usług płatniczych jako krajowa instytucja płatnicza w zakresie usługi *acquiring*.

Ponadto w 2021 r.:

- Kontynuowano ocenę zgodności funkcjonowania systemu SORBNET2 z wymogami nadzorczymi ESBC w zakresie odporności cybernetycznej infrastruktury rynku finansowego (*Cyber resilience oversight expectations for financial market infrastructures, CROE*).
- Przeprowadzono trzecią edycję koordynowanego przez Europejski Bank Centralny badania ankietowego w zakresie cyberodporności systemów płatności: systemu płatności BlueCash (operator – Blue Media SA), systemu płatności BLIK (operator – Polski Standard Płatności sp. z o.o.), Krajowego Systemu Rozliczeń (operator – Fiserv Polska SA) oraz systemów Elixir, Express Elixir i Euro Elixir (operator KIR SA).

7.4. NBP jako udziałowiec krajowych osób prawnych świadczących usługi na rzecz instytucji finansowych

W 2021 r. NBP miał akcje i udziały w następujących podmiotach krajowych⁷:

- Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych SA z siedzibą w Warszawie, który prowadzi centralny depozyt papierów wartościowych oraz dokonuje rozrachunku transakcji tymi papierami; KDPW SA posiada 100% akcji spółki KDPW_CCP SA, prowadzącej systemy rozliczeń transakcji, których przedmiotem są instrumenty finansowe;
- Krajowej Izbie Rozliczeniowej SA z siedzibą w Warszawie, będącej główną instytucją na krajowym rynku rozliczania płatności detalicznych;
- spółce Bazy i Systemy Bankowe sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy, która jest producentem i integratorem rozwiązań informatycznych przeznaczonych przede wszystkim dla instytucji sektora finansowego, w szczególności bankowych i ubezpieczeniowych, oraz dla administracji publicznej.

Tabela 7.1. Zestawienie posiadanych przez NBP akcji i udziałów w spółkach polskiego prawa handlowego według stanu na 31 grudnia 2021 r.

Nazwa podmiotu	Kapitał zakładowy (w zł)	Liczba posiadanych przez NBP akcji/udziałów	Udział NBP w kapitale zakładowym (w %)
Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA	21 000 000	7 000	33,33
Krajowa Izba Rozliczeniowa SA	5 445 000	3 750	34,44
Bazy i Systemy Bankowe sp. z o.o.	10 000 000	1 000	100,00

Źródło: dane NBP.

⁷ Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o NBP Narodowy Bank Polski może być udziałowcem albo akcjonariuszem innych osób prawnych, które prowadzą działalność usługową na rzecz instytucji finansowych lub Skarbu Państwa lub mają dla NBP duże znaczenie z punktu widzenia stabilności krajowego systemu finansowego.

Najważniejsze działania w 2021 r.:

- rozpoczęcie prac nad nowym systemem RTGS w złotych (SORBNET3),
- kontynuowanie prac związanych z konsolidacją systemu TARGET2 z platformą T2S,
- udział w procesie legislacyjnym dotyczącym nowelizacji ustawy o usługach płatniczych, mającej na celu pełniejsze uregulowanie prawnego statusu akceptacji gotówki,
- kontynuowanie prac zmierzających do przejścia NBP na nowy model rozrachunku w systemie STEP2-T.

Rozdział 8

Obsługa Skarbu Państwa

Obsługa Skarbu Państwa¹

Zadania realizowane przez Narodowy Bank Polski w ramach obsługi Skarbu Państwa obejmują: obsługę bankową rachunków budżetu państwa, obsługę zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa, obrót skarbowymi papierami wartościowymi oraz działania na rzecz zarządzania długiem publicznym, w szczególności długiem Skarbu Państwa.

8.1. Rachunki bankowe prowadzone przez NBP

W 2021 r. NBP prowadził rachunki bankowe wymienione w art. 196 ustawy o finansach publicznych, przede wszystkim centralny rachunek bieżący budżetu państwa, a także rachunki bieżące i pomocnicze państwowych jednostek budżetowych oraz urzędów obsługujących organy podatkowe, w tym tzw. rachunki wspólne do gromadzenia określonych rodzajów podatkowych i niepodatkowych dochodów budżetu państwa. Ponadto na podstawie art. 51 ust. 1 pkt 4 ustawy o Narodowym Banku Polskim NBP prowadził rachunki innych osób prawnych.

NBP prowadzi rachunki w złotych i walutach obcych, w tym rachunki służące do obsługi środków pochodzących z budżetu UE. Prowadzi także rachunki lokat terminowych w złotych i walutach obcych. Według stanu na 31 grudnia 2021 r. NBP obsługiwał 2923 klientów (w 2020 r. – 2953), dla których oddziały okręgowe NBP prowadziły 27 604 rachunki, w tym 13 101 rachunków VAT (w 2020 r. odpowiednio 25 719 i 12 166), z czego 4457 rachunków było obsługiwanych w ramach zastępczej obsługi kasowej (w 2020 r. – 4387).

8.1.1. Obsługa rachunków bankowych

Narodowy Bank Polski przeprowadzał rozliczenia pieniężne na rachunkach bankowych budżetu państwa w formie bezgotówkowej (przede wszystkim za pośrednictwem bankowości elektronicznej NBP i międzysystemowego interfejsu B2B), a także w formie gotówkowej. W obsłudze rachunków bankowych strategicznych dla budżetu państwa (np. centralnego rachunku bieżącego budżetu państwa, rachunku do płatności składkowych ZUS, rachunków do płatności podatkowych) wykorzystywano interfejs B2B, który zapewnia rozwiązania dostosowane do potrzeb posiadacza rachunku (w tym mikrorachunki i indywidualne raporty), a także wysokie bezpieczeństwo przekazywanych danych.

W 2021 r. liczba transakcji bezgotówkowych i gotówkowych przetworzonych w systemie informatycznym NBP służącym do prowadzenia rachunków bankowych budżetu państwa wyniosła 135,8 mln. Oznacza to, że spadek liczby operacji odnotowany w 2020 r. (do 130,9 mln) nie był trwały i wynikał z pandemii COVID-19.

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 4, art. 49, art. 51 i art. 52 ustawy o Narodowym Banku Polskim, ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.) i ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz.U. z 2021 r. poz. 2439, z późn. zm.).

Ponadto w 2021 r.:

- Kontynuowano unowocześnianie systemów informatycznych wspomagających bankową obsługę budżetu państwa, wprowadzając nowe rozwiązania, dostosowane do potrzeb posiadaczy rachunków.
- Realizowano zastępczą obsługę kasową w nowej formie (po wyeliminowaniu z końcem 2019 r. czeków gotówkowych wykorzystywanych przez posiadaczy rachunków w NBP). Rozwijano też inne, wprowadzone w ostatnich latach usługi, tj. karty płatnicze, zlecenia wypłaty gotówki w zastępczej obsłudze kasowej oraz wypłaty z bankomatu za pomocą telefonu komórkowego.

8.2. Obsługa zagranicznych zobowiązań i należności budżetu państwa

Na podstawie umowy agencyjnej z 18 listopada 2016 r. zawartej z Ministrem Rozwoju i Finansów, Narodowy Bank Polski prowadził w 2021 r. obsługę zobowiązań i należności zagranicznych budżetu państwa z tytułu:

- 50 pożyczek udzielonych Rządowi RP przez międzynarodowe instytucje finansowe,
- 75 gwarantowanych przez Rząd RP pożyczek i kredytów zagranicznych udzielonych podmiotom krajowym,
- udziałów Polski w 9 międzynarodowych instytucjach finansowych oraz zagranicznych należności udziałowych od jednej instytucji finansowej.

Pełniąc funkcję depozytariusza Grupy Banku Światowego, NBP obsługiwał 15 dokumentów (*promissory note*) wystawionych przez Rząd RP w związku z członkostwem Polski w instytucjach tej grupy finansowej.

8.3. Obsługa obrotu papierami wartościowymi

8.3.1. Przetargi papierów wartościowych

Jako agent emisji skarbowych papierów wartościowych, NBP organizuje przetargi sprzedaży i odkupu bonów skarbowych oraz przetargi sprzedaży, odkupu i zamiany obligacji skarbowych. W 2021 r. zostało przeprowadzonych:

- 8 przetargów sprzedaży obligacji skarbowych,
- 13 przetargów zamiany.

W 2021 r. nie odbył się żaden przetarg odkupu obligacji, natomiast zorganizowano 16 przetargów sprzedaży obligacji Banku Gospodarstwa Krajowego emitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

8.3.2. System Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych

W 2021 r., podobnie jak w poprzednich latach, NBP realizował zadania związane z systemem Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych (DSPW)². Na podstawie umowy zawartej z Ministrem Finansów Narodowy Bank Polski:

- udostępniał Ministerstwu Finansów dane wykorzystywane do sporządzania oceny aktywności banków pełniących funkcję DSPW,
- pełnił funkcję organizatora fixingu skarbowych papierów wartościowych³.

8.4. Współpraca z Ministerstwem Finansów w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym

W 2021 r. NBP współpracował z Ministerstwem Finansów w ramach Komitetu Zarządzania Długiem Publicznym. Celem współpracy jest wymiana informacji wykorzystywanych do koordynowania polityki zarządzania długiem publicznym (prowadzonej przez MF) z polityką pieniężną i polityką kursową realizowanymi przez NBP.

Najważniejsze działania w 2021 r.:

- prowadzenie 27 604 rachunków dla 2923 klientów,
- zorganizowanie łącznie 21 przetargów sprzedaży i zamiany skarbowych papierów wartościowych.

---

² System Dealerów Skarbowych Papierów Wartościowych (DSPW) powstał w 2003 r. w celu zapewnienia bezpieczeństwa finansowania pożyczkowych potrzeb budżetu państwa oraz poprawy płynności, przejrzystości i efektywności rynku SPW. O status DSPW, który uprawnia m.in. do nabywania SPW na przetargach organizowanych przez Ministerstwo Finansów, mogą się ubiegać banki krajowe oraz podmioty zagraniczne, spełniające wymogi określone w Regulaminie pełnienia funkcji DSPW. Więcej informacji na temat funkcjonowania systemu DSPW można znaleźć na stronie internetowej Ministerstwa Finansów.

³ Jako organizator fixingu SPW Narodowy Bank Polski określa jego zasady w porozumieniu z Ministrem Finansów (emitentem) i BondSpot SA (pełnomocnikiem) oraz sprawuje ogólny nadzór nad funkcjonowaniem fixingu SPW (§2 ust. 3 Regulaminu fixingu skarbowych papierów wartościowych).

Rozdział 9

Działalność analityczno-badawcza

Działalność analityczno-badawcza¹

Działania banków centralnych zmierzające do zapewnienia stabilności makroekonomicznej i finansowej wymagają szczegółowej wiedzy na temat procesów zachodzących w gospodarce i jej otoczeniu. Z tego względu NBP analizuje bieżącą i oczekiwaną sytuację gospodarczą w Polsce i na świecie, korzystając przy tym z szerokiego zakresu danych oraz narzędzi analitycznych i prognostycznych. Bank prowadzi także badania naukowe, których wyniki wspierają działalność analityczną, w tym umożliwiają weryfikację stosowanych narzędzi analitycznych. Wyniki analiz i badań są wykorzystywane przy podejmowaniu decyzji przez Zarząd NBP oraz Radę Polityki Pieniężnej.

Poniżej przedstawiono najważniejsze prace i działania analityczno-badawcze prowadzone w 2021 r. dotyczące stabilności makroekonomicznej², w tym stabilności cen – w podziale na główne grupy tematyczne.

9.1. Analizy i badania dotyczące polityki pieniężnej

- Monitorowano i analizowano politykę pieniężną zagranicznych banków centralnych, w tym w głównych gospodarkach świata.
- Badano i analizowano makroekonomiczne efekty prowadzonych przez NBP działań w zakresie polityki pieniężnej, m.in. wpływ strukturalnych operacji otwartego rynku na polską gospodarkę oraz rynki finansowe.
- Prowadzono badania dotyczące wpływu polityki pieniężnej na zmiany poziomu zatrudnienia.
- Zakończono badania dotyczące: optymalnej polityki pieniężnej w warunkach niepewności, wpływu oczekiwań sektora prywatnego na efektywność polityki pieniężnej oraz wpływu demografii i migracji na politykę pieniężną w Polsce.

9.2. Analizy i badania procesów cenotwórczych, cen i inflacji

- Analizowano kształtowanie się oczekiwań inflacyjnych konsumentów, przedsiębiorstw, analityków sektora finansowego i ekspertów spoza sektora finansowego.
- Prowadzono prace analityczne i badawcze dotyczące kształtowania się wskaźników inflacji oraz procesów cenotwórczych, sztywności cen w polskiej gospodarce, wykorzystania danych ze sklepów internetowych do prognozowania inflacji oraz oceny wpływu pandemii COVID-19 na kształtowanie się cen.
- Prowadzono prace nad metodami pomiaru i analizy oczekiwań inflacyjnych konsumentów.

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 59 ustawy o Narodowym Banku Polskim.

² Działania analityczno-badawcze z zakresu stabilności i rozwoju systemu finansowego oraz systemu płatniczego przedstawiono w rozdziałach 3. i 7. *Raportu*.

9.3. Prognozowanie makroekonomiczne i rozwój modeli prognostycznych

- Przygotowywano regularne projekcje inflacji i PKB oraz szacunki PKB i jego komponentów, wykorzystywane do oceny stabilności makroekonomicznej i stabilności sektora finansowego.
- Rozwijano wskaźniki i narzędzia umożliwiające analizowanie i prognozowanie koniunktury w Polsce i na świecie w warunkach szybkich zmian sytuacji gospodarczej i zaburzeń wywołanych przez pandemię COVID-19.
- Przeprowadzono 4 rundy Ankiety Makroekonomicznej NBP.
- Prowadzono badania nad pomiarem niepewności prognoz makroekonomicznych na podstawie rewizji tych prognoz.
- Badano najnowsze światowe tendencje w modelowaniu makroekonomicznym na podstawie analiz literatury przedmiotu.

9.4. Analizy i badania sytuacji fiskalnej

- Prowadzono badania wpływu heterogeniczności gospodarstw domowych na skuteczność fiskalnych pakietów stymulacyjnych.
- Prowadzono badania wpływu procesów demograficznych i migracyjnych na system ubezpieczeń społecznych oraz długookresową stabilność fiskalną w Polsce oraz w Unii Europejskiej.
- Prowadzono analizy i prognozy dotyczące: sytuacji budżetu państwa oraz sektora instytucji rządowych i samorządowych, restrykcyjności polityki fiskalnej i jej oddziaływania na gospodarkę, wykorzystania funduszy z budżetu Unii Europejskiej i ich oddziaływania na główne agregaty makroekonomiczne.
- Analizowano działania fiskalne podjęte w celu przeciwdziałania negatywnym skutkom pandemii COVID-19 oraz ich wpływ na wynik sektora finansów publicznych i potrzeby pożyczkowe państwa.

9.5. Analizy gospodarki światowej i wpływu zagranicy na polską gospodarkę

- Cyklicznie analizowano handel zagraniczny polskiej gospodarki oraz jej konkurencyjność cenowo-kosztową, a także stopień zewnętrznego zrównoważenia polskiej gospodarki.
- Analizowano sieć powiązań handlowych w ramach globalnych łańcuchów wartości dodanej pomiędzy Polską a wybranymi partnerami handlowymi.
- Badano wpływ uczestnictwa w globalnych łańcuchach wartości dodanej na polską gospodarkę.

- Prowadzono badania nad determinantami eksportu usług.
- Analizowano znaczenie bezpośrednich inwestycji zagranicznych dla polskiej gospodarki.
- Analizowano koniunkturę i politykę gospodarczą wybranych krajów, w tym głównych gospodarek świata i państw Europy Środkowo-Wschodniej.
- Na bieżąco monitorowano i analizowano sytuację gospodarczą w czasie pandemii COVID-19 na świecie i w Polsce.
- Oceniano średnio- i długookresowe perspektywy sytuacji gospodarczej krajów, w których NBP inwestuje rezerwy walutowe.

9.6. Analizy i badania sytuacji ekonomicznej gospodarstw domowych

- Prowadzono cykliczne analizy sytuacji finansowej sektora gospodarstw domowych dotyczące źródeł pozyskiwania dochodów, wydatków konsumpcyjnych i oszczędności, koniunktury konsumenckiej oraz zmian stanu aktywów i zobowiązań.
- Monitorowano zmiany sprzedaży detalicznej i koniunktury konsumenckiej.

9.7. Analizy i badania sytuacji ekonomicznej rynku pracy

- Monitorowano sytuację na rynku pracy i rozwijano narzędzia krótkookresowego prognozowania agregatów makroekonomicznych w sektorze przedsiębiorstw związanych z rynkiem pracy.
- Analizowano wpływ imigracji zarobkowej (głównie z Ukrainy) na rynek pracy i wzrost gospodarczy w Polsce (z uwzględnieniem skutków pandemii COVID-19).
- Szacowano liczbę osób objętych poszczególnymi rozwiązaniami tarczy antykryzysowej.
- Badano wpływ wygaśnięcia poszczególnych instrumentów tarczy antykryzysowej na stopę bezrobocia.
- Przeanalizowano zmiany wprowadzone w 2021 r. w stosowanej przez GUS metodologii Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL).

9.8. Analizy i badania sytuacji ekonomicznej i finansowej przedsiębiorstw

- Przeprowadzono kwartalne badania pt. Szybki Monitoring NBP, obejmujące szczegółowe analizy i prognozy stanu koniunktury, w tym m.in. decyzje produkcyjne, zatrudnieniowe, płacowe, inwestycyjne, finansowe i cenowe firm oraz ich wpływ na system bankowy.

- Przeprowadzono badanie pt. Ankieta Roczna NBP, koncentrujące się na perspektywach rozwojowych sektora przedsiębiorstw niefinansowych, w tym na wpływie wybranych elementów polityki energetycznej i środowiskowej na ten sektor.
- Przeprowadzono roczne badanie pt. Szybki Monitoring – ankieta dla mikrofirm, analizujące sytuację przedsiębiorstw zatrudniających do 10 osób, z naciskiem na ocenę mechanizmów cenotwórczych, płacowych i efektywnościowych tej grupy podmiotów.
- Kontynuowano współpracę ze Światowym Forum Gospodarczym przy opracowaniu Globalnego Raportu Konkurencyjności.
- Przeprowadzono ocenę wpływu pandemii COVID-19 na strukturę sektorową polskiej gospodarki oraz poziom i potencjał automatyzacji produkcji.

9.9. Analizy i badania międzysektorowe

- Przeprowadzono badania wpływu mikroekonomicznych szoków popytowych i podażowych na produkcję, zatrudnienie, inwestycje, marże i decyzje cenowe polskich przedsiębiorstw.
- Analizowano znaczenie struktury sieciowej gospodarki w kontekście zmienności PKB, zmienności cen producentów i korelacji międzysektorowej.
- Zakończono budowę sektorowego modelu równowagi ogólnej MOST_PL. Zbadano skutki ekonomiczne dla polskiej gospodarki: wprowadzenia granicznego podatku węglowego, napływu migracyjnego z lat 2015–2018 oraz zmian zachodzących w systemie ETS (Europejski System Handlu Emisjami).

9.10. Publikacje naukowe pracowników NBP

Upowszechnianie wyników badań pracowników NBP umożliwia naukową weryfikację jakości i poprawności metodycznej tych badań – dzięki poddaniu ocenie krajowych i zagranicznych ekspertów oraz procesowi recenzyjnemu, któremu te publikacje podlegają.

W 2021 r. w uznanych periodykach, krajowych i międzynarodowych, ukazały się 23 publikacje naukowe pracowników NBP. W czasopiśmie z tzw. listy filadelfijskiej znalazło się 10 publikacji³.

9.11. Konferencje naukowe organizowane przez NBP

W 2021 r. NBP zorganizował 3 międzynarodowe konferencje naukowe, w których wzięli udział przedstawiciele banków centralnych i przedstawiciele świata nauki o znacznym dorobku naukowym:

---

³ Wykaz w załączniku pt. *Lista wybranych publikacji NBP*.

- 10–11 czerwca 2021 r.: *Annual Research Conference (ARC) – The Policy Toolkit for a World in Flux*. Była to szósta z cyklu konferencji NBP i Narodowego Banku Ukrainy. Tematyka konferencji objęła: skuteczność polityki gospodarczej we współczesnym świecie, w tym komunikację polityki pieniężnej, wpływ zadłużenia sektora publicznego na wzrost gospodarczy, skuteczność nowych strategii polityki pieniężnej, wpływ międzynarodowych przepływów kapitału na małe, otwarte gospodarki, rolę zmian klimatycznych w determinowaniu uwarunkowań makroekonomicznych oraz skuteczność polityki fiskalnej jako narzędzia stabilizującego gospodarkę.
- 28–30 czerwca 2021 r.: *Warsztaty Letnie NBP* (dziewiąta edycja). Podczas obrad poruszono liczne tematy z zakresu makroekonomii i finansów (w tym: rynków finansowych, polityki podatkowej, regulacji kapitałowych, oczekiwań inflacyjnych, rynków pracy, wynagrodzeń, kredytów studenckich).
- 5 listopada 2021 r.: *Recent Trends in the Real Estate Market and Its Analysis – 2021 edition*. Konferencja jest organizowana przez NBP we współpracy ze Szkołą Główną Handlową w cyklu dwuletnim (odbyła się po raz piąty). Podczas obrad omówiono m.in. zagadnienia kształtowania się cen nieruchomości mieszkaniowych i komercyjnych oraz finansowania nieruchomości.

9.12. Współpraca ze środowiskiem naukowym, bankami centralnymi i instytucjami międzynarodowymi

W 2021 r. w ramach współpracy ze środowiskiem naukowym, bankami centralnymi i instytucjami międzynarodowymi:

- Przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach grup roboczych ESBC, gremiów unijnych oraz innych instytucji krajowych i międzynarodowych nad zagadnieniami i projektami związanymi z głównymi obszarami prac analityczno-badawczych NBP.
- Przeprowadzono projekty badawcze z Narodowym Bankiem Ukrainy i Narodowym Bankiem Republiki Kirgiskiej (program współpracy technicznej NBP).
- W ramach współpracy technicznej z Narodowym Bankiem Ukrainy kontynuowano badania dotyczące wpływu procesów demograficznych i migracyjnych na system ubezpieczeń społecznych oraz stabilność fiskalną w Polsce i w Unii Europejskiej.

Najważniejsze działania w 2021 r.:

- prowadzenie analiz sytuacji gospodarczej w Polsce i jej otoczeniu na potrzeby Zarządu NBP i Rady Polityki Pieniężnej,
- doskonalenie narzędzi prognostycznych oraz przeprowadzenie licznych prac modelowych i analityczno-badawczych, w tym dotyczących wpływu pandemii COVID-19 na sytuację gospodarczą,
- opublikowanie 23 opracowań naukowych pracowników NBP, w tym 10 w czasopiśmie z tzw. listy filadelfijskiej,
- zorganizowanie 3 międzynarodowych konferencji naukowych.

Rozdział 10

Działalność statystyczna

Działalność statystyczna¹

Narodowy Bank Polski jest jedną z głównych instytucji w Polsce prowadzących badania statystyczne. NBP pozyskuje dane od podmiotów sektora finansowego (głównie banków) oraz od przedsiębiorstw niefinansowych. Ponadto otrzymuje dane z innych instytucji – z GUS, UKNF, Ministerstwa Finansów i KDPW SA. Uzyskane informacje są wykorzystywane do prowadzenia polityki pieniężnej i makroostrożnościowej, monitorowania ryzyka w sektorze finansowym, prowadzenia badań stabilności finansowej oraz innych analiz.

NBP regularnie udostępnia dane statystyczne odbiorcom zewnętrznym (w formie raportów, publikacji i baz danych). Wybrane informacje przekazuje ponadto instytucjom krajowym (Sejmowi RP, Radzie Ministrów, GUS, BFG, UKNF, Związkowi Banków Polskich i instytucjom naukowym) oraz instytucjom międzynarodowym, przede wszystkim EBC, Eurostatowi i BIS.

Dzięki zgodności metodyki badań statystycznych z obowiązującymi standardami możliwe jest dokonywanie porównań międzynarodowych, w tym analiza pozycji Polski na tle innych krajów europejskich. NBP stale rozszerza zakres zbieranych danych oraz rozwija metody ich pozyskiwania, przetwarzania i udostępniania, zgodnie z międzynarodowymi standardami badań.

10.1. Podstawowe zadania z zakresu statystyki

Podstawowe zadania NBP w obszarze statystyki obejmują pozyskiwanie danych od podmiotów sprawozdawczych, ich walidację, przetwarzanie, przechowywanie oraz udostępnianie w formie określonej przez ich głównych użytkowników. Do realizacji tych celów są opracowywane i doskonalone odpowiednie systemy informatyczne. Równolegle trwają prace nad metodyką opracowywania danych, a także zmianą ich zakresu w zależności od stopnia rozwoju instytucji finansowych i instrumentów rynku finansowego oraz warunków makroekonomicznych. Wprowadzane zmiany są zgodne ze standardami międzynarodowymi (Eurostatu, MFW, EBC).

W 2021 r. NBP kontynuował regularne opracowywanie zestawień, materiałów statystyczno-analitycznych i publikacji, przeznaczonych zarówno dla odbiorców w Banku, jak i odbiorców zewnętrznych. Do najważniejszych z nich należą:

- kwartalne opracowania o bilansie płatniczym oraz roczne opracowanie *Międzynarodowa pozycja inwestycyjna Polski*,
- kwartalne dane dotyczące zadłużenia zagranicznego kraju oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej,
- miesięczne dane bilansu płatniczego,
- roczne dane o zagranicznych inwestycjach bezpośrednich w Polsce i polskich inwestycjach bezpośrednich za granicą,
- miesięczny bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych, zawierający podstawowe agregaty monetarne (podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji),
- miesięczne dane dotyczące średniego oprocentowania depozytów i kredytów w bankach,

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 3 ust. 2 pkt 7, art. 17 ust. 4 pkt 13 i art. 23 ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz.U. z 2021 r. poz. 955, z późn. zm.).

- miesięczne dane finansowe sektora bankowego (należności, zobowiązania, rachunek zysków i strat),
- kwartalne dane na temat adekwatności kapitałowej sektora bankowego,
- kwartalne dane dotyczące rynku krajowych funduszy inwestycyjnych,
- kwartalne i roczne rachunki finansowe według sektorów instytucjonalnych.

10.2. Zadania statystyczne wynikające z uczestnictwa NBP w Europejskim Systemie Banków Centralnych i innych instytucjach międzynarodowych

W 2021 r. NBP kontynuował współpracę w obszarze statystyki z instytucjami międzynarodowymi, przede wszystkim z EBC, Komisją Europejską (Eurostatem), Komitetem ds. Statystyki Monetarnej, Finansowej i Bilansu Płatniczego (CMFB), Europejskim Urzędem Nadzoru Bankowego (EBA) oraz Europejską Radą ds. Ryzyka Systemowego (ERRS).

Współpraca ta ma wymiar instytucjonalny w wyniku udziału przedstawicieli NBP w komitetach określających standardy statystyczne.

10.2.1. Statystyka monetarna i finansowa

W 2021 r. NBP kontynuował przekazywanie EBC zharmonizowanych miesięcznych i kwartalnych danych z zakresu zagregowanego bilansu monetarnych instytucji finansowych (MIF), miesięcznych danych dotyczących statystyki stóp procentowych, miesięcznych i kwartalnych danych o aktywach oraz zobowiązaniach funduszy inwestycyjnych, rocznych danych na temat statystyki instytucji ubezpieczeniowych, kwartalnych danych dotyczących funduszy emerytalno-rentowych, a także danych na potrzeby rejestru RIAD².

Ponadto w 2021 r.:

- Prowadzono prace nad założeniami budowy Krajowego Rejestru Kredytowego zawierającego indywidualne informacje o kredytach oraz innych ekspozycjach kredytowych. Opracowany został model danych i zarys architektury rejestru oraz określono funkcje przyszłego systemu informatycznego obsługującego rejestr. Przeprowadzono także testy wydajnościowe i przygotowano plan budowy systemu.
- Wprowadzono zmiany w zakresie sprawozdawczości bankowej na potrzeby polityki pieniężnej oraz stabilności finansowej³, związane z nowelizacją rozporządzenia EBC⁴. Równocześnie dostosowano system informatyczny do zmodyfikowanego zakresu danych.

² Rejestr Danych Instytucji i Podmiotów Powiązanych (Register of Institutions and Affiliates Data, RIAD).

³ Uchwała nr 71/2016 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 22 grudnia 2016 r. w sprawie trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki do Narodowego Banku Polskiego danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz oceny sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego (Dz. Urz. NBP z 2017 r, poz. 1, z późn. zm.).

⁴ Rozporządzenie EBC (UE) 2021/379 z dnia 22 stycznia 2021 r. w sprawie pozycji bilansowych instytucji kredytowych i sektora monetarnych instytucji finansowych (EBC/2021/2).

W 2021 r. Narodowy Bank Polski:

- Uczestniczył w pracach działającej w EBC Grupy Roboczej ds. Statystyki Monetarnej i Finansowej (Working Group on Monetary and Financial Statistics), dotyczących: nowelizacji przepisów EBC w zakresie statystyki monetarnej⁵ i statystyki płatności⁶, jakości danych pozyskiwanych od instytucji ubezpieczeniowych i funduszy emerytalno-rentowych, strategii pozyskiwania danych od instytucji typu *captive* i udzielających pożyczek⁷. W wyodrębnionej grupie ekspertów⁸ uczestniczył w analizach projektowanej zmiany w zakresie statystyki funduszy inwestycyjnych.
- Brał udział, w charakterze obserwatora, w pracach Grupy Ekspertów ds. Zintegrowanego Systemu Sprawozdawczego Banków (Expert Group on Integrated Reporting Framework). Był także reprezentowany w powołanej w 2021 r. grupie pełniącej funkcje doradcze wobec Rady Prezesów EBC, zajmującej się tym zagadnieniem⁹. W 2021 r. przeprowadzono konsultacje z sektorem bankowym, bankami centralnymi i użytkownikami oraz rozpoczęto pierwszy etap projektu.
- Brał udział w pracach grup działających w EBC: Grupy Roboczej ds. Danych Analitycznych o Kredytach (Working Group on Analytical Credit Datasets – WG AnaCredit) oraz Grupy Ekspertów NEWS1. Prace Grupy AnaCredit objęły m.in.: analizę jakości danych przekazywanych do systemu AnaCredit, uzgadnianie podstawowych agregatów otrzymywanych w ramach statystyki bilansowej z danymi o ekspozycjach kredytowych ze sprawozdawczości AnaCredit, przygotowanie metodyki analogicznych porównań z danymi ze sprawozdań FINREP, opracowanie procedur publikacji danych zbiorczych. Grupa NEWS1 pracowała nad zagadnieniami metodycznymi dotyczącymi definicji kategorii kredytowych, ich wyceny i sposobu prezentowania.
- Uczestniczył w pracach Grupy Roboczej RIAD Hub Network. W 2021 r. pracowano¹⁰ nad ujednoczeniem zarządzania informacjami o funduszach inwestycyjnych – w kontekście planowanej nowelizacji rozporządzenia w sprawie statystyki tego obszaru¹¹.

10.2.2. Statystyka ostrożnościowa

W 2021 r. NBP przekazywał Urzędowi Komisji Nadzoru Finansowego dane służące do oceny sytuacji finansowej i ostrożnościowej sektora bankowego. Następnie UKNF przekazywał te dane Europejskiemu Urzędowi Nadzoru Bankowego (EBA). Od 2021 r. dane przesyłane do EBA dotyczyły wszystkich podmiotów sektora bankowego. Ponadto NBP przekazywał

⁵ Rozporządzenie EBC (UE) 2021/379 z dnia 22 stycznia 2021 r. w sprawie pozycji bilansowych instytucji kredytowych i sektora monetarnych instytucji finansowych (EBC/2021/2).

⁶ Rozporządzenie EBC (EU) 2020/2011 z dnia 1 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1409/2013 w sprawie statystyki płatności (EBC/2013/43) (EBC/2020/59).

⁷ Grupa ekspertów ds. instytucji finansowych typu *captive* – Network of Experts on Captive Financial Institutions.

⁸ Grupa ekspertów ds. statystyki funduszy inwestycyjnych (Expert Group on Investment Fund Statistics).

⁹ High Level Task Force on ESCB – IReF.

¹⁰ Grupa ekspertów ds. funduszy inwestycyjnych – Contact Group of Experts on Investment Fund.

¹¹ Rozporządzenie EBC (UE) nr 1073/2013 z dnia 18 października 2013 r. dotyczące danych statystycznych w zakresie aktywów i zobowiązań funduszy inwestycyjnych (wersja przekształcona) (EBC/2013/38).

do EBC raporty z zakresu sprawozdawczości finansowej, adekwatności kapitałowej, płynności i dużych zaangażowań (*consolidated banking data*, CBD).

Ponadto w 2021 r. w ramach systemu informacji sprawozdawczej (SIS) Narodowy Bank Polski:

- wprowadził nowe wymogi sprawozdawcze UE dotyczące: sprawozdawczości z tytułu ryzyka rynkowego (FRTB)¹², stabilnego finansowania (NSFR) i zmian obecnych pakietów sprawozdawczych w zakresie funduszy własnych (COREP), informacji finansowej (FINREP skonsolidowany) i wskaźnika dźwigni (LR)¹³,
- zrealizował nowe obowiązki sprawozdawcze EBA w zakresie danych niezbędnych do przeprowadzenia analizy porównawczej wynagrodzeń (REM BM), danych osób o wysokich wynagrodzeniach (REM HE) oraz planów finansowania (FP) na bazie jednostkowej¹⁴.

Przedstawiciele NBP uczestniczyli także w pracach grup roboczych EBC i EBA, zajmujących się zagadnieniami: statystyki nadzorczej, jakości danych, księgowości, raportowania i audytu oraz regulacji.

10.2.3. Statystyka bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej

W 2021 r., podobnie jak w latach ubiegłych, NBP przekazywał EBC zharmonizowane dane miesięczne i kwartalne z zakresu bilansu płatniczego, międzynarodowej pozycji inwestycyjnej, oficjalnych aktywów rezerwowych, płynnych aktywów i pasywów w walutach obcych oraz zadłużenia zagranicznego. Kontynuował ponadto przekazywanie Eurostatowi rocznych danych o międzynarodowym handlu usługami i zagranicznych inwestycjach bezpośrednich.

Ponadto Narodowy Bank Polski:

- Kontynuował badania i analizy procesów migracyjnych. W 2021 r. we wszystkich województwach NBP przeprowadził badanie ankietowe firm zatrudniających imigrantów, udoskonalił ponadto metody synchronizacji danych z badań ankietowych z innymi dostępnymi danymi o imigracji w Polsce.
- Wprowadził zmiany w sprawozdawczości na potrzeby bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej wynikające z wprowadzonej w 2021 r. dematerializacji akcji¹⁵.
- Uczestniczył w pracach międzynarodowych grup roboczych zajmujących się zagadnieniami: statystyki relacji z zagranicą (w ramach EBC), statystyki bilansu płatniczego oraz statystyki inwestycji bezpośrednich (w ramach Eurostatu) oraz statystyki inwestycji zagranicznych (w ramach OECD).

¹² Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/453.

¹³ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2021/451.

¹⁴ Wytoczne z dnia 16 lipca 2014 r. dotyczące przeprowadzania analizy porównawczej wynagrodzeń – EBA/GL/2014/08; Wytoczne z dnia 16 lipca 2014 r. w sprawie procesu gromadzenia danych na temat osób o wysokich wynagrodzeniach – EBA/GL/2014/07; Wytoczne z dnia 9 grudnia 2019 r. w sprawie zharmonizowanych definicji i formularzy dla celów planów finansowania instytucji kredytowych w związku z zaleceniem Europejskiej Rady ds. Ryzyka Systemowego z dnia 20 grudnia 2012 r. (ESRB/2012/2) – EBA/GL/2019/05.

¹⁵ Na podstawie ustawy z dnia 30 sierpnia 2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1798).

- Kontynuował udział w pracach nad aktualizacją podręczników do statystyki międzynarodowej w zakresie rachunków narodowych (*System of National Accounts*) oraz bilansu płatniczego i międzynarodowej pozycji inwestycyjnej (*Balance of Payments and International Investment Position Manual*).

10.2.4. Pozostałe obszary statystyki

- Statystyka rachunków finansowych. NBP przekazywał kwartalne i roczne rachunki finansowe odpowiednio EBC i Eurostatowi, brał udział w pracach grupy roboczej EBC zajmującej się tą tematyką¹⁶ oraz uczestniczył w pracach instytucji unijnych nad zapewnieniem jakości danych wykorzystywanych w procedurze nierównowagi makroekonomicznej w UE.
- Statystyka sektora instytucji rządowych i samorządowych. W 2021 r. NBP przekazywał EBC dane roczne z zakresu statystyki tego sektora. Brał także udział w pracach zespołów roboczych na szczeblu krajowym i w EBC dotyczących tego obszaru statystycznego¹⁷.
- Statystyka sektora realnego. W ramach grupy roboczej BACH (Bank for the Accounts of Companies Harmonized)¹⁸ przeprowadzono w 2021 r. analizy sektorów gospodarczych z punktu widzenia wpływu polityki klimatycznej na te gospodarki (*Past Economic Performance of Climate Policy Relevant Sectors*). W Grupie Roboczej ds. Oceny Ryzyka (Risk Assessment Working Group), działającej w Komisji Europejskiej, zrealizowano badania poświęcone ryzyku klimatycznemu.
- Statystyka inwestycji w papiery wartościowe. NBP rozwijał narzędzia zarządzania jakością danych dotyczących papierów wartościowych oraz uczestniczył w pracach Grupy Roboczej ds. Papierów Wartościowych w EBC (Working Group on Securities Statistics).

Ponadto w 2021 r. NBP:

- uruchomił wewnętrzną bazę danych ERYDAN, zawierającą dane makroekonomiczne oraz ich wizualizacje w postaci gotowych dashboardów tematycznych,
- uczestniczył w pracach EBC dotyczących rozwoju narzędzi do analizy danych¹⁹,
- badał nowe metody analizy ryzyka dla krajowych banków oraz cykliczność akcji kredytowej krajowego sektora bankowego, a także analizował prawdopodobieństwo upadłości krajowych banków z uwzględnieniem materializacji ryzyka systemowego,
- podpisał nową umowę o wymianie informacji między NBP i GUS, dzięki której możliwe będzie zwiększenie zakresu i jakości informacji statystycznych udostępnianych przez NBP,
- w związku z przepisami ustawy o pracowniczych planach kapitałowych (PPK) zawarł porozumienie z Polskim Funduszem Rozwoju SA (PFR) w sprawie udostępniania danych przez PFR z ewidencji PPK.

---

¹⁶ Grupa Robocza ds. Rachunków Finansowych i Statystyki Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych (Working Group on Financial Accounts and Government Finance Statistics).

¹⁷ Zespół ds. Statystyki Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych powołany przez Prezesa GUS oraz Grupa Robocza ds. Rachunków Finansowych i Statystyki Sektora Instytucji Rządowych i Samorządowych (Working Group on Financial Accounts and Government Finance Statistics).

¹⁸ Grupa robocza BACH działa w ramach Komitetu ECCBSO (European Committee of Central Balance Sheet Data Offices).

¹⁹ Grupa ekspertów ds. systemów uczących się (Network of Experts on Machine Learning).

Najważniejsze działania w 2021 r.:

- wdrożenie w ramach systemu informacji sprawozdawczej (SIS) nowych europejskich wymogów sprawozdawczych,
- uruchomienie nowej wewnętrznej bazy danych ERYDAN,
- zawarcie nowej umowy z GUS regulującej wymianę danych statystycznych oraz porozumienia z PFR regulującego pozyskiwanie przez NBP danych z ewidencji PPK.

Rozdział 11

Działalność edukacyjna i komunikacyjna

Działalność edukacyjna i komunikacyjna

Działalność edukacyjna NBP wiąże się z zadaniami wymienionymi w art. 59 ustawy o Narodowym Banku Polskim; zgodnie z nim bank centralny prowadzi działalność wydawniczą i promocyjną. W jej ramach realizowane są liczne przedsięwzięcia edukacyjne, komunikacyjne i promocyjne mające na celu informowanie o działalności NBP oraz podnoszenie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat zasad funkcjonowania banku centralnego, systemu bankowego i gospodarki rynkowej.

11.1. Działalność edukacyjna

11.1.1 Program edukacji ekonomicznej

W ramach działalności edukacyjnej NBP realizuje projekty mające na celu upowszechnianie zasad funkcjonowania rynku finansowego, kształtowanie postaw sprzyjających jego stabilności i rozwojowi, podnoszenie poziomu znajomości zagadnień ekonomicznych, w tym wiedzy o roli i misji banku centralnego, a także promocję przedsiębiorczości, przeciwdziałanie wykluczeniu finansowemu oraz popularyzowanie wiedzy o dziedzictwie ekonomicznym, historii pieniądza i nowych nurtach w ekonomii. Działania banku centralnego są realizowane w dwóch formach. Pierwsza to własne działania edukacyjne z zakresu ekonomii, druga – dofinansowanie zewnętrznych projektów o tej tematyce.

W 2021 r. NBP:

- Uruchomił ogólnopolski program edukacyjny *Złote Szkoły NBP*, skierowany do klas 7. i 8. szkół podstawowych oraz do szkół ponadpodstawowych. Celem programu jest stworzenie sieci szkół zaangażowanych w poszerzanie edukacji ekonomicznej. Pierwsza edycja została przeprowadzona pod hasłem: *Giganci finansów osobistych*. Wzięło w niej udział około 142 tys. uczniów (odbyły się lekcje z ekonomią, spotkania z ekspertami i szkolne debaty). Tytuł Złotej Szkoły NBP uzyskały 284 placówki. Pod koniec 2021 r. uruchomiono kolejną edycję programu, która zakończy się w 2022 r.
- Zorganizował kolejne konkursy na prace o tematyce ekonomicznej: Konkurs o Nagrodę Prezesa NBP za wybitne publikacje książkowe z zakresu bankowości, pieniądza i finansów¹, Konkurs o Nagrodę Prezesa NBP za najlepszą pracę magisterską z zakresu nauk ekonomicznych² oraz Konkurs na pracę pisemną dla młodzieży³.

¹ Ogłoszenie wyników konkursu nastąpi w drugim lub trzecim kwartale 2022 r.

² Na konkurs zgłoszono 73 prace. Kapituła konkursu nagrodziła 5 prac. Za najlepszą uznano pracę pt. *Konsolidacja nadzoru w ramach Narodowego Banku Polskiego na tle europejskich doświadczeń*.

³ Na konkurs zgłoszono 364 prace. Temat to: „Wielcy polscy ekonomiści też byli nastolatkami... Obejrzyj film na nbp.pl/ekonomisci i wybierz bohatera swojej pracy. Jakie wydarzenia i obserwacje ekonomiczne z czasów młodości mogły skłonić wybranego przez Ciebie ekonomistę do zainteresowania się tą tematyką? A co Ciebie intryguje w tym obszarze?”. Kapituła konkursu przyznała nagrody i wyróżnienia. Nagrody pieniężne otrzymali laureaci konkursu oraz ich opiekunowie – nauczyciele.

- Przeprowadził konkursy: dla szkół podstawowych i przedszkoli (konkurs pt. *Zanim wydam... O finansach w przedszkolach i szkołach*, którego beneficjentami będzie około 3800 uczniów) oraz dla uczelni (II edycja konkursu *Uczelnie szkołom – o finansach z NBP*, której beneficjentami będzie około 3600 uczniów 7. i 8. klas szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych).
- Zorganizował cykl 10 szkoleń online z zakresu edukacji ekonomicznej, w których łącznie wzięło udział 1080 nauczycieli.
- Wydał publikację pt. *Wielcy polscy ekonomiści*, służącą upowszechnianiu polskiej myśli ekonomicznej. Publikacja ma formę notatnika, w przejrzysty sposób prezentuje postaci polskich ekonomistów i ich dorobek. Forma i treść publikacji zostały przygotowane z myślą o jej wykorzystaniu przez nauczycieli i uczniów podczas lekcji w szkołach.
- Przeprowadził w mediach ogólnopolskie działania edukacyjne dotyczące inflacji i polityki pieniężnej banku centralnego, skierowane do różnych grup odbiorców (tj. do osób z niskim i średnim poziomem wiedzy ekonomicznej oraz do osób interesujących się finansami, bankowością i ekonomią). Materiały ukazały się w prasie w łącznym nakładzie ponad 3,5 mln egzemplarzy oraz zostały wyświetlone w Internecie łącznie prawie 180 tys. razy.

Celem projektów edukacyjnych dofinansowanych przez NBP w 2021 r. było dotarcie do różnych grup społecznych, w tym do środowisk szkolnych⁴, akademickich, seniorów oraz osób zagrożonych wykluczeniem finansowym. Decyzje o dofinansowaniu poprzedzono kilkusetopową weryfikacją. Projekty o wysokości dofinansowania powyżej 30 tys. zł opiniowała Rada ds. Edukacji Ekonomicznej będąca organem opiniodawczo-doradczym przy Zarządzie NBP⁵. Projekty, których wysokość dofinansowania nie przekraczała 30 tys. zł, opiniowała powołana w NBP Komisja ds. Wspierania Społecznych Inicjatyw Edukacyjnych. Częścią oceny projektów są wnioski i rekomendacje tych gremiów. Projekty zgłoszone w ramach konkursu grantowego zostały ocenione przez odrębną komisję konkursową.

Łącznie dofinansowano 167 projektów, w tym 43 projekty zaopiniowane przez Radę, 112 projektów zaopiniowanych przez Komisję oraz 12 w ramach konkursu grantowego pt. *Uczelnie szkołom – o finansach z NBP* (II edycja).

Wszystkie projekty edukacyjne zostały poddane ewaluacji. Działania ewaluacyjne przeprowadzają: pracownicy NBP, Rada ds. Edukacji Ekonomicznej oraz Komisja ds. Wspierania Społecznych Inicjatyw Edukacyjnych, a także wyłonione w przetargu zewnętrzne agencje badawcze.

Działalność edukacyjna NBP spotyka się z uznaniem beneficjentów – wiele uczelni i szkół publikuje na stronach internetowych informacje o korzyściach ze współpracy z NBP.

---

⁴ Działaniami objęto ponad 256 tys. uczniów i ponad 6 tys. nauczycieli.

⁵ W jej skład wchodzi przedstawiciele środowisk społecznych i zawodowych związanych z działalnością edukacyjną, naukową, komunikacją społeczną i polityką finansową.

11.1.2. Centrum Pieniądza NBP im. Sławomira S. Skrzyпка

Działalność placówki edukacyjno-ekspozycyjnej Centrum Pieniądza NBP im. Sławomira S. Skrzyпка ma na celu przybliżanie dziejów pieniądza oraz jego roli w społeczno-gospodarczej historii Polski i świata. Placówka oferuje nowoczesne interaktywne wystawy, około 10 tys. eksponatów oraz programy edukacyjne skierowane głównie do młodzieży szkolnej i akademickiej oraz do rodzin. Zwiedzanie ekspozycji i korzystanie z działalności edukacyjnej Centrum Pieniądza NBP jest bezpłatne.

W 2021 r. działalność Centrum Pieniądza NBP była ograniczona ze względu na pandemię COVID-19. Mimo to ekspozycję odwiedzało średnio około 80 osób dziennie. W 2021 r. placówkę odwiedziło ponad 29 tys. osób (w 2020 r. – 31 tys.), przy czym przeważali zwiedzający indywidualnie.

W 2021 r. w ramach działalności Centrum Pieniądza NBP:

- Kontynuowano cykle wykładów: o historii gospodarczej Polski (we współpracy z czasopismem *Mówią Wieki*), o numizmatyce (we współpracy z Polskim Towarzystwem Numizmatycznym) oraz ekonomii.
- Zainicjowano cykl wykładów pt.: *Klub Centrum Pieniądza NBP zaprasza*, którego celem jest stworzenie forum dyskusji na temat spraw związanych z finansami oraz gospodarką w aspekcie historycznym i współczesnym.
- Zrealizowano następujące przedsięwzięcia wystawiennicze i edukacyjne: przygotowano wystawę plenerową *Polskie rezerwy złota* (zaprezentowaną w 5 miastach), zorganizowano *Noc Muzeów* pod hasłem *Pieniądz – świadek historii*, przeprowadzono pierwszą edycję konkursu na pracę magisterską z dziedziny historii społeczno-gospodarczej oraz zaprezentowano pierwszą na świecie cyfrową monetę kolekcjonerską (wydaną przez Bank Litwy).
- Wydano edukacyjną grę planszową *Centrum Pieniądza NBP*, skierowaną do uczniów ostatnich klas szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych, zorganizowano akcję *Lato w Mieście* i przygotowano nowe scenariusze zajęć edukacyjnych.
- Poszerzono ofertę placówki m.in. o nowoczesne urządzenia multimedialne (tzw. holopiramidy), zaktualizowane i uatrakcyjnione graficznie materiały multimedialne, pokazy 3D (filmy: *Polskie złoto* i *Victoria 1920*), audioprzewodniki w języku francuskim oraz nowe eksponaty⁶.

11.2. Działalność komunikacyjna

11.2.1. Kampanie komunikacyjne i inne działania promocyjne

W 2021 r. NBP kontynuował działania komunikacyjne, mające na celu informowanie społeczeństwa o zadaniach banku centralnego. Ze względu na sytuację pandemiczną większość

---

⁶ Dziewiętnastowieczna sekretera, przedmioty sztuki użytkowej zdobione numizmatami lub służące do ich przechowywania.

działań komunikacyjnych prowadzono w Internecie i telewizji. Główny nacisk położono na przedstawianie działań NBP mających na celu przeciwdziałanie gospodarczym skutkom pandemii COVID-19, a także ograniczanie wzrostu inflacji.

W 2021 r. promowano ponadto m.in: projekty edukacyjne NBP, prace nad Narodową Strategią Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego, plany NBP w zakresie gromadzenia rezerw złota i zarządzania nimi, emisję wartości kolekcjonerskich, działania Centrum Pieniądza NBP im. Sławomira S. Skrzyпка oraz publikacje wydane przez NBP.

11.2.2. Prezentacja działań NBP w Internecie

Odpowiadając na potrzeby odbiorców NBP zwiększył komunikację za pośrednictwem Internetu. W 2021 r.:

- strony internetowe NBP miały łącznie ponad 114 mln odsłon (wzrost o 2,8% w porównaniu z 2020 r.), strona internetowa www.nbp.pl miała 110,6 mln odsłon (wzrost o ponad 3% w porównaniu z 2020 r., a liczba użytkowników zwiększyła się o 1,2%),
- w serwisie YouTube zamieszczono 114 materiałów wideo, które łącznie miały 2,2 mln wyświetleń (wzrost o 70% w porównaniu z 2020 r.), łączna liczba wyświetleń od początku istnienia kanału przekroczyła 6,8 mln, a liczba subskrypcji ponad 14 tys.,
- profil NBP na Facebooku śledziło 107 tys. osób, profil w serwisie Twitter ponad 26 tys., a w serwisie LinkedIn prawie 47 tys. (wg stanu na koniec 2021 r.),
- realizowano transmisje na żywo z konferencji prasowych Prezesa NBP z udziałem dziennikarzy (w drugiej połowie roku),
- transmitowano uroczystości rozdania nagród dla zwycięzców konkursów organizowanych przez NBP (XIX Konkurs im. Władysława Grabskiego, konkurs dla dziennikarzy), jak również inne wydarzenia i wykłady (łącznie 28 transmisji).

11.2.3. Kontakty z mediami i analitykami rynkowymi

W 2021 r. w ramach kontaktów z mediami i analitykami rynkowymi NBP:

- informował o opracowywanych w Banku raportach i analizach, w tym dotyczących polityki pieniężnej, systemu finansowego (w szczególności nadzoru makroostrożnościowego), systemu płatniczego i sytuacji makroekonomicznej,
- prezentował bieżącą działalność NBP, m.in. dotyczącą realizacji polityki pieniężnej, emisji znaków pieniężnych (w tym monet i banknotów kolekcjonerskich) oraz działalności edukacyjnej banku centralnego,
- organizował spotkania z mediami i konferencje prasowe, prowadził korespondencję z dziennikarzami.

11.3. Działalność wydawnicza i biblioteczna

Działalność wydawnicza NBP obejmuje publikowanie dokumentów związanych z zadaniami banku centralnego, opracowań naukowych i statystyczno-analitycznych oraz służących upowszechnianiu wiedzy z zakresu ekonomii i finansów.

W 2021 r. wydano kilkadziesiąt publikacji. Były to m.in.: *Raport Roczny, Plan działalności NBP, Sprawozdanie z działalności NBP, Założenia polityki pieniężnej, Sprawozdanie z wykonania założeń polityki pieniężnej, Bilans Płatniczy Rzeczypospolitej Polskiej, Raport o inflacji, Rozwój systemu finansowego w Polsce, Raport o stabilności systemu finansowego w Polsce, Raport o płynności sektora bankowego i instrumentach polityki pieniężnej, Raport o sytuacji na rynku nieruchomości mieszkaniowych i komercyjnych w Polsce, Międzynarodowa pozycja inwestycyjna Polski, Raport o nadzorze systemowym w zakresie polskiego systemu płatniczego, Zagraniczne inwestycje bezpośrednie w Polsce i polskie inwestycje bezpośrednie za granicą, Raport o obrocie gotówkowym w Polsce, Sytuacja na lokalnych rynkach nieruchomości mieszkaniowych w Polsce, Zwyczaje płatnicze w Polsce w 2020 r., Pieniądz cyfrowy banku centralnego, Biuletyn Informacyjny (miesięcznik statystyczny), czasopismo naukowe *Bank i Kredyt*, serie *Materiały i Studia* (zeszyty polskojęzyczne) oraz *NBP Working Papers* (zeszyty anglojęzyczne)⁷, *Przegląd Spraw Europejskich*, kwartalne streszczenia *Biuletynu Ekonomicznego EBC* w języku polskim. W 2021 r. wydano ponadto *Narodową Strategię Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego* (w wersji skróconej oraz pełnej). Odrębną grupę wydawnictw stanowiły publikacje edukacyjne, w tym: *Bankoteka* (magazyn edukacyjny Centrum Pieniądza NBP, wydawany kwartalnie w języku polskim, angielskim i rosyjskim), wydanie jubileuszowe *Bankoteki*, opisujące 5 lat funkcjonowania Centrum Pieniądza NBP oraz wydawnictwo albumowe *Dzieje złotego*, przedstawiające historię polskiego pieniądza na tle zmian polityczno-gospodarczych.*

W siedzibie NBP działa Centralna Biblioteka NBP o statusie biblioteki naukowej. Ma ona jeden z największych w Polsce zbiorów z zakresu nauk ekonomicznych, zwłaszcza bankowości, finansów i zarządzania. W 2021 r. Centralną Bibliotekę NBP odwiedziło ponad 4,4 tys. czytelników. Księgozbiór Centralnej Biblioteki NBP liczy ponad 155,2 tys. woluminów (o 1,7 tys. więcej niż w 2020 r.). Placówka zapewnia narzędzia do efektywnego przeszukiwania źródeł elektronicznych, jest dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych (stanowisko komputerowe dla osób z dysfunkcją wzroku). Najcenniejsze materiały biblioteczne podlegają konserwacji i są zapisywane w formie cyfrowej.

11.4. Rozpatrywanie, skarg, wniosków, listów i petycji

W 2021 r. rozpatrzono ogółem 2465 spraw skierowanych do NBP (w 2020 r. – 2995), w tym: 2293 listy, 105 skarg i wniosków, 66 wniosków o udostępnienie informacji publicznej oraz jedną petycję. Korespondencję, która nie dotyczyła działalności NBP, kierowano zgodnie z kompetencjami do innych podmiotów bądź informowano nadawców o organach lub instytucjach właściwych do rozpatrzenia sprawy.

Sprawy kierowane do NBP dotyczyły m.in.: polityki pieniężnej NBP, sytuacji gospodarczej kraju i skutków pandemii COVID-19, zarządzania rezerwami dewizowymi, obrotu gotówkowego i wartości kolekcjonerskich, informacji historycznych na temat banków i instytucji finansowych, informacji o kredytach walutowych, interpretacji przepisów prawa, udostępnienia danych statystycznych, jak również upowszechniania wiedzy ekonomicznej, nowych technologii, nawiązania współpracy i patronatu NBP. Odnotowano także sprawy dotyczące działalności banków komercyjnych oraz liczne zgłoszenia incydentów związanych z próbami oszustwa, w tym kradzieży tożsamości i wyludzenia danych osobowych.

⁷ Szczegółowy wykaz publikacji w ramach serii *Materiały i Studia* oraz *NBP Working Papers* wydanych w 2021 r. zawiera załącznik pt. *Lista wybranych publikacji NBP*.

Najważniejsze działania w 2021 r.:

- dofinansowanie 167 projektów z zakresu edukacji ekonomicznej realizowanych w całym kraju,
- uruchomienie ogólnopolskiego programu edukacyjnego *Złote Szkoły NBP*,
- poszerzenie oferty Centrum Pieniądza NBP im. Sławomira S. Skrzypka o nowe przedsięwzięcia wystawiennicze, materiały edukacyjne i eksponaty oraz przeprowadzenie pierwszej edycji konkursu na pracę magisterską z dziedziny historii społeczno-gospodarczej,
- kontynuowanie działań komunikacyjnych NBP w Internecie, w szczególności w mediach społecznościowych.

Rozdział 12

Działalność legislacyjna

Działalność legislacyjna¹

12.1. Działalność legislacyjna organów NBP

W 2021 r. organy NBP wydały 150 aktów prawnych, z tego 43 – Prezes NBP, 15 – Rada Polityki Pieniężnej, a 92 – Zarząd NBP.

W 2021 r. w Monitorze Polskim ogłoszono 40 aktów prawnych wydanych przez organy NBP², a w Dzienniku Urzędowym NBP – 19 aktów prawnych.

12.2. Udział NBP w pracach organów państwa nad projektami aktów normatywnych

Zgodnie z ustawą o Narodowym Banku Polskim NBP współdziałał z organami państwa, opiniując projekty aktów normatywnych z zakresu polityki gospodarczej oraz mających znaczenie dla systemu bankowego. NBP miał przy tym na celu zapewnienie stabilności systemu finansowego oraz bezpieczeństwa i rozwoju systemu bankowego.

W 2021 r. NBP otrzymał:

- 1267 dokumentów nadesłanych w ramach prac Stałego Komitetu Rady Ministrów, w tym 344 projekty ustaw, do których sporządzono 14 opinii (stanowisk NBP),
- 72 projekty aktów prawnych nadesłane w ramach rządowych uzgodnień międzyresortowych, w tym 25 projektów ustaw i 47 projektów rozporządzeń, do których sporządzono 31 opinii (stanowisk NBP),
- 82 projekty ustaw nadesłane z Kancelarii Sejmu, Kancelarii Senatu i Kancelarii Prezydenta, do których sporządzono 65 opinii (stanowisk NBP),
- 45 projektów legislacyjnych w ramach prac Komitetu do Spraw Europejskich, do których sporządzono 5 opinii (stanowisk NBP).

W ramach prac legislacyjnych w 2021 r.:

- NBP uczestniczył w pracach Komitetu do Spraw Europejskich,
- pracownicy NBP wzięli udział w 5 konferencjach uzgodnieniowych, w 3 komisjach prawnych, a także w 20 posiedzeniach komisji oraz podkomisji sejmowych i senackich.

Ponadto Narodowy Bank Polski współtworzył rozwiązania dotyczące głównych obszarów funkcjonowania państwa – w szczególności przez udział w pracach następujących gremiów:

- Rady Bankowego Funduszu Gwarancyjnego,
- Komisji Nadzoru Finansowego,
- Komitetu Stabilności Finansowej,
- Komitetu Standardów Rachunkowości,
- Komitetu Polityki Ubezpieczeń Eksportowych,

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 7, art. 12, art. 16 ust. 3, art. 17 ust. 3 pkt 2 i art. 17 ust. 4 oraz art. 21 pkt 3 i 4 ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz na podstawie przepisów innych ustaw, zgodnie z zawartymi w nich upoważnieniami dla organów NBP do wydawania aktów prawnych.

² Jedno zarządzenie Prezesa NBP z dnia 28 grudnia 2021 r. zostało opublikowane w Monitorze Polskim z dnia 3 stycznia 2022 r. (poz. 1).

- Rady Rozwoju Rynku Finansowego,
- Rady Dialogu Społecznego.

12.2.1. Projekty ustaw dotyczących funkcjonowania systemu bankowego

Do najważniejszych projektów aktów prawnych dotyczących sektora bankowego zaopiniowanych przez NBP w 2021 r. należały:

- projekty uchwalonych ustaw:
  - ustawa z dnia 25 lutego 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 13 kwietnia 2021 r. poz. 680),
  - ustawa z dnia 8 lipca 2021 r. o zmianie ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 31 sierpnia 2021 r. poz. 1598),
  - ustawa z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 20 sierpnia 2021 r. poz. 1535),
  - ustawa z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy – Prawo bankowe (Dz. U. z dnia 6 września 2021 r. poz. 1626),
  - ustawa z dnia 17 września 2021 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych (Dz. U. z dnia 5 października 2021 r. poz. 1814),
  - ustawa z dnia 1 października 2021 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 25 listopada 2021 r. poz. 2140),
  - ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz ustawy – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z dnia 5 stycznia 2022 r. poz. 22);
- projekty ustaw:
  - rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych oraz niektórych innych ustaw,
  - rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym,
  - rządowy projekt ustawy o obronie Ojczyzny,
  - rządowy projekt ustawy o usługach płatniczych.

12.2.2. Pozostałe projekty ustaw

W 2021 r. Narodowy Bank Polski brał udział w opiniowaniu projektów aktów prawnych nie dotyczących bezpośrednio sektora bankowego.

Najważniejsze z zaopiniowanych projektów uchwalonych ustaw dotyczyły elektronicznej doręczeń, otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego oraz zmian Kodeksu postępowania cywilnego. Spośród projektów nieuchwalonych ustaw NBP zaopiniował projekty ustaw dotyczące symboli państwowych Rzeczypospolitej Polskiej, komunikacji elektronicznej oraz ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa.

12.3. Udział NBP w konsultowaniu projektów opinii Europejskiego Banku Centralnego do projektów unijnych aktów prawnych oraz projektów krajowych aktów prawnych państw członkowskich Unii Europejskiej

W 2021 r. NBP uczestniczył w opiniowaniu 39 projektów aktów prawnych (unijnych oraz państw członkowskich UE), do których EBC wydał opinie³. Opinie EBC do unijnych aktów prawnych dotyczyły m.in.:

- rozporządzenia w sprawie płatności transgranicznych w Unii Europejskiej,
- rozporządzenia w sprawie rynków kryptoaktywów i zmieniającego dyrektywę (UE) 2019/1937,
- rozporządzenia w sprawie systemu pilotażowego na potrzeby infrastruktur rynkowych opartych na technologii rozproszonego rejestru,
- rozporządzenia w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego.

Przedmiotem konsultacji były także liczne projekty aktów prawnych państw członkowskich UE. Zaopiniowano w tym trybie również projekty polskich ustaw, m.in.: projekt zmiany ustawy o usługach płatniczych, a również projekt zmiany ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (zakładający usprawnienie niektórych operacji pożyczkowych NBP) – por. podrozdział 12.2.1.

Ponadto opinie EBC do projektów aktów prawnych dotyczyły m.in. kwestii związanych z nadzorem finansowym, wzmocnieniem stabilności finansowej, płatnościami elektronicznymi i gotówkowymi, nadzorem nad systemami płatności oraz przeciwdziałaniem praniu pieniędzy.

Najważniejsze działania w 2021 r.:

- udział w pracach organów państwa nad projektami aktów prawnych mających znaczenie dla systemu bankowego i gospodarki,
- udział w opiniowaniu przez EBC wspólnotowych projektów aktów prawnych oraz projektów legislacyjnych państw członkowskich UE, dotyczących m.in. kwestii finansowych i bankowych, w tym związanych z nadzorem finansowym, wzmocnieniem stabilności finansowej, a także usługami płatniczymi, obrotem gotówkowym i finansami cyfrowymi.

---

³ Zgodnie z postanowieniami Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz Statutu ESBC i EBC do zadań EBC należy opiniowanie krajowych i unijnych projektów aktów prawnych dotyczących działalności emisyjnej, środków płatniczych, statusu i funkcjonowania narodowych banków centralnych, statystyki pieniężnej, systemów płatniczych oraz instytucji finansowych.

Rozdział 13

Współpraca międzynarodowa

Współpraca międzynarodowa¹

13.1. Realizacja zadań wynikających z członkostwa Polski w Unii Europejskiej

W 2021 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach gremiów UE, w tym: Rady Ogólnej EBC, Rady Generalnej ERRS, komitetów i grup roboczych ESBC oraz ERRS, Rady ECOFIN (w ramach nieformalnych posiedzeń), komitetów i grup roboczych Rady UE oraz Komisji Europejskiej.

Najważniejsze działania legislacyjne objęły przegląd dyrektywy i rozporządzenia w sprawie wymogów kapitałowych (CRD VI, CRR III) pod kątem wdrożenia do legislacji UE końcowych postanowień reformy Bazylea III, zwiększenia odporności banków europejskich na szoki oraz wspierania ożywienia gospodarczego w UE po pandemii COVID-19.

Prace objęły także:

- pakiet legislacyjny dotyczący pogłębienia unii rynków kapitałowych (utworzenie europejskiego jednolitego punktu dostępu², zmiany regulacji: w sprawie europejskich długoterminowych funduszy inwestycyjnych, w sprawie zarządzających alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi oraz w sprawie rynków instrumentów finansowych),
- pakiet aktów prawnych składających się na strategię UE w zakresie finansów cyfrowych (regulacje dotyczące rynków kryptoaktywów, odporności cyfrowej sektora finansowego oraz infrastruktur rynkowych opartych na technologii rozproszonego rejestru),
- przegląd unijnych przepisów ubezpieczeniowych (projekt nowelizacji dyrektywy Wyplacalność II, projekt nowej dyrektywy ustanawiającej ramy naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji zakładów ubezpieczeń i reasekuracji),
- regulacje dotyczące walki z praniem pieniędzy i finansowaniem terroryzmu,
- dokończenie budowy unii bankowej (przegląd zasad zarządzania kryzysowego i gwarantowania depozytów).

13.1.1. Współpraca w ramach Europejskiego Systemu Banków Centralnych

Przedstawiciele NBP brali udział w pracach ESBC w zakresie wynikającym ze statusu banku centralnego państwa członkowskiego UE pozostającego poza strefą euro. Ponadto uczestniczyli zdalnie w kwartalnych posiedzeniach Rady Ogólnej EBC (jednego z organów decyzyjnych EBC) oraz w pracach komitetów ESBC.

Przedmiotem obrad Rady Ogólnej EBC był przede wszystkim rozwój sytuacji makroekonomicznej oraz na rynkach finansowych w krajach strefy euro i pozostałych państwach członkowskich UE w kontekście pandemii COVID-19. W szczególności skupiono się na: aktywności gospodarczej, zmianach na rynku pracy, inflacji, zmianach kursów walutowych, bilansie płatniczym, sytuacji kredytowej oraz polityce pieniężnej. Rada Ogólna kontynuowała ponadto

¹ Zadania z tego obszaru są realizowane m.in. na podstawie art. 5, art. 11 ust. 2 i 3, art. 23 ust. 7 ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz na podstawie przepisów Statutu ESBC i EBC.

² Celem wprowadzenia europejskiego jednolitego punktu dostępu jest scentralizowanie dostępu do publicznie dostępnych informacji mających znaczenie m.in. dla usług finansowych i rynków kapitałowych.

monitorowanie działalności banków centralnych w związku z tzw. zakazem finansowania monetarnego sektora publicznego ze środków banku centralnego i zakazem uprzywilejowanego dostępu. Rada Ogólna omówiła także wyniki przeglądu polityki pieniężnej EBC oraz nową strategię polityki pieniężnej EBC przyjętą w 2021 r.

W trakcie spotkań komitetów ESBC oraz grup roboczych i zespołów zadaniowych ESBC omawiano zagadnienia dotyczące m.in.:

- wpływu niskich stóp procentowych na stabilność finansową,
- rzeczywistego wykorzystania buforów kapitałowych,
- konsolidacji systemu TARGET2 z platformą rozrachunku papierów wartościowych T2S,
- zmian rozporządzenia o centralnych depozytach papierów wartościowych (CSDR) w sprawie usprawnienia rozrachunku papierów wartościowych w UE i w sprawie centralnych depozytów papierów wartościowych,
- cyfrowego euro,
- wdrożenia pakietu PISA (*payment instruments, schemes and arrangements*) stanowiącego nowe podejście nadzorcze EBC do schematów płatniczych,
- ujednoczenia reżimów licencjonowania/notyfikacji operatorów systemów płatności działających na terenie UE,
- prac nad zintegrowanym systemem sprawozdawczości banków IReF, konsolidującym dotychczasowe statystyczne wymogi sprawozdawczości banków dla ESBC,
- wyników prac grupy zadaniowej ds. strategii cyberodporności,
- projektu rozporządzenia DORA w sprawie operacyjnej odporności cyfrowej sektora finansowego,
- wdrożenia nowoczesnych technologii teleinformatycznych umożliwiających zmniejszenie kosztów banków centralnych (konsolidacja przetwarzania danych, sztuczna inteligencja, przetwarzanie w chmurze) oraz wdrożenia platformy do telekonferencji i wspólnej pracy nad dokumentami przez banki centralne w trakcie pandemii COVID-19,
- monitorowania ryzyka klimatycznego,
- zagrożeń w sektorze nieruchomości komercyjnych w UE.

Ponadto, w ramach udziału przedstawicieli NBP w komitetach i grupach roboczych ESBC, w dniach 13–14 maja 2021 r. NBP zorganizował posiedzenie nieformalnej grupy roboczej przedstawicieli muzeów pieniądza i centrów edukacyjnych działających przy bankach centralnych (ESCB Money Museums Informal Networking Group).

13.1.2. Udział w pracach innych organów unijnych

W 2021 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w pracach następujących gremiów UE:

- Komitetu Rady UE do Spraw Ekonomicznych i Finansowych (Economic and Financial Committee, EFC),
- grup roboczych Rady UE i Komisji Europejskiej.

13.2. Współpraca z międzynarodowymi instytucjami gospodarczymi i finansowymi

13.2.1. Współpraca z Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD)

W 2021 r. eksperci NBP uczestniczyli w posiedzeniach komitetów tematycznych i grup roboczych OECD oraz działaniach podejmowanych w ramach OECD International Network on Financial Education (Międzynarodowej Grupy ds. Edukacji Finansowej).

13.2.2. Współpraca z Grupą Banku Światowego (GBŚ)

W ramach współpracy z GBŚ przedstawiciele NBP uczestniczyli w:

- Wiosennych i Dorocznych Spotkaniach Rad Gubernatorów Banku Światowego i Międzynarodowego Funduszu Walutowego;
- czterech spotkaniach negocjacyjnych w ramach 20. Uzupełnienia Funduszy Międzynarodowego Stowarzyszenia Rozwoju (IDA20)³; w związku z pandemią COVID-19 i jej skutkami dla najbardziej zagrożonych państw negocjacje w sprawie IDA20 zostały przyspieszone o rok.

NBP – we współpracy z administracją publiczną – w dalszym ciągu wspierał prace polskiego dyrektora wykonawczego⁴ reprezentującego w ramach GBŚ grupę 9 państw członkowskich⁵.

Ponadto 20 stycznia 2021 r. NBP zorganizował prezentację raportu Banku Światowego *Global Economic Prospects 2021*.

13.2.3. Współpraca z Międzynarodowym Funduszem Walutowym (MFW)

W 2021 r. współpraca z Międzynarodowym Funduszem Walutowym polegała na udziale NBP w spotkaniach z przedstawicielami MFW zgodnie z art. IV umowy MFW oraz merytorycznym wsparciu polskich przedstawicieli w Funduszu⁶.

W 2021 r. NBP kontynuował działania dotyczące czasowego zwiększenia zasobów finansowych MFW:

- jako członek Nowych Porozumień Pożyczkowych (New Arrangements to Borrow, NAB) pozostawał w gotowości do wypłacenia MFW oprocentowanej pożyczki do kwoty odpowiadającej 2,57 mld SDR,
- był stroną umowy pożyczki dwustronnej na rzecz MFW o wartości do 2,7 mld EUR.

Środki udostępnione MFW przez Narodowy Bank Polski w ramach NAB oraz na podstawie umowy pożyczki dwustronnej zachowują status rezerw walutowych. Do tej pory MFW nie korzystał ze środków z pożyczki dwustronnej, natomiast w ramach NAB na koniec 2021 r. Fundusz wykorzystał kwotę odpowiadającą 30,4 mln SDR.

---

³ IDA to jeden z podmiotów GBŚ, który specjalizuje się w udzielaniu pomocy rozwojowej najuboższym państwom świata.

⁴ Przedstawiciel Polski – po raz pierwszy w historii – objął to stanowisko 1 listopada 2020 r. (na 2 lata).

⁵ Oprócz Polski są to: Azerbejdżan, Kazachstan, Kirgistan, Serbia, Szwajcaria, Tadżykistan, Turkmenistan oraz Uzbekistan.

⁶ Minister Finansów pełni funkcję Gubernatora RP w MFW, przedstawiciel NBP jest Zastępcą Gubernatora.

W dniu 2 sierpnia 2021 r. Rada Gubernatorów MFW przyjęła rezolucję w sprawie ogólnej alokacji specjalnych praw ciągnięcia (Special Drawing Rights, SDR) o równowartości 650 mld USD (około 453 mld SDR). W wyniku alokacji Polska otrzymała 3,9 mld SDR.

13.2.4. Współpraca z Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOR)

W 2021 r.:

- Prezes NBP⁷ spotkał się z Prezesem EBOR,
- przedstawiciele NBP uczestniczyli w XXX Dorocznym Spotkaniu Rady Gubernatorów EBOR,
- NBP – we współpracy z administracją publiczną – brał udział w konsultacjach dotyczących dokumentów i projektów inwestycyjnych rozpatrywanych na posiedzeniach Rady Dyrektorów EBOR.

13.2.5. Współpraca z Bankiem Rozrachunków Międzynarodowych (BIS), Międzynarodowym Bankiem Współpracy Gospodarczej (MBWG) i Azjatyckim Bankiem Inwestycji Infrastrukturalnych (AIIB)

W 2021 r. przedstawiciele NBP uczestniczyli w:

- posiedzeniach gubernatorów Banku Rozrachunków Międzynarodowych; Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy BIS zadecydowało o wypłacie dywidendy za rok finansowy 2020/2021 (NBP otrzymał dywidendę w wysokości około 5,9 mln USD, stanowiącą równowartość 4,16 mln SDR);
- posiedzeniu Rady MBWG oraz w spotkaniach roboczych związanych z bieżącą działalnością tego banku;
- Dorocznym Spotkaniu Rady Gubernatorów AIIB⁸, podczas którego skupiono się na kwestii wychodzenia z kryzysu wywołanego przez pandemię COVID-19 oraz finansowania klimatycznego.

13.2.6. Inne działania na forum międzynarodowym

W 2021 r. NBP we współpracy z innymi bankami centralnymi, międzynarodowymi instytucjami finansowymi oraz uczelniami naukowymi zorganizował 7 konferencji międzynarodowych, w tym 6 konferencji online oraz jedną konferencję stacjonarną. Oprócz wydarzeń przedstawionych już w *Raporcie* odbyły się:

- 15 lutego 2021 r.: panel dyskusyjny z udziałem wiceprezesów banków centralnych poświęcony polityce pieniężnej w Europie Środkowej i Wschodniej w reakcji na pandemię COVID-19;
- 1 października 2021 r.: konferencja *Zmiany strukturalne w gospodarkach krajów Europy Środkowej podczas i po pandemii COVID*. Konferencję zorganizowano po raz trzeci, we współpracy z Magyar Nemzeti Bank (MNB). Jednym z prelegentów był Sekretarz Generalny Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD). W trakcie obrad przedstawiono

---

⁷ Prezes NBP pełni funkcję Gubernatora RP w EBOR.

⁸ Wraz z przedstawicielami Ministerstwa Finansów.

prognozy eksperckie dotyczące zmian w gospodarce po pandemii COVID-19 oraz prognozy gospodarcze dla Europy Środkowej.

W 2021 r. w ramach programu współpracy technicznej Narodowego Banku Polskiego z bankami centralnymi państw przechodzących transformację gospodarczą zrealizowano łącznie 215 przedsięwzięć, w tym:

- 23 wideokonferencje,
- 12 webinarów poświęconych: analizie bezpośrednich inwestycji zagranicznych, modelom prognozowania inflacji, ekonometrii bayesowskiej, analizie szeregów czasowych, obrotowi gotówkowemu, przeciwdziałaniu fałszowaniu znaków pieniężnych, edukacji ekonomicznej oraz zastosowaniu multimediiów w komunikacji banku centralnego,
- 180 misji eksperckich w ramach międzynarodowych projektów pomocowych⁹.

Z uwagi na pandemię COVID-19 wszystkie przedsięwzięcia odbyły się zdalnie. Łącznie wzięło w nich udział 399 osób z 23 banków centralnych.

Ponadto NBP udzielił 22 konsultacji w zakresie obrotu gotówkowego, działalności kantorowej, zarządzania zasobami ludzkimi, zamówień publicznych, rachunkowości banku centralnego oraz systemu płatniczego.

NBP kontynuował realizację projektu współpracy bliźniaczej (*twinning project*) na rzecz Narodowego Banku Ukrainy. W 2021 r. zakończono realizację projektu współpracy bliźniaczej dla Narodowego Banku Gruzji oraz programu pomocowego Komisji Europejskiej na rzecz banków centralnych krajów Bałkanów Zachodnich (pierwsza edycja).

Najważniejsze działania w 2021 r.:

- udział w pracach gremiów UE nad projektami unijnych aktów prawnych regulujących funkcjonowanie systemu finansowego, dotyczących m.in. zmiany dyrektywy CRD VI i rozporządzenia CRR III w sprawie wymogów kapitałowych, finansów cyfrowych, a także prace nad pogłębieniem unii rynków kapitałowych oraz dokończeniem budowy unii bankowej,
- zwiększenie stanu oficjalnych aktywów rezerwowych NBP o 3,9 mld SDR w wyniku ogólnej alokacji specjalnych praw ciągnięcia przez MFW,
- zakończenie realizacji projektu współpracy bliźniaczej dla Narodowego Banku Gruzji oraz pierwszej edycji programu pomocowego Komisji Europejskiej na rzecz banków centralnych krajów Bałkanów Zachodnich.

---

⁹ W ramach projektu współpracy bliźniaczej na rzecz Narodowego Banku Ukrainy zorganizowano 159 misji eksperckich, w ramach projektu współpracy bliźniaczej na rzecz Narodowego Banku Gruzji – 16 misji, a w ramach programu pomocowego na rzecz banków centralnych oraz instytucji finansowych krajów Bałkanów Zachodnich – 5 misji.

Rozdział 14

Działalność wewnętrzna

Działalność wewnętrzna

14.1. Zarządzanie kadrami

14.2. Zatrudnienie w NBP

W 2021 r. przeciętne zatrudnienie w NBP wyniosło 3360 etatów i było o 5 etatów wyższe niż w 2020 r. Wzrost ten był spowodowany m.in. poszerzeniem zadań w zakresie cyberbezpieczeństwa.

Koszty wynagrodzeń pracowników wraz z narzutami na wynagrodzenia w 2021 r. w porównaniu z 2020 r. były wyższe o 5,2%, natomiast łącznie z kosztami rezerw na przyszłe zobowiązania wobec pracowników o 5,6%.

Zmiany przeciętnego zatrudnienia w NBP w latach 2018–2021 przedstawia tabela 14.1.

Tabela 14.1. Zmiana przeciętnego zatrudnienia w NBP w latach 2018–2021

Wyszczególnienie	2018	2019	2020	2021	2021–2020
Ogółem	3 280	3 312	3 355	3 360	5
Centrala	1 950	1 983	2 008	2 025	17
Oddziały okręgowe	1 330	1 329	1 347	1 335	-12

Źródło: dane NBP.

14.1.2. Podnoszenie kwalifikacji pracowników NBP

Celem działalności szkoleniowej NBP jest zapewnienie kompetentnej i rzetelnej kadry.

W 2021 r. na jednego pracownika przypadało średnio 2,7 szkolenia, podobnie jak w 2020 r. Koncentrowano się na doskonaleniu kompetencji specjalistycznych (m.in. z zakresu zrównoważonego rozwoju). Dodatkowo, w związku z przedłużającą się pandemią COVID-19 w ramach profilaktyki realizowano szkolenia służące utrzymaniu wysokiej efektywności oraz dobrej kondycji psychofizycznej pracowników. Wspomagano także adaptację nowo zatrudnionych pracowników.

Zorganizowano praktyki dla 21 studentów z uczelni krajowych i zagranicznych przygotowujących prace dyplomowe z dziedziny finansów i bankowości.

14.2. Zmiany organizacyjne

W 2021 r. wprowadzono w szczególności następujące zmiany organizacyjne:

- Z dniem 15 stycznia 2021 r. powołano Departament Komunikacji, Departament Promocji oraz Departament Cyberbezpieczeństwa oraz zlikwidowano Departament Komunikacji

i Promocji. Celem zmian było zwiększenie efektywności realizacji zadań dzięki organizacyjnemu wyodrębnieniu obszarów komunikacji, promocji i cyberbezpieczeństwa z dotychczas funkcjonujących departamentów. Ponadto Departament Controllingu przekształcono w Departament Controllingu i Ryzyka Operacyjnego, mając na względzie usprawnienie zarządzania przez powiązanie w ramach jednego departamentu zagadnień z obszaru planowania i kontroli finansowej oraz ryzyka operacyjnego i zgodności.

- Z dniem 12 października 2021 r. Departament Analiz Ekonomicznych został przekształcony w Departament Analiz i Badań Ekonomicznych. Zmiany były związane z przejściem przez ten departament prowadzenia badań ekonomicznych realizowanych przez zlikwidowany Departament Badań i Innowacji Finansowych. Zadania z zakresu innowacji finansowych zostały natomiast przekazane Departamentowi Systemu Płatniczego. W ramach zmian organizacyjnych utworzono również Departament Centrum Pieniądza, który przejął z Departamentu Edukacji i Wydawnictw zadanie prowadzenia i rozwijania placówki edukacyjno-wystawienniczej Centrum Pieniądza NBP im. Sławomira S. Skrzyпка.

14.3. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

W 2021 r. NBP podejmował działania mające na celu ograniczenie możliwości wystąpienia zdarzeń powodujących zakłócenia w realizacji zadań, straty finansowe lub negatywnie wpływających na wizerunek NBP. Identyfikowano i monitorowano aktualne i przyszłe zagrożenia dla Banku, w tym ryzyko związane z pandemią COVID-19.

Kontynuowano upowszechnianie standardów ujętych w *Zasadach etyki pracowników Narodowego Banku Polskiego*.

14.4. Działalność inwestycyjna

W 2021 r. nakłady inwestycyjne NBP wyniosły 83,4 mln zł (w 2020 r. – 83,4 mln zł). Działalność inwestycyjna w NBP dotyczyła głównie infrastruktury budowlanej oraz teleinformatyki.

Inwestycje budowlane objęły przede wszystkim modernizację i przebudowę infrastruktury w Centrali i oddziałach okręgowych NBP. Inwestycje teleinformatyczne polegały na unowocześnieniu używanych oraz wdrożeniu nowych systemów i aplikacji informatycznych, wymianie technologicznej i modernizacji infrastruktury sieciowej, serwerowej i związanej ze składowaniem danych, zakup sprzętu komputerowego oraz rozbudowę systemów cyberbezpieczeństwa.

14.5. Obsługa informatyczna systemu bankowego i NBP

W 2021 r. najważniejsze działania dotyczące systemów teleinformatycznych objęły:

- rozpoczęcie budowy nowego systemu RTGS w złotych (SORBNET3),
- budowę nowej platformy analityczno-raportowej (MAR) dla systemów obsługi budżetu państwa,
- dalsze prace nad budową nowego systemu oddziałowego (NSO).

Ponadto unowocześniono systemy informatyczne z obszaru: wewnętrznych rozliczeń księgowych, gospodarki własnej, systemu płatniczego, polityki pieniężnej, kursów walut, sprawozdawczości ostrożnościowej, emisji pieniądza i zarządzania gotówką.

Prowadzono również działania, których celem jest zwiększenie niezawodności, wydajności i bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych. Objęły one m.in.:

- wdrożenie mechanizmu NAC (Network Access Control), umożliwiającego blokowanie podłączania nieautoryzowanych urządzeń do sieci,
- wdrożenie systemu ochrony przed atakami cybernetycznymi (DNS),
- zwiększenie bezpieczeństwa aplikacji przez instalację najnowszych wersji użytkowanych baz danych,
- wdrożenie systemu generowania jednorazowych haseł w urządzeniach mobilnych w celu lepszego zabezpieczenia dostępu do aplikacji NBP,
- zwiększenie bezpieczeństwa systemu przechowywania danych przez rozwój wirtualizacji pamięci masowej.

14.6. Audyt wewnętrzny

W 2021 r. przeprowadzono 32 zadania audytowe. Badania objęły w szczególności zagadnienia z zakresu informatyki, działalności emisyjno-skarbcowej, rachunkowości i bezpieczeństwa. Audytem objęto również: działalność badawczą, statystyczną, edukacyjną i komunikacyjną, działania na rzecz systemu płatniczego, stabilności systemu finansowego, a także zarządzanie kadrami, zarządzanie ryzykiem oraz politykę pieniężną.

Badania audytowe objęły 16 departamentów Centrali i 6 oddziałów okręgowych NBP. W ich wyniku sformułowano 52 zalecenia i 57 rekomendacji. Miały one na celu zwiększenie efektywności działania i poprawę stosowanych rozwiązań organizacyjnych oraz wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości.

14.7. Działalność oddziałów okręgowych NBP

Narodowy Bank Polski prowadzi działalność terenową za pośrednictwem 16 oddziałów okręgowych znajdujących się w każdym województwie.

W 2021 r. oddziały okręgowe NBP:

- w ramach bankowej obsługi budżetu państwa kontynuowały komunikację i edukację dotyczącą nowych usług dla posiadaczy rachunków prowadzonych w NBP, tj. kart płatniczych, zlecenia wypłaty gotówki w zastępczej obsłudze kasowej oraz wypłat z bankomatu z użyciem telefonu komórkowego,
- w obszarze kasowo-skarbcowym kontynuowały wdrażanie kodów kreskowych w standardzie GS1 po stronie uczestników rynku obrotu gotówkowego oraz realizowały usługę zamiany monet na banknoty lub monety o wyższych nominałach z wykorzystaniem urządzeń samoobsługowych.

Podobnie jak w poprzednich latach oddziały okręgowe realizowały także inne zadania związane z działalnością emisyjną, dewizową, analityczno-badawczą oraz edukacyjną i komunikacyjną.

14.8. Zapewnienie bezpieczeństwa

W 2021 r. prowadzono prace nad utrzymaniem i zapewnieniem odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w NBP, w tym:

- rozbudowano system wewnętrznej kontroli dostępu,
- wdrożono w NBP kwalifikowaną usługę walidacji podpisu elektronicznego,
- prowadzono działania na rzecz zwiększania cyberbezpieczeństwa: rozwijano systemy i narzędzia wykorzystywane przez Operacyjne Centrum Bezpieczeństwa, przeprowadzono inwentaryzację wykorzystywanych zasobów oraz wypracowano kierunki rozwoju NBP w tej dziedzinie.

Najważniejsze działania w 2021 r.:

- unowocześnienie stosowanych i wdrożenie nowych systemów informatycznych, w tym służących zwiększeniu ich cyberbezpieczeństwa,
- działania komunikacyjne i edukacyjne związane z wprowadzeniem nowych usług dla posiadaczy rachunków w NBP.

Sytuacja majątkowa i kapitałowa oraz wynik finansowy NBP za 2021 r.

Sytuacja majątkowa i kapitałowa oraz wynik finansowy NBP za 2021 r.

15.1. Wstęp

Niniejszy rozdział ma na celu syntetyczne przedstawienie informacji o sytuacji majątkowej i kapitałowej oraz wyniku finansowym NBP za 2021 r.¹ Opisuje, z perspektywy finansowej, obszary funkcjonowania banku centralnego – przede wszystkim zarządzanie rezerwami dewizowymi, prowadzenie polityki pieniężnej, działalność emisyjną oraz koszty działania i amortyzacji.

W rozdziale zawarto w szczególności informacje dotyczące bilansu oraz rachunku zysków i strat w 2021 r. w porównaniu z poprzednim rokiem. W zakresie bilansu prezentowane są m.in.: zmiana sumy bilansowej, zmiana struktury aktywów i pasywów oraz najważniejsze pozycje aktywów i pasywów w podziale na waluty obce i walutę krajową. W zakresie rachunku zysków i strat są prezentowane pozycje składające się na rachunek wyników (np. wynik z odsetek, wynik z operacji finansowych, wynik z prowizji i opłat) oraz jego główne obszary (wynik z zarządzania rezerwami dewizowymi, wynik z różnic kursowych, wynik z prowadzonej polityki pieniężnej, koszty działania i amortyzacji).

W celu przedstawienia informacji w szerszym horyzoncie – oprócz danych finansowych za 2021 i 2020 r. – zamieszczono także dane historyczne, tj. kształtowanie się sytuacji majątkowej i kapitałowej NBP w latach 2017–2021.

Informacje zawarte w niniejszym rozdziale są komplementarne wobec *Sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2021 r.*, dostępnego na stronie internetowej NBP wraz ze *Sprawozdaniem niezależnego biegłego rewidenta z badania*.

Bilans NBP

NBP osiągnął na koniec 2021 r. sumę bilansową w wysokości 825,3 mld zł. Na wzrost sumy bilansowej w 2021 r. o 131,0 mld zł (18,9%) wpłynęły głównie transakcje posiadaczy rachunków w NBP, przeprowadzona przez MFW alokacja SDR, zmiana kursów walut obcych i cen złota oraz kontynuowanie skupu dłużnych papierów wartościowych w złotych na potrzeby polityki pieniężnej.

Główne zmiany aktywów dotyczyły:

- złota i należności w walutach obcych – wzrost łącznie o 94,5 mld zł (16,3%),
- dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej – wzrost o 36,8 mld zł (32,7%).

Największe zmiany pasywów dotyczyły:

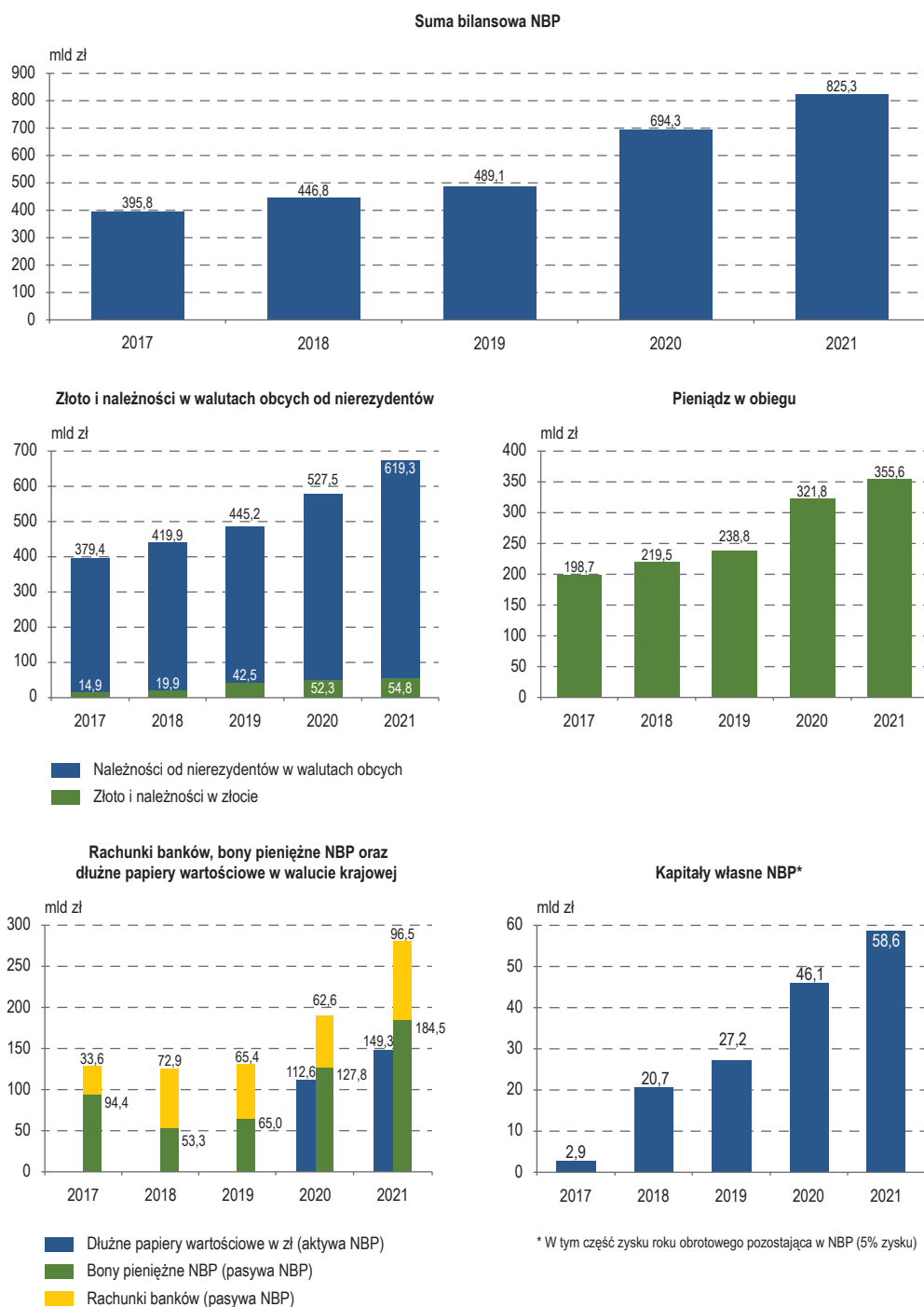
- zobowiązań związanych z polityką pieniężną – wzrost łącznie o 90,6 mld zł (47,6%),
- pieniądza w obiegu – wzrost o 33,8 mld zł (10,5%),

¹ Wszystkie dane zawarte w niniejszym rozdziale są danymi NBP, w tym danymi z ksiąg rachunkowych NBP. Dane mogą się nie sumować ze względu na zaokrąglenia.

– kapitałów własnych NBP, głównie z tytułu różnic z wyceny kursowej oraz rezerwy kursowej – wzrost o 14,0 mld zł (25,6%).

Rezerwa kursowa akumulowana w celu zabezpieczenia przed stratami, jakie mogą wystąpić w efekcie aprecjacji złotego do walut obcych, osiągnęła poziom najwyższy od 2008 r. – 16,5 mld zł.

Wykres 15.1. Przegląd zmian bilansu NBP w latach 2017–2021 (na 31 grudnia roku obrotowego)

Rachunek zysków i strat NBP

Wynik finansowy za 2021 r. wyniósł 11,0 mld zł. Odnotowano wzrost zysku o 1,6 mld zł (17,4%).

Głównymi elementami zysku NBP w 2021 r. były:

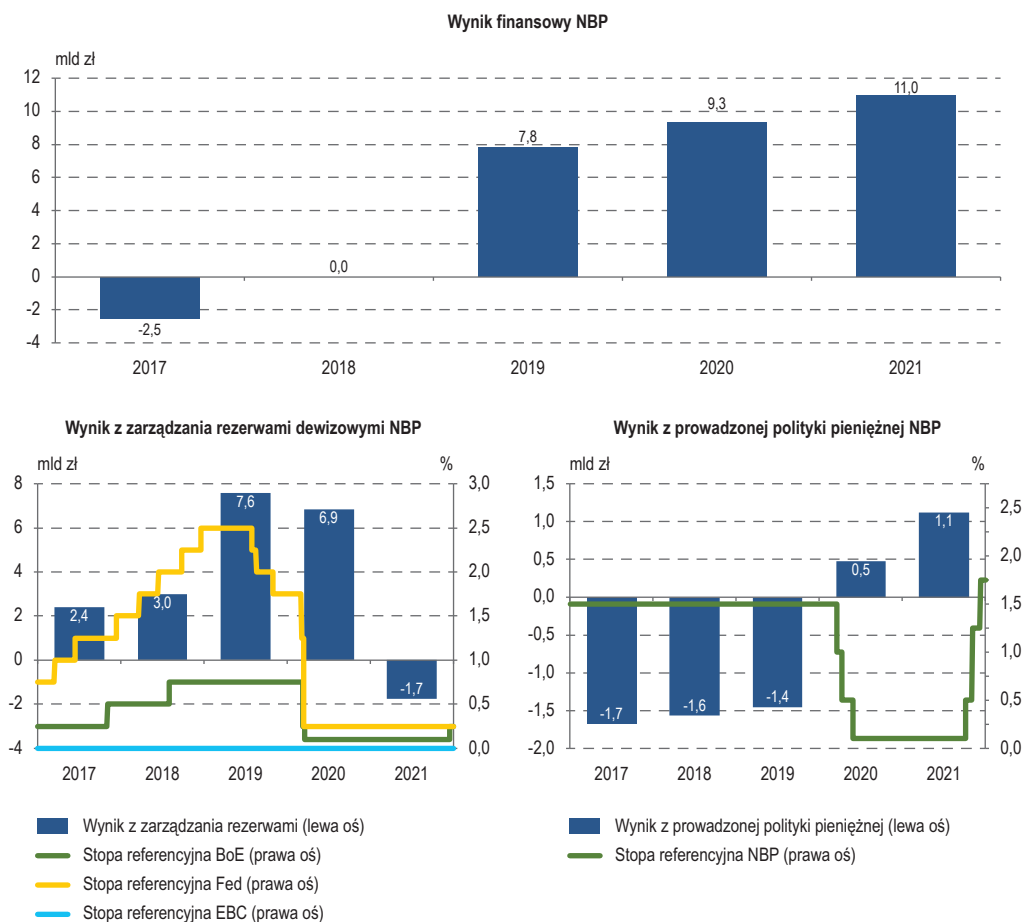
- dodatni wynik ze zrealizowanych różnic kursowych walut obcych i cen złota pomniejszony o koszty niezrealizowane z wyceny kursowej – 19,4 mld zł,
- dodatni wynik z prowadzonej polityki pieniężnej – 1,1 mld zł,

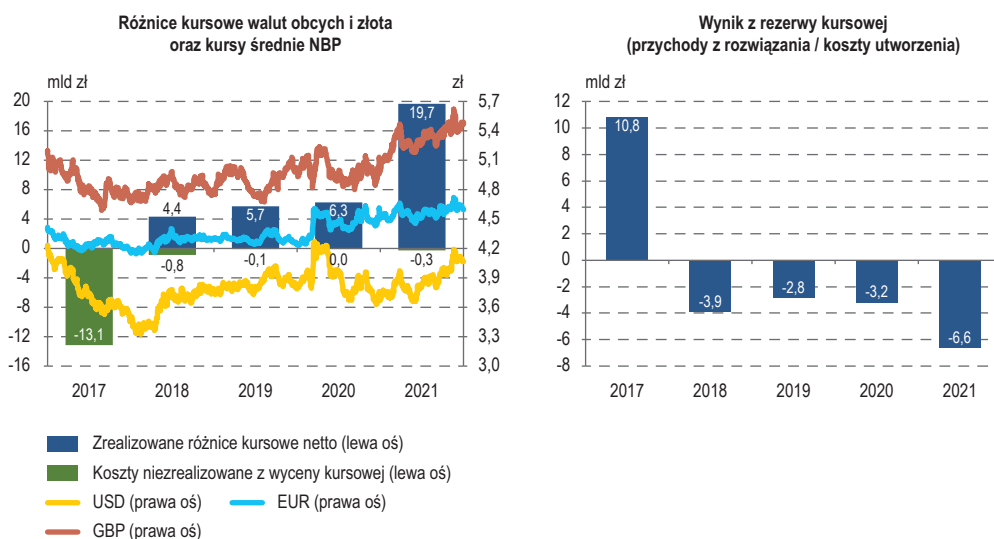
pomniejszone o:

- koszty utworzenia rezerwy kursowej – 6,6 mld zł,
- ujemny wynik z zarządzania rezerwami dewizowymi (w walucie instrumentu) – 1,7 mld zł,
- koszty działania i amortyzacji – 1,4 mld zł.

Wpłata z zysku do budżetu państwa w 2022 r. – 10,4 mld zł.

Wykres 15.2. Przegląd zmian rachunku zysków i strat NBP w latach 2017–2021 (za dany rok obrotowy)

Wykres 15.2. Przegląd zmian rachunku zysków i strat NBP w latach 2017–2021 (za dany rok obrotowy), cd.

15.2. Charakterystyka bilansu NBP

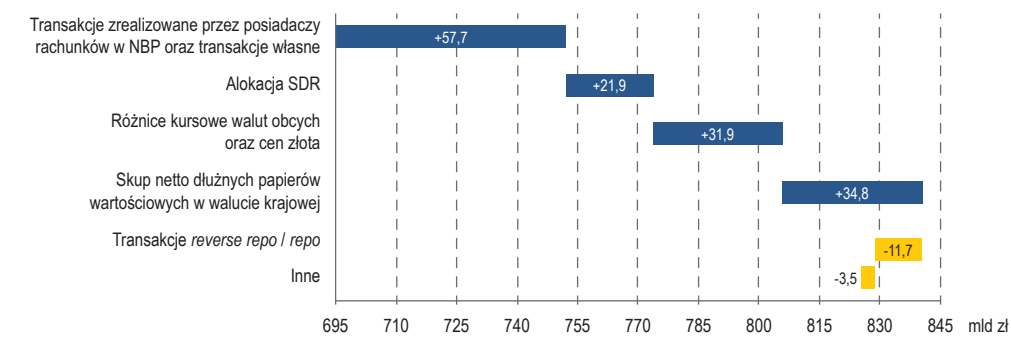
Na koniec 2021 r. NBP odnotował wzrost sumy bilansowej o 131 mld zł. Wśród czynników, które na to wpłynęły, były transakcje przeprowadzane przez posiadaczy rachunków w NBP oraz transakcje własne Banku, które przyczyniły się do napływu walut obcych o równowartości prawie 58 mld zł. Dodatkowo w 2021 r. Międzynarodowy Fundusz Walutowy przeprowadził alokację SDR, w wyniku której Rzeczpospolita Polska otrzymała 3,9 mld SDR, co przyczyniło się do wzrostu sumy bilansowej o prawie 22 mld zł. Zmiany kursów walut obcych i ceny złota spowodowały dalszy wzrost aktywów i pasywów o prawie 32 mld zł. Kontynuowany skup dłużnych papierów wartościowych w złotych na potrzeby polityki pieniężnej przyczynił się natomiast do wzrostu sumy bilansowej Banku o prawie 35 mld zł². Z kolei zmniejszenie na koniec 2021 r., w porównaniu ze stanem na koniec poprzedniego roku, zaangażowania w jednoczesne transakcje *repo* i *reverse repo* wykorzystywane w ramach zarządzania rezerwami dewizowymi spowodowało obniżenie sumy bilansowej NBP o około 12 mld zł.

W 2021 r., w porównaniu z 2020 r., struktura bilansu nie zmieniła się istotnie. W wyniku przeprowadzonej alokacji SDR w aktywach nastąpił wzrost należności od MFW. Z kolei po stronie pasywów wzrost zobowiązań z tytułu alokacji SDR został skompensowany przez spadek sald na rachunkach walutowych rezydentów i nierezydentów, a także zmniejszenie zaangażowania w jednoczesne transakcje *repo* i *reverse repo*. W związku z tym nie nastąpiło analogiczne zwiększenie zobowiązań w walutach obcych. Napływające do NBP waluty obce związane z transakcjami realizowanymi przez posiadaczy rachunków są w większości wymieniane na walutę krajową i powiększają zobowiązania NBP w walucie krajowej. W rezultacie bilans NBP charakteryzuje się asymetrią walutową. Oznacza to, że dominującą część aktywów stanowią aktywa w walutach obcych i złocie, podczas gdy po stronie pasywów przeważają zobowiązania w walucie krajowej (polityka pieniężna, emisja banknotów i monet). Skutkiem

² Z uwzględnieniem rozliczeń z tytułu płatności odsetek oraz wykupu dłużnych papierów wartościowych w terminie ich zapadalności.

tej asymetrii jest otwarta pozycja walutowa NBP, tj. nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami w walutach obcych, co naraża Bank na ryzyko kursowe.

Wykres 15.3. Zmiana sumy bilansowej NBP w 2021 r. w relacji do 2020 r.

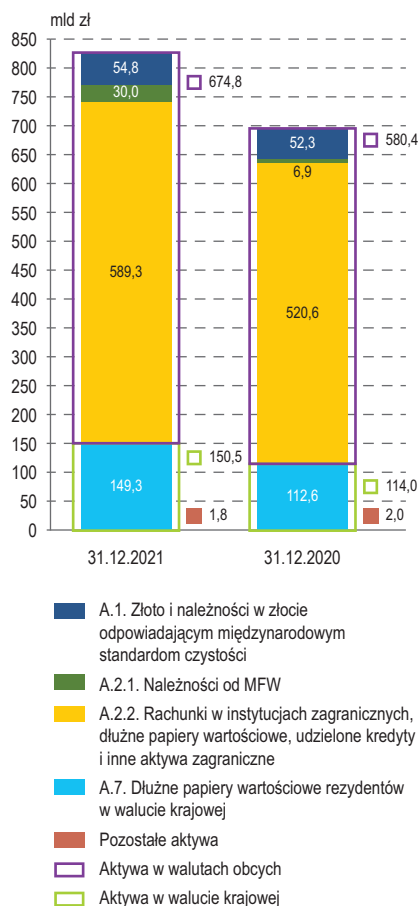

Tabela 15.1. Aktywa i pasywa NBP na koniec 2021 i 2020 r. (w mld zł)

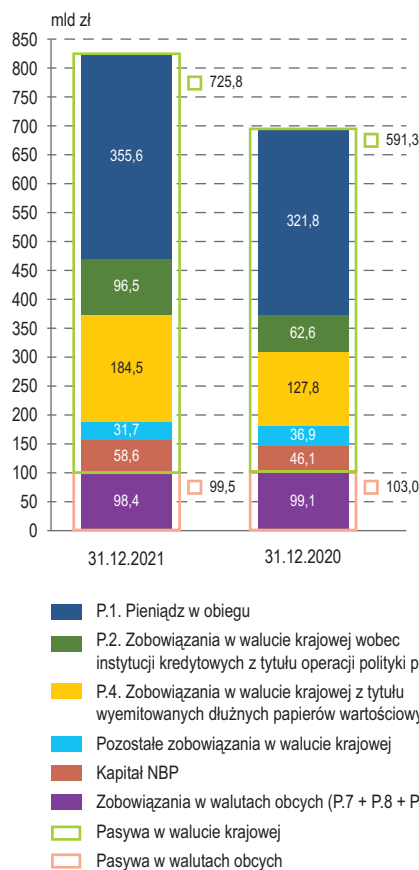
Aktywa	2021	2020	Zmiana
A.1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	54,8	52,3	2,6
A.2. Należności w walutach obcych od nierezydentów	619,3	527,5	91,9
2.1. Należności od MFW	30,0	6,9	23,1
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	589,3	520,6	68,7
A.5. Należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	0,0	0,1	-0,1
A.6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych	0,0	0,0	0,0
A.7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	149,3	112,6	36,8
A.10. Pozostałe aktywa	1,8	2,0	-0,2
Aktywa ogółem	825,3	694,3	131,0
Pasywa	2021	2020	Zmiana
P.1. Pieniądz w obiegu	355,6	321,8	33,8
P.2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	96,5	62,6	33,9
P.3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	0,8	0,4	0,3
P.4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	184,5	127,8	56,8
P.5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	15,3	24,9	-9,6
P.6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów	4,0	2,2	1,8
P.7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	32,6	46,3	-13,6
P.8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	36,0	45,4	-9,3
P.9. Alokacja SDR	29,8	7,1	22,6
P.11. Pozostałe pasywa	1,1	0,7	0,4
P.12. Rezerwy	16,7	10,0	6,7
P.13. Różnice z wyceny	51,0	45,7	5,3
P.14. Fundusze	1,5	1,9	-0,4
14.1. Fundusz statutowy	1,5	1,5	0,0
14.2. Fundusz rezerwowy	0,0	0,4	-0,4
P.15. Wynik finansowy	0,0	-2,5	2,5
15.1. Wynik finansowy za rok obrotowy	11,0	9,3	1,6
15.2. Strata z lat ubiegłych	-11,0	-11,9	0,9
Pasywa ogółem	825,3	694,3	131,0

Uwaga: w 2021 r. przeniesiono saldo rezerwy kursowej prezentowane na dzień 31.12.2020 r. w pozycji P.14. Fundusze do pozycji P.12. Rezerwy. Dotyczy to wszystkich tabel oraz wykresów w niniejszym rozdziale zawierających wymienione pozycje bilansu.

Wykres 15.4. Struktura aktywów

Wykres 15.5. Struktura pasywów

15.2.1. Aktywa i pasywa w złocie i w walutach obcych

Pozycje aktywów i pasywów NBP w walutach obcych i złocie są związane przede wszystkim z gromadzeniem rezerw dewizowych i zarządzaniem nimi (por. rozdział 5), pełnieniem przez Bank funkcji agenta rządu RP w relacjach z MFW (por. rozdział 8), a także prowadzeniem przez NBP polskiego komponentu paneuropejskiego systemu rozrachunku płatności w euro (TARGET2-NBP, por. rozdział 7)³. Ponadto, w ramach obsługi budżetu państwa, NBP prowadzi rachunki bankowe w walutach obcych (por. rozdział 8).

Różnice pomiędzy aktywami a zobowiązaniami w walutach obcych i złocie stanowiły zasoby walut obcych i złota. Oprócz zasobów złota NBP utrzymywał rezerwy walutowe w dolarze amerykańskim, euro, funtzie brytyjskim, dolarze australijskim, koronie norweskiej, dolarze nowozelandzkim, a od 2021 r. również w dolarze kanadyjskim. Ponadto NBP posiadał także zasób w specjalnych prawach ciągnięcia MFW (SDR).

³ W ramach systemu TARGET2 Narodowy Bank Polski prowadzi rachunki uczestników tego systemu, głównie banków krajowych (prezentowane w pasywach bilansu), a także utrzymuje saldo na rachunku bieżącym w EBC (prezentowanym w aktywach bilansu).

Tabela 15.2. Aktywa i pasywa NBP w złocie i w walutach obcych w podziale na wybrane obszary działalności na koniec 2021 i 2020 r. (w mld zł)

	Zarządzanie rezerwami dewizowymi		MFW		Rozliczenia w systemie TARGET2		Obsługa sektora rządowego		Inne		Razem		
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	Zmiana
A.1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	29,9*	28,3*							24,9**	24,0**	54,8	52,3	2,5
A.2. Należności w walutach obcych od nierezydentów	586,5	517,5	30,0	6,9	2,6	2,9			0,2	0,3	619,3	527,5	91,8
A.10. Pozostałe aktywa									0,6	0,6	0,6	0,6	0,0
Aktywa ogółem	616,4	545,8	30,0	6,9	2,6	2,9	0,0	0,0	25,7	24,9	674,8	580,4	94,4
P.7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów					2,6	2,9	29,8	42,9	0,2	0,5	32,6	46,3	-13,6
P.8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	35,9	45,2							0,2	0,1	36,0	45,4	-9,3
P.9. Alokacja SDR			29,8	7,1							29,8	7,1	22,6
P.11. Pozostałe pasywa									0,7	0,4	0,7	0,4	0,3
P.13. Różnice z wyceny									0,4	3,9	0,4	3,9	-3,5
Pasywa ogółem	35,9	45,2	29,8	7,1	2,6	2,9	29,8	42,9	1,5	47,8	99,5	103,0	-3,5
Pozycja bilansowa netto	580,5	500,5	0,2	-0,2	0,0	0,0	-29,8	-42,9	24,2	-22,8	575,3	477,4	97,9

* Złoto na rachunkach bieżących i lokatach terminowych.

** Złoto w skarbcach NBP.

Tabela 15.3. Zasoby złota i podstawowych walut obcych na koniec 2021 i 2020 r. (w mld zł)

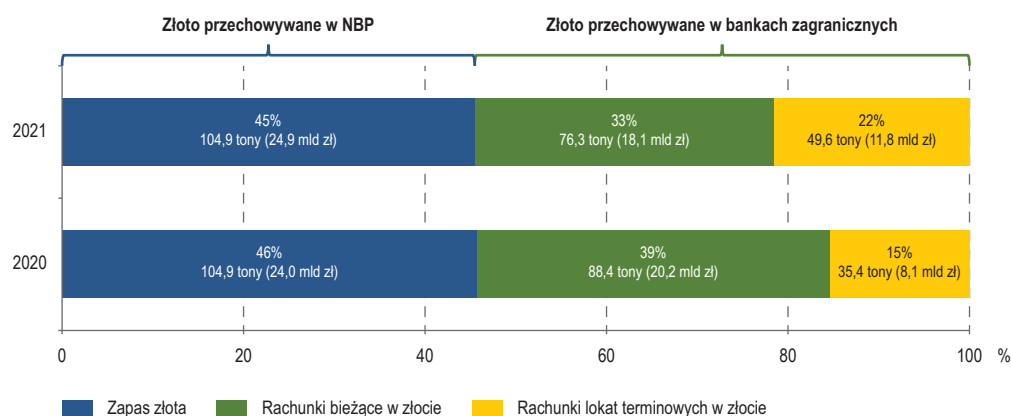
	2021			2020		
	Zasoby według średniego kosztu zasobu	Zasoby według kursu średniego NBP	Przychody (+) / koszty (-) niezrealizowane	Zasoby według średniego kosztu zasobu	Zasoby według kursu średniego NBP	Przychody (+) / koszty (-) niezrealizowane
Złoto	31,4	54,8	23,5	24,7	52,3	27,5
USD	197,4	212,3	14,9	223,9	225,3	1,4
EUR	103,8	106,0	2,3	84,2	88,5	4,3
GBP	58,4	62,7	4,3	50,9	53,0	2,1
CAD	53,6	53,4	-0,3	0,0	0,0	0,0
AUD	40,7	42,6	1,9	33,0	35,6	2,6
CHF	3,7	3,9	0,3	0,0	0,0	0,0
NOK	27,4	29,0	1,7	25,3	26,8	1,5
NZD	14,1	14,3	0,3	12,8	13,6	0,8
MFW (SDR)	0,3	0,3	0,0	-0,2	-0,2	0,0
Przychody niezrealizowane (bilans)			49,0	Przychody niezrealizowane (bilans)		40,3
Koszty niezrealizowane (wynik finansowy)			-0,3	Koszty niezrealizowane (wynik finansowy)		0,0

Różnica pomiędzy równowartością zasobów walut obcych i złota według kursu średniego NBP a równowartością tych zasobów według średniego kosztu zasobu (tj. uśrednionej ceny ich pozyskania) stanowi przychody lub koszty niezrealizowane z wyceny kursowej walut obcych i złota. Przychody niezrealizowane powiększają pasywa bilansu (jako element kapitałów NBP w pozycji różnice z wyceny – por. tabela 15.8), natomiast koszty niezrealizowane pomniejszają wynik finansowy (wynik z operacji finansowych, por. tabela 15.12).

15.2.1.1. Złoto

NBP posiada złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości, które jest przechowywane w bankach zagranicznych (na rachunkach bieżących lub na rachunkach lokat terminowych) oraz w skarbcach NBP. W związku z realizowanym procesem inwestycyjnym zasób złota NBP w 2021 r. nieznacznie się zwiększył i na dzień bilansowy wyniósł 230,8 tony (54,8 mld zł), co stanowiło 6,6% aktywów NBP (228,7 tony i 7,5% na koniec 2020 r.).

Wykres 15.6. Złoto i należności w złocie na koniec 2021 i 2020 r.

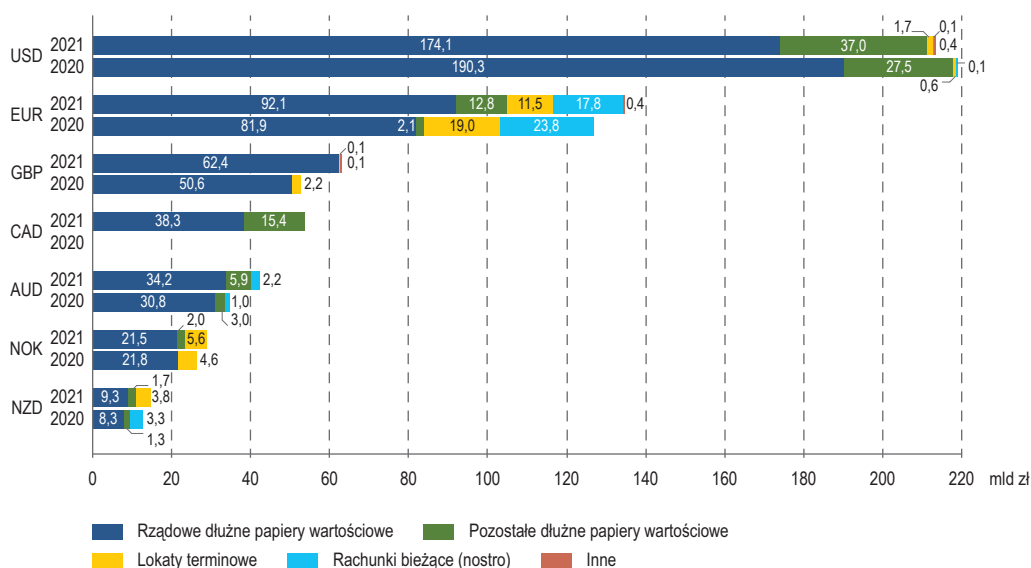
15.2.1.2. Zarządzanie rezerwami dewizowymi (innymi niż złoto)

Największy udział w aktywach NBP mają instrumenty inwestycyjne wykorzystywane do zarządzania rezerwami dewizowymi. Są to przede wszystkim dłużne papiery wartościowe emitowane przez rządy, agencje rządowe i instytucje międzynarodowe oraz, w mniejszym stopniu, lokaty terminowe i obligacje przedsiębiorstw niefinansowych. Dodatkowo niewielka część rezerw walutowych jest utrzymywana na rachunkach bieżących, głównie w zagranicznych bankach centralnych. Aby uzyskać dodatkowy dochód, NBP zawiera transakcje *reverse repo* (prezentowane w aktywach bilansu), zwykle jednocześnie z transakcjami *repo* (prezentowanymi w pasywach bilansu), oraz inwestuje w kontrakty *futures* (w tym *equity index futures*).

Na wielkość zarządzanych rezerw dewizowych oddziaływał przede wszystkim napływ walut obcych na rzecz posiadaczy rachunków w NBP, jak też wycena kursowa walut obcych i wycena cenowa posiadanych dłużnych papierów wartościowych. Na strukturę walutową i inwestycyjną rezerw miały natomiast wpływ decyzje zarządcze NBP. W 2021 r. NBP rozpoczął inwestycje w CAD. Ponadto z części portfela dłużnych papierów wartościowych w USD utworzył portfel dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności.

Tabela 15.4. Podstawowe instrumenty inwestycyjne rezerw dewizowych na koniec 2021 i 2020 r.; aktywa (+), zobowiązania (-) (w mld zł i w %)

	2021	2020	Zmiana
A.2.2. Rachunki bieżące (nostro)	20,2	28,3	-8,1
A.2.2. Lokaty terminowe	22,6	26,4	-3,8
A.2.2. Transakcje reverse repo	35,9	45,2	-9,3
P.8. Transakcje repo	-35,9	-45,2	9,3
A.2.2. Dłużne papiery wartościowe	506,8	417,6	89,2
A.2.2. Inne	1,0	0,0	1,0
Razem	550,6	472,2	78,4

Wykres 15.7. Struktura walutowa rezerw dewizowych (bez złota) na koniec 2021 i 2020 r.

15.2.1.3. Należności i zobowiązania wobec MFW

NBP prezentuje w bilansie należności i zobowiązania związane z uczestnictwem Polski w MFW. W aktywach są ujmowane m.in. udziały w MFW opłacone w walutach obcych (tzw. tranza rezerwowa), rachunek bieżący w SDR, służący do rozliczeń z MFW, oraz pożyczki udzielone MFW. Z kolei w pasywach są prezentowane zobowiązania z tytułu przyznanej Polsce alokacji SDR.

Przeprowadzona przez MFW w 2021 r. alokacja SDR spowodowała jednoczesny wzrost salda na rachunku bieżącym w MFW i wzrost zobowiązań wobec MFW. W rezultacie nie wpłynęła na zmianę zasobu SDR. Zmiana pozycji walutowej NBP w SDR⁴ była głównie wynikiem operacji przeprowadzanych z MFW na podstawie zawartych umów oraz porozumień pożyczkowych. Na zmianę pozycji wpłynęły przede wszystkim środki przekazane przez NBP na rzecz

⁴ NBP posiada też akcje Banku Rozrachunków Międzynarodowych (BIS) denominowane w SDR (56,9 mln zł na koniec 2021 r.).

pożyczkobiorców MFW, związane z realizacją potrzeb pożyczkowych MFW (zwiększenie transzy rezerwowej), oraz spłaty na rzecz NBP dokonywane przez pożyczkobiorców MFW (zmniejszenie udzielonych MFW pożyczek).

Tabela 15.5. Należności (+) i zobowiązania (–) wobec MFW w SDR na koniec 2021 i 2020 r. (w mld zł)

	2021	2020	Zmiana
A.2.1. Transza rezerwowa	5,7	4,9	0,8
A.2.1. Rachunek bieżący w MFW	24,1	1,6	22,5
A.2.1. Lokata terminowa w MFW	0,0	0,0	0,0
A.2.1. Pożyczki udzielone MFW	0,2	0,3	-0,2
P.9. Alokacja SDR	-29,8	-7,1	-22,6
Razem	0,2	-0,2	0,5

15.2.2. Aktywa i pasywa w walucie krajowej

Tabela 15.6. Aktywa i pasywa w walucie krajowej w podziale na wybrane obszary działalności NBP na koniec 2021 i 2020 r. (w mld zł)

	Emisja pieniądza gotówkowego		Polityka pieniężna		Obsługa sektora rządowego		Inne		Razem		
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	2021	2020	Zmiana
A.5. Należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej			0,0	0,1					0,0	0,1	-0,1
A.6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
A.7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej			149,3	112,6					149,3	112,6	36,8
A.10. Pozostałe aktywa							1,2	1,3	1,2	1,3	-0,1
Aktywa ogółem	0,0	0,0	149,3	112,6	0,0	0,0	1,2	1,3	150,5	114,0	36,6
P.1. Pieniądz w obiegu	355,6	321,8							355,6	321,8	33,8
P.2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej			96,5	62,6					96,5	62,6	33,9
P.3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych							0,8	0,4	0,8	0,4	0,3
P.4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych			184,5	127,8					184,5	127,8	56,8
P.5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów					15,2	23,9	0,1	1,0	15,3	24,9	-9,6
P.6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów							4,0	2,2	4,0	2,2	1,8
P.11. Pozostałe pasywa							0,4	0,3	0,4	0,3	0,0
P.12. Rezerwy							16,7	10,0	16,7	10,0	6,7
P.13. Różnice z wyceny							50,6	41,9	50,6	41,9	8,8
P.14. Fundusze							1,5	1,9	1,5	1,9	-0,4
P.15. Wynik finansowy							0,0	-2,5	0,0	-2,5	2,5
Pasywa ogółem	355,6	321,8	281,0	190,4	15,2	23,9	74,0	55,3	725,8	591,3	134,5
Pozycja bilansowa netto	-355,6	-321,8	-131,7	-77,8	-15,2	-23,9	-72,9	-53,9	-575,3	-477,4	-97,9

Aktywa i pasywa w walucie krajowej są związane przede wszystkim z emisją przez NBP pieniądza gotówkowego, prowadzeniem polityki pieniężnej oraz prowadzeniem rachunków bankowych dla sektora rządowego, w tym dla budżetu państwa. Ponieważ większość instrumentów finansowych wykorzystywanych do realizacji tych funkcji ma charakter zobowiązań, występuje nadwyżka pasywów nad aktywami w walucie krajowej. Wzrost tej nadwyżki w 2021 r. wynikał przede wszystkim z wymiany na walutę krajową walut obcych napływających do Banku na rzecz posiadaczy rachunków w NBP.

15.2.2.1. Działalność emisyjna

Działalność emisyjna polega na realizacji przez NBP konstytucyjnego uprawnienia do emitowania polskich znaków pieniężnych. NBP emituje banknoty i monety powszechnego obiegu oraz banknoty i monety kolekcjonerskie, o różnej strukturze nominalowej (por. rozdział 4). Wyemitowane banknoty i monety stanowią – obok zobowiązań z tytułu polityki pieniężnej – najistotniejszą pozycję pasywów NBP (por. wykres 15.8). Wielkość emisji pieniądza zależy od czynników egzogenicznych, w szczególności od kształtowania się popytu na pieniądz gotówkowy w gospodarce. Obserwowany w 2021 r. wzrost pieniądza gotówkowego wiązał się z ogólnym zwiększeniem podaży pieniądza w gospodarce; mierzona agregatem pieniężnym M2 wzrosła w tym czasie w porównywalnym stopniu (tj. o 8,8%). Efekt pandemii COVID-19, powodujący ponadprzeciętny przyrost wartości pieniądza gotówkowego w obiegu w 2020 r., stracił na znaczeniu w 2021 r.

15.2.2.2. Polityka pieniężna

NBP realizuje politykę pieniężną, wykorzystując zestaw instrumentów przyjęty przez Radę Polityki Pieniężnej (por. rozdział 2). W 2021 r. polityka pieniężna była prowadzona w warunkach nadpłynności sektora bankowego. Do realizacji celu operacyjnego polityki pieniężnej NBP stosował wybrane instrumenty, w szczególności operacje otwartego rynku, polegające na emisji bonów pieniężnych NBP (prezentowanych w pasywach). Stosowanym przez NBP instrumentem polityki pieniężnej była też rezerwa obowiązkowa. Obowiązek utrzymywania rezerwy obowiązkowej (prezentowanej w pasywach) ogranicza skalę operacji otwartego rynku, przeprowadzanych w celu absorpcji nadpłynności z sektora bankowego. NBP udostępniał bankom krajowym operacje depozytowo-kredytowe i umożliwiał lokowanie nadwyżki płynności w NBP w formie depozytu na koniec dnia (prezentowanego w pasywach) bądź uzupełnienie niedoboru płynności przy wykorzystaniu kredytu lombardowego (prezentowanego w aktywach). Ponadto NBP podejmował dodatkowe działania mające na celu ograniczenie negatywnych skutków pandemii COVID-19. W szczególności w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku skupował na rynku wtórnym obligacje skarbowe oraz dłużne papiery wartościowe z gwarancją Skarbu Państwa. Udostępniał też kredyt wekslowy⁵ dla banków, umożliwiając im refinansowanie kredytów, których udzielają przedsiębiorcom (prezentowany w aktywach).

---

⁵ Kredyt ten był udostępniany do 19 października 2021 r.

W rezultacie kontynuowania skupu dłużnych papierów wartościowych, a także skupu walut obcych na rzecz posiadaczy rachunków w NBP nastąpił wzrost zobowiązań wobec sektora bankowego, zmniejszony o przyrost w trakcie roku pieniądza gotówkowego w obiegu (por. rozdział 4). Nadpłynność sektora bankowego była absorbowana za pośrednictwem emisji bonów pieniężnych. Część środków banki pozostawiły na rachunkach bieżących oraz ulokowały jako depozyt na koniec dnia.

Tabela 15.7. Aktywa (+) i zobowiązania (-) z tytułu polityki pieniężnej na koniec 2021 i 2020 r. (w mld zł)

	2021	2020	Zmiana
A.5. Kredyty wekslowe	0,0	0,1	-0,1
A.7. Dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej	149,3	112,6	36,8
P.2. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)	-66,1	-30,4	-35,7
P.2. Depozyty na koniec dnia	-30,5	-32,3	1,8
P.4. Bony pieniężne	-184,5	-127,8	-56,8
Razem	-131,7	-77,8	-53,9

15.2.2.3. Kapitał NBP

NBP jako centralny bank państwa nie podlega regulacjom dotyczącym adekwatności kapitałowej obowiązującym sektor bankowy. Do składników kapitału, zgodnie z praktyką przyjętą wśród banków centralnych ESBC, Narodowy Bank Polski kwalifikuje oprócz funduszy (statutowego i rezerwowego) także rezerwę kursową⁶, rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości, dodatnie różnice z wyceny złota, walut obcych i dłużnych papierów wartościowych, stratę bilansową (z lat ubiegłych) oraz część zysku za rok obrotowy pozostającą w NBP (5%), która jest przeznaczana na zwiększenie funduszu rezerwowego.

Najbardziej zmiennymi składnikami kapitału NBP są różnice z wyceny złota, walut obcych i dłużnych papierów wartościowych (przychody niezrealizowane) oraz rezerwa kursowa. Na zmiany różnic z wyceny wpływa przede wszystkim kształtowanie się rynkowych kursów i cen.

Wspomniana asymetria walutowa generuje ryzyko poniesienia straty w wyniku zmian kursów walutowych, przy czym prawdopodobieństwo jej wystąpienia rośnie wraz ze wzrostem skali aprecjacji złotego względem walut obcych. Tworzenie rezerwy zmniejsza wynik finansowy NBP, jednocześnie kreując zabezpieczenie przed potencjalnymi przyszłymi stratami. Jej rozwiązywanie zwiększa wynik finansowy NBP, przez co ogranicza ewentualną stratę, wynikającą z wyceny kursowej. W 2021 r. NBP powiększył rezerwę na ryzyko kursowe o 6,6 mld zł, do rekordowej wielkości 16,5 mld zł.

⁶ W celu przeciwdziałania negatywnemu wpływowi wahań kursu złotego na wynik finansowy NBP ustawa o NBP zobowiązuje Bank do tworzenia rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych (zwanej rezerwą kursową). Zasady tworzenia i rozwiązywania tej rezerwy ustala Rada Polityki Pieniężnej (Uchwała nr 6/2019 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim, Dz. Urz. NBP poz. 14).

Ponadto w 2021 r. NBP wykorzystał fundusz rezerwowy na pokrycie straty z lat ubiegłych⁷.

Tabela 15.8. Kapitał NBP na koniec 2021 i 2020 r. (w mld zł i w %)

	2021	2020	Zmiana
P.12. Rezerwa kursowa	16,5	9,9	6,6
P.14. Fundusz statutowy	1,5	1,5	0,0
P.14. Fundusz rezerwowy	0,0	0,4	-0,4
P.13. Rachunek rewaluacyjny złota	1,6	1,6	0,0
P.13. Dodatnie różnice z wyceny złota	23,5	27,5	-4,1
P.13. Dodatnie różnice z wyceny kursowej	25,5	12,7	12,8
P.13. Dodatnie różnice z wyceny cenowej	0,4	3,9	-3,5
P.15. Strata bilansowa z lat ubiegłych	-11,0	-11,9	0,9
P.15. Wynik finansowy za rok obrotowy pozostający w NBP*	0,5	0,5	0,1
Razem	58,6	46,1	12,5
% sumy bilansowej NBP	7,1%	6,6%	0,5 pkt proc.
Wrażliwość kapitału NBP na:			
– aprecjację kursu PLN względem walut obcych o 1%**	-5,2	-4,4	-0,8
– wzrost stóp procentowych o 100 punktów bazowych***	-14,9	-9,1	-5,8

* Wynik finansowy za rok obrotowy, po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego NBP przez Radę Ministrów, podlega podziałowi na odpis z zysku na fundusz rezerwowy (5%) oraz wpłatę z zysku do budżetu państwa (95%).

** Podane wartości oznaczają łączny spadek przychodów / wzrost kosztów niezrealizowanych z wyceny kursowej w sytuacji przypadku równomiernego spadku o 1% kursów średnich NBP podstawowych walut rezerwowych na dzień bilansowy.

*** Dla walut obcych – wyznaczony na podstawie wskaźnika MD (*modified duration*) łączny spadek przychodów/wzrost kosztów niezrealizowanych z wyceny cenowej w przypadku równomiernego wzrostu krzywych rentowności o 100 punktów bazowych na dzień bilansowy.

15.2.3. Bilans NBP – zestawienie pięcioletnie

Zmiany sumy bilansowej NBP są wypadkową przede wszystkim zewnętrznych przepływów walut obcych, wynikających z realizowania transakcji posiadaczy rachunków w NBP, wahań wyceny instrumentów finansowych w walutach obcych i złocie oraz poziomu zaangażowania w jednoczesne transakcje *repo* i *reverse repo*, jak też operacji jednorazowych (jak np. alokacja SDR przeprowadzona w 2021 r.). Dodatkowo, począwszy od 2020 r., na wielkość sumy bilansowej NBP oddziaływał prowadzony przez Bank skup dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej. Operacja ta wpłynęła także na zmianę struktury bilansu NBP, zwiększając udział waluty krajowej w aktywach NBP zdominowanych wcześniej przez rezerwy walutowe i złoto.

⁷ Fundusz rezerwowy na koniec 2020 r. wynoszący 0,4 mld zł powiększony o 5% zysku za 2020 r. (tj. o 0,5 mld zł).

Tabela 15.9. Bilans NBP w latach 2017–2021 według danych na dzień bilansowy (w mld zł)

Aktywa	2021	2020	2019	2018	2017
A.1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	54,8	52,3	42,5	19,9	14,9
A.2. Należności w walutach obcych od nierezydentów	619,3	527,5	445,2	419,9	379,4
2.1. Należności od MFW	30,0	6,9	5,3	4,8	3,4
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	589,3	520,6	439,9	415,0	376,1
A.5. Należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
A.6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych	0,0	0,0	0,0	5,6	0,0
A.7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	149,3	112,6	0,0	0,0	0,0
A.10. Pozostałe aktywa	1,8	2,0	1,4	1,4	1,4
Aktywa ogółem	825,3	694,3	489,1	446,8	395,8
Pasywa	2021	2020	2019	2018	2017
P.1. Pieniądz w obiegu	355,6	321,8	238,8	219,5	198,7
P.2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	96,5	62,6	65,4	72,9	33,6
P.3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	0,8	0,4	0,4	0,4	0,5
P.4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	184,5	127,8	65,0	53,3	94,4
P.5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	15,3	24,9	9,3	7,3	7,6
P.6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów	4,0	2,2	2,3	2,6	2,9
P.7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	32,6	46,3	22,4	25,1	19,3
P.8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	36,0	45,4	43,7	37,9	29,2
P.9. Alokacja SDR	29,8	7,1	6,9	6,8	6,5
P.11. Pozostałe pasywa	1,1	0,7	0,2	0,2	0,2
P.12. Rezerwy	16,7	10,0	6,9	4,0	0,1
12.1. Rezerwa kursowa	16,5	9,9	6,7	3,9	0,0
12.2. Rezerwy na zobowiązania	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1
P.13. Różnice z wyceny	51,0	45,7	30,5	27,2	13,2
P.14. Fundusze	1,5	1,9	1,5	1,5	3,0
14.1. Fundusz statutowy	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
14.2. Fundusz rezerwowy	0,0	0,4	0,0	0,0	1,5
P.15. Wynik finansowy	0,0	-2,5	-4,0	-11,9	-13,3
15.1. Wynik finansowy za rok obrotowy	11,0	9,3	7,8	0,0	-2,5
15.2. Strata z lat ubiegłych	-11,0	-11,9	-11,9	-11,9	-10,8
Pasywa ogółem	825,3	694,3	489,1	446,8	395,8

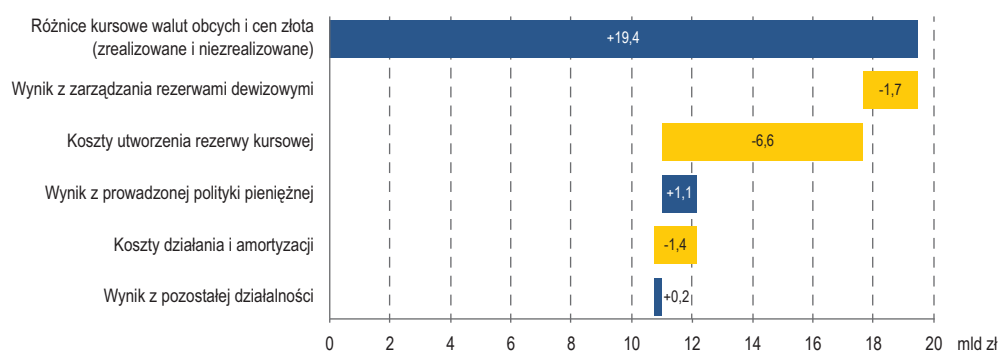
15.3. Charakterystyka rachunku zysków i strat NBP

W 2021 r. Narodowy Bank Polski osiągnął jeden z najwyższych wyników finansowych w historii – 11,0 mld zł. Wynik finansowy NBP jest pochodną pełnionych przez niego funkcji, a także uwarunkowań rynkowych. Źródłem tak wysokiego zysku, na który składa się wynik z zarządzania rezerwami dewizowymi⁸ oraz różnice kursowe walut obcych i cen złota, były operacje przeprowadzane w ramach zarządzania rezerwami w walutach obcych i złocie. Dodatkowo do wzrostu wyniku finansowego przyczynił się dodatni wynik z prowadzonej polityki pieniężnej. Część wypracowanej nadwyżki została przeznaczona, zgodnie z obowiązującymi regulacjami, na zwiększenie rezerwy kursowej, a także pokryła koszty działania NBP i amortyzacji.

Tabela 15.10. Wynik finansowy NBP za 2021 i 2020 r. (w mld zł)

	2021	2020
RZIS.1. Wynik z odsetek	2,3	3,1
1.1. Przychody z odsetek	8,6	8,2
1.2. Koszty z odsetek	-6,4	-5,0
RZIS.2. Wynik z operacji finansowych	9,9	7,3
2.1. Wynik zrealizowany	20,3	10,6
2.2. Koszty niezrealizowane	-3,7	-0,1
2.3. Wynik z odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych	0,0	0,0
2.4. Wynik z rezerwy kursowej	-6,6	-3,2
RZIS.3. Wynik z prowizji i opłat	0,0	0,0
RZIS.4. Przychody z akcji i udziałów	0,0	0,0
RZIS.5. Pozostałe przychody	0,2	0,1
RZIS.A. Wynik ogółem	12,4	10,6
RZIS.6. Koszty wynagrodzeń	-0,6	-0,6
RZIS.7. Koszty administracyjne	-0,3	-0,2
RZIS.8. Koszty amortyzacji	-0,1	-0,1
RZIS.9. Koszty emisji banknotów i monet	-0,4	-0,3
RZIS.10. Pozostałe koszty	0,0	0,0
RZIS.B. Wynik finansowy za rok obrotowy	11,0	9,3

Wykres 15.9. Wynik finansowy NBP za 2021 r. w podziale na obszary

⁸ Liczony w walucie instrumentów, a następnie przeliczony na walutę krajową.

W związku z dominującą rolą instrumentów finansowych w bilansie NBP najważniejsze elementy rachunku zysków i strat Banku wiążą się z odsetkami, dyskontem i premią (wynik z odsetek) oraz różnicami kursowymi i cenowymi związanymi z obrotem instrumentami inwestycyjnymi rezerw dewizowych (wynik z operacji finansowych), a także realizacją polityki pieniężnej. Dodatkowo NBP ponosi koszty związane ze swoją działalnością (koszty wynagrodzeń, administracyjne, emisji znaków pieniężnych oraz amortyzacji). W 2021 r. w porównaniu z poprzednim rokiem nastąpił spadek wyniku z odsetek, związany m.in. z niskimi rentownościami na rynkach zagranicznych, na których inwestowane są rezerwy dewizowe. Z kolei wzrost wyniku z operacji finansowych był głównie rezultatem transakcji, których przedmiotem są waluty obce i złoto, jak też rozpoczęcia inwestycji w *equity index futures*. Pomniejszyły go koszty utworzenia rezerwy kursowej oraz koszty wynikające z wyceny dłużnych papierów wartościowych w walutach obcych, szczególnie w związku z obserwowanym w drugiej połowie roku wzrostem ich rentowności.

15.3.1. Wynik z zarządzania rezerwami dewizowymi

Przychody i koszty związane z instrumentami inwestycyjnymi rezerw dewizowych dotyczą głównie: odsetek od dłużnych papierów wartościowych i lokat (prezentowanych w wyniku z odsetek), wyniku ze sprzedaży oraz wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych (tylko koszty z wyceny⁹) oraz wyniku z pozabilansowych instrumentów finansowych (prezentowanych w wyniku z operacji finansowych¹⁰). Wynik z zarządzania rezerwami dewizowymi w dużym stopniu zależy od kształtowania się czynników pozostających poza kontrolą NBP. Należą do nich przede wszystkim: wielkość środków w walutach obcych napływających z zagranicy i ich wymiana na walutę krajową w NBP (co oddziałuje na poziom rezerw dewizowych), a także kształtowanie się sytuacji na rynkach finansowych – kursów walutowych w relacji do złotego, stóp procentowych na rynkach zagranicznych, wartości indeksów akcyjnych. Na wynik z zarządzania rezerwami dewizowymi wpływa również przyjęta struktura inwestycyjna rezerw dewizowych, czyli struktura walutowa i rodzaj wykorzystywanych instrumentów finansowych.

Główną przyczyną spadku wyniku z zarządzania rezerwami dewizowymi w 2021 r. w porównaniu z poprzednim rokiem był obserwowany w 2021 r. wzrost rentowności (spadek cen papierów wartościowych) na rynkach zagranicznych, szczególnie w drugiej połowie roku. Wpłynął on na koszty z wyceny cenowej posiadanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych. Spadek wyniku został częściowo skompensowany rozpoczęciem inwestycji w *equity index futures*.

⁹ Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych, z wyjątkiem portfela papierów utrzymywanych do dnia zapadalności, są wyceniane według średniej ceny rynkowej lub na podstawie stawek krzywej rentowności (jeśli ceny rynkowe nie są dostępne). Zgodnie z zasadą ostrożności przychody z wyceny są ujmowane w pasywach bilansu NBP (jako element kapitału NBP) i nie zwiększają wyniku finansowego NBP. Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

¹⁰ Dotyczy wyceny instrumentów pochodnych wykorzystywanych w związku z zarządzaniem rezerwami walutowymi.

Tabela 15.11. Wynik z zarządzania rezerwami dewizowymi w 2021 i 2020 r. w podziale na waluty i instrumenty (w mld zł)

2021	USD*	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Razem
RZiS.1. Wynik z odsetek	1,4	-0,9	0,1	0,0	0,2	0,2	0,1	1,2
Lokaty terminowe	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2
Reverse repo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Repo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Dłużne papiery wartościowe	1,4	-0,6	0,1	0,0	0,2	0,2	0,1	1,4
Inne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RZiS.2. Wynik z operacji finansowych	-0,4	-0,1	-0,7	0,0	-0,7	-0,7	-0,4	-2,9
Zrealizowane różnice cenowe	0,5	0,3	0,0	0,0	-0,2	-0,1	0,0	0,5
Koszty niezrealizowane z wyceny cenowej	-0,9	-0,4	-0,7	0,0	-0,5	-0,5	-0,4	-3,4
Wynik finansowy za rok obrotowy	1,0	-1,0	-0,6	0,0	-0,5	-0,5	-0,2	-1,7
2020	USD*	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Razem
RZiS.1. Wynik z odsetek	2,4	-0,6	0,2	0,0	0,3	0,2	0,2	2,7
Lokaty terminowe	0,0	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Reverse repo	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Repo	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1
Dłużne papiery wartościowe	2,4	-0,4	0,2	0,0	0,3	0,2	0,2	2,7
Inne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RZiS.2. Wynik z operacji finansowych	2,3	0,4	0,7	0,0	0,8	0,0	0,0	4,2
Zrealizowane różnice cenowe	2,3	0,4	0,7	0,0	0,8	0,0	0,0	4,2
Koszty niezrealizowane z wyceny cenowej	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1
Wynik finansowy za rok obrotowy	4,7	-0,2	0,9	0,0	1,1	0,2	0,2	6,9
Zmiana wyniku finansowego roku bieżącego	-3,6	-0,7	-1,5	0,0	-1,6	-0,7	-0,5	-8,6

Uwaga: uwzględniono również odsetki od lokat terminowych w złocie, które są naliczane i wypłacane w USD.

15.3.2. Różnice kursowe walut obcych i cen złota oraz aktualizacja rezerwy kursowej

Wpływ zmian kursów walut obcych i cen złota na wynik finansowy NBP zależy od kształtowania się kursu złotego do walut obcych i ceny złota zarówno w trakcie roku (zrealizowane różnice), jak i na dzień bilansowy (niezrealizowane różnice z wyceny zasobów walut obcych i złota). Zrealizowane różnice kursowe są prezentowane w wyniku z operacji finansowych. Na koniec roku wpływ na wynik finansowy NBP z tytułu posiadanych walut obcych jest jednak asymetryczny. Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych i cen złota (koszty niezrealizowane) pomniejszają wynik z operacji finansowych. Z kolei dodatnie różnice z wyceny kursowej walut obcych i cen złota (przychody niezrealizowane) zwiększają kapitał NBP i nie są ujmowane w wyniku finansowym NBP.

Różnice kursowe są najbardziej zmiennym elementem wyniku finansowego NBP. Wynik ze zrealizowanych różnic kursowych walut obcych w 2021 r. dotyczył głównie transakcji sprzedaży USD, EUR, GBP i AUD. Wynik ten wzrósł w porównaniu z poprzednim rokiem o 7,2 mld zł (114,2%), głównie na skutek sprzedaży USD, co było związane z rozpoczęciem inwestycji w CAD w ramach dalszej dywersyfikacji walutowej rezerw, jak też wzrostu średniorocznej dodatniej różnicy między kursem średnim NBP a średnim kosztem zasobu dla

AUD, NOK, GBP i NZD. Z kolei w przypadku złota wzrost różnic kursowych wynikał z prowadzonej polityki inwestycyjnej.

Tabela 15.12. Różnice kursowe walut obcych i cen złota oraz wynik z rezerwy kursowej w 2021 i 2020 r. (w mld zł)

2021	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Złoto	Razem
RZiS.2. Wynik z operacji finansowych	6,6	1,7	1,6	-0,3	1,5	1,2	0,8	6,1	12,8
Różnice kursowe	6,6	1,7	1,6	-0,3	1,5	1,2	0,8	6,1	19,4
– zrealizowane różnice kursowe	6,6	1,7	1,6	0,0	1,5	1,2	0,8	6,1	19,7
– koszty niezrealizowane z wyceny kursowej	0,0	0,0	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,3
Wynik z tytułu aktualizacji rezerwy na ryzyko kursowe									-6,6
2020	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Złoto	Razem
RZiS.2. Wynik z operacji finansowych	3,8	1,4	0,7	0,0	0,4	-0,2	0,3	0,0	3,2
Różnice kursowe	3,8	1,4	0,7	0,0	0,4	-0,2	0,3	0,0	6,3
– zrealizowane różnice kursowe	3,8	1,4	0,7	0,0	0,4	-0,2	0,3	0,0	6,3
– koszty niezrealizowane z wyceny kursowej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Wynik z tytułu aktualizacji rezerwy na ryzyko kursowe									-3,2
Zmiana wyniku z operacji finansowych	2,8	0,3	0,9	-0,3	1,1	1,5	0,6	6,2	9,6

Rezerwa kursowa zabezpiecza bank centralny przed materializacją ryzyka kursowego i jej negatywnym wpływem na wynik finansowy (w przypadku NBP niekorzystny wpływ na wartość aktywów w walutach obcych ma aprecjacja kursu złotego). W 2021 r. NBP kontynuował proces odbudowy rezerwy (wykorzystanej w całości w 2017 r.), która została uzupełniona kwotą 6,6 mld zł (do 16,5 mld zł).

15.3.3. Wynik z prowadzonej polityki pieniężnej

Głównym instrumentem prowadzonej polityki pieniężnej, w warunkach nadpłynności krajowego sektora bankowego, były bony pieniężne. W związku z emisją bonów pieniężnych NBP ponosi koszty dyskonta (są one prezentowane w wyniku odsetkowym). Poziom kosztów prowadzonej polityki pieniężnej zależy głównie od poziomu stóp procentowych ustalanych przez Radę Polityki Pieniężnej, nadpłynności sektora bankowego, stopy rezerwy obowiązkowej oraz stopy jej oprocentowania. Prowadzone przez NBP działania ograniczające negatywny wpływ pandemii COVID-19 spowodowały natomiast wzrost przychodów netto związanych ze skupionymi dłużnymi papierami wartościowymi w walucie krajowej (odsetki, dyskonto i premia prezentowane w wyniku z odsetek).

W 2021 r. NBP osiągnął dodatni wynik z prowadzonej polityki pieniężnej. Wzrost wyniku w porównaniu z poprzednim rokiem wiązał się przede wszystkim z rosnącymi przychodami od nabytych dłużnych papierów wartościowych. Częściowo skompensowały go rosnące koszty dyskonta wyemitowanych przez NBP bonów pieniężnych, co wiązało się ze wzrostem nadpłynności sektora bankowego oraz wzrostem stóp procentowych NBP pod koniec 2021 r.

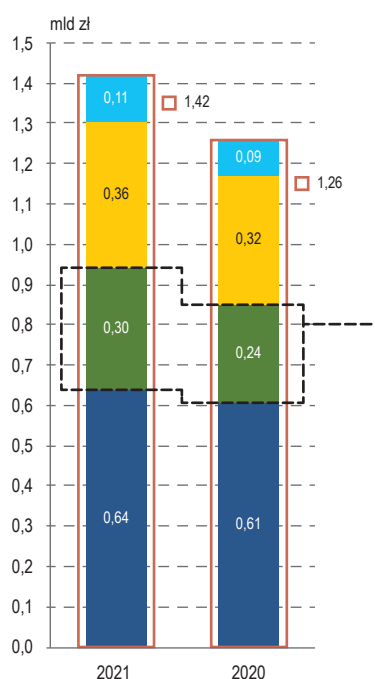
Tabela 15.13. Wynik z prowadzonej polityki pieniężnej w 2021 i 2020 r. (w mld zł)

	2021	2020	Zmiana
RZiS.1. Wynik z odsetek	1,1	0,5	0,6
Bony pieniężne	-0,8	-0,5	-0,3
Rezerwa obowiązkowa	-0,1	-0,1	0,0
Depozyt na koniec dnia	-0,1	0,0	0,0
Dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej	2,0	1,1	0,9

15.3.4. Koszty działania i amortyzacji

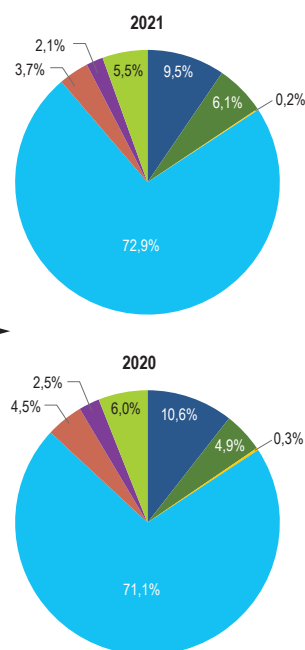
W 2021 r. NBP odnotował wzrost kosztów działania i amortyzacji o 0,05 mld zł (4,3%) w stosunku do 2020 r. Było to związane m.in. ze wzrostem kosztów wynagrodzeń zgodnie z przyjętą polityką kadrowo-płacową, kosztów administracyjnych oraz kosztów emisji znaków pieniężnych (tj. kosztów produkcji banknotów i monet). Koszty emisji znaków pieniężnych zależą przede wszystkim od liczby zamówionych banknotów i monet oraz cen ich zakupu, a także od kosztów zakupu kruszcu do produkcji monet.

Wykres 15.10. Struktura kosztów działania i amortyzacji w 2021 i 2020 r.

■ RZiS.6. Koszty wynagrodzeń
 ■ RZiS.7. Koszty administracyjne
 ■ RZiS.9. Koszty emisji banknotów i monet
 ■ RZiS.8. Koszty amortyzacji
 □ Koszty działania i amortyzacji

Wykres 15.11. Struktura kosztów administracyjnych w 2021 i 2020 r.

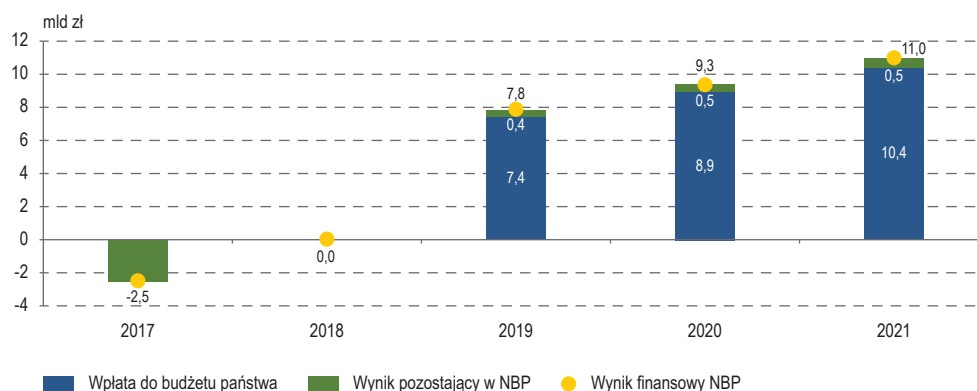

■ Zużycie materiałów i energii
 ■ Świadczenia na rzecz pracowników
 ■ Podróże służbowe
 ■ Usługi obce
 ■ Podatki i opłaty
 ■ Odpisy na fundusze specjalne
 ■ Pozostałe koszty administracyjne

15.3.5. Podział wyniku finansowego oraz wpłata z zysku do budżetu państwa

Wynik finansowy NBP za 2021 r. wyniósł 11,0 mld zł. Zgodnie z ustawą o NBP 10,4 mld zł (tj. 95%) zostaje przekazane do budżetu państwa jako wpłata z zysku NBP, a 0,5 mld zł (tj. 5%) zwiększa fundusz rezerwowy NBP. Wpłaty z zysku NBP do budżetu państwa dokonuje się po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego przez Radę Ministrów.

Wykres 15.12. Wynik finansowy i wpłata z zysku do budżetu państwa w latach 2017–2021

Uwaga: wynik podany za dany rok, wpłata do budżetu państwa jest dokonywana w kolejnym roku, po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego NBP przez Radę Ministrów.

Renta mennicza

Z emisją pieniądza gotówkowego wiążą się koszty zakupu banknotów i monet. W przeciwieństwie do innych zobowiązań NBP zobowiązanie z tytułu emisji pieniądza nie podlega oprocentowaniu, a tym samym nie generuje kosztów z odsetek. Pozyskane w zamian aktywa finansowe są natomiast źródłem określonych przychodów dla NBP.

Przychody osiągnięte z aktywów, których źródłem finansowania jest zobowiązanie z tytułu wyemitowanego pieniądza gotówkowego, pomniejszone o koszty emisji, nazywa się rentą menniczą (*seigniorage*). Stanowią one dochód z emisji pieniądza.

Mając na uwadze, że głównym składnikiem aktywów NBP są rezerwy dewizowe (w tym złoto), a od 2020 r. również dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej, można przyjąć w uproszczeniu, że dochodem z emisji pieniądza będzie część wyniku z zarządzania rezerwami dewizowymi, w tym z różnic kursowych, oraz wyniku z dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej, odpowiadająca udziałowi zobowiązań z tytułu emisji pieniądza w sumie aktywów NBP, pomniejszona o koszty emisji znaków pieniężnych. W 2021 r. tak oszacowana renta mennicza wyniosła 8,4 mld zł (6,5 mld zł w 2020 r.).

15.3.6. Rachunek zysków i strat NBP – zestawienie pięcioletnie

Na wypracowaną kwotę wyniku finansowego NBP największy wpływ mają rezerwy dewizowe oraz stopy zwrotu z ich inwestowania (z uwzględnieniem kursów walut obcych), jak też wielkość operacji polityki pieniężnej i krajowe stopy procentowe. Zmiany wyniku finansowego najczęściej są spowodowane wahaniami kursów walut obcych względem złotego (np. strata w 2017 r.). W mniejszym stopniu wpływają na nie zmiany rentowności dłużnych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych oraz poziom krajowych stóp procentowych.

Tabela 15.14. Rachunek zysków i strat NBP w latach 2017–2021 (w mld zł)

	2021	2020	2019	2018	2017
RZIS.1. Wynik z odsetek	2,3	3,1	3,3	2,6	0,8
RZIS.2. Wynik z operacji finansowych	9,9	7,3	5,6	-1,5	-2,4
RZIS.3. Wynik z prowizji i opłat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RZIS.4. Przychody z akcji i udziałów	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RZIS.5. Pozostałe przychody	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
RZIS.A. Wynik ogółem	12,4	10,6	9,0	1,2	-1,4
RZIS.6. Koszty wynagrodzeń	-0,6	-0,6	-0,6	-0,5	-0,5
RZIS.7. Koszty administracyjne	-0,3	-0,2	-0,3	-0,3	-0,2
RZIS.8. Koszty amortyzacji	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
RZIS.9. Koszty emisji banknotów i monet	-0,4	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
RZIS.10. Pozostałe koszty	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
RZIS.B. Wynik finansowy za rok obrotowy	11,0	9,3	7,8	0,0	-2,5

Załącznik 1

Wybrane dane makroekonomiczne i finansowe

Wybrane dane makroekonomiczne i finansowe

Tabela Z1. PKB i jego komponenty w latach 2013–2021

	2021		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2021			
	Ceny bieżące (mld zł)	proc. PKB	Roczna dynamika (w proc., ceny stałe roku poprzedniego)												
			I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.									
PKB	2 622,2	100	1,1	3,4	4,2	3,1	4,8	5,4	4,7	-2,2	5,9	-0,6	11,3	5,5	7,6
Popyt krajowy	2 503,0	95,5	-0,6	4,8	3,7	2,3	4,9	5,6	3,6	-2,9	7,6	-0,5	11,8	8,2	10,9
Spożycie	1 969,7	75,1	0,8	2,8	3,4	3,5	4,2	4,3	4,5	-1,0	5,3	0,3	10,6	4,2	6,7
Spożycie gospodarstw domowych	1 458,3	55,6	0,3	2,6	3,8	3,9	4,8	4,3	4,0	-3,0	6,1	-0,2	13,0	4,7	8,0
Akumulacja	533,3	20,3	-5,8	12,8	4,7	-2,0	7,6	10,5	0,3	-10,2	17,7	-4,6	17,2	27,3	24,1
Nakłady brutto na środki trwałe	434,0	16,6	-1,1	10,0	6,1	-8,2	4,0	9,4	6,1	-4,9	3,8	-1,3	3,0	6,6	5,2
Eksport	1 592,9	60,7	5,5	6,7	8,0	9,3	9,6	6,9	5,2	0,0	11,8	7,4	29,8	7,3	6,1
Import	1 473,8	56,2	1,6	9,9	6,9	7,9	10,2	7,4	3,0	-1,1	15,9	8,6	33,8	12,5	12,2
Wartość dodana	2 279,8	86,9	1,2	3,4	4,1	3,1	4,7	5,3	4,6	-2,2	5,6	-0,9	10,4	5,4	7,5
Przemysł	612,9	23,4	0,7	4,7	4,3	4,2	2,3	5,4	3,0	-3,3	14,2	8,0	27,2	10,4	14,0
Budownictwo	151,9	5,8	-5,5	9,0	7,2	-8,1	6,5	11,8	-0,3	-7,8	1,3	-14,4	3,1	5,2	5,6
Usługi rynkowe i rolnictwo	1 182,9	45,1	2,5	2,4	4,1	4,8	6,4	5,3	6,3	-2,5	2,9	-5,1	7,2	4,1	5,4
Usługi nierynkowe	332,1	12,7	0,9	1,7	2,0	1,3	2,2	1,7	3,9	3,7	3,2	3,5	3,5	2,9	2,9
Wkład do rocznej dynamiki PKB (w pkt proc., ceny stałe roku poprzedniego)															
Popyt krajowy	-	-	-0,6	4,8	3,6	2,2	4,7	5,4	3,4	-2,8	7,1	-0,5	10,9	7,6	10,1
Spożycie	-	-	0,6	2,3	2,6	2,6	3,2	3,3	3,3	-0,7	4,0	0,2	8,0	3,3	4,7
Spożycie gospodarstw domowych	-	-	0,2	1,6	2,2	2,2	2,7	2,5	2,3	-1,7	3,4	-0,2	7,2	2,8	3,9
Akumulacja	-	-	-1,2	2,5	1,0	-0,4	1,5	2,1	0,1	-2,1	3,1	-0,7	2,9	4,3	5,4
Nakłady brutto na środki trwałe	-	-	-0,2	1,9	1,2	-1,6	0,7	1,7	1,1	-0,9	0,7	-0,2	0,5	1,1	1,1
Eksport netto	-	-	1,7	-1,4	0,6	0,9	0,1	0,0	1,3	0,6	-1,2	-0,1	0,4	-2,1	-2,5
Wkład do rocznej dynamiki wartości dodanej (w pkt proc., ceny stałe roku poprzedniego)															
Przemysł	-	-	0,2	1,2	1,1	1,1	0,6	1,4	0,7	-0,8	3,5	2,0	5,6	2,3	4,0
Budownictwo	-	-	-0,4	0,7	0,6	-0,6	0,5	0,8	0,0	-0,6	0,1	-0,7	0,3	0,4	0,4
Usługi rynkowe i rolnictwo	-	-	1,3	1,3	2,1	2,5	3,3	2,8	3,3	-1,3	1,5	-2,7	4,0	2,3	2,6
Usługi nierynkowe	-	-	0,1	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,6	0,5	0,5	0,6	0,5	0,4	0,4

Uwagi: usługi rynkowe i rolnictwo obejmują sekcje A, G–N i R–U klasyfikacji PKD: rolnictwo, handel, transport, zakwaterowanie i gastronomię, informację i komunikację, działalność finansową i ubezpieczeniową, obsługę rynku nieruchomości, działalność profesjonalną, naukową i techniczną, administrowanie i działalność wspierającą, kulturę, rozrywkę i rekreację, pozostałą działalność usługową, działalność gospodarstw domowych oraz organizacje i zespoły eksterytorialne. Usługi nierynkowe obejmują sekcje O, P i Q klasyfikacji PKD: administrację publiczną i obronę narodową, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, edukację, a także ochronę zdrowotną i pomoc społeczną. Wkłady do dynamiki PKB i dynamiki wartości dodanej mogą nie sumować się do łącznej dynamiki PKB i dynamiki wartości dodanej ze względu na zaokrąglenia.

Źródło: dane GUS, obliczenia NBP.

Tabela Z2. Roczna dynamika cen towarów i usług konsumpcyjnych oraz wkład głównych grup do rocznej dynamiki CPI

	Wagi 2021 proc.	Roczna dynamika (w proc.)													
		2021												średnio w 2021 r.	średnio w 2020 r.
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
CPI	100,0	2,6	2,4	3,2	4,3	4,7	4,4	5,0	5,5	5,9	6,8	7,8	8,6	5,1	3,4
Infłacja bazowa	56,5	3,9	3,7	3,9	3,9	4,0	3,5	3,7	3,9	4,2	4,5	4,7	5,3	4,1	3,9
Towary nieżywnościowe	32,7	1,4	1,4	1,4	1,8	2,0	1,7	1,8	2,0	2,4	2,9	3,3	3,6	2,1	1,4
Usługi	23,8	7,4	7,0	7,3	6,8	6,8	6,1	6,2	6,6	6,6	6,8	6,6	7,6	6,8	6,9
Żywność i napoje bezalkoholowe	27,7	0,8	0,6	0,5	1,2	1,7	2,0	3,1	3,9	4,4	5,0	6,4	8,6	3,2	4,7
Przetworzona	14,8	2,4	2,5	2,5	2,9	2,6	2,7	3,4	3,9	4,5	5,6	7,1	8,6	4,1	3,2
Nieprzetworzona	12,9	-1,0	-1,6	-1,7	-0,6	0,7	1,1	2,8	3,9	4,3	4,2	5,6	8,7	2,1	6,5
Energia	15,7	1,1	1,3	5,4	11,6	13,2	11,7	13,4	13,7	14,4	18,3	21,3	20,6	12,1	-0,6
Nośniki energii	10,5	6,1	4,1	4,2	4,0	4,4	4,4	5,3	6,6	7,3	10,5	13,6	14,3	7,1	4,9
Energia elektryczna	4,5	15,0	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,5	9,9	11,7
Gaz	2,2	-5,2	-3,9	-3,4	-4,3	-2,0	-2,0	2,7	8,1	9,2	16,1	17,5	18,8	4,1	-2,5
Opał	1,4	2,2	2,5	2,5	2,6	2,7	2,8	2,2	2,7	5,4	18,3	37,4	39,8	10,2	1,0
Energia ciepła	2,4	2,7	2,4	2,5	2,2	1,7	1,8	1,7	2,0	2,5	3,2	4,3	5,0	2,7	2,4
Paliwa	5,3	-7,4	-3,7	7,6	28,1	33,0	27,3	30,0	28,0	28,6	33,9	36,6	32,9	22,1	-10,4
wg 12 grup COICOP															
Żywność i napoje bezalkoholowe	27,7	0,8	0,6	0,5	1,2	1,7	2,0	3,1	3,9	4,4	5,0	6,4	8,6	3,2	4,7
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	6,9	3,4	2,1	2,1	1,7	1,8	1,7	1,6	1,8	2,1	2,0	2,2	2,5	2,1	4,4
Odzież i obuwie	4,2	-3,7	-2,9	-1,4	-0,3	0,8	-0,5	-0,6	0,0	0,5	0,7	1,9	2,9	-0,2	-2,6
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	19,1	7,6	6,1	6,0	5,7	6,0	5,9	6,2	6,9	7,2	9,0	10,7	11,2	7,4	7,3
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gosp. dom.	5,8	1,8	2,2	1,9	2,6	3,0	2,6	3,4	3,3	3,8	5,3	5,4	5,7	3,4	1,0
Zdrowie	5,4	4,5	4,5	3,7	3,4	2,6	2,6	2,8	3,0	3,1	3,2	3,1	3,4	3,3	4,8
Transport	8,9	-4,0	-1,6	5,4	16,2	19,5	16,5	18,5	17,8	18,5	22,1	24,1	22,7	14,4	-5,6
Łączność	5,0	5,7	5,1	7,4	7,6	6,6	4,2	3,6	4,2	5,3	6,0	4,7	5,4	5,5	3,6
Rekreacja i kultura	5,8	3,6	4,1	4,9	5,4	5,7	4,8	5,6	5,8	4,8	5,0	5,7	6,2	5,1	2,8
Edukacja	1,0	5,5	5,5	5,5	5,5	5,8	5,0	4,8	4,8	4,3	4,6	4,4	4,4	5,0	5,4
Restauracje i hotele	4,6	5,4	4,9	4,6	4,4	5,0	5,7	6,1	6,6	7,0	7,5	7,6	8,4	6,1	5,8
Inne towary i usługi	5,5	2,4	2,4	2,1	2,3	1,6	1,4	1,4	1,8	2,6	2,5	2,6	3,4	2,2	2,9

Tabela Z2, cd.

	Wagi 2021 proc.	Wkład do rocznej dynamiki CPI (w pkt proc.)													
		2021												Średnio w 2021 r.	Średnio w 2020 r.
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
CPI	100,0	2,6	2,4	3,2	4,3	4,7	4,4	5,0	5,5	5,9	6,8	7,8	8,6	5,1	3,4
Inflacja bazowa	56,5	2,2	2,1	2,2	2,2	2,3	2,0	2,1	2,2	2,4	2,6	2,7	3,0	2,3	2,3
Towary	32,7	0,5	0,4	0,5	0,6	0,7	0,5	0,6	0,6	0,8	0,9	1,1	1,2	0,7	0,4
Usługi	23,8	1,7	1,6	1,7	1,6	1,6	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,6	1,8	1,6	1,8
Żywność i napoje bezalkoholowe	27,7	0,2	0,2	0,1	0,3	0,5	0,6	0,9	1,1	1,2	1,4	1,7	2,4	0,9	1,2
Przetworzona	14,8	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	1,0	1,3	0,6	0,4
Nieprzetworzona	12,9	-0,1	-0,2	-0,2	-0,1	0,1	0,1	0,4	0,5	0,5	0,5	0,7	1,1	0,3	0,8
Energia	15,7	0,2	0,2	0,9	1,8	2,0	1,8	2,1	2,1	2,3	2,9	3,3	3,3	1,9	-0,1
Nośniki energii	10,5	0,6	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6	0,7	0,8	1,1	1,4	1,5	0,7	0,5
Energia elektryczna	4,5	0,7	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5
Gaz	2,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,1	-0,1
Opał	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	0,5	0,5	0,1	0,0
Energia ciepła	2,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Paliwa	5,3	-0,4	-0,2	0,4	1,4	1,5	1,3	1,5	1,5	1,5	1,8	1,9	1,8	1,2	-0,6
wg 12 grup COICOP															
Żywność i napoje bezalkoholowe	27,7	0,2	0,2	0,1	0,3	0,5	0,6	0,9	1,1	1,2	1,4	1,7	2,4	0,9	1,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	6,9	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,3
Odzież i obuwie	4,2	-0,2	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	-0,1
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	19,1	1,4	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,7	2,1	2,2	1,4	1,3
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gosp. dom.	5,8	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,1
Zdrowie	5,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
Transport	8,9	-0,4	-0,2	0,5	1,4	1,6	1,4	1,6	1,6	1,6	1,9	2,1	2,0	1,3	-0,5
Łączność	5,0	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,2
Rekreacja i kultura	5,8	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,2
Edukacja	1,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Restauracje i hotele	4,6	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,3	0,4
Inne towary i usługi	5,5	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2

Uwaga: podana w tabeli inflacja bazowa oznacza dynamikę CPI po wyłączeniu cen żywności i energii.

Źródło: dane GUS i obliczenia NBP na podstawie danych GUS.

Tabela Z3. Bilans płatniczy w latach 2013–2021 (w mln zł)

Bilans płatniczy	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rachunek bieżący	-29 647	-44 347	-16 517	-14 668	-6 775	-27 967	10 798	67 989	-16 515
Saldo obrotów towarowych	-11 248	-23 478	3 432	8 881	-1 465	-26 504	6 547	55 820	-3 038
Saldo usług	33 425	39 456	45 459	60 006	76 033	90 645	102 551	101 355	120 609
Saldo dochodów pierwotnych	-50 077	-58 750	-61 718	-77 281	-80 662	-85 802	-90 759	-82 250	-115 916
Saldo dochodów wtórnych	-1 747	-1 575	-3 690	-6 274	-681	-6 306	-7 541	-6 936	-18 170
Rachunek kapitałowy	37 857	41 990	42 510	19 471	25 002	44 605	45 283	53 878	42 369
Rachunek finansowy	-19 039	-20 064	1 978	5 943	-9 540	5 111	24 182	89 896	5 231
Saldo inwestycji bezpośrednich	-13 311	-40 728	-38 666	-16 594	-28 833	-54 667	-44 738	-48 922	-95 149
Saldo inwestycji portfelowych	-761	7132	11 547	-14 769	-17 620	15 964	45 453	29 363	43 517
Saldo pozostałych inwestycji	-5 781	11 654	29 644	-52 724	71 721	21 880	-11 346	41 523	-2 192
Pochodne instrumenty finansowe	-2 200	-62	-3 663	762	-4 256	-4 628	-4 745	-4 278	-13 418
Oficjalne aktywa rezerwowe	3 014	1 940	3 116	89 268	-30 552	26 562	39 558	72 210	72 473
Saldo błędów i opuszczeń	-27 249	-17 707	-24 015	1 140	-27 767	-11 527	-31 899	-31 971	-20 623

Źródło: dane NBP.

Tabela Z4. Wybrane wskaźniki nierównowagi zewnętrznej w latach 2013–2021

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Saldo obrotów bieżących/PKB (w proc.)	-1,8	-2,6	-0,9	-0,8	-0,3	-1,3	0,5	2,9	-0,6
Saldo obrotów bieżących i kapitałowych/PKB (w proc.)	0,5	-0,1	1,4	0,3	0,9	0,8	2,4	5,2	1,0
Saldo obrotów towarowych i usług/PKB (w proc.)	1,3	0,9	2,7	3,7	3,7	3,0	4,8	6,7	4,5
Oficjalne aktywa rezerwowe (w miesiącach importu towarów i usług)	5,2	5,3	5,3	6,4	4,7	4,8	5,0	6,1	5,5
Zadłużenie zagraniczne brutto/PKB (w proc.)	70,3	73,1	71,7	76,3	67,0	64,2	58,8	60,3	56,2
Międzynarodowa pozycja inwestycyjna netto/PKB (w proc.)	-69,4	-69,4	-62,1	-61,5	-61,2	-55,9	-49,8	-44,3	-39,9

Źródło: dane NBP i GUS, obliczenia NBP.

Tabela Z5. Agregat monetarny M3 (stan na koniec roku w mln zł)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Pieniądz M3	978 908	1 059 015	1 154 993	1 265 662	1 324 369	1 446 093	1 565 575	1 822 728	1 985 021
Operacje z przyrzeczeniem odkupu	12 278	10 350	7 267	6 239	6 478	11 240	6 809	2 836	5 821
Emisja dłużnych papierów wartościowych z terminem pierwotnym do 2 lat włącznie	6 286	4 112	2 467	3 211	5 043	6 620	6 117	5 143	4 559
Emisja udziałów/jednostek uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Pieniądz M2	960 345	1 044 553	1 145 259	1 256 212	1 312 847	1 428 233	1 552 648	1 814 749	1 974 640
Depozyty i inne zobowiązania do 2 lat włącznie	404 510	438 270	453 134	440 908	406 473	415 880	397 776	283 035	249 712
Gospodarstwa domowe	263 777	290 770	304 874	302 917	279 207	282 755	277 564	190 210	147 793
Pozostałe instytucje finansowe	34 038	33 350	30 516	23 244	22 190	24 489	26 225	19 600	18 283
Przedsiębiorstwa niefinansowe	94 029	101 639	103 365	99 234	88 269	87 586	82 830	65 214	74 747
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	6 889	6 800	7 022	7 251	7 515	7 779	7 373	3 886	3 177
Instytucje samorządowe	4 645	4 526	5 633	5 887	6 046	4 562	3 244	3 272	4 332
Fundusze zabezpieczenia społecznego	1 133	1 184	1 724	2 375	3 245	8 710	540	853	1 380
Pieniądz M1	555 835	606 283	692 124	815 304	906 375	1 012 353	1 154 872	1 531 714	1 724 928
Pieniądz gotówkowy w obiegu (poza kasami MIF)	114 403	130 030	149 716	174 401	184 486	203 212	224 073	306 809	340 404
Depozyty i inne zobowiązania bieżące	441 432	476 253	542 409	640 903	721 888	809 141	930 799	1 224 904	1 384 524
Gospodarstwa domowe	279 832	300 786	341 115	402 001	453 227	523 307	603 824	786 844	898 326
Pozostałe instytucje finansowe	17 665	18 574	20 302	25 899	31 589	32 800	26 065	31 196	37 769
Przedsiębiorstwa niefinansowe	112 497	124 239	145 975	169 753	187 139	199 722	233 409	311 223	340 395
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	10 393	11 305	12 518	14 912	16 426	18 290	19 471	25 717	28 311
Instytucje samorządowe	19 659	19 494	18 868	25 255	26 744	27 722	33 936	50 999	67 733
Fundusze zabezpieczenia społecznego	1 387	1 853	3 630	3 084	6 764	7 299	14 093	18 926	11 990

MIF – monetarne instytucje finansowe.

Źródło: dane NBP.

Tabela Z6. Czynniki kreacji pieniądza M3 (stan na koniec roku w mln zł)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aktywa zagraniczne netto	142 995	172 947	187 103	234 209	232 528	290 278	344 825	428 689	525 075
Aktywa zagraniczne	388 096	437 358	451 322	572 727	483 804	544 419	590 795	700 775	816 640
Pasywa zagraniczne	245 101	264 411	264 219	338 519	251 276	254 141	245 969	272 087	291 565
Należności	947 800	1 017 017	1 089 011	1 137 243	1 175 789	1 264 010	1 324 871	1 385 186	1 452 765
Kredyty i inne należności	904 029	963 655	1 029 145	1 076 440	1 113 993	1 197 892	1 259 552	1 262 829	1 327 793
Gospodarstwa domowe	562 380	593 273	632 523	665 062	676 362	723 233	766 334	789 087	826 691
Pozostałe instytucje finansowe	42 992	53 346	58 344	58 546	65 782	74 182	83 732	81 788	96 146
Przedsiębiorstwa niefinansowe	259 049	275 774	297 950	314 533	333 362	358 589	366 114	348 096	362 918
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	5 306	5 683	6 068	6 485	6 946	7 296	7 621	7 995	8 359
Instytucje samorządowe	34 302	35 579	34 260	31 814	31 541	34 592	35 750	35 863	33 680
Fundusze zabezpieczenia społecznego	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dłużne papiery wartościowe, w tym:	33 385	41 985	47 229	48 020	47 502	47 610	46 910	103 687	109 084
Pozostałe instytucje finansowe	761	1 713	2 359	3 959	3 496	3 500	3 164	61 781	66 783
Przedsiębiorstwa niefinansowe	15 542	22 588	26 100	25 423	24 941	22 584	19 637	16 529	17 093
Instytucje samorządowe	17 082	17 684	18 770	18 638	19 064	21 526	24 109	25 377	25 208
Akcje i pozostałe udziały kapitałowe oraz udziały/jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego, w tym:	10 386	11 377	12 637	12 783	14 294	18 508	18 409	18 669	15 888
Pozostałe instytucje finansowe	6 554	8 971	10 381	10 601	12 070	15 676	15 882	16 252	13 703
Przedsiębiorstwa niefinansowe	3 832	2 406	2 256	2 182	2 222	2 831	2 526	2 416	2 178
Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	145 337	168 872	201 343	253 371	268 824	275 697	310 283	411 635	388 222
Należności od instytucji rządowych szczebla centralnego, w tym:	182 792	224 409	239 787	311 159	321 398	346 352	383 746	533 733	536 508
Kredyty	781	701	1 142	961	1 011	1 043	1 127	1 287	1 614
Dłużne papiery wartościowe	138 615	180 804	193 333	259 586	267 216	293 297	331 138	475 229	475 863
Zobowiązania wobec instytucji rządowych szczebla centralnego	37 456	55 536	38 444	57 788	52 574	70 655	73 464	122 099	148 286
Długoterminowe zobowiązania finansowe	293 510	336 409	359 605	389 984	374 963	407 306	438 021	505 957	507 590
Depozyty i inne zobowiązania powyżej 2 lat	17 154	20 512	22 001	25 189	25 784	25 676	28 812	28 956	25 892
Gospodarstwa domowe	10 067	13 756	16 552	19 839	21 344	21 836	25 362	25 549	23 189
Pozostałe instytucje finansowe	5 485	5 851	4 624	4 452	3 483	2 939	2 541	2 312	1 240
Przedsiębiorstwa niefinansowe	1 492	813	733	777	789	772	784	948	1 311
Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	79	64	68	102	144	100	100	118	126
Instytucje samorządowe	30	27	25	19	24	29	26	28	25
Fundusze ubezpieczeń społecznych	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Emisja dłużnych papierów wartościowych z terminem pierwotnym powyżej 2 lat	40 875	40 422	43 879	53 782	69 762	72 267	78 530	106 207	117 282
Kapitał i rezerwy	235 482	275 475	293 725	311 013	279 417	309 363	330 679	370 794	364 416
Aktywa trwale (bez aktywów finansowych)	48 474	50 382	51 475	52 610	53 221	54 777	61 958	65 391	64 791
Saldo pozostałych pozycji netto	-12 187	-13 794	-14 334	-21 788	-31 031	-31 364	-38 341	37 785	61 757

Źródło: dane NBP.

Załącznik 2

Lista wybranych publikacji NBP

Lista wybranych publikacji NBP

W 2021 r. w czasopismach z tzw. listy filadelfijskiej znalazły się następujące publikacje pracowników NBP:

- Paweł Baranowski, Wirginia Doryń, Tomasz Łyziak, Ewa Stanisławska (2021), *Words and deeds in managing expectations: empirical evidence from an inflation targeting economy*, „Economic Modelling”, vol. 95, 49–67.
- Kamil Galuščák, Jan Šolc, Paweł Strzelecki (2021), *Labor market flows and stocks over the business cycle: the role of the participation margin*, „Eastern European Economics”, vol. 59, issue 5, 449–471.
- Michał Gradzewicz (2021), *What happens after an investment spike – investment events and firm performance*, „Journal of Business & Economic Statistics”, vol. 39, issue 3, 636–651.
- Jakub Growiec, Peter McAdam, Jakub Mućk (2021), *On the optimal labor income share*, „International Journal of Central Banking”, vol. 17(4), 291–342.
- Iftekhar Hasana, Krzysztof Jackowicz, Robert Jagiełło, Oskar Kowalewski, Łukasz Kozłowski (2021), *Local banks as difficult-to-replace SME lenders: evidence from bank corrective programs*, „Journal of Banking & Finance”, vol. 123, issue C.
- Marcin Kolasa, Michał Rubaszek, Małgorzata Walerych (2021), *Do flexible working hours amplify or stabilize unemployment fluctuations?*, „European Economic Review”, vol. 131, issue C.
- Jacek Lewkowicz, Anna Lewczuk (2021), *Does it pay to have your own R&D department? In-house and external R&D in the context of innovations*, Prague Economic Papers, vol. 30(3), 272–289.
- Natalia Nehrebecka (2021), *COVID-19: stress-testing non-financial companies: a macroprudential perspective. The experience of Poland*, „Eurasian Economic Journal”, vol. 11, issue 2, 283–319.
- Natalia Nehrebecka (2021), *Climate risk with particular emphasis on the relationship with credit-risk assessment: What we learn from Poland*, „Energies”, vol. 14, issue 23, 8070.
- Ewa Stanisławska, Maritta Paloviita, Tomasz Łyziak (2021), *Consumer inflation views: micro-level inconsistencies and macro-level measures*, „Economics Letters”, vol. 206, 2–4.

W serii wydawniczej *Materiały i Studia* w 2021 r. ukazały się:

- Barbara Pajdo, *Determinanty siły finansowej banku centralnego na przykładzie krajów Unii Europejskiej.*
- Katarzyna Hertel, Marcin Humanicki, Marcin Kitala, Tomasz Kleszcz, Kamila Kuziemska-Pawlak, Jakub Mućk, Bartosz Rybaczyk, Maciej Stefański, *Wpływ programu strukturalnych operacji otwartego rynku prowadzonego przez NBP na polską gospodarkę.*

W serii wydawniczej *NBP Working Papers* w 2021 r. ukazały się:

- Ewa Wróbel, *Shocks to bank capital position: Do they matter for lending to firms and how they are channelled? Evidence from Senior Loan Officer Opinion Survey for Poland.*
- Tomasz Piotr Wisniewski, Michal Polasik, Radoslaw Kotkowski, Andrea Moro, *Switching from cash to cashless payments during the COVID-19 pandemic and beyond.*
- Ewa Stanisławska, Maritta Paloviita, *Medium- vs. short-term consumer inflation expectations: evidence from a new euro area survey.*
- Radoslaw Kotkowski, Michal Polasik, *COVID-19 pandemic increases the divide between cash and cashless payment users in Europe.*
- Krzysztof Kruszewski, Mikołaj Szadkowski, *Impact of the central bank's financial result on the transfers of benefits across sectors of the economy.*
- Marcin Bielecki, Michał Brzoza-Brzezina, Marcin Kolasa, *Aging, migration and monetary policy in Poland.*
- Vera Baye, Valeriya Dinger, *Investment incentives of rent controls and gentrification – evidence from German micro data.*

Załącznik 3

**Wyniki głosowań
członków Rady
Polityki Pieniężnej
nad wnioskami
i uchwałami**

Wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami

Poniżej zamieszczono wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami podjętymi w 2021 r.

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Wyniki głosowania członków RPP	
		Za	Przeciw
3 marca 2021 r.	Uchwała nr 1/2021 w sprawie Narodowej Strategii Bezpieczeństwa Obrotu Gotówkowego	A. Glapiński E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura K. Zubelewicz J. Żyżyński	nikt nie głosował
		G.M. Ancyparowicz – nieobecna	
7 kwietnia 2021 r.	Wniosek o podwyższenie stopy rezerwy obowiązkowej do 3,5%, przy zachowaniu zerowej stopy rezerwy obowiązkowej od depozytów powyżej 2 lat Wniosek nie uzyskał większości głosów	E. Gatnar Ł.J. Hardt K. Zubelewicz	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon J. Żyżyński
		R. Sura – nieobecny	
7 kwietnia 2021 r.	Wniosek o obniżenie oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej z 0,10% do 0,01% Wniosek nie uzyskał większości głosów	E. Gatnar Ł.J. Hardt K. Zubelewicz	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon J. Żyżyński
		R. Sura – nieobecny	
7 kwietnia 2021 r.	Uchwała nr 2/2021 w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego na dzień 31 grudnia 2020 r.	A. Glapiński E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon K. Zubelewicz J. Żyżyński	nikt nie głosował
		G.M. Ancyparowicz, R. Sura – nieobecni	
5 maja 2021 r.	Uchwała nr 3/2021 w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania założeń polityki pieniężnej na rok 2020	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura J. Żyżyński	K. Zubelewicz
5 maja 2021 r.	Uchwała nr 4/2021 w sprawie oceny działalności Zarządu Narodowego Banku Polskiego w zakresie realizacji założeń polityki pieniężnej na rok 2020	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura J. Żyżyński	K. Zubelewicz

Wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Wyniki głosowania członków RPP	
		Za	Przeciw
5 maja 2021 r.	Uchwała nr 5/2021 w sprawie zatwierdzenia sprawozdania z działalności Narodowego Banku Polskiego w 2020 r.	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura K. Zubelewicz J. Żyżyński	nikt nie głosował
5 maja 2021 r.	Wniosek o podwyższenie stopy rezerwy obowiązkowej do 3,5%, przy zachowaniu zerowej stopy rezerwy obowiązkowej od depozytów powyżej 2 lat Wniosek nie uzyskał większości głosów	E. Gatnar Ł.J. Hardt K. Zubelewicz	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura J. Żyżyński
5 maja 2021 r.	Wniosek o obniżenie oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej z 0,10% do 0,01% Wniosek nie uzyskał większości głosów	E. Gatnar Ł.J. Hardt J.J. Kropiwnicki K. Zubelewicz	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz C. Kochalski E.M. Łon R. Sura J. Żyżyński
9 czerwca 2021 r.	Uchwała nr 6/2021 w sprawie zatwierdzenia zaktualizowanego planu finansowego Narodowego Banku Polskiego na rok 2021	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura K. Zubelewicz J. Żyżyński	nikt nie głosował
9 czerwca 2021 r.	Uchwała nr 1/DRF/2021 w sprawie wyboru biegłego rewidenta badającego roczne sprawozdania finansowe Narodowego Banku Polskiego za lata 2021 i 2022	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura K. Zubelewicz J. Żyżyński	nikt nie głosował
9 czerwca 2021 r.	Wniosek o podwyższenie stopy referencyjnej NBP o 15 pkt bazowych Wniosek nie uzyskał większości głosów	E. Gatnar Ł.J. Hardt K. Zubelewicz	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura J. Żyżyński
9 czerwca 2021 r.	Uchwała nr 7/2021 zmieniająca uchwałę w sprawie regulaminu Rady Polityki Pieniężnej	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura J. Żyżyński	K. Zubelewicz
8 lipca 2021 r.	Wniosek o podwyższenie stopy rezerwy obowiązkowej do 3,5%, przy zachowaniu zerowej stopy rezerwy obowiązkowej od depozytów powyżej 2 lat Wniosek nie uzyskał większości głosów	E. Gatnar Ł.J. Hardt K. Zubelewicz	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura J. Żyżyński

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Wyniki głosowania członków RPP	
		Za	Przeciw
8 lipca 2021 r.	Wniosek o obniżenie oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej z 0,10% do 0,01% Wniosek nie uzyskał większości głosów	E. Gatnar Ł.J. Hardt J.J. Kropiwnicki K. Zubelewicz	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz C. Kochalski E.M. Łon R. Sura J. Żyżyński
8 lipca 2021 r.	Wniosek o podwyższenie stopy referencyjnej NBP o 15 pkt bazowych Wniosek nie uzyskał większości głosów	E. Gatnar Ł.J. Hardt K. Zubelewicz	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura J. Żyżyński
8 września 2021 r.	Wniosek o zmianę celu inflacyjnego NBP z 2,5% z symetrycznym przedziałem odchyień o szerokości +/- 1 pkt proc. na 2,0% z symetrycznym przedziałem odchyień o szerokości +/- 1 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	K. Zubelewicz	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura J. Żyżyński
8 września 2021 r.	Wniosek o poszerzenie symetrycznego przedziału odchyień od celu inflacyjnego NBP 2,5% z +/- 1 pkt proc. do +/- 2 pkt proc. Wniosek nie uzyskał większości głosów	J.J. Kropiwnicki E.M. Łon	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski R. Sura K. Zubelewicz J. Żyżyński
8 września 2021 r.	Uchwała nr 8/2021 w sprawie ustalenia założeń polityki pieniężnej na rok 2022	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura J. Żyżyński	E. Gatnar Ł.J. Hardt K. Zubelewicz
8 września 2021 r.	Wniosek o podwyższenie stóp procentowych NBP do następujących poziomów: – stopa referencyjna 2,00%, – stopa lombardowa 3,00%, – stopa depozytowa 1,00%, – stopa redyskontowa weksli 2,01%, – stopa dyskontowa weksli 2,02%, oraz o ustalenie oprocentowania środków utrzymywanych w formie rezerwy obowiązkowej na poziomie 1,00% Wniosek nie uzyskał większości głosów	K. Zubelewicz	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura J. Żyżyński
8 września 2021 r.	Wniosek o podwyższenie stopy referencyjnej NBP o 15 pkt bazowych Wniosek nie uzyskał większości głosów	E. Gatnar Ł.J. Hardt K. Zubelewicz	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura J. Żyżyński
6 października 2021 r.	Wniosek o podwyższenie stopy referencyjnej NBP o 0,40 pkt proc., tj. do poziomu 0,50%, oraz o ustalenie pozostałych stóp procentowych NBP na następującym poziomie: – stopa lombardowa 1,00%, – stopa depozytowa 0,00%, – stopa redyskontowa weksli 0,51%, – stopa dyskontowa weksli 0,52% Wniosek uzyskał większość głosów	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura K. Zubelewicz J. Żyżyński	nikt nie głosował

Wyniki głosowań członków Rady Polityki Pieniężnej nad wnioskami i uchwałami

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Wyniki głosowania członków RPP	
		Za	Przeciw
6 października 2021 r.	Uchwała nr 9/2021 w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura K. Zubelewicz J. Żyżyński	nikt nie głosował
6 października 2021 r.	Wniosek o podwyższenie podstawowej stopy rezerwy obowiązkowej z 0,50% do 2,00% Wniosek uzyskał większość głosów	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura K. Zubelewicz J. Żyżyński	nikt nie głosował
6 października 2021 r.	Uchwała nr 10/2021 zmieniająca uchwałę w sprawie stóp rezerwy obowiązkowej banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych i Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej oraz wysokości oprocentowania rezerwy obowiązkowej RPP podwyższyła podstawową stopę rezerwy obowiązkowej z 0,50% do 2,00%	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura K. Zubelewicz J. Żyżyński	nikt nie głosował
3 listopada 2021 r.	Wniosek o podwyższenie stopy referencyjnej NBP o 0,75 pkt proc., tj. do poziomu 1,25%, oraz o ustalenie pozostałych stóp procentowych NBP na następującym poziomie: – stopa lombardowa 1,75%, – stopa depozytowa 0,75%, – stopa redyskontowa weksli 1,30%, – stopa dyskontowa weksli 1,35% Wniosek uzyskał większość głosów	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura K. Zubelewicz J. Żyżyński	nikt nie głosował
3 listopada 2021 r.	Uchwała nr 11/2021 w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura K. Zubelewicz J. Żyżyński	nikt nie głosował
3 listopada 2021 r.	Uchwała nr 12/2021 zmieniająca uchwałę w sprawie regulaminu Rady Polityki Pieniężnej	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura K. Zubelewicz J. Żyżyński	nikt nie głosował

Data	Przedmiot wniosku lub uchwały	Wyniki głosowania członków RPP	
		Za	Przeciw
8 grudnia 2021 r.	Uchwała nr 13/2021 w sprawie zatwierdzenia planu finansowego Narodowego Banku Polskiego na rok 2022	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura K. Zubelewicz J. Żyżyński	nikt nie głosował
8 grudnia 2021 r.	Wniosek o podwyższenie stopy referencyjnej NBP o 0,50 pkt proc., tj. do poziomu 1,75%, oraz o ustalenie pozostałych stóp procentowych NBP na następującym poziomie: – stopa lombardowa 2,25%, – stopa depozytowa 1,25%, – stopa redyskontowa weksli 1,80%, – stopa dyskontowa weksli 1,85% Wniosek uzyskał większość głosów	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura K. Zubelewicz J. Żyżyński	nikt nie głosował
8 grudnia 2021 r.	Uchwała nr 14/2021 w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej i stopy dyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim	A. Glapiński G.M. Ancyparowicz E. Gatnar Ł.J. Hardt C. Kochalski J.J. Kropiwnicki E.M. Łon R. Sura K. Zubelewicz J. Żyżyński	nikt nie głosował

Załącznik 4

**Sprawozdanie finansowe
Narodowego Banku
Polskiego na dzień
31 grudnia 2021 roku
wraz ze Sprawozdaniem
niezależnego biegłego
rewidenta z badania**

Bilans Narodowego Banku Polskiego

na dzień 31 grudnia 2021 roku

Aktywa	Nota	31.12.2021	31.12.2020
		w tys. złotych	
1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	1	54 843 799,4	52 252 619,6
2. Należności w walutach obcych od nierezydentów		619 333 303,4	527 465 943,1
2.1. Należności od MFW	2	30 010 120,7	6 879 394,5
2.2. Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne	3.1	589 323 182,7	520 586 548,6
3. Należności w walutach obcych od rezydentów		0,0	0,0
4. Należności w walucie krajowej od nierezydentów		0,0	0,0
5. Należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	3.2	0,0	52 955,4
5.1. Podstawowe operacje refinansujące		0,0	0,0
5.2. Operacje dostrajające		0,0	0,0
5.3. Operacje strukturalne		0,0	0,0
5.4. Kredyty lombardowe		0,0	0,0
5.5. Inne operacje polityki pieniężnej		0,0	52 955,4
6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych		7,0	16,0
7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	3.2	149 322 164,0	112 563 027,9
7.1. Dłużne papiery wartościowe utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej		149 322 164,0	112 563 027,9
7.2. Inne dłużne papiery wartościowe		0,0	0,0
8. Należności w walucie krajowej od sektora rządowego		0,0	0,0
9. Pozycje w trakcie rozliczenia		0,0	0,0
10. Pozostałe aktywa		1 824 535,8	1 978 942,9
10.1. Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	4	1 033 750,4	1 031 541,1
10.2. Pozostałe aktywa finansowe	3.3	299 061,9	297 239,1
10.3. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	10	354 272,7	444 371,2
10.4. Rozliczenia międzyokresowe	8	41 496,4	37 263,3
10.5. Inne pozostałe aktywa	3.4	95 954,3	168 528,2
Aktywa ogółem		825 323 809,6	694 313 504,9

Pasywa	Nota	31.12.2021	31.12.2020
		w tys. złotych	
1. Pieniądz w obiegu	5	355 557 725,3	321 800 665,9
2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	6.1	96 525 124,4	62 629 413,3
2.1. Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych)		66 061 581,2	30 351 413,3
2.2. Depozyty na koniec dnia		30 463 543,2	32 278 000,0
2.3. Inne operacje polityki pieniężnej		0,0	0,0
3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	6.2	762 678,9	444 908,2
4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	6.1	184 521 188,7	127 767 680,0
5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	6.2	15 251 900,0	24 859 721,0
5.1. Zobowiązania wobec sektora rządowego		15 185 508,3	23 852 886,1
5.2. Inne zobowiązania		66 391,7	1 006 834,9
6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów	6.2	3 960 800,8	2 196 156,7
7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	6.3	32 629 719,7	46 262 773,2
8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	6.3	36 036 430,1	45 352 526,9
9. Alokacja SDR	2	29 769 702,4	7 128 746,3
10. Pozycje w trakcie rozliczenia		0,0	0,0
11. Pozostałe pasywa		1 108 023,7	729 945,2
11.1. Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych	10	24 134,5	111,8
11.2. Rozliczenia międzyokresowe	8	97 536,8	90 135,9
11.3. Inne pozostałe pasywa	6.4	986 352,4	639 697,5
12. Rezerwy		16 693 832,6	10 030 488,9
12.1. Rezerwa kursowa*	9.2	16 499 460,9	9 850 919,3
12.2. Rezerwy na zobowiązania	7	194 371,7	179 569,6
13. Różnice z wyceny	9.1	51 038 899,5	45 740 356,1
14. Fundusze		1 500 000,0	1 891 425,1
14.1. Fundusz statutowy	9	1 500 000,0	1 500 000,0
14.2. Fundusz rezerwowy	9.3	0,0	391 425,1
15. Wynik finansowy	9.4	-32 216,5	-2 521 301,9
15.1. Wynik finansowy za rok obrotowy		10 974 518,7	9 344 061,5
15.2. Strata z lat ubiegłych		-11 006 735,2	-11 865 363,4
Pasywa ogółem		825 323 809,6	694 313 504,9

* W 2021 r. przeniesiono saldo rezerwy kursowej prezentowane na dzień 31.12.2020 w pozycji 14.3 Rezerwy do pozycji 12.1 Rezerwa kursowa (szczegółowe informacje o zmianach w prezentacji aktywów i pasywów – por. Rozdział 3).

Rachunek zysków i strat

Narodowego Banku Polskiego

za rok zakończony 31 grudnia 2021 roku

	Nota	2021	2020
		w tys. złotych	
1. Wynik z odsetek	11	2 252 493,1	3 141 511,1
1.1. Przychody z odsetek		8 619 588,1	8 158 572,5
1.2. Koszty z odsetek		-6 367 095,0	-5 017 061,4
2. Wynik z operacji finansowych		9 949 936,6	7 339 131,4
2.1. Wynik zrealizowany	12.1	20 257 561,3	10 587 467,3
2.2. Koszty niezrealizowane	12.2	-3 658 590,0	-83 733,9
2.3. Wynik z odpisów aktualizujących wartość aktywów finansowych		-493,1	0,0
2.4. Wynik z rezerwy kursowej	9.2	-6 648 541,6	-3 164 602,0
3. Wynik z prowizji i opłat	13	1 385,0	8 686,2
3.1. Przychody z prowizji i opłat		47 466,7	48 426,8
3.2. Koszty z prowizji i opłat		-46 081,7	-39 740,6
4. Przychody z akcji i udziałów	14	38 256,7	13 478,2
5. Pozostałe przychody	19	176 280,0	109 648,6
A. Wynik ogółem		12 418 351,4	10 612 455,5
6. Koszty wynagrodzeń	15	-640 499,1	-606 498,8
7. Koszty administracyjne	16	-299 532,6	-242 149,3
8. Koszty amortyzacji	17	-114 186,4	-89 487,4
9. Koszty emisji banknotów i monet	18	-364 457,2	-321 754,6
10. Pozostałe koszty	19	-25 157,4	-8 503,9
B. Wynik finansowy za rok obrotowy		10 974 518,7	9 344 061,5

Informacja dodatkowa

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna, przedmiot działania i organy NBP

Zgodnie z art. 227 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Narodowy Bank Polski, zwany dalej „NBP”, jest centralnym bankiem państwa. Przysługuje mu wyłączne prawo emisji pieniądza oraz ustalania i realizowania polityki pieniężnej. NBP odpowiada za wartość polskiego pieniądza.

Rolę, funkcje oraz cel i zadania NBP określają przede wszystkim:

- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 2020 r. poz. 2027, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą o NBP”,
- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 2439, z późn. zm.),
- Traktat o Unii Europejskiej oraz Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersje skonsolidowane Dz. Urz. UE 2016 C 202 z dnia 7 czerwca 2016 r., s. 1).

W myśl art. 2 ustawy o NBP, NBP posiada osobowość prawną i nie podlega wpisowi do rejestru przedsiębiorstw państwowych. NBP prowadzi działalność na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, a jego siedzibą jest Warszawa.

Zgodnie z ustawą o NBP, podstawowym celem działalności NBP jest utrzymanie stabilnego poziomu cen, przy jednoczesnym wspieraniu polityki gospodarczej Rządu, o ile nie ogranicza to podstawowego celu NBP. Do zadań NBP należy także:

- organizowanie rozliczeń pieniężnych,
- prowadzenie gospodarki rezerwami dewizowymi,
- prowadzenie działalności dewizowej w granicach określonych ustawami,
- prowadzenie bankowej obsługi budżetu państwa,
- regulowanie płynności banków oraz ich refinansowanie,
- kształtowanie warunków niezbędnych dla rozwoju systemu bankowego,
- działanie na rzecz stabilności systemu finansowego,
- działanie na rzecz wyeliminowania lub ograniczania ryzyka systemowego w systemie finansowym,
- opracowywanie statystyki pieniężnej i bankowej, bilansu płatniczego oraz międzynarodowej pozycji inwestycyjnej,
- wykonywanie innych zadań określonych ustawami.

Zgodnie z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustawą o NBP, organami NBP są:

1. Prezes NBP (powoływany na sześcioletnią kadencję),
2. Rada Polityki Pieniężnej (członkowie powoływani na sześcioletnią, nieodnawialną kadencję),
3. Zarząd NBP (członkowie powoływani na sześcioletnią kadencję).

Skład osobowy organów NBP na dzień 31 grudnia 2021 r.:

Prezes NBP

Adam Glapiński

Rada Polityki Pieniężnej¹

Przewodniczący	<i>Adam Glapiński</i>		
Członkowie	<i>Grażyna Ancyparowicz</i>	<i>Cezary Kochalski</i>	<i>Rafał Sura</i>
	<i>Eugeniusz Gatnar</i>	<i>Jerzy Kropiwnicki</i>	<i>Kamil Zubelewicz</i>
	<i>Łukasz Hardt</i>	<i>Eryk Łon</i>	<i>Jerzy Żyżyński</i>

Zarząd NBP²

Przewodniczący	<i>Adam Glapiński</i>	
Wiceprezes NBP – Pierwszy Zastępca Prezesa NBP	<i>Marta Kightley</i>	
Wiceprezes NBP	<i>Adam Lipiński</i>	
Członkowie	<i>Marta Gajęcka</i>	<i>Piotr Pogonowski</i>
	<i>Andrzej Kaźmierczak</i>	<i>Paweł Szalamacha</i>

¹ Z dniem 25 stycznia 2022 r. funkcję członka Rady Polityki Pieniężnej przestali pełnić Eugeniusz Gatnar oraz Jerzy Kropiwnicki (w związku z zakończeniem kadencji).

Z dniem 26 stycznia 2022 r. funkcję członka Rady Polityki Pieniężnej rozpoczęli pełnić Ludwik Kotecki oraz Przemysław Litwiniuk.

Z dniem 9 lutego 2022 r. funkcję członka Rady Polityki Pieniężnej przestali pełnić Grażyna Ancyparowicz oraz Eryk Łon (w związku z zakończeniem kadencji).

Z dniem 20 lutego 2022 r. funkcję członka Rady Polityki Pieniężnej przestali pełnić Łukasz Hardt oraz Kamil Zubelewicz (w związku z zakończeniem kadencji).

Z dniem 21 lutego 2022 r. na funkcję członka Rady Polityki Pieniężnej powołani zostali Ireneusz Dąbrowski oraz Henryk Wnorowski.

Z dniem 23 lutego 2022 r. funkcję członka Rady Polityki Pieniężnej rozpoczął pełnić Wiesław Janczyk.

² Z dniem 1 stycznia 2021 r. na funkcję członka Zarządu NBP powołana została Marta Gajęcka.

Z dniem 4 sierpnia 2021 r. funkcję członka Zarządu NBP przestał pełnić Ryszard Kokoszczynski (w związku z zakończeniem kadencji).

1.2. Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania finansowego

Zarząd NBP sporządził sprawozdanie finansowe NBP na dzień 31 grudnia 2021 r. zgodnie z:

- ustawą o NBP,
- uchwałą nr 13/2020 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 6 listopada 2020 r. w sprawie zasad rachunkowości Narodowego Banku Polskiego, wzoru bilansu, rachunku zysków i strat oraz zawartości informacji dodatkowej (Dz. Urz. NBP poz. 24), zwaną dalej „uchwałą nr 13/2020 RPP”,
- uchwałą nr 6/2019 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim (Dz. Urz. NBP poz. 14), zwaną dalej „uchwałą nr 6/2019 RPP”,
- uchwałą nr 64/2020 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie zasad organizacji rachunkowości w Narodowym Banku Polskim (z późn. zm.), zwaną dalej „uchwałą nr 64/2020 Zarządu NBP”.

Przepisy te stanowią politykę rachunkowości NBP.

1.3. Okres objęty sprawozdaniem finansowym

Sprawozdanie finansowe obejmuje rok obrotowy od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. Dane porównawcze w sprawozdaniu finansowym obejmują rok obrotowy od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.

1.4. Biegły rewident i sposób jego wyboru

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na dzień 31 grudnia 2021 r. podlega badaniu przez biegłego rewidenta – firmę KPMG Audyty sp. z o.o. sp.k., z siedzibą w Warszawie. Biegły rewident został wybrany w 2019 r. przez Radę Polityki Pieniężnej, zwaną dalej „RPP”, na podstawie art. 69 ust. 1 ustawy o NBP. Wyboru dokonano w trybie przetargu nieograniczonego, na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1986, z późn. zm.) na dwa lata (badanie sprawozdania finansowego za lata 2019 i 2020) z możliwością przedłużenia umowy na kolejny okres dwuletni (badanie sprawozdania finansowego za lata 2021 i 2022). W 2021 r. RPP zdecydowała o przedłużeniu umowy.

1.5. Informacje o przyjęciu i zatwierdzeniu sprawozdania finansowego NBP za 2020 rok

Roczne sprawozdanie finansowe NBP sporządzone na dzień 31 grudnia 2020 r. zostało przyjęte przez RPP uchwałą nr 2/2021 w dniu 7 kwietnia 2021 r. (Dz. Urz. NBP poz. 6) oraz zatwierdzone przez Radę Ministrów uchwałą nr 67/2021 w dniu 27 maja 2021 r. Biegły rewident, badający to sprawozdanie, firma KPMG Audyty sp. z o.o. sp.k., wydał o nim opinię niezmodyfikowaną (opinię bez zastrzeżeń).

W sprawozdaniu finansowym sporządzonym na dzień 31 grudnia 2020 r. NBP wykazał wynik finansowy w kwocie 9.344.061,5 tys. zł. W związku z tym, w 2021 r. zgodnie z art. 69 ust. 4 ustawy

o NBP, NBP dokonał wpłaty z zysku do budżetu państwa w kwocie 8.876.858,4 tys. zł. Zgodnie z art. 62 ustawy o NBP, 5% zysku, tj. kwota 467.203,1 tys. zł, zostało przeznaczone na fundusz rezerwowy.

2. Opis istotnych zasad rachunkowości

2.1. Podstawowe zasady rachunkowości

Zasady rachunkowości stosowane przez NBP, określone w aktach prawnych wymienionych w punkcie 1.2. wprowadzenia do niniejszego sprawozdania finansowego, odpowiadają standardom stosowanym w Europejskim Systemie Banków Centralnych, zwanym dalej „ESBC”, których podstawę stanowią Wytyczne Europejskiego Banku Centralnego – zwanego dalej „EBC” – (UE) 2016/2249 z dnia 3 listopada 2016 r. w sprawie ram prawnych rachunkowości i sprawozdawczości finansowej w Europejskim Systemie Banków Centralnych (EBC/2016/34, z późn. zm.), zwane dalej „Wytycznymi EBC”.

Sporządzając sprawozdanie finansowe, NBP stosuje następujące zasady:

- wiernego i rzetelnego obrazu,
- kontynuacji działania,
- ostrożności,
- istotności,
- spójności i porównywalności,
- memoriału.

2.2. Kontynuacja działania

Sprawozdanie finansowe NBP zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności – zgodnie z art. 58 ustawy o NBP nie można ogłosić upadłości NBP.

2.3. Ujmowanie transakcji w księgach rachunkowych NBP

W księgach rachunkowych roku obrotowego ujmuje się wszystkie operacje gospodarcze, które wystąpiły w danym roku obrotowym.

Ujmując transakcje w księgach rachunkowych, NBP kieruje się ustalonym w Wytycznych EBC tzw. podejściem ekonomicznym i w związku z tym stosuje następujące reguły:

- waluty obce i złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości zakupione lub sprzedane w transakcji spot (bieżącej) lub forward (terminowej) ujmuje się w księgach rachunkowych NBP (na kontach pozabilansowych) w dniu transakcji,
- odsetki, dyskonto i premie od aktywów i zobowiązań oraz instrumentów finansowych pozabilansowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego.

Dłużne papiery wartościowe zakupione albo sprzedane w transakcji spot ujmuje się w księgach rachunkowych NBP w dniu rozliczenia.

2.4. Wycena na dzień bilansowy

Na dzień bilansowy dla złota, walut obcych, papierów wartościowych zakupionych przez NBP i instrumentów finansowych pozabilansowych³ stosuje się zasadę wyceny według wartości rynkowej⁴. Efekty wyceny aktywów i zobowiązań do wartości rynkowych obowiązujących na dzień bilansowy ujmuje się kierując się regułami:

- zaliczania do wyniku finansowego kosztów niezrealizowanych (ujemnych różnic z wyceny),
- niezaliczania do wyniku finansowego przychodów niezrealizowanych (dodatnich różnic z wyceny) – są one ujmowane w pasywach jako *Różnice z wyceny*.

Wyceny cenowej instrumentów finansowych wycenianych według wartości rynkowej dokonuje się przed dokonaniem ich wyceny kursowej.

Wartość poszczególnych aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów ustala się oddzielnie, nie kompensując ze sobą wartości różnych co do rodzaju składników.

Złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości (standard *London Good Delivery*), utrzymywane w postaci fizycznej i niefizycznej, jest wyceniane według wartości rynkowej uncji złota w dolarach amerykańskich z londyńskiego rynku kruszców (*London Bullion Market*).

Dłużne papiery wartościowe rynkowe niezakwalifikowane jako utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według wartości rynkowej.

Dłużne papiery wartościowe rynkowe utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.⁵

---

³ Pozycje pozabilansowe w walutach obcych wynikające z walutowych transakcji forward oraz swapów walutowych są wyceniane według kursu średniego NBP.

⁴ Zasady wyceny według wartości rynkowej nie zastosowano dla dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności oraz dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych na potrzeby polityki pieniężnej. Wartość rynkowa to wartość średnia ceny kupna i ceny sprzedaży oparta na notowaniach dla transakcji o standardowej wielkości na danym rynku przez uznane podmioty, działające na rynku zorganizowanym albo rynku niezorganizowanym, a jeżeli ceny nie są dostępne na rynku – wartość określona według przyjętego i konsekwentnie stosowanego modelu wyceny, w tym wartość określona według właściwych krzywych rentowności podawanych do wiadomości publicznej.

⁵ Dłużne papiery wartościowe rynkowe utrzymywane do dnia zapadalności mogą zostać zbyte przed dniem zapadalności:

- 1) jeżeli zbywaną wartość dłużnych papierów wartościowych uznaje się za nieznaczącą w porównaniu do całkowitej wartości zasobu dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do dnia zapadalności lub
- 2) jeżeli dłużne papiery wartościowe są zbywane w ciągu jednego miesiąca przed dniem zapadalności lub

Dłużne papiery wartościowe utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

Dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez NBP wycenia się według ceny emisyjnej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię.

Transakcje forward (terminowe) na dłużne papiery wartościowe wycenia się poprzez porównanie wartości rynkowej dłużnych papierów wartościowych z dnia wyceny z ich wartością ustaloną w umowie, zdyskontowaną na dzień rozliczenia transakcji spot (bieżącej).

Futures są wyceniane według wartości rynkowej.

Pozostałe składniki aktywów i zobowiązań są wyceniane odpowiednio według wartości nominalnej, ceny transakcyjnej albo wartości rynkowej.

Dla aktywów niewycenianych według wartości rynkowych sprawdza się, czy wystąpiły przesłanki utraty wartości, to jest czy istnieje duże prawdopodobieństwo, że składnik aktywów nie przyniesie w przyszłości oczekiwanych korzyści ekonomicznych. W przypadku ich stwierdzenia, dla tych aktywów ustala się kwotę przewidywanej utraty wartości, przez porównanie ich wartości księgowej z wartością odzyskiwalną.

Dla aktywów, pasywów i instrumentów finansowych pozabilansowych w walutach obcych, po określeniu ich wartości bilansowej w walucie oryginalnej, ustala się ich wartość w walucie krajowej. W procesie wyceny stosowane są kursy średnie NBP obowiązujące na dzień bilansowy.

Do wyceny na dzień 31 grudnia 2021 r. zostały wykorzystane ceny/kursy ogłoszone w dniu 31 grudnia 2021 r., a dla danych porównawczych – ogłoszone w dniu 31 grudnia 2020 r.

2.5. Zdarzenia po dacie bilansu

W bilansie oraz rachunku zysków i strat uwzględnia się zdarzenia, o których informacje otrzymano po dniu bilansowym, a przed zatwierdzeniem rocznego sprawozdania finansowego NBP, jeżeli mają istotny wpływ na ich treść i są zdarzeniami korygującymi ich stan na dzień bilansowy.

3. Zmiany w polityce rachunkowości

Zmiany w polityce rachunkowości w 2021 r. zostały wprowadzone uchwałą nr 13/2020 RPP oraz uchwałą nr 64/2020 Zarządu NBP.

---

3) w wyjątkowych okolicznościach, w szczególności w przypadku znaczącego pogorszenia wiarygodności kredytowej emitenta.

Ujmowanie i wycena oraz prezentacja aktywów i pasywów w bilansie NBP

Od 1 stycznia 2021 r. w zakresie sposobu ujmowania i wyceny oraz prezentacji aktywów i pasywów w bilansie NBP wprowadzono głównie zmiany dotyczące wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych, rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych (zwanej dalej „rezerwą kursową”), rozliczeń międzyokresowych kosztów i przychodów oraz utraty wartości aktywów:

- dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez NBP ujmuje się w księgach rachunkowych według ceny emisyjnej i wycenia na dzień bilansowy według ceny emisyjnej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię; do 31 grudnia 2020 r. dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez NBP ujmowane były w pasywach w wartości nominalnej, natomiast dyskonto od tych papierów ujmowane było w aktywach jako rozliczenia międzyokresowe i zaliczane do wyniku finansowego proporcjonalnie na koniec każdego dnia operacyjnego,
- rezerwa kursowa jest prezentowana w pozycji 12. pasywów „Rezerwy”, co odpowiada zasadom określonym w Wytycznych EBC; do 31 grudnia 2020 r. rezerwa kursowa była prezentowana w pozycji 14. pasywów „Fundusze i rezerwy”,
- odsetki od aktywów dotkniętych utratą wartości oraz odsetki za naruszenie obowiązku utrzymywania rezerwy obowiązkowej prezentowane są jako należności odsetkowe, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący, natomiast przychody z tych odsetek ujmowane są w momencie naliczenia odsetek; do 31 grudnia 2020 r. wartość naliczonych odsetek od aktywów dotkniętych utratą wartości oraz wartość odsetek za naruszenie obowiązku utrzymywania rezerwy obowiązkowej była ujmowana jako rozliczenia międzyokresowe przychodów i zaliczana do wyniku finansowego w dniu zapłaty albo jeżeli ustała przyczyna utraty wartości (odsetki nie były uwzględniane przy tworzeniu odpisu aktualizującego wartość aktywów dotkniętych utratą wartości),
- wartość ujawnionych albo nieodpłatnie otrzymanych aktywów, od których nie są dokonywane odpisy amortyzacyjne przez przewidywany okres ich używania, a także tych o wartości początkowej albo jednostkowej niższej niż 10,0 tys. zł, zalicza się jednorazowo do pozostałych przychodów; do 31 grudnia 2020 r. wartość tych aktywów była ujmowana jako rozliczenia międzyokresowe przychodów.

W związku z powyższymi zmianami, 1 stycznia 2021 r. wprowadzono następujące korekty w bilansie NBP:

- wartość nominalną dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez NBP skorygowano o nienaliczone dyskonto (2.459,5 tys. zł) – por. Nota 6.1 oraz Nota 8,
- wartość odsetek oraz ujawnionych albo nieodpłatnie otrzymanych aktywów, nierozliczonych w poprzednich latach, dotychczas ujętych w księgach rachunkowych jako rozliczenia międzyokresowe przychodów, zaliczono jednorazowo do wyniku finansowego (1.002,4 tys. zł); jednocześnie weryfikując wskazane pozycje pod kątem utraty wartości (716,2 tys. zł) – por. Nota 3.4, Nota 4, Nota 8, Nota 11 i Nota 19.

Ponadto, wprowadzono nieznaczne korekty w zakresie nazw pozycji bilansu i rachunku zysków i strat, głównie o charakterze językowym.

Amortyzacja jednorazowa

Od 1 stycznia 2021 r. odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych i wartości niematerialnych o jednostkowej wartości początkowej niższej niż 10,0 tys. zł dokonuje się jednorazowo, w kwocie równej wartości początkowej, na koniec miesiąca, w którym środek trwały albo wartość niematerialną oddano do użytkowania. Do 31 grudnia 2020 r. próg ten był ustalony na 3,5 tys. zł. Na dzień 1 stycznia 2021 r. nieumorzona wartość środków trwałych i wartości niematerialnych o jednostkowej wartości niższej niż 10,0 tys. zł ujęto jednorazowo jako koszt amortyzacji (18.996,7 tys. zł) – por. Nota 4 i Nota 17.

W poniższej tabeli przedstawiono zmiany w pozycjach bilansu NBP wynikające z wprowadzonych zmian w polityce rachunkowości.

Aktywa	01.01.2021	31.12.2020	Zmiana
	<i>w tys. złotych</i>		
...			
10. Pozostałe aktywa	1 956 770,6	1 978 942,9	-22 172,3
10.1. Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	1 012 544,4	1 031 541,1	-18 996,7
...			
10.4. Rozliczenia międzyokresowe	34 803,8	37 263,3	-2 459,5
10.5. Inne pozostałe aktywa	167 812,0	168 528,2	-716,2
Pasywa	01.01.2021	31.12.2020	Zmiana
	<i>w tys. złotych</i>		
...			
4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	127 765 220,5	127 767 680,0	-2 459,5
...			
11. Pozostałe pasywa	728 942,8	729 945,2	-1 002,4
...			
11.2. Rozliczenia międzyokresowe	89 133,5	90 135,9	-1 002,4
...			
12. Rezerwy	10 030 488,9	179 569,6	9 850 919,3
12.1. Rezerwa kursowa	9 850 919,3	-	9 850 919,3
12.2. Rezerwy na zobowiązania	179 569,6	179 569,6	0,0
...			
14. Fundusze	1 891 425,1	11 742 344,4	-9 850 919,3
14.1. Fundusz statutowy	1 500 000,0	1 500 000,0	0,0
14.2. Fundusz rezerwowy	391 425,1	391 425,1	0,0
14.3. Rezerwy	-	9 850 919,3	-9 850 919,3
15. Wynik finansowy	-2 540 012,4	-2 521 301,9	-18 710,5
15.1. Wynik finansowy za rok obrotowy	-18 710,5	9 344 061,5	-
...			

4. Wartości oparte na profesjonalnych szacunkach

Przy sporządzaniu sprawozdania finansowego, NBP dokonuje określonych szacunków oraz przyjmuje założenia, które mają wpływ na kwoty ujmowane w sprawozdaniu finansowym NBP. Szacunki i założenia są oparte m.in. o dane historyczne oraz oczekiwania co do przyszłych zdarzeń, które wydają się być zasadne na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego. Ponieważ istniejące okoliczności i oczekiwania dotyczące przyszłości mogą ulec zmianie, w związku ze zmianami rynkowymi lub czynnikami będącymi poza kontrolą NBP, dokonane przez NBP szacunki podlegają regularnemu przeglądowi.

Najistotniejszym obszarem, gdzie NBP dokonuje oszacowań, jest ustalanie wysokości rezerwy kursowej. Zgodnie z uchwałą nr 6/2019 RPP, oszacowana rezerwa kursowa jest równa kwocie, jaka pokryłaby potencjalną zmianę wartości zasobów walut obcych z tytułu zidentyfikowanego ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych, pomniejszonej o oszacowane przychody niezrealizowane wynikające ze zmian kursu złotego do walut obcych (por. Nota 9 i Nota 9.2).

Inne obszary, gdzie NBP dokonuje istotnych oszacowań, dotyczą w szczególności ustalania:

- kwoty rezerw na odprawy emerytalne, rentowe, pośmiertne i nagrody jubileuszowe (szacowanie rezerw jest dokonywane na podstawie wyceny aktuarialnej, sporządzanej okresowo przez niezależnego aktuarium),
- okresów używania środków trwałych oraz wartości niematerialnych,
- stóp dyskonta pozostających do zapłaty opłat leasingowych (stopy te wykorzystywane są do ustalenia wartości zobowiązań z tytułu leasingu, a w konsekwencji ustalenia wartości aktywów z tytułu leasingu – por. Nota 4 i Nota 6.4),
- odpisów z tytułu utraty wartości aktywów.

5. Noty objaśniające

Nota 1 Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości

Instrumenty finansowe w złocie ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny transakcyjnej. Cenę transakcyjną uncji złota w dolarze amerykańskim przelicza się na walutę krajową według kursu średniego NBP dolara amerykańskiego, obowiązującego na dzień transakcji.

Aktywa w złocie tworzą zasób złota, dla którego ustala się średni koszt zasobu. Średni koszt zasobu złota, będący uśrednionym kosztem pozyskania uncji złota przez NBP, służy do wyliczania przychodów i kosztów wynikających ze sprzedaży złota (zrealizowanych różnic na transakcjach w złocie) oraz ustalania efektów wyceny bilansowej.

Na dzień bilansowy złoto wycenia się według wartości rynkowej uncji złota w dolarach amerykańskich, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego NBP dolara amerykańskiego obowiązującego na dzień bilansowy. Nie rozróżnia się efektów wyceny kursowej i cenowej złota, lecz traktuje się je łącznie jako różnice z wyceny zasobu złota. Koszty niezrealizowane, zaliczone w dniu bilansowym do wyniku finansowego, zmieniają średni koszt zasobu złota.

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
Złoto przechowywane w NBP	24 912 428,2	23 961 404,3	951 023,9
Złoto na rachunkach w bankach zagranicznych, w tym	29 931 371,2	28 291 215,3	1 640 155,9
- rachunki bieżące w złocie	18 144 948,1	20 210 979,9	-2 066 031,8
- lokaty terminowe w złocie	11 786 423,1	8 080 235,4	3 706 187,7
Razem	54 843 799,4	52 252 619,6	2 591 179,8
<i>w tym różnice z wyceny złota</i>	23 474 557,2	27 525 036,9	-4 050 479,7

		31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
Złoto przechowywane w NBP	w tys. uncji	3 371,2	3 371,2	0,0
	(w tonach)	(104,9)	(104,9)	(0,0)
Złoto na rachunkach w bankach zagranicznych, w tym	w tys. uncji	4 050,5	3 980,5	70,0
	(w tonach)	(125,9)	(123,8)	(2,1)
- rachunki bieżące w złocie	w tys. uncji	2 455,5	2 843,6	-388,1
	(w tonach)	(76,3)	(88,4)	(-12,1)
- lokaty terminowe w złocie	w tys. uncji	1 595,0	1 136,9	458,1
	(w tonach)	(49,6)	(35,4)	(14,2)
Razem	w tys. uncji	7 421,7	7 351,7	70,0
	(w tonach)	(230,8)	(228,7)	(2,1)

Złoto jest przechowywane w NBP oraz na rachunkach w bankach zagranicznych. Złoto przechowywane w bankach zagranicznych jest:

- utrzymywane na rachunkach bieżących (głównie w Banku Anglii),
- inwestowane w transakcje lokat terminowych z zagranicznymi instytucjami finansowymi; odsetki od lokat terminowych w złocie są naliczane i wypłacane w USD (por. Nota 3.1 i Nota 11).

Wzrost salda o 70,0 tys. uncji wynikał z realizowanej polityki inwestycyjnej.

Na wartość pozycji w walucie krajowej wpływ miała głównie aktualizacja wyceny zasobu złota (por. Nota 9.1 i Nota 12.1).

Nota 2 Należności i zobowiązania wobec MFW

Transakcje z Międzynarodowym Funduszem Walutowym (dalej „MFW”) ujmują się w księgach rachunkowych NBP w wartości nominalnej. Na dzień bilansowy salda należności i zobowiązań wobec MFW wycenia się według wartości nominalnej. Wycena aktywów dokonywana jest z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

Salda wynikające z operacji z MFW są denominowane w Specjalnych Prawach Ciągnięcia (*Special Drawing Rights – SDR*) lub w złotych. SDR stanowią odrębną walutę obcą.

Salda w SDR przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursu średniego NBP obowiązującego na dzień bilansowy.

Pozycje związane z MFW:

- **Transza rezerwowa** odpowiada udziałom członkowskim Rzeczypospolitej Polskiej w MFW, pomniejszonym o zobowiązania z tytułu rachunku prowadzonego przez NBP dla MFW w walucie krajowej (tzw. „Rachunek nr 1 MFW”).

Wielkość udziałów członkowskich w MFW jest określana dla każdego kraju członkowskiego na podstawie wybranych wskaźników makroekonomicznych i wnoszona w pełnej wysokości (w walucie krajowej i w walutach obcych). Od wielkości udziałów uzależnione są m.in. liczba głosów w MFW danego kraju członkowskiego, przypisana mu wielkość alokacji SDR, limity przyznawanych kredytów.

Środki zgromadzone na Rachunku nr 1 MFW są wykorzystywane przez MFW w ramach kwartalnych Planów Transakcji Finansowych (*Financial Transactions Plans - FTP*). Środki te są zamieniane na walutę obcą i przekazywane krajom członkowskim – pożyczkobiorcom MFW, co powoduje wzrost transzy rezerwowej. Z kolei spłaty dokonywane przez pożyczkobiorców MFW w walutach obcych są zamieniane na walutę krajową i ujmowane na Rachunku nr 1 MFW, co powoduje spadek transzy rezerwowej.

- **Rachunek bieżący w MFW** obejmuje środki pieniężne otrzymane w ramach alokacji SDR oraz spłat w SDR należności z tytułu pożyczek udzielonych MFW, jak również z tytułu rozliczeń odsetek i opłat od sald i transakcji związanych z MFW.
- **Lokata terminowa w MFW** (nieoprocentowana) obejmuje środki pieniężne w administrowanym przez MFW Funduszu Powierniczym PRG-HIPC (Program Ograniczania Ubóstwa i Wspierania Wzrostu Gospodarczego – Inicjatywa na rzecz Oddłużenia Krajów Najuboższych).

▪ Pożyczki udzielone MFW w walutach obcych

Od 2011 r. NBP jest uczestnikiem Nowych Porozumień Pożyczkowych (*New Arrangements to Borrow – NAB*). Jako uczestnik NAB, NBP pozostaje w gotowości do wypłacenia MFW oprocentowanych pożyczek, do kwoty odpowiadającej ustanowionemu limitowi. Na koniec 2021 r. limit pożyczek wynosił 2.570.800,0 tys. SDR⁶ (1.285.400,0 tys. SDR na koniec 2020 r.). Wzrost wyniku z wejścia w życie decyzji o zwiększeniu NAB, obowiązującej od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2025 r.

Na podstawie umowy pożyczki dwustronnej (*Bilateral Borrowing Agreement – BBA*) z 2017 r. pomiędzy NBP a MFW, NBP do końca 2020 r. pozostawał w gotowości do wypłacenia MFW oprocentowanych pożyczek do wysokości stanowiącej równowartość w SDR kwoty 6.270.000,0 tys. EUR. Na mocy umowy z 2020 r. obowiązującej od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2023 r., z możliwością przedłużenia o jeden rok za zgodą NBP, dostępny limit pożyczki został zmniejszony do 2.701.000,0 tys. EUR⁷ (co miało związek z wejściem w życie zwiększonego limitu pożyczek w ramach NAB). Przekazanie przez NBP środków pieniężnych może nastąpić na wniosek MFW. Skorzystanie przez MFW z tych środków jest możliwe w przypadku, gdy MFW wyczerpie inne dostępne zasoby finansowe pochodzące z udziałów członkowskich oraz z pożyczek w ramach NAB. Zarówno w 2020 r., jak i 2021 r. MFW nie korzystał z pożyczek w ramach BBA.

- **Alokacje SDR**, czyli przyznanie krajom członkowskim SDR, zostały przeprowadzone w 2009 r. oraz 2021 r. W ramach alokacji Rzeczypospolitej Polskiej przyznano łącznie kwotę 5.229.896,4 tys. SDR.

Transza rezerwowa (z wyjątkiem jej stałej części wynoszącej 56.236,0 tys. SDR), saldo rachunku bieżącego w MFW, pożyczki udzielone MFW oraz alokacje SDR są oprocentowane według stopy procentowej określonej przez MFW.

w tys. złotych	pozycja bilansu	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
Transza rezerwowa, w tym		5 737 726,8	4 903 695,4	834 031,4
- Udziały członkowskie w MFW		23 798 105,3	21 905 925,0	1 892 180,3
- Rachunek nr 1 MFW		-18 060 378,5	-17 002 229,6	-1 058 148,9
Rachunek bieżący w MFW		24 059 229,8	1 601 691,4	22 457 538,4
Lokata terminowa w MFW		40 261,8	38 645,5	1 616,3
Pożyczki udzielone MFW		172 902,3	335 362,2	-162 459,9
Razem aktywa (Należności od MFW)	A.2.1	30 010 120,7	6 879 394,5	23 130 726,2
Alokacja SDR (Zobowiązania wobec MFW)	P.9	29 769 702,4	7 128 746,3	22 640 956,1
Pozycja netto		240 418,3	-249 351,8	489 770,1
w tym różnice z wyceny kursowej SDR		7 985,7	3 209,7	4 776,0

⁶ To jest 14.632.222,4 tys. zł według kursu średniego NBP na 31.12.2021.

⁷ To jest 12.422.979,4 tys. zł według kursu średniego NBP na 31.12.2021.

w tys. SDR	pozycja bilansu	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
Transza rezerwowa		1 008 086,7	897 586,7	110 500,0
- Udziały członkowskie w MFW		4 095 400,0	4 095 400,0	0,0
- Rachunek nr 1 MFW		-3 087 313,3	-3 197 813,3	110 500,0
Rachunek bieżący w MFW		4 227 072,6	293 178,2	3 933 894,4
Lokata terminowa w MFW		7 073,8	7 073,8	0,0
Pożyczki udzielone MFW		30 378,0	61 385,7	-31 007,7
Razem aktywa (Należności od MFW)	A.2.1	5 272 611,1	1 259 224,4	4 013 386,7
Alokacja SDR (Zobowiązania wobec MFW)	P.9	5 230 371,0	1 304 866,4	3 925 504,6
Pozycja netto		42 240,1	-45 642,0	87 882,1

W 2021 r. w ramach alokacji SDR przyznano Rzeczypospolitej Polskiej 3.925.256,7 tys. SDR, co skutkowało wzrostem salda na rachunku bieżącym w MFW i zobowiązań z tytułu alokacji SDR.⁸ Ponadto, na zmianę pozycji w walucie oryginalnej wpływ miało:

- zwiększenie transzy rezerwowej, co było efektem transakcji zrealizowanych w ramach Planów Transakcji Finansowych (*Financial Transactions Plans - FTP*) – płatności dokonanych przez MFW z Rachunku nr 1 MFW w NBP na rzecz krajów członkowskich,
- zmniejszenie należności z tytułu pożyczek udzielonych MFW w ramach Nowych Porozumień Pożyczkowych (*New Arrangements to Borrow – NAB*), co było głównie efektem spłaty przez MFW części zadłużenia wobec NBP⁹,
- zwiększenie rachunku bieżącego w MFW głównie w wyniku rozliczeń z MFW z tytułu innych operacji niż przyznanie alokacji SDR (por. Nota 12.1).

Na wartość należności i zobowiązań wobec MFW w walucie krajowej wpływ miała również aktualizacja wyceny kursowej SDR (por. Nota 9.1).

⁸ Decyzja o alokacji SDR została podjęta przez Radę Gubernatorów MFW 2 sierpnia 2021 r. Celem alokacji SDR było zaspokojenie długookresowych potrzeb państw członkowskich MFW w zakresie uzupełnienia rezerw walutowych, mając na uwadze wyzwania związane z kryzysem wywołanym przez COVID-19. W ramach alokacji ogólnej Fundusz przyznał SDR wszystkim państwom członkowskim, proporcjonalnie do wniesionych udziałów.

⁹ Na 31.12.2021 pozostała do wykorzystania kwota, do której NBP był zobowiązany udzielić MFW pożyczek w ramach NAB, wyniosła 2.540.425,0 tys. SDR (14.459.337,0 tys. zł według kursu średniego NBP na 31.12.2021). Na 31.12.2020 kwota ta wynosiła 1.224.025,0 tys. SDR (6.687.093,4 tys. zł według kursu średniego NBP na 31.12.2020).

Nota 3 Pozostałe aktywa finansowe

▪ Dłużne papiery wartościowe

Zakupione w transakcji spot dłużne papiery wartościowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny czystej.

Dyskonto i premię od zakupionych dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego (odpowiednio jako przychody z dyskonta i koszty premii) na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według wewnętrznej stopy zwrotu.

Odsetki od zakupionych dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego (jako przychody z odsetek) na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według metody liniowej.

Dłużne papiery wartościowe o tym samym kodzie (ISIN), względem których NBP realizuje określony zamiar zarządcy, tworzą zasób dłużnych papierów wartościowych.

Dla zasobu dłużnych papierów wartościowych ustala się średni koszt zasobu. Średni koszt zasobu dłużnych papierów wartościowych, będący uśrednionym kosztem pozyskania przez NBP papieru wartościowego o danym kodzie (uwzględniającym naliczone dyskonto i premię), służy do wyliczania przychodów i kosztów wynikających ze sprzedaży dłużnych papierów wartościowych (zrealizowanych różnic cenowych) oraz ustalania efektów wyceny bilansowej.

Na dzień bilansowy dłużne papiery wartościowe w walutach obcych niezakwalifikowane jako utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według obowiązującej na dzień bilansowy wartości rynkowej. Nie kompensuje się kosztów niezrealizowanych poniesionych na danym zasobie dłużnych papierów wartościowych z przychodami niezrealizowanymi osiągniętymi na innym zasobie dłużnych papierów wartościowych. Koszty niezrealizowane, zaliczone w dniu bilansowym do wyniku finansowego, zmieniają średni koszt zasobu dłużnych papierów wartościowych.

Na dzień bilansowy dłużne papiery wartościowe w walutach obcych utrzymywane do dnia zapadalności wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

Na dzień bilansowy dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

▪ Transakcje reverse repo

Transakcja reverse repo polega na kupnie aktywów z jednoczesnym zobowiązaniem do odsprzedaży kontrahentowi równoważnych aktywów w przyszłości po cenie transakcyjnej. Transakcję tę ujmuje się w aktywach jako pożyczkę udzieloną, zabezpieczoną otrzymanymi aktywami. Papiery wartościowe otrzymane jako zabezpieczenie nie zwiększają zasobu tych papierów wartościowych i nie są wykazywane w aktywach bilansu NBP. Papiery wartościowe otrzymane w transakcji reverse repo nie podlegają wycenie i nie zalicza się do wyniku finansowego NBP przychodów i kosztów wynikających z tych papierów.

Różnicę pomiędzy uzgodnioną ceną zakupu i odsprzedaży papierów wartościowych w transakcji reverse repo, zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według metody liniowej.

Na dzień bilansowy transakcje reverse repo wycenia się według wartości nominalnej.

- **Lokaty terminowe**

Lokaty terminowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP i wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

- **Rachunki bieżące, depozyty zabezpieczające, zapas banknotów i monet zagranicznych**

Rachunki bieżące, depozyty zabezpieczające złożone w środkach pieniężnych oraz zapasy banknotów i monet zagranicznych ujmuje się w księgach rachunkowych NBP i wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

- **Akcje nierynkowe, udziały**

Akcje nierynkowe i udziały ujmuje się w księgach rachunkowych NBP i wycenia na dzień bilansowy według ceny zakupu, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

- **Kredyty i pożyczki udzielone, inne należności**

Kredyty i pożyczki udzielone oraz inne należności ujmuje się w księgach rachunkowych NBP i wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

- **Aktywa finansowe w walutach obcych**

Po dokonaniu wyceny aktywów finansowych w walutach obcych według zasad przedstawionych powyżej, salda przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursów średnich NBP obowiązujących na dzień bilansowy.

Nota 3.1 Rachunki w instytucjach zagranicznych, dłużne papiery wartościowe, udzielone kredyty, inne aktywa zagraniczne

w tys. złotych	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
Rachunki bieżące, w tym	22 771 019,4	31 124 418,7	-8 353 399,3
- rachunek bieżący w EBC dla rozliczeń w systemie TARGET2	2 574 140,7	2 857 132,0	-282 991,3
Lokaty terminowe	22 638 153,6	26 407 882,5	-3 769 728,9
Transakcje reverse repo	35 876 615,9	45 225 495,5	-9 348 879,6
Dłużne papiery wartościowe, w tym	506 790 467,3	417 564 746,5	89 225 720,8
- dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności (HTM)	41 215 224,6	0,0	41 215 224,6
Zapas banknotów i monet zagranicznych	211 890,8	263 278,9	-51 388,1
Inne należności, w tym	1 035 035,7	726,5	1 034 309,2
- depozyty zabezpieczające futures	1 024 049,9	722,9	1 023 327,0
- odsetki od lokat terminowych w złocie	405,5	3,6	401,9
- pozostałe	10 580,3	0,0	10 580,3
Razem	589 323 182,7	520 586 548,6	68 736 634,1
w tym			
- różnice z wyceny kursowej	27 820 277,4	15 866 753,7	11 953 523,7
- różnice z wyceny cenowej	-3 003 299,9	3 784 535,7	-6 787 835,6

Pozycja obejmuje głównie podstawowe instrumenty inwestycyjne rezerw walutowych w USD, EUR, GBP, CAD, AUD, NOK i NZD, to jest:

- dłużne papiery wartościowe (dyskontowe i o oprocentowaniu stałym) – wszystkie dłużne papiery wartościowe zakupione przez NBP są notowane na aktywnym rynku; w 2021 r. w ramach realizowanej polityki inwestycyjnej wydzielono wyemitowane przez rząd Stanów Zjednoczonych dłużne papiery wartościowe o wartości nominalnej 9,9 mld USD (w wartości zbliżonej do wartości księgowej na dzień bilansowy), które przeklasyfikowano do portfela utrzymywanego do dnia zapadalności,¹⁰
- lokaty terminowe,
- transakcje reverse repo – w ramach realizowanego przez NBP procesu inwestycyjnego powyższe transakcje są zwykle zawierane łącznie z transakcjami repo¹¹ (por. Nota 6.3).

Pozycja obejmuje również depozyty zabezpieczające futures, których wzrost wynikał ze zwiększenia zaangażowania w futures (por. Nota 10.3).

¹⁰ Na 31.12.2021 wartość rynkowa dłużnych papierów wartościowych zakwalifikowanych jako utrzymywane do dnia zapadalności wyniosła 40.029.535,5 tys. zł.

¹¹ Na 31.12.2021 dłużne papiery wartościowe o wartości 35.657.895,9 tys. zł stanowiły zabezpieczenie transakcji repo (45.085.487,1 tys. zł na 31.12.2020).

Podstawowe instrumenty inwestycyjne rezerw walutowych w podziale na waluty obce przedstawiono poniżej.

31.12.2021							
w tys. jednostek waluty oryginalnej	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD
Lokaty terminowe	411 700,0	2 506 181,4	19 000,0	0,0	0,0	12 099 299,6	1 353 791,6
Transakcje reverse repo	2 903 444,3	1 167 701,4	2 634 208,9	0,0	1 377 438,0	0,0	74 187,3
Dłużne papiery wartościowe	51 985 974,5	22 819 662,3	11 380 580,4	16 830 953,6	13 593 472,8	50 926 300,6	3 979 327,0
Razem	55 301 118,8	26 493 545,1	14 033 789,3	16 830 953,6	14 970 910,8	63 025 600,2	5 407 305,9

31.12.2020							
w tys. jednostek waluty oryginalnej	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD
Lokaty terminowe	151 800,0	4 115 991,0	432 900,0	0,0	0,0	10 502 127,8	0,0
Transakcje reverse repo	4 409 715,6	1 157 260,8	3 775 517,4	0,0	897 227,5	0,0	492 194,3
Dłużne papiery wartościowe	57 947 757,4	18 204 454,8	9 849 525,4	0,0	11 670 754,7	49 468 275,2	3 559 060,2
Razem	62 509 273,0	23 477 706,6	14 057 942,8	0,0	12 567 982,2	59 970 403,0	4 051 254,5

Zmiana							
w tys. jednostek waluty oryginalnej	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD
Lokaty terminowe	259 900,0	-1 609 809,6	-413 900,0	0,0	0,0	1 597 171,8	1 353 791,6
Transakcje reverse repo	-1 506 271,3	10 440,6	-1 141 308,5	0,0	480 210,5	0,0	-418 007,0
Dłużne papiery wartościowe	-5 961 782,9	4 615 207,5	1 531 055,0	16 830 953,6	1 922 718,1	1 458 025,4	420 266,8
Razem	-7 208 154,2	3 015 838,5	-24 153,5	16 830 953,6	2 402 928,6	3 055 197,2	1 356 051,4

Na zmianę pozycji w walutach obcych wpływ miały głównie:

- napływ środków pieniężnych w walutach obcych z tytułu transakcji posiadaczy rachunków w NBP oraz transakcji własnych NBP (por. Nota 6.1, Nota 6.3),
- zmiana struktury inwestycyjnej rezerw walutowych – rozpoczęcie inwestycji w CAD przy jednoczesnym zmniejszeniu portfela w USD (por. Rozdział 7.1.4),
- zmniejszenie zaangażowania w jednoczesne transakcje reverse repo i repo w USD, GBP i NZD (por. Nota 6.3),
- finansowanie MFW z tytułu transakcji w ramach FTP (por. Nota 2).

Dodatkowo na zmianę pozycji wpływ miała aktualizacja wyceny kursowej (por. Nota 9.1, Nota 12.1 i Nota 12.2).

Nota 3.2 Należności w walucie krajowej z tytułu operacji polityki pieniężnej

w tys. złotych	pozycja bilansu	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
Kredyty wekslowe	A.5.5	0,0	52 955,4	-52 955,4
Dłużne papiery wartościowe, w tym	A.7	149 322 164,0	112 563 027,9	36 759 136,1
- skarbowe		86 952 637,8	58 528 091,6	28 424 546,2
- gwarantowane przez Skarb Państwa		62 369 526,2	54 034 936,3	8 334 589,9
Razem		149 322 164,0	112 615 983,3	36 706 180,7

W 2021 r. i 2020 r. NBP prowadził na rynku wtórnym operacje skupu obligacji skarbowych oraz dłużnych papierów wartościowych gwarantowanych przez Skarb Państwa w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku. Operacje te były przeprowadzane w celu długoterminowej zmiany struktury płynności w sektorze bankowym, jak również dla zapewnienia płynności rynku wtórnego skupowanych dłużnych papierów wartościowych oraz wzmocnienia mechanizmu transmisji monetarnej (por. Nota 11).

Ponadto, w 2020 r. NBP udostępnił kredyt wekslowy, w celu umożliwienia bankom refinansowania kredytów udzielonych przedsiębiorcom. Zabezpieczenie udzielanych kredytów stanowiły weksle, które banki pozyskały jako zabezpieczenie kredytów udzielanych przedsiębiorcom (por. Rozdział 7.1.1.2.2). W 2021 r. NBP zaprzestał udostępniania tego instrumentu.

Nota 3.3 Pozostałe aktywa finansowe

w tys. złotych	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
Akcje i udziały w podmiotach krajowych, w tym	128 848,9	128 848,9	0,0
- akcje Krajowego Depozytu Papierów Wartościowych S.A.	51 708,1	51 708,1	0,0
- akcje Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A.	75 312,5	75 312,5	0,0
- udziały w Bazy i Systemy Bankowe Sp. z o.o.	1 820,0	1 820,0	0,0
- inne	8,3	8,3	0,0
Akcje i udziały w podmiotach zagranicznych, w tym	170 213,0	168 390,2	1 822,8
- udziały w Europejskim Banku Centralnym	112 649,7	113 026,8	-377,1
- akcje Banku Rozrachunków Międzynarodowych	56 917,0	54 632,0	2 285,0
- udziały w S.W.I.F.T.	646,3	731,4	-85,1
Razem	299 061,9	297 239,1	1 822,8

Wzrost wartości pozycji wynikał z aktualizacji wyceny kursowej akcji i udziałów w podmiotach zagranicznych oraz spadku liczby posiadanych przez NBP udziałów w S.W.I.F.T. w wyniku przeprowadzonej przez ten podmiot realokacji udziałów.

Zaangażowanie NBP w podmiotach krajowych nie uległo zmianie w stosunku do 31.12.2020 i na 31.12.2021 kształtowało się następująco:

Udział NBP w podmiotach krajowych

Podmiot	Kapitał zakładowy (w tys. złotych)	Cena nominalna 1 udziału/akcji (w tys. złotych)	Liczba akcji/udziałów w posiadaniu NBP	Udział NBP w kapitale zakładowym (w %)
	31.12.2021	31.12.2021	31.12.2021	31.12.2021
Zaangażowanie NBP w podmiotach krajowych, w tym				
- Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.	21 000,0	1,0	7 000	33,33%
- Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	5 445,0	0,5	3 750	34,44%
- Bazy i Systemy Bankowe Sp. z o.o.	10 000,0	10,0	1 000	100,00%

Zaangażowanie NBP w podmiotach zagranicznych kształtowało się następująco:

- udziały w Europejskim Banku Centralnym

Od 01.05.2004, to jest od dnia przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, NBP posiada udziały w kapitale EBC. Zarówno na 31.12.2021 jak i 31.12.2020 wartość opłaconych przez NBP udziałów w kapitale EBC wyniosła 24.492,3 tys. EUR.

Zgodnie z art. 28 ust. 2 Statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych i Europejskiego Banku Centralnego, zwanego dalej „Statutem ESBC i EBC”, wyłącznie krajowe banki centralne ESBC są uprawnione do subskrybowania kapitału EBC. Kapitał EBC jest subskrybowany zgodnie z kluczem określonym w art. 29 ust. 1 Statutu ESBC i EBC, to jest udziały krajowych banków centralnych w kapitale EBC są wyrażone procentowo i odpowiadają udziałowi poszczególnych państw członkowskich w łącznej liczbie ludności oraz łącznym produkcie krajowym brutto państw Unii Europejskiej (w równej proporcji). Aktualizacja klucza subskrypcji kapitału EBC jest przeprowadzana regularnie co pięć lat, jak również w momencie zmiany w składzie krajów członkowskich Unii Europejskiej. Ostatnia regularna aktualizacja klucza subskrypcji kapitału została przeprowadzona w 2019 r. W dniu 1 lutego 2020 r. nastąpiła aktualizacja klucza subskrypcji kapitału EBC, w związku z wystąpieniem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej i w konsekwencji wycofaniem Banku Anglii z ESBC¹². W wyniku tej aktualizacji udział NBP w kapitale subskrybowanym EBC wzrósł z 5,2068% do 6,0335%, co odpowiadało wzrostowi kwoty udziałów z 563.636,5 tys. EUR do 653.126,8 tys. EUR.

NBP jako bank centralny spoza strefy euro jest zobligowany do pokrycia określonego przez Radę Ogólną EBC (na podstawie art. 47 Statutu ESBC i EBC) minimalnego procentu subskrybowanego przezeń kapitału EBC, jako wkładu NBP na rzecz kosztów operacyjnych EBC. Procent ten od dnia 29 grudnia 2010 r. wynosi 3,75%. W przeciwieństwie do banków centralnych strefy euro, NBP nie ma prawa do udziału w zyskach EBC, ani też obowiązku pokrywania strat EBC. Zarówno na 31.12.2021, jak i 31.12.2020 wysokość udziału opłaconego przez NBP w kapitale EBC wyniosła 24.492,3 tys. EUR.

¹² Wartość kapitału subskrybowanego EBC nie uległa zmianie w wyniku wycofania Banku Anglii z ESBC i wynosi 10.825.007,1 tys. EUR.

W momencie przystąpienia Polski do strefy euro, NBP będzie zobowiązany do opłacenia pozostałych 96,25% subskrybowanego przezeń kapitału EBC, to jest 628.634,5 tys. EUR.

- akcje Banku Rozrachunków Międzynarodowych (*Bank for International Settlements - BIS*)
Na 31.12.2021 i 31.12.2020 NBP posiadał 8.000 akcji przekładających się na tę samą liczbę głosów. Opłacono 25% wartości nominalnej akcji (wartość nominalna jednej akcji wynosi 5,0 tys. SDR), co wynosi 10.000,0 tys. SDR. Udział NBP w kapitale udziałowym BIS stanowi 1,41%.
- udziały w S.W.I.F.T. (*The Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication*)
Na 31.12.2021 NBP posiadał 47 udziałów (w wysokości 140,5 tys. EUR). Na 31.12.2020 NBP posiadał 53 udziały (w wysokości 158,5 tys. EUR). Stanowiło to mniej niż 0,05% ogólnej liczby udziałów.

Nota 3.4 Inne pozostałe aktywa

w tys. złotych	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
Środki obrotowe, w tym	25 601,6	27 555,3	-1 953,7
- metale szlachetne	24 477,1	26 505,9	-2 028,8
- wartości kolekcjonerskie nieobiegowe	366,7	364,7	2,0
- inne	757,8	684,7	73,1
Kredyty i pożyczki udzielone w walucie krajowej, w tym	22 107,6	89 773,3	-67 665,7
- pożyczki udzielone pracownikom, w tym	22 107,6	22 784,1	-676,5
• pożyczki udzielone z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	11 435,2	12 266,3	-831,1
- inne kredyty	0,0	66 989,2	-66 989,2
Inne należności, w tym	19 977,9	29 710,3	-9 732,4
- publicznoprawne	3,3	0,2	3,1
- od odbiorców i dostawców	7 387,6	15 574,8	-8 187,2
- inne	12 587,0	14 135,3	-1 548,3
Środki pieniężne Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	8 476,5	6 420,9	2 055,6
Wyrównanie do średniego kosztu zasobu waluty obcej instrumentów pozabilansowych	19 790,7	15 068,4	4 722,3
Razem	95 954,3	168 528,2	-72 573,9

Pozycja *Inne kredyty* na 31.12.2020 obejmowała należność z tytułu udzielonego przez NBP w 2015 r. kredytu refinansowego w innej formie określonej przez Zarząd NBP. W 2021 r. należność została całkowicie spłacona ze środków uzyskanych z wierzytelności z umów kredytowych przelanych na rzecz NBP jako zabezpieczenie tego kredytu.

Wyrównanie do średniego kosztu zasobu waluty obcej instrumentów pozabilansowych dotyczy transakcji spot i forward w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych (na 31.12.2020 dotyczyło tylko transakcji spot). Wzrost pozycji jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku (por. Nota 10.1) oraz różnicy między średnim kosztem zasobu a kursem transakcyjnym zakupu/sprzedaży.

Nota 4 Rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne

▪ Środki trwałe i wartości niematerialne

Środki trwałe oraz wartości niematerialne ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według:

- ceny zakupu, powiększonej o koszty bezpośrednio związane z zakupem, a także przystosowaniem do stanu zdatnego do używania, lub
- kosztu wytworzenia

– albo według wartości rynkowej, jeśli nie jest możliwe ustalenie ceny zakupu lub kosztu wytworzenia.

Odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych i wartości niematerialnych dokonuje się metodą liniową, począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym te składniki majątku przyjęto do używania. Poniższa tabela przedstawia przewidywany okres używania poszczególnych grup środków trwałych oraz wartości niematerialnych ustalony na dzień 31 grudnia 2021 r.

Środki trwałe	Okresy używania (w miesiącach)
Grunty, dobra kultury NBP	nieograniczony
Budynki i lokale	480 lub 780
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej	267-480
Maszyny, urządzenia, aparaty, narzędzia i inne wyposażenie	36-300 ¹
Środki transportu	72-180
Wartości niematerialne	Okresy używania (w miesiącach)
Licencje na informatyczne oprogramowania	72 lub 144
Oprogramowania informatyczne wytworzone przez NBP we własnym zakresie	120
Prawa autorskie, prawa do wynalazków, znaków towarowych, wzorów użytkowych i przemysłowych itp.	120

¹ Okres 300 miesięcy dotyczy pozostałych turbozespołów i zespołów prądotwórczych, w tym agregatów lub zespołów prądotwórczych prądu przemiennego o napięciu poniżej 1000 V, a także urządzeń i aparatury energii elektrycznej, w tym: urządzeń rozdzielczych prądu zmiennego, urządzeń nastawczych prądu zmiennego i stałego, aparatury prądu zmiennego, stacji transformatorowych stałych i mobilnych, urządzeń i aparatury rozdzielczej prądu stałego, aparatury prądu stałego oraz transformatorów.

W określonych przypadkach dla środków trwałych oraz wartości niematerialnych przyjmuje się indywidualne okresy używania.

Okresy używania środków trwałych oraz wartości niematerialnych podlegają weryfikacji w każdym roku obrotowym.

Odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych oraz wartości niematerialnych o niskiej jednostkowej wartości początkowej, to jest poniżej 10,0 tys. zł, dokonuje się jednorazowo na koniec miesiąca, w którym te składniki majątku oddano do użytkowania, w kwocie równej wartości początkowej (por. Rozdział 3).

Na dzień bilansowy środki trwałe oraz wartości niematerialne wycenia się według wartości początkowej, pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne i odpisy aktualizujące.

- **Aktywa z tytułu leasingu**

Aktywa z tytułu leasingu obejmują prawa do użytkowania aktywów będących przedmiotem leasingu (z wyłączeniem wartości niematerialnych), w tym również prawa wieczystego użytkowania gruntów. Aktywa z tytułu leasingu ujmowane są w księgach rachunkowych NBP według kosztu obejmującego w szczególności:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu (por. Nota 6),
- opłaty leasingowe zapłacone w dniu rozpoczęcia leasingu lub przed tym dniem, pomniejszone o otrzymane zachęty leasingowe,
- początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez NBP.

Od wartości składnika aktywów z tytułu leasingu dokonuje się odpisów amortyzacyjnych przez okres leasingu lub okres użytkowania bazowego składnika aktywów, jeśli jest on krótszy, metodą liniową, począwszy od miesiąca, w którym ujęto składnik aktywów.

Na dzień bilansowy wartość aktywów z tytułu leasingu wycenia się według wartości początkowej, pomniejszonej o korektę wynikającą z aktualizacji wyceny zobowiązania z tytułu leasingu (por. Nota 6.4) oraz pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne i odpisy aktualizujące.

W przypadku zmiany warunków leasingu odpowiednio koryguje się wartość aktywów i zobowiązań z tytułu leasingu (por. Nota 6).

Opłaty dotyczące leasingu krótkoterminowego (tj. gdy okres leasingu jest nie dłuższy niż 12 miesięcy oraz nie przewiduje się zakupu bazowego składnika aktywów) lub leasingu niskocennego (tj. o wartości bazowego składnika aktywów albo o średniomiesięcznej wartości opłat leasingowych poniżej 10,0 tys. zł, z wyłączeniem leasingu dotyczącego prawa użytkowania wieczystego gruntu) nie są rozliczane według powyższych zasad i ujmowane są jako koszt w trakcie okresu leasingu.

w tys. złotych	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
Środki trwałe	727 780,8	732 938,5	-5 157,7
Aktywa z tytułu leasingu	205 422,0	185 954,0	19 468,0
Wartości niematerialne	100 547,6	112 648,6	-12 101,0
Razem	1 033 750,4	1 031 541,1	2 209,3

Zmiana stanu środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów z tytułu leasingu w 2021 roku <i>(ze względu na zaokrąglenia, poszczególne wartości w tabeli mogą się nie sumować)</i> <i>w tys. złotych</i>	Środki trwałe			Aktywa z tytułu leasingu			Wartości niematerialne				
	Grunty, budynki, lokale, obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Maszyne, urządzenia, aparaty, narzędzia, wyposażenie i środki transportu	Nakłady na środki trwałe	Razem	Prawa wieczystego użytkowania gruntu	Pozostałe aktywa z tytułu leasingu	Razem	Oprogramowanie komputerowe	Prawa autorskie, prawa majątkowe i podobne wartości	Nakłady na wartości niematerialne	Razem
Wartość brutto na początek okresu	949 942,7	661 884,8	21 406,2	1 633 233,7	175 983,5	17 251,6	193 235,2	465 593,5	19 918,5	1 450,0	486 982,1
Zwiększenia	20 981,2	60 105,7	53 651,7	134 748,6	0,0	32 733,1	32 733,1	5 848,4	1 326,9	8 300,3	15 475,6
Zmniejszenia	-446,4	-50 966,6	-63 527,3	-114 940,3	0,0	-1 982,3	-1 982,3	-37 348,3	-1 061,2	-2 268,0	-40 677,4
Wartość brutto na koniec okresu	970 487,5	691 023,9	11 530,6	1 673 042,0	175 983,5	48 002,4	223 985,9	434 093,6	20 184,3	7 482,4	461 760,3
w tym całkowicie umorzone	1 461,9	253 619,6	0,0	255 101,5	0,0	0,0	0,0	102 368,6	4 260,8	0,0	106 650,4
Umorzenie na początek okresu	-423 287,3	-496 260,7	0,0	-919 548,0	-2 542,7	-4 738,5	-7 281,2	-364 970,7	-9 333,9	0,0	-374 304,6
Zwiększenia	-14 238,0	-61 554,3	0,0	-75 792,3	-2 542,7	-10 640,6	-13 183,3	-22 818,0	-2 433,1	0,0	-25 251,1
Zmniejszenia	251,1	50 578,1	0,0	50 829,2	0,0	1 900,6	1 900,6	37 335,5	1 016,4	0,0	38 351,9
Umorzenie na koniec okresu	-437 274,2	-507 236,9	0,0	-944 511,1	-5 085,3	-13 478,6	-18 563,9	-350 453,2	-10 750,6	0,0	-361 203,7
Odписy aktualizujące na początek okresu	-272,9	-474,3	0,0	-747,2	0,0	0,0	0,0	-8,9	0,0	0,0	-8,9
Zwiększenia	0,0	-5,0	0,0	-5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zmniejszenia	0,0	2,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Odписy aktualizujące na koniec okresu	-272,9	-477,2	0,0	-750,1	0,0	0,0	0,0	-8,9	0,0	0,0	-8,9
Wartość netto na koniec okresu	532 940,4	183 309,8	11 530,6	727 780,8	170 898,2	34 523,8	205 422,0	83 631,6	9 433,7	7 482,4	100 547,6
Zmiana stanu środków trwałych, wartości niematerialnych oraz aktywów z tytułu leasingu w 2020 roku <i>(ze względu na zaokrąglenia, poszczególne wartości w tabeli mogą się nie sumować)</i> <i>w tys. złotych</i>											
Wartość brutto na początek okresu	932 621,8	651 584,4	26 320,0	1 610 526,1	175 983,5	11 390,2	187 373,8	470 580,4	18 965,9	4 145,4	493 691,8
Zwiększenia	17 341,3	39 970,2	33 567,3	90 878,8	0,0	8 150,7	8 150,7	33 444,4	1 073,2	27 899,3	62 396,9
Zmniejszenia	-20,4	-9 669,8	-38 481,0	-48 171,2	0,0	-2 289,3	-2 289,3	-38 431,3	-120,6	-30 534,7	-69 086,6
Wartość brutto na koniec okresu	949 942,7	681 884,8	21 406,2	1 653 233,7	175 983,5	17 251,6	193 235,2	465 593,5	19 918,5	1 450,0	486 982,1
w tym całkowicie umorzone	1 547,2	249 804,4	0,0	251 351,6	0,0	0,0	0,0	123 831,7	2 952,1	0,0	126 783,8
Umorzenie na początek okresu	-410 162,0	-461 525,3	0,0	-871 687,3	0,0	0,0	0,0	-381 816,0	-8 057,7	0,0	-389 873,7
Zwiększenia	-13 144,4	-43 831,4	0,0	-56 975,8	-2 542,7	-7 027,8	-9 570,5	-21 547,1	-1 397,5	0,0	-22 944,6
Zmniejszenia	19,0	9 096,1	0,0	9 115,1	0,0	2 289,3	2 289,3	38 392,4	121,3	0,0	38 513,7
Umorzenie na koniec okresu	-423 287,3	-496 260,7	0,0	-919 548,0	-2 542,7	-4 738,5	-7 281,2	-364 970,7	-9 333,9	0,0	-374 304,6
Odписы aktualizujące na początek okresu	-272,9	-474,3	0,0	-747,2	0,0	0,0	0,0	-8,9	0,0	0,0	-8,9
Zwiększenia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zmniejszenia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Odписы aktualizujące na koniec okresu	-272,9	-474,3	0,0	-747,2	0,0	0,0	0,0	-8,9	0,0	0,0	-8,9
Wartość netto na koniec okresu	526 382,4	185 149,8	21 406,2	732 938,5	173 440,9	12 513,1	185 954,0	100 613,9	10 584,6	1 450,0	112 648,6

Nota 5 Pieniądz w obiegu

Pieniądz w obiegu ujmuje się w pasywach i wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej wyemitowanych obiegowych banknotów i monet w walucie krajowej, pomniejszonej o wartość nominalną obiegowych banknotów i monet w walucie krajowej:

- znajdujących się w kasach i skarbcach NBP,
- złożonych do depozytu w skarbcach innych uprawnionych podmiotów,
- wycofanych z obiegu z uwagi na stopień ich zużycia lub uszkodzenia.

w tys. złotych	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
Banknoty krajowe w obiegu	349 495 557,8	316 074 943,6	33 420 614,2
Monety krajowe w obiegu	6 062 167,5	5 725 722,3	336 445,2
Razem	355 557 725,3	321 800 665,9	33 757 059,4

Pozycja obejmuje znajdujące się w obiegu wyemitowane przez NBP banknoty i monety, w tym banknoty i monety kolekcjonerskie, których wartość nominalna na 31.12.2021 wyniosła 313.639,6 tys. zł w porównaniu z 304.515,9 tys. zł na 31.12.2020. Wzrost pozycji o 10,5% był związany z ogólnym zwiększeniem podaży pieniądza w gospodarce, która mierzona agregatem pieniężnym M2 wzrosła w 2021 r. w porównywalnym stopniu (tj. o 8,8%). Efekt pandemii, powodujący ponadprzeciętny przyrost wartości pieniądza gotówkowego w obiegu w 2020 r., stracił na znaczeniu w 2021 r.

Średni poziom pieniądza w obiegu w ciągu 2021 r. wyniósł 341.610,0 mln zł w porównaniu z 287.577,3 mln zł w 2020 r.

Nota 6 Pozostałe zobowiązania finansowe

▪ Rachunki bieżące, lokaty terminowe prowadzone przez NBP

Zobowiązania z tytułu sald na rachunkach bieżących oraz rachunkach lokat terminowych prowadzonych przez NBP ujmuje się w księgach rachunkowych NBP oraz wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

▪ Wyemitowane dłużne papiery wartościowe

Wyemitowane dłużne papiery wartościowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według ceny emisyjnej oraz wycenia na dzień bilansowy według ceny emisyjnej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię (por. Nota 8).

▪ **Transakcje repo**

Transakcja repo polega na sprzedaży aktywów z jednoczesnym zobowiązaniem do odkupu równoważnych aktywów w przyszłości po cenie transakcyjnej. Transakcję tę ujmuje się w pasywach jako lokatę otrzymaną, zabezpieczoną przekazanymi aktywami. Papiery wartościowe przekazane jako zabezpieczenie nie zmniejszają zasobu tych papierów wartościowych i są wykazywane w aktywach bilansu NBP.

Różnicę pomiędzy uzgodnioną ceną sprzedaży i odkupu papierów wartościowych w transakcji repo, zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według metody liniowej.

Na dzień bilansowy transakcje repo wycenia się według wartości nominalnej.

▪ **Zobowiązania z tytułu leasingu**

Zobowiązanie z tytułu leasingu ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według zdyskontowanej wartości pozostających do zapłaty opłat leasingowych. Dla opłat z tytułu praw użytkowania wieczystego gruntu jako stopę dyskonta przyszłych opłat z tytułu leasingu stosuje się stopę oprocentowania długoterminowych obligacji skarbowych oferowanych w sprzedaży hurtowej, ustaloną na dzień ujęcia w księgach rachunkowych NBP. Dla pozostałych zobowiązań leasingowych jako stopę dyskonta stosuje się stopę referencyjną NBP obowiązującą na dzień ich ujęcia w księgach rachunkowych NBP.

Na dzień bilansowy wartość zobowiązań z tytułu leasingu aktualizuje się o wartość odsetek naliczonych według przyjętej stopy dyskonta oraz zapłacone opłaty leasingowe.

W przypadku zmiany warunków leasingu odpowiednio koryguje się wartość zobowiązań i aktywów z tytułu leasingu (por. Nota 4).

▪ **Pozostałe zobowiązania finansowe**

Pozostałe zobowiązania finansowe ujmuje się w księgach rachunkowych NBP oraz wycenia na dzień bilansowy według wartości nominalnej.

▪ **Zobowiązania finansowe w walutach obcych**

Po dokonaniu wyceny zobowiązań finansowych w walutach obcych według zasad przedstawionych powyżej, salda przelicza się na walutę krajową przy zastosowaniu kursów średnich NBP obowiązujących na dzień bilansowy.

Nota 6.1 Zobowiązania z tytułu operacji polityki pieniężnej

w tys. złotych	Pozycja bilansu	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
Rachunki bieżące (w tym rachunki rezerw obowiązkowych), w tym		66 061 581,2	30 351 413,3	35 710 167,9
- rachunki bieżące banków oraz KSKOK		65 724 007,7	30 010 468,9	35 713 538,8
- rachunki rezerw obowiązkowych banków nieposiadających rachunku bieżącego w NBP		337 573,5	340 944,4	-3 370,9
Depozyty na koniec dnia, w tym		30 463 543,2	32 278 000,0	-1 814 456,8
- naliczone odsetki		1 043,2	0,0	1 043,2
Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	P.2	96 525 124,4	62 629 413,3	33 895 711,1
Bony pieniężne NBP wyemitowane w ramach operacji podstawowych		184 521 188,7	127 767 680,0	56 753 508,7
Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	P.4	184 521 188,7	127 767 680,0	56 753 508,7
Razem		281 046 313,1	190 397 093,3	90 649 219,8

Nota obejmuje zobowiązania z tytułu przeprowadzanych przez NBP operacji polityki pieniężnej.

Wartość środków pieniężnych utrzymywanych przez banki oraz KSKOK¹³ w NBP z tytułu rezerwy obowiązkowej jest uzależniona od kształtowania się podstawy naliczania rezerwy obowiązkowej oraz obowiązującej stopy rezerwy obowiązkowej. Rezerwa obowiązkowa jest wielkością uśrednioną w okresie jej utrzymywania.

Zobowiązania z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej obejmują głównie zobowiązania wobec banków krajowych z tytułu emisji przez NBP bonów pieniężnych w ramach podstawowych¹⁴ i dostrajających¹⁵ operacji otwartego rynku, których celem jest absorpcja płynności (por. Rozdział 3)¹⁶.

Środki rezerwy obowiązkowej oraz depozyty na koniec dnia podlegają oprocentowaniu, natomiast bony pieniężne są emitowane z dyskontem (por. Rozdział 3 i Nota 8). Na 31.12.2021 i 31.12.2020 stopy procentowe będące podstawą oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej, depozytów na koniec dnia oraz ustalenia dyskonta bonów pieniężnych emitowanych przez NBP w ramach operacji otwartego rynku kształtowały się następująco:

¹³ Spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe utrzymują rezerwę obowiązkową na rachunku KSKOK (Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej).

¹⁴ W 2021 r. okresy zapadalności operacji podstawowych wynosiły 7 dni (w 2020 r. 6, 7 i 8 dni).

¹⁵ W 2021 r. okresy zapadalności operacji dostrajających wynosiły 1, 2 i 3 dni (w 2020 r. 1, 2, 3 i 4 dni).

¹⁶ Zgodnie z uchwałą nr 30/2003 Zarządu NBP z dnia 12 września 2003 r. w sprawie emitowania bonów pieniężnych Narodowego Banku Polskiego (Dz. Urz. NBP Nr 15, poz. 24, z późn. zm.) nabywcami bonów pieniężnych mogą być banki krajowe, oddziały banków zagranicznych i oddziały instytucji kredytowych, Bankowy Fundusz Gwarancyjny oraz KSKOK.

Stopa oprocentowania zobowiązań z tytułu operacji polityki pieniężnej

%	31.12.2021	31.12.2020
Rezerwa obowiązkowa*	1,75	0,10
Depozyt na koniec dnia**	1,25	0,00
Bony pieniężne***	1,75	0,10

* Wysokość oprocentowania środków rezerwy obowiązkowej.

** Stopa depozytowa NBP.

*** Stopa referencyjna NBP.

Wzrost ogółu zobowiązań NBP z tytułu operacji polityki pieniężnej o 90.649.219,8 tys. zł na 31.12.2021 w porównaniu do 31.12.2020 był przede wszystkim rezultatem:

- operacji własnych NBP, w tym skupu przez NBP dłużnych papierów wartościowych w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku (por. Nota 3.2),
- skupu napływających do NBP walut obcych z tytułu transakcji posiadaczy rachunków w NBP (por. Nota 3.1, Nota 6.3),

przy jednoczesnym zmniejszeniu pozycji z tytułu:

- przyrostu pieniądza gotówkowego w obiegu w 2021 r. (por. Nota 5).

Sposób lokowania posiadanych w NBP środków pieniężnych pomiędzy zakupem bonów pieniężnych NBP, złożeniem depozytu na koniec dnia w NBP lub pozostawieniem środków na rachunku bieżącym w NBP jest wynikiem indywidualnych decyzji banków.

Nota 6.2 Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej

w tys. złotych	Pozycja bilansu	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
Rozrachunki w krajowych systemach płatniczych Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A., w tym		762 678,9	444 908,2	317 770,7
- w systemie Elixir		403 231,9	84 561,7	318 670,2
- w systemie Express Elixir		359 447,0	360 346,5	-899,5
Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych	P.3	762 678,9	444 908,2	317 770,7
Zobowiązania wobec sektora rządowego, w tym	P.5.1	15 185 508,3	23 852 886,1	-8 667 377,8
- rachunki budżetu państwa		6 454 710,0	6 017 708,9	437 001,1
- rachunki funduszy zabezpieczenia społecznego		8 637 379,5	17 534 326,2	-8 896 946,7
- pozostałe		93 418,8	300 851,0	-207 432,2
Inne zobowiązania	P.5.2	66 391,7	1 006 834,9	-940 443,2
Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	P.5	15 251 900,0	24 859 721,0	-9 607 821,0
Rachunki międzynarodowych organizacji finansowych i banków centralnych, w tym		54 713,6	343 796,4	-289 082,8
- rachunek nr 2 MFW		22 890,0	21 066,0	1 824,0
Rachunki międzynarodowych organizacji niefinansowych		3 906 087,2	1 852 360,3	2 053 726,9
Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezydentów	P.6	3 960 800,8	2 196 156,7	1 764 644,1
Razem		19 975 379,7	27 500 785,9	-7 525 406,2

Pozycja obejmuje głównie:

- rachunki bieżące, pomocnicze oraz rachunki lokat terminowych w walucie krajowej prowadzone przez NBP dla podmiotów sektora rządowego oraz niemonetarnych instytucji finansowych,
- rachunki bieżące w walucie krajowej prowadzone przez NBP dla międzynarodowych organizacji finansowych i niefinansowych oraz banków centralnych, w tym rachunek prowadzony przez NBP dla MFW, służący realizacji wydatków administracyjnych MFW (tzw. „Rachunek nr 2 MFW”) – por. Nota 12.1,
- zobowiązania z tytułu rozliczeń w systemach płatniczych Krajowej Izby Rozliczeniowej S.A.

Spadek pozycji związany był głównie ze zmniejszeniem salda rachunków w walucie krajowej prowadzonych przez NBP dla funduszy zabezpieczenia społecznego przy jednoczesnym zwiększeniu salda rachunków prowadzonych dla międzynarodowych organizacji niefinansowych.

Nota 6.3 Zobowiązania w walutach obcych

<i>w tys. złotych</i>	Pozycja bilansu	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
Rachunki budżetu państwa		29 844 278,0	42 867 098,8	-13 022 820,8
Rachunki banków krajowych dla rozliczeń w systemie TARGET2		2 574 101,1	2 857 108,2	-283 007,1
Pozostałe zobowiązania wobec rezydentów		211 340,6	538 566,2	-327 225,6
Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	P.7	32 629 719,7	46 262 773,2	-13 633 053,5
Transakcje repo		35 873 254,8	45 222 015,4	-9 348 760,6
Rachunki międzynarodowych organizacji niefinansowych		163 175,3	130 498,1	32 677,2
Pozostałe zobowiązania wobec nierezydentów		0,0	13,4	-13,4
Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	P.8	36 036 430,1	45 352 526,9	-9 316 096,8
Razem		68 666 149,8	91 615 300,1	-22 949 150,3
<i>w tym różnice z wyceny kursowej</i>		<i>2 871 552,2</i>	<i>3 589 772,4</i>	<i>-718 220,2</i>

Pozycja obejmuje głównie:

- rachunki bieżące, pomocnicze oraz rachunki lokat terminowych w walutach obcych prowadzone przez NBP dla podmiotów sektora rządowego oraz międzynarodowych organizacji niefinansowych, a także rachunki banków krajowych dla rozliczeń w systemie TARGET2,
- zobowiązania z tytułu transakcji repo zawieranych z zagranicznymi instytucjami finansowymi; w ramach realizowanego przez NBP procesu inwestycyjnego, transakcje te są zwykle zawierane łącznie z transakcjami reverse repo (por. Nota 3.1),

Poniżej przedstawiono transakcje repo w podziale na waluty obce.

<i>w tys. jednostek waluty oryginalnej</i>	USD	EUR	GBP	AUD	NZD
31.12.2021	2 903 406,7	1 167 558,5	2 633 780,4	1 377 374,6	74 182,2
31.12.2020	4 409 614,4	1 157 171,5	3 775 008,6	897 212,0	492 182,8
Zmiana	-1 506 207,7	10 387,0	-1 141 228,2	480 162,6	-418 000,6

- zobowiązania w walutach obcych z tytułu zleceń płatniczych posiadaczy rachunków w NBP będących w trakcie rozliczenia na dzień bilansowy.

Spadek pozycji związany był głównie ze zmniejszeniem salda rachunków w walutach obcych prowadzonych przez NBP dla budżetu państwa oraz z niższą wartością transakcji repo.

Nota 6.4 Inne pozostałe pasywa

w tys. złotych	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
Zobowiązania z tytułu leasingu	209 587,8	188 057,2	21 530,6
Inne zobowiązania, w tym	64 572,8	61 007,3	3 565,5
- publicznoprawne	18 073,8	19 041,1	-967,3
- wobec dostawców	34 508,0	25 512,6	8 995,4
- inne	11 991,0	16 453,6	-4 462,6
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	19 911,7	18 686,9	1 224,8
Wyrównanie do średniego kosztu zasobu waluty obcej instrumentów pozabilansowych	692 280,1	371 946,1	320 334,0
Razem	986 352,4	639 697,5	346 654,9

Zobowiązania z tytułu leasingu stanowią bieżącą (zdyskontowaną) wartość pozostających do zapłaty opłat leasingowych. Dotyczą one głównie praw użytkowania wieczystego gruntu (por. Nota 4 i Nota 11).

Wyrównanie do średniego kosztu zasobu waluty obcej instrumentów pozabilansowych dotyczy transakcji swap, spot i forward w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych (por. Nota 10.1).

Nota 7 Rezerwy na zobowiązania

Rezerwy na zobowiązania ujmuje się w księgach rachunkowych NBP, gdy na NBP ciąży obowiązek wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje w NBP zmniejszenie korzyści ekonomicznych, a kwotę tego obowiązku można wiarygodnie oszacować. Rezerwy tworzy się w ciężar kosztów w wiarygodnie oszacowanej kwocie, jaka musiałaby być zapłacona nie później niż na dzień bilansowy, w związku z wypełnieniem powyższego obowiązku.

Na dzień bilansowy rezerwy na zobowiązania podlegają aktualizacji. Rezerwy na zobowiązania, niewykorzystane z powodu ustania w całości albo w części obowiązku uzasadniającego ich utworzenie, rozwiązuje się na dobro przychodów. Rezerwy na zobowiązania mogą być przeznaczone wyłącznie na cel, na jaki zostały utworzone.

w tys. złotych	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
Rezerwy na zobowiązania wobec pracowników	192 667,9	171 187,2	21 480,7
Pozostałe rezerwy	1 703,8	8 382,4	-6 678,6
Razem	194 371,7	179 569,6	14 802,1

Zmianę rezerw na zobowiązania w 2021 r. i 2020 r. w podziale na poszczególne tytuły przedstawiają poniższe tabele (por. też Nota 15 i Nota 16).

w tys. złotych	01.01.2021	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	31.12.2021
Rezerwy na zobowiązania wobec pracowników, w tym	171 187,2	38 183,0	-14 138,7	-2 563,6	192 667,9
- z tytułu odpraw emerytalnych	93 366,3	17 602,4	-5 221,5	0,0	105 747,2
- z tytułu odpraw rentowych	2 168,9	322,8	-152,4	0,0	2 339,3
- z tytułu nagród jubileuszowych	60 009,8	14 960,8	-8 303,2	0,0	66 667,4
- z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych	14 808,2	0,0	-235,3	-2 563,6	12 009,3
- z tytułu odpraw pośmiertnych	0,0	3 671,9	0,0	0,0	3 671,9
- na ustawowe i dodatkowe odprawy pieniężne oraz dodatkowe świadczenia dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, zwalnianych z przyczyn niedotyczących pracowników	834,0	1 625,1	-226,3	0,0	2 232,8
Pozostałe, w tym	8 382,4	348,0	0,0	-7 026,6	1 703,8
- na zobowiązania z tytułu spraw sądowych	8 325,3	343,4	0,0	-7 026,6	1 642,1
- na zobowiązania wynikające z operacji finansowych w walucie krajowej	57,1	4,6	0,0	0,0	61,7
Razem	179 569,6	38 531,0	-14 138,7	-9 590,2	194 371,7

w tys. złotych	01.01.2020	Zwiększenie	Wykorzystanie	Rozwiązanie	31.12.2020
Rezerwy na zobowiązania wobec pracowników, w tym	156 899,5	28 986,6	-14 081,8	-617,1	171 187,2
- z tytułu odpraw emerytalnych	81 228,6	18 281,2	-6 143,5	0,0	93 366,3
- z tytułu odpraw rentowych	2 021,0	280,0	-132,1	0,0	2 168,9
- z tytułu nagród jubileuszowych	57 276,4	10 362,5	-7 629,1	0,0	60 009,8
- z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych	15 530,5	0,0	-144,2	-578,1	14 808,2
- na ustawowe i dodatkowe odprawy pieniężne oraz dodatkowe świadczenia dla pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, zwalnianych z przyczyn niedotyczących pracowników	843,0	62,9	-32,9	-39,0	834,0
Pozostałe, w tym	8 729,3	319,5	-664,6	-1,8	8 382,4
- na zobowiązania z tytułu spraw sądowych	8 671,6	319,5	-664,6	-1,2	8 325,3
- na zobowiązania wynikające z operacji finansowych w walucie krajowej	57,7	0,0	0,0	-0,6	57,1
Razem	165 628,8	29 306,1	-14 746,4	-618,9	179 569,6

Nota 8 Rozliczenia międzyokresowe

Koszty i przychody dotyczące przyszłych okresów ujmuje się w księgach rachunkowych NBP odpowiednio jako składnik aktywów i pasywów.

Koszty i przychody, które w całości albo w części dotyczą przyszłych lat obrotowych, ujmowane są w księgach rachunkowych NBP odpowiednio jako rozliczenia międzyokresowe kosztów albo rozliczenia międzyokresowe przychodów i zaliczane do wyniku finansowego roku obrotowego, którego dotyczą.

Koszty dotyczące bieżącego roku obrotowego, za które obowiązek zapłaty powstanie w następnym roku obrotowym, zalicza się do wyniku finansowego w wiarygodnie oszacowanej kwocie, a prawdopodobne zobowiązanie przypadające na bieżący rok obrotowy ujmuje się w księgach rachunkowych jako rozliczenia międzyokresowe kosztów.

Wartość otrzymanych nieodpłatnie albo ujawnionych rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych podlegających amortyzacji metodą liniową, ujmuje się w księgach rachunkowych jako rozliczenia międzyokresowe przychodów i zalicza się do wyniku finansowego równoległe do odpisów amortyzacyjnych dokonywanych od tych składników aktywów.

w tys. złotych	Pozycja bilansu	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
Rozliczenia międzyokresowe kosztów dyskonta od bonów pieniężnych NBP*		0,0	2 459,5	-2 459,5
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów usług		41 496,4	34 803,8	6 692,6
Razem aktywa (Rozliczenia międzyokresowe)	A.10.4	41 496,4	37 263,3	4 233,1
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów		96 244,0	88 597,8	7 646,2
Rozliczenia międzyokresowe przychodów		1 292,8	1 538,1	-245,3
Razem pasywa (Rozliczenia międzyokresowe)	P.11.2	97 536,8	90 135,9	7 400,9

* Por. Rozdział 3 i Nota 6.1.

Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów usług dotyczą głównie wydatków związanych z gospodarką własną NBP (przede wszystkim z tytułu opłat za usługi informatyczne na rzecz NBP).

Na 31.12.2020 wartość rozliczeń międzyokresowych kosztów dyskonta od bonów pieniężnych NBP dotyczyła nierozliczonych w 2020 r. kosztów dyskonta od dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez NBP. W związku ze zmianą od 1 stycznia 2021 r. zasad ujęcia i prezentacji tych operacji, na 31.12.2021 pozycja nie wystąpiła (por. Rozdział 3 oraz Nota 6.1).

Nota 9 Kapitały własne

Do składników kapitału, zgodnie z praktyką przyjętą wśród banków centralnych ESBC, NBP kwalifikuje:

- fundusz statutowy, którego wysokość określa art. 61 ustawy o NBP,
- fundusz rezerwowy, który zgodnie z art. 62 ustawy o NBP jest tworzony z odpisów z zysku NBP w wysokości 5% rocznego zysku aż do osiągnięcia przez ten fundusz równowartości funduszu statutowego i może być przeznaczony wyłącznie na pokrycie strat bilansowych,
- rezerwę na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych, której tworzenie przewiduje art. 65 ustawy o NBP,
- rachunek rewaluacyjny złota,
- dodatnie różnice z wyceny zasobu złota, kursowej walut obcych i cenowej,
- stratę z lat ubiegłych,
- część zysku roku bieżącego pozostającą w NBP (to jest 5%), która zostanie przeznaczona na zwiększenie funduszu rezerwowego.

- **Dodatnie różnice z wyceny zasobu złota, kursowej walut obcych i cenowej**

Dodatnie różnice z wyceny zasobu złota są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu złota z wyższą od niego średnią ceną rynkową złota przeliczoną na złote.

Dodatnie różnice z wyceny kursowej walut obcych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu waluty obcej z wyższym od niego kursem średnim NBP.

Dodatnie różnice z wyceny cenowej dla dłużnych papierów wartościowych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu dłużnych papierów wartościowych z wyższą od niego średnią ceną rynkową tych papierów.

Dodatnie różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe są ustalane poprzez porównanie ceny ustalonej w umowie, zdyskontowanej na dzień rozliczenia transakcji spot, z niższą (w przypadku transakcji forward sprzedaży) albo wyższą (w przypadku transakcji forward zakupu) średnią ceną rynkową dłużnych papierów wartościowych z dnia wyceny.

Wartość różnic z wyceny zasobu złota, zasobów poszczególnych walut obcych i dłużnych papierów wartościowych ustala się oddzielnie, nie kompensując ze sobą wartości różnych co do rodzaju składników.

- **Rachunek rewaluacyjny złota**

Rachunek rewaluacyjny złota to nadwyżka przychodów niezrealizowanych nad kosztami niezrealizowanymi z przeliczenia złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości, powstała przed 1 stycznia 2004 r.

Stan rachunku rewaluacyjnego złota zmniejsza się na dobro przychodów w kwocie kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu złota, zaliczonych do wyniku finansowego na dzień bilansowy.

- **Rezerwa kursowa**

Rezerwę kursową szacuje się w oparciu o ogólnie akceptowane i stosowane konsekwentnie przez NBP metody szacowania ryzyka finansowego (por. Rozdział 7.1.4.).

Analiza ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych jest dokonywana w NBP przy zastosowaniu metody wartości zagrożonej (Value at Risk – VaR). Określa ona oczekiwaną stratę z tytułu zmian kursu złotego do walut obcych, która w warunkach normalnych, z założonym prawdopodobieństwem, nie powinna zostać przekroczona w przyjętym horyzoncie czasowym. W NBP na potrzeby oszacowania rezerwy kursowej przyjęto roczny horyzont czasowy oraz 95% poziom ufności.

Wartość zagrożona jest następnie pomniejszona o przychody niezrealizowane z tytułu zmian kursu złotego do walut obcych, oszacowane na podstawie analizy ich rozkładu. Oszacowanie przychodów niezrealizowanych jest dokonywane w oparciu o stan zasobów walut obcych na dzień bilansowy oraz historyczne szeregi czasowe średnich kosztów zasobu i średnich kursów NBP dla tych walut. Takie podejście pozwala na określenie stabilnego poziomu przychodów niezrealizowanych i tym samym ogranicza zmienność rezerwy kursowej.

Rezerwę tworzy się i rozwiązuje na dzień bilansowy.

Rezerwa tworzona jest w ciężar kosztów w kwocie równej połowie nadwyżki przychodów ze zrealizowanych różnic kursowych walut obcych nad kosztami ze zrealizowanych i niezrealizowanych różnic kursowych walut obcych ujętych w wyniku finansowym roku obrotowego. Tworzenie rezerwy nie może powodować dla NBP ujemnego wyniku finansowego roku obrotowego.

Rezerwę rozwiązuje się – zaliczając ją do przychodów – na pokrycie kosztów niezrealizowanych, wynikających ze zmian kursu złotego do walut obcych, powiększonych o nadwyżkę kosztów nad przychodami ze zrealizowanych różnic kursowych walut obcych, w kwocie, która mogłaby spowodować stratę.

Nadwyżkę utworzonej rezerwy w stosunku do wartości oszacowanej rozwiązuje się na dobro przychodów.

	P.12 Rezerwy	P.13 Różnice z wyceny		P.14 Fundusze		P.15 Wynik finansowy		Razem
	Rezerwa kursowa	Rachunek rewaluacyjny złota	Różnice z wyceny*	Fundusz statutowy	Fundusz rezerwowý	Strata z lat ubiegłych	Wynik finansowy za rok obrotowy	
<i>w tys. złotych</i>								
Stan na 31.12.2019	6 686 317,3	1 618 023,2	28 876 107,4	1 500 000,0	0,0	-11 865 363,4	7 828 502,5	34 643 587,0
Wpłata z zysku							-7 437 077,4	-7 437 077,4
Odpis z zysku na fundusz rezerwowý					391 425,1		-391 425,1	0,0
Zmiana wyceny złota, kursowej i cenowej			15 246 225,5					15 246 225,5
Utworzenie rezerwy kursowej	3 164 602,0							3 164 602,0
Wynik finansowy za rok obrotowy							9 344 061,5	9 344 061,5
Stan na 31.12.2020	9 850 919,3	1 618 023,2	44 122 332,9	1 500 000,0	391 425,1	-11 865 363,4	9 344 061,5	54 961 398,6
Wpłata z zysku							-8 876 858,4	-8 876 858,4
Odpis z zysku na fundusz rezerwowý					467 203,1		-467 203,1	0,0
Pokrycie straty z lat ubiegłych					-858 628,2	858 628,2		0,0
Zmiana wyceny złota, kursowej i cenowej			5 298 543,4					5 298 543,4
Utworzenie rezerwy kursowej	6 648 541,6							6 648 541,6
Wynik finansowy za rok obrotowy							10 974 518,7	10 974 518,7
Stan na 31.12.2021	16 499 460,9	1 618 023,2	49 420 876,3	1 500 000,0	0,0	-11 006 735,2	10 974 518,7	69 006 143,9
Wpłata z zysku							-10 425 792,8	-10 425 792,8
Odpis z zysku na fundusz rezerwowý					548 725,9		-548 725,9	0,0
Stan po podziale wyniku finansowego za rok obrotowy**	16 499 460,9	1 618 023,2	49 420 876,3	1 500 000,0	548 725,9	-11 006 735,2	0,0	58 580 351,1

* Różnice z wyceny dotyczą dodatnich różnic z wyceny zasobu złota, wyceny kursowej walut obcych oraz wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych i instrumentów finansowych pozabilansowych (por. Nota 9.1).

** Wynik finansowy za rok obrotowy, po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego NBP przez Radę Ministrów, podlega podziałowi na odpis z zysku na fundusz rezerwowý oraz wpłatę z zysku do budżetu państwa (por. Nota 9.4).

Nota 9.1 Różnice z wyceny

w tys. złotych	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
Dodatnie różnice z wyceny zasobu złota	23 474 557,2	27 525 036,9	-4 050 479,7
Dodatnie różnice z wyceny kursowej walut obcych	25 546 797,0	12 729 143,9	12 817 653,1
Dodatnie różnice z wyceny cenowej, w tym	399 522,1	3 868 152,1	-3 468 630,0
- z wyceny dłużnych papierów wartościowych	395 860,3	3 868 152,1	-3 472 291,8
- z wyceny instrumentów finansowych pozabilansowych	3 661,8	0,0	3 661,8
Rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości	1 618 023,2	1 618 023,2	0,0
Razem	51 038 899,5	45 740 356,1	5 298 543,4

Średnie koszty zasobu walut obcych i złota oraz kursy średnie NBP i średnia cena rynkowa złota

w złotych	Średni koszt zasobu	Kurs średni NBP / Średnia cena złota	Średni koszt zasobu	Kurs średni NBP / Średnia cena złota
	31.12.2021		31.12.2020	
USD	3,7755	4,0600	3,7354	3,7584
EUR	4,5015	4,5994	4,3906	4,6148
GBP	5,1105	5,4846	4,9275	5,1327
CAD	3,2076	3,1920	2,9054	2,9477
AUD	2,8198	2,9506	2,6837	2,8950
NOK	0,4340	0,4608	0,4148	0,4400
NZD	2,7263	2,7775	2,5552	2,7132
SDR	5,5026	5,6917	5,5335	5,4632
uncja złota	4 226,6645	7 389,6060	3 363,4973	7 107,5102

▪ Dodatnie różnice z wyceny zasobu złota

W 2021 r. spadek dodatnich różnic z wyceny zasobu złota związany był głównie ze zmniejszeniem dodatniej różnicy między średnią ceną złota a średnim kosztem zasobu złota. Wzrost ceny złota wynikał ze wzrostu kursu średniego USD przy jednoczesnym spadku ceny uncji złota w USD (cena uncji złota w USD wynosiła odpowiednio: 1.820,10 USD na 31.12.2021 oraz 1.891,10 USD na 31.12.2020). Wzrost średniego kosztu zasobu złota wynikał głównie z transakcji zakupu/sprzedazy przeprowadzanych na złocie (por. Nota 1 oraz Nota 12.1).

- **Dodatnie różnice z wyceny kursowej walut obcych**

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
USD	14 894 942,8	1 377 723,8	13 517 219,0
EUR	2 256 854,0	4 301 254,9	-2 044 400,9
GBP	4 273 426,7	2 120 771,6	2 152 655,1
CAD	0,0	41,0	-41,0
AUD	1 890 391,4	2 599 836,7	-709 445,3
NOK	1 689 541,3	1 536 138,4	153 402,9
NZD	263 912,0	789 091,0	-525 179,0
SDR	9 876,3	2 506,5	7 369,8
CHF	267 391,3	1 018,0	266 373,3
Pozostałe	461,2	762,0	-300,8
Razem	25 546 797,0	12 729 143,9	12 817 653,1

- **Dodatnie różnice z wyceny cenowej dłużnych papierów wartościowych**

<i>w tys. złotych</i>	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
Papiery wartościowe w USD	247 735,4	2 283 063,6	-2 035 328,2
Papiery wartościowe w EUR	50 668,8	273 597,1	-222 928,3
Papiery wartościowe w GBP	0,0	424 298,7	-424 298,7
Papiery wartościowe w CAD	89 134,5	0,0	89 134,5
Papiery wartościowe w AUD	864,9	370 358,5	-369 493,6
Papiery wartościowe w NOK	397,0	200 971,3	-200 574,3
Papiery wartościowe w NZD	7 059,7	315 862,9	-308 803,2
Razem	395 860,3	3 868 152,1	-3 472 291,8

- **Dodatnie różnice z wyceny cenowej instrumentów finansowych pozabilansowych**

Dodatnie różnice z wyceny cenowej instrumentów finansowych pozabilansowych na 31.12.2021 dotyczyły transakcji forward zakupu dłużnych papierów wartościowych w USD oraz transakcji forward sprzedaży dłużnych papierów wartościowych w AUD (por. Nota 10 i Nota 10.2).

- **Rachunek rewaluacyjny złota**

W związku z niewystąpieniem na 31.12.2021 kosztów niezrealizowanych z wyceny zasobu złota, NBP, podobnie jak na 31.12.2020, nie dokonał rozwiązania rachunku rewaluacyjnego złota.

Nota 9.2 Rezerwa kursowa

Na 31.12.2021 oszacowanie rezerwy kursowej (równe wartości zagrożonej pomniejszonej o przychody niezrealizowane z tytułu zmian kursu złotego do walut obcych) wyniosło 52.036.768,0 tys. zł (63.641.590,1 tys. zł na 31.12.2020). Na mocy uchwały nr 6/2019 RPP na 31.12.2021 uzupełniono rezerwę o kwotę 6.648.541,6 tys. zł (3.164.602,0 tys. zł na 31.12.2020), to jest w kwocie równej połowie nadwyżki przychodów ze zrealizowanych różnic kursowych walut obcych nad kosztami ze zrealizowanych i niezrealizowanych różnic kursowych walut obcych ujętych w wyniku finansowym za rok obrotowy (por. Nota 12.1, Nota 12.2, i Rozdział 7.1.4). Na 31.12.2021 rezerwa kursowa wyniosła 16.499.460,9 tys. zł (9.850.919,3 tys. zł na 31.12.2020).

Nota 9.3 Fundusz rezerwowy

W 2021 r. fundusz rezerwowy NBP w kwocie 858.628,2 tys. zł przeznaczono na pokrycie straty bilansowej NBP z lat ubiegłych (por. Nota 9.4).

Nota 9.4 Wynik finansowy

▪ Wynik finansowy za rok obrotowy

Wynik finansowy NBP za 2021 r. wyniósł 10.974.518,7 tys. zł.

Zgodnie z art. 62 i 69 ustawy o NBP, zysk NBP podlega podziałowi (w terminie 14 dni od dnia zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego NBP przez Radę Ministrów) na:

- odpis na fundusz rezerwowy NBP (5% zysku) – 548.725,9 tys. zł,
- wpłatę z zysku NBP do budżetu państwa – 10.425.792,8 tys. zł.

▪ Strata z lat ubiegłych

Niepokryta strata z lat ubiegłych w kwocie 11.006.735,2 tys. zł jest efektem poniesienia przez NBP strat:

- za 2007 r. w wysokości 12.427.261,7 tys. zł,
- za 2017 r. w wysokości 2.524.935,6 tys. zł

oraz jej częściowego pokrycia środkami z funduszu rezerwowego:

- w 2008 r. – w kwocie 969.350,0 tys. zł,
- w 2015 r. – w kwocie 250.000,0 tys. zł,
- w 2016 r. – w kwocie 400.000,0 tys. zł,
- w 2018 r. – w kwocie 1.467.483,8 tys. zł,
- w 2021 r. – w kwocie 858.628,2 tys. zł.

Nota 10 Pozycje pozabilansowe

▪ **Transakcje spot, forward oraz swap w walutach obcych**

Walutę obcą zakupioną albo sprzedaną za inną walutę obcą ujmuje się w księgach rachunkowych NBP według wartości waluty obcej kwotowanej, przeliczonej na walutę krajową według kursu średniego obowiązującego na dzień transakcji.

Walutę obcą zakupioną albo sprzedaną za walutę krajową ujmuje się w księgach rachunkowych według wartości transakcyjnej, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

Środki pieniężne kupione albo sprzedane w walutowej transakcji forward ujmuje się na kontach pozabilansowych od dnia transakcji do dnia rozliczenia, według ustalonego w umowie kursu spot.

Środki pieniężne kupione albo sprzedane (w transakcji spot) oraz odpowiednio odsprzedane albo odkupione (w transakcji forward) w ramach swapa walutowego ujmuje się na kontach pozabilansowych według ustalonego w umowie kursu spot od dnia transakcji do dnia rozliczenia.

Efekty wyrównania do średniego kosztu zasobu waluty obcej oraz różnice z wyceny kursowej dla transakcji w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych prezentowane są w bilansie NBP według salda wyrównania i wyceny tych transakcji, określonych odrębnie dla każdego rodzaju transakcji (spot, forward, swap) oraz odrębnie dla każdej waluty obcej – różnice dodatnie w aktywach, różnice ujemne w pasywach.

▪ **Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji forward**

Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji forward ujmuje się na kontach pozabilansowych od dnia transakcji do dnia rozliczenia według wartości ustalonej w umowie. W dniu transakcji dłużne papiery wartościowe, zakupione lub sprzedane w transakcji forward nie zmieniają zasobu dłużnych papierów wartościowych.

Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji forward wycenia się na dzień bilansowy według wartości rynkowej tych transakcji, obowiązującej w dniu wyceny, poprzez porównanie ceny rynkowej dłużnych papierów wartościowych z ich ceną ustaloną w umowie, zdyskontowaną na dzień rozliczenia transakcji spot. Do dodatnich i ujemnych różnic z wyceny stosuje się reguły przewidziane dla ujęcia przychodów i kosztów niezrealizowanych.

Różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych prezentowane są w bilansie NBP – różnice dodatnie w aktywach, a różnice ujemne w pasywach.

W dniu rozliczenia, dłużne papiery wartościowe zakupione w transakcji forward zwiększają zasób dłużnych papierów wartościowych, a dłużne papiery wartościowe sprzedane w transakcji forward pomniejszają zasób dłużnych papierów wartościowych.

Jeżeli zawarto więcej niż jedną transakcję forward zakupu lub sprzedaży dłużnych papierów wartościowych, wyceny i rozliczenia tych transakcji dokonuje się odrębnie.

▪ Futures

Futures ujmuje się na kontach pozabilansowych, od dnia transakcji do dnia rozliczenia, w wartości nominalnej zakupionego lub sprzedanego instrumentu bazowego.

W przypadku, gdy w dniu zamknięcia otwartej pozycji futures ma miejsce rzeczywista dostawa instrumentu bazowego, jego zakup lub sprzedaż ujmuje się według wartości rynkowej.

Zestawienie dodatnich i ujemnych różnic z wyceny kursowej transakcji spot, forward i swap w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych oraz wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych przedstawiono poniżej (por. Nota 9.1 i Nota 12.2).

w tys. złotych	Pozycja bilansu	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
Dodatnie różnice z wyceny kursowej transakcji FX spot, FX forward i FX swap		350 610,9	444 371,2	-93 760,3
Dodatnie różnice z wyceny cenowej		3 661,8	0,0	3 661,8
- Różnice z wyceny transakcji forward na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych		3 661,8	0,0	3 661,8
Razem aktywa (Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych)	A.10.3	354 272,7	444 371,2	-90 098,5
Ujemne różnice z wyceny kursowej transakcji FX spot i FX forward		23 930,4	0,0	23 930,4
Ujemne różnice z wyceny cenowej		204,1	111,8	92,3
- Różnice z wyceny transakcji forward na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych		204,1	111,8	92,3
Razem pasywa (Różnice z wyceny instrumentów pozabilansowych)	P.11.1	24 134,5	111,8	24 022,7

Nota 10.1 Transakcje spot, forward i swap w walutach obcych ujęte na kontach pozabilansowych

w tys. złotych	Pozycja bilansu	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
Waluta do otrzymania z tytułu transakcji FX spot, FX forward i FX swap	-	5 903 731,3	31 352 880,3	-25 449 149,0
Waluta do wydania z tytułu transakcji FX spot, FX forward i FX swap	-	5 903 731,3	31 352 880,3	-25 449 149,0
Dodatnie różnice wyrównania do średniego kosztu zasobu	A.10.5	19 790,7	15 068,4	4 722,3
Ujemne różnice wyrównania do średniego kosztu zasobu	P.11.3	692 280,1	371 946,1	320 334,0
Dodatnie różnice z wyceny kursowej transakcji FX spot, FX forward i FX swap	A.10.3	350 610,9	444 371,2	-93 760,3
Ujemne różnice z wyceny kursowej transakcji FX spot i FX forward	P.11.1	23 930,4	0,0	23 930,4

Spadek pozycji pozabilansowych wynikał głównie z niższego wolumenu zawartych przez NBP transakcji spot w walutach obcych, przy jednocześnie wyższym wolumenie zawartych przez NBP transakcji forward i swap w walutach obcych. Transakcje FX swap były przeprowadzane w operacjach krajowych na parze walut CHF/PLN (por. Rozdział 7.1.1.2.3).

Zmiana różnic wyrównania do średniego kosztu zasobu transakcji spot, forward oraz swap w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku oraz różnicy między średnim kosztem zasobu a kursem zakupu/sprzedaży tych transakcji.

Zmiana różnic z wyceny kursowej transakcji spot, forward oraz swap w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku oraz różnicy między średnim kosztem zasobu a kursem średnim NBP.

Nota 10.2 Dłużne papiery wartościowe zakupione lub sprzedane w transakcji forward

w tys. złotych	Pozycja bilansu	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych zakupione w transakcjach forward, w tym		3 333 696,7	0,0	3 333 696,7
- papiery wartościowe w USD		3 333 696,7	0,0	3 333 696,7
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych sprzedane w transakcjach forward, w tym		794 394,2	3 025 403,6	-2 231 009,4
- papiery wartościowe w AUD		794 394,2	0,0	794 394,2
- papiery wartościowe w USD		0,0	3 025 403,6	-3 025 403,6
Dodatnie różnice z wyceny cenowej	A.10.3	3 661,8	0,0	3 661,8
Ujemne różnice z wyceny cenowej	P.11.1	204,1	111,8	92,3

Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych są wykorzystywane przez NBP w ramach zarządzania rezerwami walutowymi.

Zmiana różnic z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe w walutach obcych ujętych na kontach pozabilansowych jest wypadkową wolumenu tych transakcji na koniec roku oraz różnicy między ceną rynkową tych papierów a ich ceną ustaloną w umowie.

Nota 10.3 Futures

w tys. złotych	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
Zakupione futures (bond futures), w tym	204 764,0	0,0	204 764,0
- bond futures w AUD	204 764,0	0,0	204 764,0
Sprzedane futures (bond futures), w tym	682 241,1	0,0	682 241,1
- bond futures w EUR	682 241,1	0,0	682 241,1
Zakupione futures (depo futures), w tym	0,0	4 946 000,0	-4 946 000,0
- depo futures w GBP	0,0	4 946 000,0	-4 946 000,0
Sprzedane futures (depo futures), w tym	0,0	4 946 000,0	-4 946 000,0
- depo futures w GBP	0,0	4 946 000,0	-4 946 000,0
Zakupione futures (equity index futures), w tym	3 441,1	0,0	3 441,1
- equity index futures w EUR	1 286,7	0,0	1 286,7
- equity index futures w GBP	260,2	0,0	260,2
- equity index futures w USD	1 894,2	0,0	1 894,2

Futures są wykorzystywane przez NBP w ramach zarządzania rezerwami walutowymi (por. Nota 3.1). W 2021 r. rozpoczęto inwestycje w equity index futures, dążąc do podwyższenia dochodowości rezerw walutowych w długim okresie oraz zwiększenia dywersyfikacji inwestycji.

Nota 11 Wynik z odsetek

Dyskonto i premię od zakupionych dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego w kwotach naliczonych według wewnętrznej stopy zwrotu.

Dyskonto od wyemitowanych przez NBP dłużnych papierów wartościowych zalicza się do wyniku finansowego w kwotach obliczonych dla okresu, na jaki wyemitowano dłużny papier wartościowy, według metody liniowej.

Odsetki od aktywów i zobowiązań finansowych zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego dnia operacyjnego, w kwotach naliczonych według metody liniowej, z wyjątkiem odsetek:

- do zapłaty z tytułu rezerwy obowiązkowej, które zalicza się do wyniku finansowego na koniec każdego miesiąca w kwotach naliczonych za okres rezerwowy,
- od środków na rachunkach bieżących w innych bankach, które zalicza się do wyniku finansowego w dniu zapłaty,
- od depozytów zabezpieczających wykonanie futures, które zalicza się do wyniku finansowego w dniu zapłaty,
- od aktywów i zobowiązań związanych z gospodarką własną, w tym od zobowiązań z tytułu leasingu, które są ujmowane na koniec miesiąca.

Odsetki od lokat terminowych w złocie są naliczane i wypłacane w USD (por. Nota 1 i 3.1).

Odsetki do otrzymania albo do zapłaty od transakcji forward w walutach obcych, wynikające z różnicy pomiędzy ustalonymi w umowie kursem spot a kursem forward, zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych metodą liniową.

Odsetki do otrzymania albo do zapłaty od transakcji swap w walutach obcych, wynikające z różnicy pomiędzy ustalonymi w umowie kursem spot a kursem forward, zalicza się do wyniku z odsetek na koniec każdego dnia operacyjnego w kwotach naliczonych metodą liniową.

Naliczone odsetki, dyskonto i premie w walutach obcych przelicza się na walutę krajową według obowiązującego kursu średniego NBP.

w tys. złotych	Przychody		Koszty		Wynik		
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	Zmiana
Instrumenty inwestycyjne rezerw walutowych, w tym	5 692 036,4	6 544 787,8	-4 541 472,9	-3 855 175,6	1 150 563,5	2 689 612,2	-1 539 048,7
- dłużne papiery wartościowe*	5 631 240,3	6 325 338,5	-4 248 203,5	-3 610 156,2	1 383 036,8	2 715 182,3	-1 332 145,5
- lokaty terminowe**	21 547,1	101 152,8	-253 966,8	-147 342,3	-232 419,7	-46 189,5	-186 230,2
- transakcje reverse repo**	21 756,5	113 095,2	-27 583,7	-3 302,5	-5 827,2	109 792,7	-115 619,9
- transakcje repo***	17 390,2	4 514,9	-6 036,6	-93 130,5	11 353,6	-88 615,6	99 969,2
- pozostałe**	102,3	686,4	-5 682,3	-1 244,1	-5 580,0	-557,7	-5 022,3
Złoto**	3 364,7	5 064,0	0,0	0,0	3 364,7	5 064,0	-1 699,3
Międzynarodowy Fundusz Walutowy	7 833,8	10 860,7	-8 005,4	-14 158,3	-171,6	-3 297,6	3 126,0
Instrumenty polityki pieniężnej, w tym	2 897 212,6	1 579 158,9	-1 775 013,4	-1 106 326,8	1 122 199,2	472 832,1	649 367,1
- bony pieniężne NBP	0,0	0,0	-768 225,5	-489 710,4	-768 225,5	-489 710,4	-278 515,1
- dłużne papiery wartościowe*	2 876 340,1	1 577 680,4	-889 645,7	-526 751,0	1 986 694,4	1 050 929,4	935 765,0
- rezerwa obowiązkowa****	420,9	144,6	-64 430,0	-85 256,3	-64 009,1	-85 111,7	21 102,6
- depozyt na koniec dnia	0,0	0,0	-52 187,4	-4 609,1	-52 187,4	-4 609,1	-47 578,3
- pozostałe*****	20 451,6	1 333,9	-524,8	0,0	19 926,8	1 333,9	18 592,9
Inne przychody/koszty z odsetek	19 140,6	18 701,1	-42 603,3	-41 400,7	-23 462,7	-22 699,6	-763,1
Razem	8 619 588,1	8 158 572,5	-6 367 095,0	-5 017 061,4	2 252 493,1	3 141 511,1	-889 018,0

* W przychodach ujęto przychody z dyskonta i odsetek, a w kosztach – koszty premii.

** W kosztach ujęto koszty odsetek z tytułu ujemnego oprocentowania.

*** W przychodach ujęto przychody z odsetek z tytułu ujemnego oprocentowania.

**** W przychodach ujęto przychody z odsetek za naruszenie obowiązku utrzymywania rezerwy obowiązkowej (por. Rozdział 3).

***** W pozycji ujęto głównie przychody/koszty od transakcji swap w walutach obcych, transakcji reverse repo, kredytu wekslowego, kredytu technicznego oraz kredytu lombardowego (por. Rozdział 7.1.1.2.2.).

Wynik z odsetek od instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych (por. Nota 3.1 i Nota 6.3)

w tys. złotych	2021								Razem
	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Pozostałe	
Dłużne papiery wartościowe	1 352 686,4	-591 738,5	81 971,3	25 711,6	194 004,9	188 159,8	132 241,3	0,0	1 383 036,8
Lokaty terminowe	339,5	-253 879,6	331,7	114,3	37,5	9 547,1	11 089,8	0,0	-232 419,7
Transakcje reverse repo	8 373,4	-27 572,5	12 552,2	0,0	230,3	0,0	589,4	0,0	-5 827,2
Transakcje repo	6 651,3	8 664,5	-4 141,3	0,0	434,8	0,0	-255,7	0,0	11 353,6
Pozostałe	-553,1	-4 732,4	-84,4	0,0	-28,5	-16,4	-153,2	-12,0	-5 580,0
Razem	1 367 497,5	-869 258,5	90 629,5	25 825,9	194 679,0	197 690,5	143 511,6	-12,0	1 150 563,5

w tys. złotych	2020								Razem
	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Pozostałe	
Dłużne papiery wartościowe	2 379 324,3	-435 179,2	174 205,2	0,0	258 693,5	169 231,0	168 907,5	0,0	2 715 182,3
Lokaty terminowe	4 824,1	-147 100,0	1 094,6	0,0	722,6	67 516,9	26 752,3	0,0	-46 189,5
Transakcje reverse repo	75 492,4	-3 302,5	35 989,7	0,0	1 036,4	0,0	576,7	0,0	109 792,7
Transakcje repo	-64 791,5	3 747,0	-26 743,0	0,0	-641,7	0,0	-186,4	0,0	-88 615,6
Pozostałe	647,0	-1 206,8	2,2	0,4	7,2	6,5	0,5	-14,7	-557,7
Razem	2 395 496,3	-583 041,5	184 548,7	0,4	259 818,0	236 754,4	196 050,6	-14,7	2 689 612,2

w tys. złotych	Zmiana								Razem
	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Pozostałe	
Dłużne papiery wartościowe	-1 026 637,9	-156 559,3	-92 233,9	25 711,6	-64 688,6	18 928,8	-36 666,2	0,0	-1 332 145,5
Lokaty terminowe	-4 484,6	-106 779,6	-762,9	114,3	-685,1	-57 969,8	-15 662,5	0,0	-186 230,2
Transakcje reverse repo	-67 119,0	-24 270,0	-23 437,5	0,0	-806,1	0,0	12,7	0,0	-115 619,9
Transakcje repo	71 442,8	4 917,5	22 601,7	0,0	1 076,5	0,0	-69,3	0,0	99 969,2
Pozostałe	-1 200,1	-3 525,6	-86,6	-0,4	-35,7	-22,9	-153,7	2,7	-5 022,3
Razem	-1 027 998,8	-286 217,0	-93 919,2	25 825,5	-65 139,0	-39 063,9	-52 539,0	2,7	-1 539 048,7

Spadek o 1.539.048,7 tys. zł wyniku z odsetek od instrumentów inwestycyjnych rezerw walutowych wystąpił w warunkach:

- spadku średniorocznego oprocentowania dłużnych papierów wartościowych w USD, AUD, GBP i NZD,
- spadku średniorocznego oprocentowania lokat terminowych,
- wyższego średniorocznego zaangażowania w samodzielne transakcje reverse repo w EUR oraz jednocześnie:
- zwiększenia poziomu rezerw walutowych – ich średnioroczny poziom¹⁷ wyniósł 509.112,5 mln zł w 2021 r. w porównaniu z 414.889,3 mln zł w 2020 r. (por. też Nota 3.1),
- średniorocznej deprecjacji złotego w stosunku do EUR, GBP, AUD, NOK i NZD (por. tabela poniżej)
- wyższego średniorocznego zaangażowania w jednoczesne transakcje repo i reverse repo w USD.

Średnioroczne kursy walut obcych

w złotych	2021	2020	Zmiana
USD	3,8629	3,8993	-0,0364
EUR	4,5674	4,4448	0,1226
GBP	5,3117	5,0003	0,3114
CAD	3,0810	2,9073	0,1737
AUD	2,9000	2,6878	0,2122
NOK	0,4493	0,4147	0,0346
NZD	2,7310	2,5323	0,1987

Wynik z odsetek od złota (por. Nota 1 i Nota 3.1)

Pozycja obejmuje wynik z odsetek od lokat terminowych w złocie przechowywanym w postaci fizycznej, które są naliczane i wypłacane w USD. Spadek pozycji w 2021 r. był skutkiem niższego średniorocznego poziomu składanych lokat oraz aprecjacji złotego w stosunku do USD w ujęciu średniorocznym.

¹⁷ Kalkulacja w oparciu o wartości nominalne na bazie dziennej.

Wynik z odsetek od należności i zobowiązań związanych z MFW (por. Nota 2)

w tys. złotych	Przychody		Koszty		Wynik		
	2021	2020	2021	2020	2021	2020	Zmiana
Odsetki od transzy rezerwowej	2 713,6	6 888,7	0,0	0,0	2 713,6	6 888,7	-4 175,1
Odsetki od rachunku bieżącego w MFW	4 996,9	3 278,8	0,0	0,0	4 996,9	3 278,8	1 718,1
Odsetki od pożyczek udzielonych MFW	123,3	693,2	0,0	0,0	123,3	693,2	-569,9
Odsetki od alokacji SDR	0,0	0,0	-8 005,4	-14 158,3	-8 005,4	-14 158,3	6 152,9
Razem	7 833,8	10 860,7	-8 005,4	-14 158,3	-171,6	-3 297,6	3 126,0

Na wynik z tytułu odsetek od należności/zobowiązań związanych z MFW składają się koszty odsetek z tytułu oprocentowanych zobowiązań w SDR (alokacje SDR) oraz przychody z odsetek z tytułu oprocentowanych należności w SDR (transza rezerwowa¹⁸, rachunek bieżący w MFW oraz pożyczki udzielone MFW, por. Nota 2). Spadek ujemnego wyniku był przede wszystkim skutkiem zmniejszającej się w 2021 r. średniorocznej nadwyżki zobowiązań nad należnościami w SDR, przy spadku średniorocznego oprocentowania SDR, w warunkach deprecjacji złotego w stosunku do SDR w ujęciu średniorocznym (wzrost kursu z 5,4301 w 2020 r. do 5,5009 w 2021 r.).

Wynik z odsetek od instrumentów polityki pieniężnej (por. Nota 3.2 oraz Nota 6.1)

Wzrost o 649.367,1 tys. zł wyniku z odsetek od instrumentów wykorzystywanych w ramach operacji polityki pieniężnej był głównie spowodowany:

- wyższym o 935.765,0 tys. zł wynikiem z dłużnych papierów wartościowych nabytych w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku (por. Nota 3.2),

w tys. złotych	2021	2020	Zmiana
Wynik z tytułu dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych na potrzeby polityki pieniężnej	1 986 694,4	1 050 929,4	935 765,0
- papiery skarbowe	908 442,0	489 972,8	418 469,2
- papiery gwarantowane przez Skarb Państwa	1 078 252,4	560 956,6	517 295,8

- wyższymi o 278.515,1 tys. zł kosztami dyskonta od bonów pieniężnych NBP (por. Nota 6.1),

w tys. złotych	2021	2020	Zmiana
Koszty dyskonta od bonów pieniężnych NBP emitowanych w ramach podstawowych operacji polityki pieniężnej	-761 414,2	-478 240,0	-283 174,2
Koszty dyskonta od bonów pieniężnych NBP emitowanych w ramach dostrajających operacji polityki pieniężnej	-6 811,3	-11 470,4	4 659,1
Razem	-768 225,5	-489 710,4	-278 515,1

¹⁸ Wartość nieoprocentowanej części transzy rezerwowej jest stała i wynosi 56.236,0 tys. SDR (por. Nota 2).

Powyższa zmiana była spowodowana głównie wzrostem średniorocznego poziomu emisji bonów pieniężnych NBP w ramach operacji podstawowych przy jednoczesnym spadku średniorocznej stopy referencyjnej NBP.

Średnioroczny poziom operacji podstawowych i dostrajających^{*} oraz średnioroczny poziom stopy referencyjnej

w mln złotych / %	2021	2020	Zmiana
Operacje podstawowe	205 666,6	133 635,4	72 031,2
Operacje dostrajające	393,6	1 235,6	-842,0
Stopa referencyjna NBP	0,35	0,51	-0,16 p.p.

* Do wyliczenia wielkości średniorocznych operacji podstawowych i dostrajających uwzględniono wszystkie dni kalendarzowe od 1 stycznia do 31 grudnia każdego roku.

- wyższymi o 47.578,3 tys. zł kosztami depozytu na koniec dnia, co było głównie efektem wyższego średniego poziomu wykorzystania tego instrumentu, szczególnie pod koniec 2021 r., gdy nastąpił wzrost stopy depozytowej.

Wartość depozytów na koniec dnia oraz średnioroczny poziom stopy depozytowej

w mln złotych / %	2021	2020	Zmiana
Łączna wartość depozytów na koniec dnia*	3 894 163,6	1 186 249,6	2 707 914,0
Średnioroczna stopa depozytowa**	0,15	0,14	0,01 p.p.

* Wartość liczona za dni wykorzystania instrumentu.

** Do wyliczenia wielkości średniorocznej stopy oprocentowania uwzględniono wszystkie dni kalendarzowe od 1 stycznia do 31 grudnia każdego roku.

- niższymi o 20.826,3 tys. zł kosztami odsetek od rezerwy obowiązkowej, co było głównie efektem spadku średniego poziomu rezerwy obowiązkowej w ciągu roku (por. Nota 6.1).

Średni poziom rezerwy obowiązkowej^{*} oraz średnioroczne oprocentowanie rezerwy obowiązkowej

w mln złotych / %	2021	2020	Zmiana
Rezerwa obowiązkowa	10 119,6	20 396,7	-10 277,1
Oprocentowanie rezerwy obowiązkowej	0,34	0,30	0,04 p.p.

* Kwoty rezerwy obowiązkowej obliczane przy uwzględnieniu okresów rezerwowych, ważone liczbą dni w okresie.

Inne przychody/koszty z odsetek

W ramach *Innych przychodów/kosztów z odsetek* ujmowane są głównie koszty odsetek od rachunków prowadzonych przez NBP dla budżetu państwa oraz przychody i koszty z tytułu odsetek związane z rozliczeniami w systemie TARGET2. Pozycja obejmuje również koszty odsetek od zobowiązań z tytułu leasingu (por. Nota 4 i Nota 6.4).

Nota 12 Wynik z operacji finansowych

Nota 12.1 Wynik zrealizowany

▪ Zrealizowane różnice kursowe na transakcjach w walutach obcych i złocie

Przychody i koszty wynikające z transakcji walutowych i w złocie zalicza się do wyniku finansowego w dniu, w którym nastąpiła zmiana, w kwocie:

- różnicy między wartością w walucie krajowej wynikającą ze zmniejszenia zasobu waluty obcej (albo zasobu złota) a wartością ustaloną według średniego dziennego kosztu zakupu waluty obcej (albo złota) – w odniesieniu do wpływu i wypływu waluty obcej (albo złota) w bieżącym dniu operacyjnym,
- różnicy między wartością w walucie krajowej wynikającą ze zmniejszenia zasobu waluty obcej (albo zasobu złota) a wartością ustaloną według średniego kosztu zasobu waluty obcej (albo złota) – w odniesieniu do nadwyżki wypływu waluty obcej (albo złota) nad wpływem w bieżącym dniu operacyjnym (wypływ netto).

W przypadku wystąpienia krótkiej pozycji w danej walucie obcej (albo złocie) zastosowanie ma podejście odwrotne.

▪ Zrealizowane różnice cenowe

Przychody i koszty, wynikające z transakcji spot sprzedaży dłużnych papierów wartościowych, o tym samym kodzie, zalicza się do wyniku finansowego w dniu rozliczenia transakcji, w kwocie równej różnicy między wartością uzyskaną ze sprzedaży a wartością ustaloną według średniego kosztu zasobu tych papierów, ustalonego na koniec bieżącego dnia operacyjnego.

Wynik z rozliczenia transakcji forward na dłużne papiery wartościowe ustala się:

- dla dłużnych papierów wartościowych zakupionych w transakcji forward jako różnicę między ceną rynkową a ceną ustaloną w umowie, skorygowaną o koszty z wyceny ujęte na dzień bilansowy,
- dla dłużnych papierów wartościowych sprzedanych w transakcji forward jako różnicę między ceną ustaloną w umowie, skorygowaną o koszty z wyceny ujęte na dzień bilansowy, a średnim kosztem zasobu dłużnych papierów wartościowych.

Jeżeli zawarto więcej niż jedną transakcję forward zakupu lub sprzedaży dłużnych papierów wartościowych, wyceny i rozliczenia tych transakcji dokonuje się odrębnie.

Dzienne zmiany rynkowych cen futures zalicza się do wyniku finansowego każdego dnia, w tym również w dniu zamknięcia otwartej pozycji w kontrakcie.

w tys. złotych	2021	2020	Zmiana
Zrealizowane różnice kursowe na transakcjach w walutach obcych	13 556 309,0	6 329 209,6	7 227 099,4
Zrealizowane różnice na transakcjach w złocie	6 142 695,3	12,6	6 142 682,7
Zrealizowane różnice cenowe, w tym	514 987,4	4 249 573,7	-3 734 586,3
- z transakcji spot dłużnymi papierami wartościowymi	-690 621,7	2 867 965,3	-3 558 587,0
- z instrumentów finansowych pozabilansowych, w tym	1 205 536,4	1 381 608,4	-176 072,0
• z transakcji forward na dłużne papiery wartościowe	-173 431,7	1 082 335,4	-1 255 767,1
• z futures, w tym:	1 378 968,1	299 273,0	1 079 695,1
# bond futures	369 122,9	298 894,7	70 228,2
# depo futures	-1 029,5	378,3	-1 407,8
# equity index futures	1 010 874,7	0,0	1 010 874,7
- pozostałe zrealizowane różnice cenowe*	72,7	0,0	72,7
Pozostałe operacje finansowe**	43 569,6	8 671,4	34 898,2
Razem	20 257 561,3	10 587 467,3	9 670 094,0

* Pozostałe zrealizowane różnice cenowe obejmują wynik z realokacji udziałów w SWIFT (por. Nota 3.3).

** Wzrost pozycji wynikał z uzyskania w 2021 r. przychodu w kwocie 45.657,7 tys. zł z tytułu rozliczeń operacji MFW (6.911,9 tys. zł w 2020 r. – por. Nota 2) oraz niższego wyniku z tytułu wyceny salda rachunku nr 2 MFW (-2.088,0 tys. zł w 2021 r. w porównaniu z 1.759,5 tys. zł w 2020 r. – por. Nota 6.3).

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic kursowych na transakcjach w walutach obcych

w tys. złotych	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	SDR	Pozostałe	Razem
2021	6 600 229,9	1 728 124,5	1 617 679,8	-2 507,7	1 504 073,4	1 238 855,8	826 414,6	10 004,4	33 434,3	13 556 309,0
2020	3 805 216,0	1 436 384,4	688 504,0	93,7	392 851,5	-245 329,7	260 373,0	-11 849,8	2 966,5	6 329 209,6
Zmiana	2 795 013,9	291 740,1	929 175,8	-2 601,4	1 111 221,9	1 484 185,5	566 041,6	21 854,2	30 467,8	7 227 099,4

Wzrost wyniku był rezultatem przede wszystkim sprzedaży USD, co było związane z rozpoczęciem inwestycji w CAD (por. Nota 3.1 oraz Rozdział 7.1.4), jak też wzrostu średniorocznej dodatniej różnicy między kursem średnim NBP a średnim kosztem zasobu dla GBP, AUD, NOK i NZD.

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic na transakcjach w złocie

W 2021 r. wzrost wynikał głównie z transakcji kupna/sprzedaży na rynku złota w warunkach występującej średniorocznej dodatniej różnicy między średnią ceną złota a średnim kosztem zasobu złota (por. Nota 1 oraz Nota 9.1).

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych z transakcji spot sprzedaży dłużnych papierów wartościowych

w tys. złotych	USD	EUR	GBP	AUD	NOK	NZD	Razem
2021	-386 863,1	-14 368,7	-132 368,1	-6 221,1	-123 178,3	-27 622,4	-690 621,7
2020	1 557 709,5	248 210,0	589 761,3	439 090,0	4 194,8	28 999,7	2 867 965,3
Zmiana	-1 944 572,6	-262 578,7	-722 129,4	-445 311,1	-127 373,1	-56 622,1	-3 558 587,0

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych z transakcji forward na dłużne papiery wartościowe

w tys. złotych	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	Razem
2021	-460,5	-4 792,0	-6,3	2 856,8	-177 934,0	-5 160,5	12 064,8	-173 431,7
2020	595 788,5	59 145,2	42 080,7	0,0	385 236,1	0,0	84,9	1 082 335,4
Zmiana	-596 249,0	-63 937,2	-42 087,0	2 856,8	-563 170,1	-5 160,5	11 979,9	-1 255 767,1

Wynik z tytułu zrealizowanych różnic cenowych z dziennej wyceny futures

w tys. złotych	USD	EUR	GBP	AUD	Razem
Bond futures					
2021	288 252,4	18 035,9	37 344,7	25 489,9	369 122,9
2020	179 978,7	53 555,5	40 101,8	25 258,7	298 894,7
Zmiana	108 273,7	-35 519,6	-2 757,1	231,2	70 228,2
Depo futures					
2021	0,0	0,0	-1 029,5	0,0	-1 029,5
2020	-1 376,4	0,0	1 754,7	0,0	378,3
Zmiana	1 376,4	0,0	-2 784,2	0,0	-1 407,8
Equity index futures					
2021	623 853,3	320 255,4	66 766,0	0,0	1 010 874,7
2020	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zmiana	623 853,3	320 255,4	66 766,0	0,0	1 010 874,7

Spadek wyniku z tytułu zrealizowanych różnic cenowych w 2021 r. był związany przede wszystkim z transakcjami sprzedaży dłużnych papierów wartościowych w warunkach rosnących rentowności na rynku USD i AUD. Spadek wyniku został częściowo skompensowany dodatnim wynikiem z inwestycji w futures na indeksy giełdowe akcji (equity index futures) – por. Nota 3.1 i Nota 10.3.

Nota 12.2 Koszty niezrealizowane

▪ Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych

Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu waluty obcej z niższym od niego kursem średnim NBP (w przypadku dodatniego zasobu waluty obcej) lub przez porównanie średniego kosztu zasobu waluty obcej z wyższym od niego kursem średnim NBP (dla ujemnego zasobu waluty obcej) – por. Nota 9.1.

▪ Ujemne różnice z wyceny cenowej

Ujemne różnice z wyceny cenowej dla dłużnych papierów wartościowych są ustalane przez porównanie średniego kosztu zasobu dłużnych papierów wartościowych z niższą od niego średnią ceną rynkową tych papierów.

Ujemne różnice z wyceny cenowej transakcji forward na dłużne papiery wartościowe są ustalane przez porównanie ceny określonej w umowie, zdyskontowanej na dzień rozliczenia transakcji spot, z niższą od tej wartości (w przypadku transakcji forward zakupu) albo wyższą od tej wartości (w przypadku transakcji forward sprzedaży) bieżącą ceną rynkową instrumentu.

w tys. złotych	2021	2020	Zmiana
Ujemne różnice z wyceny kursowej walut obcych	-259 225,8	-5,6	-259 220,2
Ujemne różnice z wyceny cenowej, w tym	-3 399 364,2	-83 728,3	-3 315 635,9
- z wyceny dłużnych papierów wartościowych	-3 399 160,1	-83 616,5	-3 315 543,6
- z wyceny instrumentów finansowych pozabilansowych	-204,1	-111,8	-92,3
Razem	-3 658 590,0	-83 733,9	-3 574 856,1

Ujemne różnice z wyceny kursowej w podziale na waluty obce przedstawiono poniżej.

w tys. złotych	2021	2020	Zmiana
CAD	-259 212,6	0,0	-259 212,6
HUF	-3,9	-5,6	1,7
JPY	-9,3	0,0	-9,3
Razem	-259 225,8	-5,6	-259 220,2

Ujemne różnice cenowe w podziale na papiery wartościowe w walutach obcych przedstawiono poniżej.

w tys. złotych	2021	2020	Zmiana
Papiery wartościowe w USD	-881 434,3	-74 703,8	-806 730,5
Papiery wartościowe w EUR	-406 979,5	-2 510,6	-404 468,9
Papiery wartościowe w GBP	-680 668,5	-3 937,6	-676 730,9
Papiery wartościowe w CAD	-9 229,7	0,0	-9 229,7
Papiery wartościowe w AUD	-526 847,3	-2 080,1	-524 767,2
Papiery wartościowe w NOK	-533 468,6	-384,4	-533 084,2
Papiery wartościowe w NZD	-360 532,2	0,0	-360 532,2
Razem	-3 399 160,1	-83 616,5	-3 315 543,6

W 2021 r. wzrost kosztów niezrealizowanych z wyceny cenowej wynikał ze wzrostu rentowności na rynku USD, EUR, GBP, AUD, NOK oraz NZD (por. Nota 3.1).

Ujemne różnice z wyceny cenowej instrumentów finansowych pozabilansowych dotyczą transakcji forward zakupu/sprzedaży dłużnych papierów wartościowych w USD (por. Nota 10.2).

Nota 13 Wynik z prowizji i opłat

w tys. złotych	Pozycja rachunku zysków i strat	2021	2020	Zmiana
Przychody za wykonanie zleceń płatniczych		33 740,4	31 279,7	2 460,7
Pozostałe przychody z prowizji i opłat		13 726,3	17 147,1	-3 420,8
Przychody z prowizji i opłat	RZIS 3.1	47 466,7	48 426,8	-960,1
Koszty opłaty za uczestnictwo NBP w systemie TARGET2		-15 339,3	-16 226,2	886,9
Koszty za otwarcie i prowadzenie rachunków NBP (w tym rachunków złota i dłużnych papierów wartościowych)		-17 098,2	-12 839,1	-4 259,1
Koszty za wykonanie własnych zleceń płatniczych		-4 276,3	-5 257,0	980,7
Koszty zastępczej obsługi kasowej		-1 840,3	-1 801,7	-38,6
Pozostałe koszty z prowizji i opłat		-7 527,6	-3 616,6	-3 911,0
Koszty z prowizji i opłat	RZIS 3.2	-46 081,7	-39 740,6	-6 341,1
Wynik z prowizji i opłat		1 385,0	8 686,2	-7 301,2

Spadek wyniku z prowizji i opłat w 2021 r. był przede wszystkim skutkiem:

- wzrostu kosztów prowadzenia rachunków NBP, głównie w związku ze wzrostem kosztów związanych z depozytem dłużnych papierów wartościowych w walucie krajowej zakupionych w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku (por. Nota 3.2),
- wzrostu pozostałych kosztów z prowizji i opłat, w tym głównie kosztów futures, przede wszystkim w związku z wyższymi obrotami na kontraktach bond futures oraz rozpoczęciem inwestycji w equity index futures (por. Nota 3.1, Nota 10.3 i Nota 12.1),
- spadku przychodów oraz kosztów opłat za niedostarczenie w terminie dłużnych papierów wartościowych (tzw. *fails charges*¹⁹) odpowiednio o 1.032,2 tys. zł i 309,4 tys. zł.

Nota 14 Przychody z akcji i udziałów

Przychody z tytułu dywidend od posiadanych akcji i udziałów zalicza się do wyniku finansowego w dniu powstania składnika aktywów. Dywidendy otrzymane w walutach obcych przelicza się na walutę krajową według kursu średniego NBP obowiązującego na ten dzień.

Pozycja obejmuje przychody z tytułu dywidend od posiadanych przez NBP akcji i udziałów w podmiotach krajowych i zagranicznych (por. Nota 3.3).

¹⁹ *Fails charges* dotyczą transakcji kupna/sprzedaży papierów wartościowych oraz transakcji repo/reverse repo w USD. Opłaty są naliczane, gdy jedna strona dostarczy papiery wartościowe drugiej stronie z datą późniejszą niż uzgodniona. W sytuacji opóźnienia dostarczenia przez kontrahenta do NBP papierów wartościowych NBP otrzymuje przychody z tego tytułu. W takim przypadku NBP może ponieść również koszty, w związku z brakiem możliwości przekazania wymaganych papierów wartościowych innym kontrahentom.

w tys. złotych	2021	2020	Zmiana
Dywidendy otrzymane, w tym	38 256,7	13 478,2	24 778,5
- Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych S.A.	6 641,6	5 187,0	1 454,6
- Krajowa Izba Rozliczeniowa S.A.	8 859,4	8 291,2	568,2
- Bank Rozrachunków Międzynarodowych	22 755,7	0,0	22 755,7

Nota 15 Koszty wynagrodzeń

w tys. złotych	2021	2020	Zmiana
Koszty wynagrodzeń	-496 170,7	-470 700,7	-25 470,0
Koszty utworzenia rezerw na zobowiązania wobec pracowników	-32 886,0	-28 923,7	-3 962,3
Koszty narzutów na wynagrodzenia, w tym	-111 442,4	-106 874,4	-4 568,0
- Pracownicy Program Emerytalny	-31 108,3	-29 656,4	-1 451,9
Razem	-640 499,1	-606 498,8	-34 000,3

W 2021 r. przeciętne zatrudnienie w NBP ukształtowało się na poziomie 3.360 etatów i było wyższe o 5 etatów w porównaniu do 2020 r. Wzrost ten spowodowany był m.in. zmianami organizacyjnymi oraz rozszerzeniem zadań w zakresie cyberbezpieczeństwa.

W 2021 r. wyższe koszty wynagrodzeń wynikały głównie z przyjętej polityki kadrowo-płacowej.

Wzrost kosztów utworzenia rezerw na zobowiązania wobec pracowników w 2021 r. związany był głównie z wyższymi kosztami utworzenia rezerwy z tytułu nagród jubileuszowych. W 2021 r. i 2020 r. koszty utworzenia rezerw na zobowiązania wobec pracowników w podziale na poszczególne tytuły kształtowały się następująco (por. Nota 7).

w tys. złotych	2021		2020	
	Koszt utworzenia rezerw	w tym zyski/straty aktuarialne*	Koszt utworzenia rezerw	w tym zyski/straty aktuarialne*
Koszty utworzenia rezerw na zobowiązania wobec pracowników, w tym	-32 886,0	-21 105,7	-28 923,7	-18 204,2
- z tytułu odpraw emerytalnych	-17 602,4	-11 631,8	-18 281,2	-13 127,7
- z tytułu odpraw rentowych	-322,8	-74,0	-280,0	-45,0
- z tytułu nagród jubileuszowych	-14 960,8	-9 399,9	-10 362,5	-5 031,5
- z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych	0,0**	-	0,0**	-

* Zyski i straty aktuarialne to efekt zmian założeń aktuarialnych, takich jak prawdopodobieństwo rezygnacji pracownika z pracy, umieralność, stopa dyskontowa czy poziom przyszłych wynagrodzeń. Zyski aktuarialne są prezentowane ze znakiem (+) a straty ze znakiem (-).

** W przypadku rezerwy z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych w 2021 r. i 2020 r. wystąpiły przychody z jej częściowego rozwiązania, ujęte w pozycji *Pozostałe przychody*.

Nota 16 Koszty administracyjne

w tys. złotych	2021	2020	Zmiana
Zużycie materiałów i energii	-28 517,8	-25 586,8	-2 931,0
Świadczenia na rzecz pracowników i innych osób uprawnionych	-18 310,6	-11 897,2	-6 413,4
Podróże służbowe	-471,3	-703,8	232,5
Usługi obce	-218 468,7	-172 274,4	-46 194,3
Podatki i opłaty	-11 053,2	-10 997,7	-55,5
Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	-6 203,7	-6 151,4	-52,3
Pozostałe koszty administracyjne	-16 507,3	-14 538,0	-1 969,3
Razem	-299 532,6	-242 149,3	-57 383,3

Wzrost kosztów administracyjnych w 2021 r. był przede wszystkim skutkiem:

- wzrostu kosztów usług obcych – głównie w zakresie systemów informatycznych (aktualizacja, modyfikacja, serwis, konserwacja i asysta techniczna oprogramowania) oraz rzeczowych aktywów trwałych (remont, naprawa, konserwacja i przegląd środków trwałych),
- wzrostu kosztów świadczeń na rzecz pracowników i innych osób uprawnionych – głównie w związku z utworzeniem rezerwy na odprawy pośmiertne (por. Nota 7).

Nota 17 Koszty amortyzacji

w tys. złotych	2021	2020	Zmiana
Koszty amortyzacji środków trwałych	-75 787,1	-56 972,3	-18 814,8
Koszty amortyzacji aktywów z tytułu leasingu	-13 149,2	-9 570,5	-3 578,7
Koszty amortyzacji wartości niematerialnych	-25 250,1	-22 944,6	-2 305,5
Razem	-114 186,4	-89 487,4	-24 699,0

Wzrost kosztów amortyzacji w 2021 r. związany był głównie ze zmianą progu jednorazowej amortyzacji w odniesieniu do środków trwałych oraz wartości niematerialnych (por. Rozdział 3 oraz Nota 4).

Nota 18 Koszty emisji banknotów i monet

Koszty emisji banknotów i monet zalicza się do wyniku finansowego w dniu powstania zobowiązania, niezależnie od momentu wprowadzenia banknotów i monet do obiegu.

Pozycja obejmuje koszty emisji banknotów i monet, w tym banknotów i monet kolekcjonerskich.

W 2021 r. pozycja wyniosła 364.457,2 tys. zł i była o 42.702,6 tys. zł wyższa w porównaniu z 2020 r. Wzrost pozycji był głównie wynikiem zwiększenia kosztów emisji:

- banknotów powszechnego obiegu w wyniku wzrostu ogólnej liczby zamówionych banknotów,
- monet kolekcjonerskich w wyniku zwiększenia kosztu surowców zużytych na ich produkcję.

Nota 19 Pozostałe przychody i pozostałe koszty

Pozostałe przychody/koszty obejmują głównie przychody ze sprzedaży monet i banknotów kolekcjonerskich oraz koszty odpowiadające wartości nominalnej sprzedanych monet i banknotów kolekcjonerskich. Wzrost salda pozostałych przychodów wynikał głównie ze wzrostu tych przychodów.

6. Pozostałe noty objaśniające

Nota 20 Pozostałe kwestie

W 2021 r. i w 2020 r. NBP był stroną umowy swapowej z Narodowym Bankiem Szwajcarii (SNB). Do lutego 2020 r. NBP był również stroną umowy swapowej z Narodowym Bankiem Ukrainy (NBU) – por. Nota 21.²⁰ Umowy te nie miały wpływu na bilans lub rachunek zysków i strat NBP w 2021 r. i 2020 r.

W 2021 r. NBP dokonywał również transakcji FX swap z bankami krajowymi (por. Nota 10.1 oraz Rozdział 7.1.1.2.3).

Nota 21 Zdarzenia po dacie bilansu

Decyzje Rady Polityki Pieniężnej dotyczące podstawowych stóp procentowych NBP

W okresie styczeń – marzec 2022 r. Rada Polityki Pieniężnej podejmowała decyzje o podniesieniu stóp procentowych (w tym stopy referencyjnej z 1,75% do 3,50%, stopy lombardowej z 2,25% do 4,00% oraz stopy depozytowej z 1,25% do 3,00%).

Zbrojna agresja Federacji Rosyjskiej przeciw Ukrainie

NBP z uwagą analizował wpływ zbrojnej agresji Federacji Rosyjskiej przeciw Ukrainie na sytuację w gospodarce, będąc w gotowości do natychmiastowego przeciwdziałania ewentualnym negatywnym tendencjom na rynku finansowym i walutowym.

W lutym i marcu 2022 r. NBP podjął decyzje m.in. w zakresie:

- stosowania interwencji na rynku walutowym, w szczególności w celu ograniczenia niezgodnych z kierunkiem prowadzonej polityki pieniężnej wahań kursu złotego,
- udzielenia swapa walutowego Narodowemu Bankowi Ukrainy (NBU),
- wsparcia procesu wymiany hrywien na złote w bankach krajowych.

---

²⁰ Umowa z SNB została zawarta w 2012 r., natomiast umowa z NBU w 2015 r.

Na 31.12.2021 NBP nie posiadał bezpośrednich ekspozycji związanych z podmiotami rosyjskimi lub białoruskimi, objętymi sankcjami gospodarczymi wynikającymi ze wspomnianej agresji zbrojnej. Żaden z kontrahentów NBP, występujący w relacjach z NBP w ramach zarządzania rezerwami dewizowymi (w tym emitentów papierów wartościowych), nie posiadał siedziby na terenie Ukrainy. NBP na bieżąco monitorował wpływ negatywnych skutków wspomnianej agresji zbrojnej na ryzyko w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi oraz w operacjach polityki pieniężnej. W szczególności analizował ryzyko kredytowe oraz standing finansowy banków komercyjnych, w których lokowane są środki gromadzone w ramach zarządzania rezerwami dewizowymi, jak też emitentów obligacji korporacyjnych, znajdujących się w portfelu NBP. Prowadzone analizy (w tym kształtowanie się ratingów podmiotów) nie wskazywały na istotny wzrost ryzyka kredytowego.

Ponadto NBP stale monitorował poziom ryzyka operacyjnego i cyberbezpieczeństwa. Posiadał także wypracowane procedury postępowania w sytuacjach awaryjnych, w tym plan zapewnienia ciągłości działania Banku.

Powyższe zdarzenia nie miały wpływu na bilans lub rachunek zysków i strat NBP w 2021 r.

7. Ryzyko finansowe i operacyjne

W NBP funkcjonuje system zarządzania ryzykiem stanowiący ciągły i powtarzalny proces decyzyjny, wspomagający – przy zastosowaniu odpowiednich rozwiązań organizacyjnych, proceduralnych i technicznych – osiągnięcie celów banku. Obejmuje on:

- w zakresie ryzyka finansowego – działalność w Centrali NBP departamentu odpowiedzialnego za zarządzanie tym ryzykiem;
- w zakresie ryzyka operacyjnego (por. Rozdział 7.2) – zarządzanie na następujących poziomach:
  - zdecentralizowane zarządzanie ryzykiem operacyjnym – dokonywane przez dyrektorów departamentów Centrali i Oddziałów Okręgowych NBP, którzy na bieżąco monitorują i oceniają poziom ryzyka operacyjnego w swojej jednostce i na tej podstawie podejmują działania ograniczające występowanie ryzyka,
  - działalność w Centrali NBP departamentu, który monitoruje i analizuje ryzyko operacyjne w skali NBP, odpowiada za opracowanie regulacji oraz projekty rozwiązań dotyczące zmian procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym w NBP. Przygotowuje także sprawozdawczość dotyczącą ryzyka operacyjnego na potrzeby Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym i Zarządu NBP,
  - działalność Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym, która dokonuje oceny efektywności systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym w NBP, monitoruje bieżący poziom ryzyka operacyjnego i analizuje przyczyny powstawania ryzyka na poziomie wysokim lub nieakceptowalnym. Przedstawia i rekomenduje również Zarządowi NBP propozycje rozwiązań i zmian w tym obszarze;
- podejmowanie przez Zarząd NBP decyzji o charakterze strategicznym.

Zadania realizowane w ramach zarządzania ryzykiem obejmują m.in.:

- bieżące identyfikowanie oraz analizowanie poszczególnych rodzajów ryzyka,

- pomiar poziomu ryzyka oraz jego akceptację bądź brak akceptacji,
- dobór mechanizmów ograniczających ryzyko,
- monitorowanie i bieżące kontrolowanie skuteczności zastosowanych mechanizmów ograniczających ryzyko,
- okresowe informowanie o wynikach zarządzania ryzykiem.

7.1. Ryzyko finansowe

Podstawowymi rodzajami ryzyka finansowego towarzyszącego działalności NBP są: ryzyko kredytowe, ryzyko płynności oraz ryzyko rynkowe (stopy procentowej, kursowe, zmian cen kontraktów equity index futures). Akceptowany poziom ryzyka finansowego określany jest poprzez system limitów, ustalany w sposób uwzględniający również ograniczenie ryzyka koncentracji. Ekspozycja NBP na poszczególne rodzaje ryzyka wynika z wykonywania ustawowych zadań banku centralnego, tj. prowadzenia gospodarki rezerwami dewizowymi oraz realizacji polityki pieniężnej, w tym regulowania płynności banków oraz ich refinansowania. Departament Zarządzania Ryzykiem Finansowym na bieżąco monitoruje ekspozycję na ryzyko finansowe i regularnie przedstawia analizy ryzyka finansowego Zarządowi NBP.

7.1.1. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z możliwością poniesienia strat finansowych wskutek niewywiązania się kontrahenta z ciążących na nim zobowiązań (w szczególności niespłacenia całości lub części kapitału wraz z odsetkami w uzgodnionym terminie) lub spadku wartości rynkowej instrumentów inwestycyjnych w konsekwencji pogorszenia wiarygodności kredytowej emitenta.

7.1.1.1. Ryzyko kredytowe w zarządzaniu rezerwami dewizowymi

Ekspozycja na ryzyko kredytowe w procesie zarządzania rezerwami dewizowymi NBP jest ograniczana za pomocą następujących metod:

- ograniczenie udziału transakcji lokacyjnych i pozarządowych papierów wartościowych,
- kryteria wyboru kontrahentów i bieżące monitorowanie ich wiarygodności kredytowej,
- limity dla kontrahentów do transakcji lokacyjnych oraz wymiany walutowej,
- ograniczenie terminu zapadalności transakcji lokacyjnych,
- kryteria wyboru emitentów papierów wartościowych,
- limity dla emitentów papierów wartościowych,
- zawieranie umów ramowych z kontrahentami,
- zabezpieczenia w transakcjach repo/reverse repo.

Analizy ryzyka kredytowego są przeprowadzane przez NBP przy wykorzystaniu zarówno danych dotyczących sytuacji finansowej kontrahentów i ocen agencji ratingowych, jak również wyceny ryzyka odzwierciedlonej w kwotowaniach rynkowych.

Poniżej przedstawiono ekspozycję na ryzyko kredytowe, wynikającą z najważniejszych instrumentów inwestycyjnych rezerw dewizowych²¹.

w tys. złotych	31.12.2021	31.12.2020	Pozycja bilansu	Nota
Rachunki bieżące w złocie	18 144 948,1	20 210 979,9	A.1	1
Lokaty terminowe w złocie	11 786 423,1	8 080 235,4	A.1	1
Rachunki bieżące w walutach obcych*	20 196 878,7	28 267 286,7	A.2.2	3.1
Lokaty terminowe w walutach obcych	22 638 153,6	26 407 882,5	A.2.2	3.1
Transakcje reverse repo	35 876 615,9	45 225 495,5	A.2.2	3.1
Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych	506 790 467,3	417 564 746,5	A.2.2	3.1
Depozyty zabezpieczające futures	1 024 049,9	722,9	A.2.2	3.1
Odsetki od lokat terminowych w złocie	405,5	3,6	A.2.2	3.1
Razem	616 457 942,1	545 757 353,0		

* Rachunki bieżące z wyłączeniem rachunku bieżącego w EBC dla rozliczeń w systemie TARGET2 (por. Nota 3.1).

Dominująca część rezerw dewizowych inwestowana jest w rządowe papiery wartościowe krajów o wysokim ratingu, charakteryzujące się najwyższym stopniem bezpieczeństwa i płynności. Utrzymywane w portfelach inwestycyjnych pozarządowe papiery wartościowe emitowane są przede wszystkim przez instytucje międzynarodowe oraz agencje rządowe. Skala inwestycji na rynku obligacji korporacyjnych jest niewielka. Również udział lokat w rezerwach dewizowych jest niski – transakcje zawierane są na krótkie terminy, z bankami o wysokiej wiarygodności kredytowej. W procesie zarządzania rezerwami dewizowymi NBP utrzymuje również środki na rachunkach bieżących prowadzonych głównie przez banki centralne.

Przy ocenie jakości kredytowej dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez rządy i banki centralne wykorzystywane są m.in. ratingi wiarygodności kredytowej kraju emitenta papierów wartościowych. Ocena jakości kredytowej emitentów pozostałych papierów wartościowych, a także kontrahentów, z którymi zawierane są lokaty terminowe (z wyłączeniem banków centralnych), jest przeprowadzana w oparciu o modele scoringowe uwzględniające m.in. ratingi przyznawane przez agencje ratingowe oraz dane finansowe poszczególnych podmiotów. Kondycja finansowa emitentów i kontrahentów NBP monitorowana jest na bieżąco na podstawie codziennych informacji agencji ratingowych dotyczących zmian ocen wiarygodności kredytowej oraz prognoz ratingowych, a także rynkowych kwotowań CDS (*Credit Default Swap*).

Wyniki analizy przeprowadzonej na dzień 31.12.2021 wskazują, że nie wystąpiły przesłanki utraty wartości dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności.

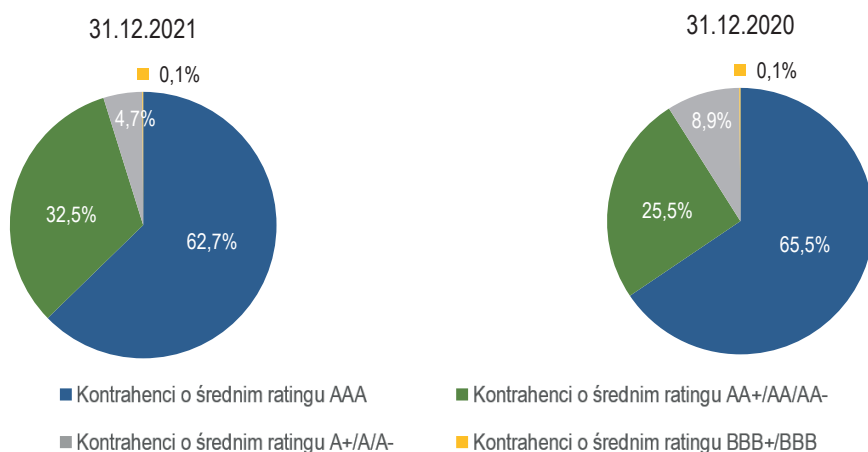
Poniżej zaprezentowano ekspozycję na ryzyko kredytowe w zakresie lokat terminowych oraz dłużnych papierów wartościowych związanych z zarządzaniem rezerwami dewizowymi w ujęciu sektorowym, geograficznym oraz według ratingu kontrahenta/emitenta.

²¹ Zakłada się, że ekspozycja wobec MFW (Należności od MFW – por. Nota 2) nie rodzi ryzyka kredytowego.

w tys. złotych	31.12.2021	31.12.2020
Instytucje rządowe i samorządowe	469 944 728,5	394 553 133,1
- Zagraniczne instytucje rządowe szczebla centralnego	431 946 535,0	383 704 758,3
- Pozostałe	37 998 193,5	10 848 374,8
Monetarne instytucje finansowe	54 893 091,8	44 121 163,7
- Zagraniczne instytucje kredytowe	47 011 150,8	31 652 839,4
- Banki centralne	7 881 941,0	12 468 324,3
Międzynarodowe organizacje finansowe	822 850,1	0,0
Niemonetarne instytucje finansowe	7 189 758,1	8 634 691,6
Sektor niefinansowy	8 365 021,0	4 743 879,6
Razem	541 215 449,5	452 052 868,0

w tys. złotych	31.12.2021	31.12.2020
Stany Zjednoczone	178 075 175,1	192 927 896,6
Strefa euro	142 415 872,5	114 837 106,4
Wielka Brytania	70 305 912,3	61 109 955,6
Kanada	53 724 403,9	1 342 844,8
Australia	40 108 900,8	33 786 834,9
Norwegia	24 508 810,5	22 206 036,8
Kraje azjatyckie	14 755 401,3	14 671 705,2
Nowa Zelandia	11 052 580,7	9 656 442,0
Szwajcaria	4 138 547,4	0,0
Pozostałe	2 129 845,0	1 514 045,7
Razem	541 215 449,5	452 052 868,0

7.1.1.2. Ryzyko kredytowe w operacjach krajowych

7.1.1.2.1. Dłużne papiery wartościowe

NBP kontynuował w 2021 r. operacje skupu skarbowych papierów wartościowych oraz dłużnych papierów wartościowych gwarantowanych przez Skarb Państwa – na rynku wtórnym w ramach strukturalnych operacji otwartego rynku. W efekcie przeprowadzonych operacji na 31.12.2021 NBP posiadał skarbowe dłużne papiery wartościowe w złotych oraz dłużne papiery wartościowe w złotych z gwarancją Skarbu Państwa o łącznej wartości księgowej 149.322.164,0 tys. zł (por. Nota 3.2). Nabyte papiery wartościowe w walucie krajowej są utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej i wyceniane według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący.

Dłużne papiery wartościowe utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej zostały wyemitowane lub są w pełni gwarantowane przez Skarb Państwa. Wyniki analizy przeprowadzonej na dzień 31.12.2021 wskazują, że nie wystąpiły w odniesieniu do nich przesłanki utraty wartości.

7.1.1.2.2. Należności z tytułu operacji kredytowych

NBP, wspierając płynność systemu finansowego, może udzielać bankom kredytu refinansowego w złotych w celu uzupełnienia ich zasobów pieniężnych. Banki korzystają w szczególności z kredytu technicznego, a także kredytu lombardowego. Banki wykorzystują również kredyt w ciągu dnia w euro. NBP może również, na wniosek banku, udzielić kredytu refinansowego w innej formie określonej przez Zarząd NBP. Do 19 października 2021 r. NBP udostępniał bankom kredyt wekslowy, który umożliwiał bankom refinansowanie kredytów udzielonych przedsiębiorcom (por. Nota 3.2).

Łączna kwota wykorzystanego kredytu w skali roku *

w mln złotych / euro	2021	2020	Zmiana
Kredyt lombardowy	9,9	20,4	-10,5
Kredyt techniczny	19 527 146,4	16 692 407,7	2 834 738,7
Kredyt refinansowy udzielony w innej formie określonej przez Zarząd NBP	0,0	67,0	-67,0
Kredyt wekslowy	0,0	53,0	-53,0
Kredyt w ciągu dnia w euro	52 551,4	55 477,7	-2 926,3

* Wartości kredytu lombardowego, kredytu technicznego oraz kredytu w ciągu dnia w euro są sumami ich dziennego wykorzystania. Wartości kredytu refinansowego udzielonego w innej formie określonej przez Zarząd NBP oraz kredytu wekslowego są wartościami księgowymi na dzień bilansowy (por. Nota 3.4 oraz Nota 3.2).

Ryzyko związane z tymi operacjami ograniczane jest poprzez stosowanie zabezpieczeń spełniających kryteria określone przez NBP. Przy określaniu wymaganej wysokości zabezpieczenia stosowany jest współczynnik redukcji wartości aktywów zabezpieczających (*haircut*), służący uwzględnieniu ryzyka niekorzystnych zmian rynkowej wartości zabezpieczenia, w szczególności cen rynkowych oraz kursów walutowych.

Podstawowym zabezpieczeniem, przedstawianym przez banki, są papiery wartościowe w złotych emitowane przez Skarb Państwa oraz NBP. Lista akceptowanych aktywów zabezpieczających obejmuje również inne papiery wartościowe zdeponowane w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych – listy zastawne, obligacje komunalne, obligacje korporacyjne, emisje Europejskiego Banku Inwestycyjnego w złotych, a także – dla kredytu lombardowego – papiery skarbowe w euro.

Kredyt wekslowy przyznawany był bankom spełniającym m.in. minimalne wymogi w zakresie adekwatności kapitałowej i płynności. Zabezpieczenie tych kredytów stanowiły weksle, które banki pozyskiwały jako zabezpieczenie kredytów udzielanych przedsiębiorcom.

W przypadku kredytu refinansowego udzielonego w innej formie określonej przez Zarząd NBP stosowane może być szersze spektrum zabezpieczeń.

Kredyt w ciągu dnia w euro udzielany jest zgodnie z zasadami określonymi w Umowie w sprawie warunków otwierania i prowadzenia rachunku w euro w systemie TARGET2-NBP, a jego zabezpieczeniem mogą być obligacje skarbowe będące przedmiotem fixingu na BondSpot S.A., zaakceptowane przez EBC (dodatkowo uwzględniany jest *haircut* z tytułu ryzyka kursowego).

Zarówno należności z tytułu udzielonych kredytów wekslowych (por. Nota 3.2), jak i należność z tytułu kredytu refinansowego udzielonego w innej formie określonej przez Zarząd NBP (por. Nota 3.4), zostały całkowicie spłacone w 2021 r.

7.1.1.2.3. Transakcje FX swap z bankami krajowymi

W 2021 r. NBP dokonywał transakcji FX swap na parze walut CHF/PLN. Zabezpieczenie operacji było ustalane z *haircutem* oraz obowiązkiem uzupełnienia depozytu zabezpieczającego, ograniczając tym samym ekspozycję na ryzyko (por. Nota 10.1).

7.1.2. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności związane jest z możliwością poniesienia dodatkowych kosztów w razie konieczności niezwłocznego pozyskania płynnych środków.

Ze względu na fakt, iż NBP przysługuje wyłączne prawo emitowania znaków pieniężnych Rzeczypospolitej Polskiej, posiada on zdolność do kreowania płynności w walucie krajowej. Jest ona ograniczona przez odpowiedzialność NBP za stabilność waluty krajowej. Założenia polityki pieniężnej są co roku ustalane przez RPP, która kierując się powyższymi założeniami zatwierdza również plan finansowy NBP.

W procesie zarządzania rezerwami walutowymi NBP zapewnia właściwą płynność środków dopasowując bieżące i przewidywane przepływy pieniężne. Inwestycje dokonywane są na rynkach zapewniających niezwłoczną dostępność środków – waluty rezerwowe oraz instrumenty inwestycyjne charakteryzują się zasadniczo wysoką płynnością.

7.1.2.1. Analiza wymagalności zobowiązań finansowych w walutach obcych

Poniżej przedstawiono analizę wymagalności zobowiązań finansowych NBP w walutach obcych na 31.12.2021 i 31.12.2020²².

Ponadto NBP przystępując do programów pożyczkowych MFW (por. Nota 2) zobowiązał się do udzielania MFW pożyczek w walutach obcych odpowiednio w ramach:

- porozumienia NAB – do kwoty 2.570.800,0 tys. SDR (1.285.400,0 tys. SDR na 31.12.2020), z czego do wykorzystania na 31.12.2021 pozostało 2.540.425,0 tys. SDR (1.224.025,0 tys. SDR na 31.12.2020),
- pożyczek dwustronnych – do kwoty 2.701.000,0 tys. EUR (6.270.000,0 tys. EUR na 31.12.2020), z czego do wykorzystania na 31.12.2021 pozostało 2.701.000,0 tys. EUR (6.270.000,0 tys. EUR na 31.12.2020).

31.12.2021	RAZEM	Avista	Od 1 dnia do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy	Wartość bilansowa	P.7 Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	P.8 Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	P.9 Alokacja SDR	P.11 Pozostałe pasywa
<i>w tys. złotych</i>										
Rachunki bieżące/pomocnicze prowadzone przez NBP w walutach obcych	32 619 174,3	32 619 174,3	0,0	0,0	0,0	32 619 174,4	32 455 999,0	163 175,4	0,0	0,0
Rachunki lokat terminowych prowadzone przez NBP w walutach obcych	7 015,1	0,0	7 015,1	0,0	0,0	7 015,1	7 015,1	0,0	0,0	0,0
Repo	35 879 576,0	0,0	25 577 651,4	1 367 527,9	8 934 396,7	35 873 254,8	0,0	35 873 254,8	0,0	0,0
Inne zobowiązania finansowe w walutach obcych	174 485,1	0,0	174 392,0	93,1	0,0	174 332,7	166 705,5	0,0	0,0	7 627,2
Alokacja SDR	29 771 979,3	0,0	4 978,0	0,0	29 767 001,3	29 769 702,4	0,0	0,0	29 769 702,4	0,0
RAZEM	98 452 229,8	32 619 174,3	25 764 036,5	1 367 621,0	38 701 398,0	98 443 479,4	32 629 719,6	36 036 430,2	29 769 702,4	7 627,2

31.12.2020	RAZEM	Avista	Od 1 dnia do 1 miesiąca	Powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	Powyżej 3 miesięcy	Wartość bilansowa	P.7 Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	P.8 Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezydentów	P.9 Alokacja SDR	P.11 Pozostałe pasywa
<i>w tys. złotych</i>										
Rachunki bieżące/pomocnicze prowadzone przez NBP w walutach obcych	45 866 771,3	45 866 771,3	0,0	0,0	0,0	45 866 771,3	45 736 273,2	130 498,1	0,0	0,0
Rachunki lokat terminowych prowadzone przez NBP w walutach obcych	6 661,6	0,0	6 661,6	0,0	0,0	6 661,6	6 661,6	0,0	0,0	0,0
Repo	45 222 443,4	0,0	37 191 442,7	3 790 510,3	4 240 490,4	45 222 015,4	0,0	45 222 015,4	0,0	0,0
Inne zobowiązania finansowe w walutach obcych	527 529,6	0,0	527 402,1	127,5	0,0	527 304,1	519 838,4	13,4	0,0	7 452,3
Alokacja SDR	7 129 155,5	0,0	1 648,0	0,0	7 127 507,5	7 128 746,3	0,0	0,0	7 128 746,3	0,0
RAZEM	98 752 561,4	45 866 771,3	37 727 154,4	3 790 637,8	11 367 997,9	98 751 498,7	46 262 773,2	45 352 526,9	7 128 746,3	7 452,3

7.1.3. Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej związane jest z możliwością spadku wartości rynkowej instrumentów finansowych w wyniku niekorzystnej zmiany ich rentowności.

Podstawową miarą ryzyka stopy procentowej, stosowaną przez NBP, jest *modified duration*, zwana dalej „MD”, określająca wrażliwość wartości portfeli inwestycyjnych na zmiany rentowności instrumentów finansowych.

²² Zobowiązania wynikające z transakcji FX spot, FX forward oraz FX swap ujętych na kontach pozabilansowych przedstawiono w Nocie 10.1. Zobowiązania związane z gospodarką własną jako nieistotne zostały pominięte.

Ograniczając ryzyko stopy procentowej w procesie zarządzania rezerwami walutowymi, NBP określa benchmarkowy poziom MD rezerw walutowych wraz z dopuszczalnymi przedziałami wahań. W 2021 r. wydłużono MD rezerw w relacji do poziomu obowiązującego w roku poprzednim.

Analiza wrażliwości, przeprowadzona w oparciu o MD²³, wykazała, że zmiana stóp procentowych o 100 pb (dla każdego portfela walutowego, równomiernie na całej długości krzywej rentowności) spowodowałaby zmianę wartości portfeli papierów wartościowych łącznie o 14.883,7 mln zł na 31.12.2021 (na 31.12.2020 o 9.091,1 mln zł). Poniżej zaprezentowano oszacowaną w oparciu o MD zmianę wartości portfeli papierów wartościowych w poszczególnych walutach w reakcji na zmianę stóp procentowych o 100 pb.

Oszacowana w oparciu o MD zmiana wartości portfeli papierów wartościowych w poszczególnych walutach w reakcji na zmianę stóp procentowych o 100 pb

<i>w mln złotych</i>	31.12.2021	31.12.2020	Zmiana
USD	5 079,0	3 795,1	1 283,9
EUR	3 152,4	1 579,7	1 572,7
GBP	1 904,0	1 618,1	285,9
CAD	1 549,0	0,0	1 549,0
AUD	1 700,7	1 069,5	631,2
NOK	1 031,9	714,2	317,7
NZD	466,7	314,5	152,2
Razem	14 883,7	9 091,1	5 792,6

Zgodnie z zasadami rachunkowości NBP, na koniec roku przychody powstałe z wyceny cenowej papierów wartościowych w walutach obcych są ujmowane jako różnice z wyceny w pasywach, natomiast koszty powstałe z wyceny cenowej tych papierów obciążają wynik finansowy NBP.

Dłużne papiery wartościowe w walutach obcych utrzymywane do terminu zapadalności oraz dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej wycenia się według ceny czystej skorygowanej o naliczone dyskonto i premię, z pomniejszeniem o odpis aktualizujący (por. Nota 3.1 oraz Nota 3.2).

²³ W analizie wrażliwości wykorzystano wskaźnik MD dla poszczególnych portfeli walutowych papierów wartościowych na 31.12.2021 (z wyłączeniem portfela dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności) i 31.12.2020, jako miarę liniową zależności ceny od rentowności, a także stan portfeli papierów wartościowych na 31.12.2021 (z wyłączeniem portfela dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności) i 31.12.2020 według wartości wykorzystywanych do monitorowania MD.

7.1.4. Ryzyko kursowe i ryzyko zmiany ceny złota

Ryzyko kursowe wynika z możliwości spadku wartości zasobów walut obcych na skutek zmian kursów walut obcych na rynku walutowym.

Oszacowanie ekspozycji na ryzyko kursowe jest dokonywane w oparciu o wartość zagrożoną (*Value at Risk* - VaR) wyliczaną przy zastosowaniu metody parametrycznej. Poziom wartości zagrożonej wyliczony na dzień bilansowy jest uwzględniany przy określaniu wielkości rezerwy kursowej (por. Rozdział 4 oraz Nota 9).

Zarządzając rezerwami walutowymi, NBP określa strukturę walutową benchmarku strategicznego²⁴ wraz z dopuszczalnymi przedziałami wahań. W 2021 r. NBP rozpoczął inwestycje w CAD, zwiększając poziom dywersyfikacji rezerw walutowych (por. Nota 3.1 oraz Nota 12.1).

Na 31.12.2021 oraz 31.12.2020 struktura walutowa benchmarku strategicznego obejmowała:

Struktura walutowa benchmarku strategicznego		
Waluta	31.12.2021	31.12.2020
	udział %	
USD	36%	51%
EUR	22%	20%
GBP	13%	12%
CAD	11%	-
AUD	9%	8%
NOK	6%	6%
NZD	3%	3%

Ryzyko zmiany ceny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości (por. Nota 1) jest związane z możliwością spadku wartości zasobu złota na skutek zmian rynkowej ceny złota.

Wpływ spadku ceny złota na wynik finansowy ograniczają przychody niezrealizowane z jego wyceny oraz rachunek rewaluacyjny złota odpowiadającego międzynarodowym standardom czystości (por. Nota 9.1).

Poniżej przedstawiono wartości bilansowych zasobów walutowych i złota NBP na 31.12.2021 oraz 31.12.2020 w podziale na waluty, przy czym pozycje w walutach obcych związane z gospodarką własną jako nieistotne zostały zaprezentowane w ramach zasobu PLN.

²⁴ Benchmark strategiczny jest portfelem porównawczym odzwierciedlającym długoterminowe założenia strategii inwestycyjnej poprzez określenie struktury walutowej oraz poziomu MD. Benchmark strategiczny nie obejmuje portfela dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności.

31.12.2021 w tys. złotych	PLN	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	SDR	Złoto	Inne waluty	Razem
AKTYWA												
1. Złoto i należności w złocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	54 843 799,4	0,0	54 843 799,4
2. Należności w walutach obcych od nierezzydentów	0,0	225 161 371,4	142 818 029,7	77 116 328,7	53 732 486,3	46 402 888,2	29 048 156,7	15 019 537,0	30 010 120,6	0,0	24 404,8	619 338 303,4
5. Należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych	7,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,0
7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	149 322 164,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	149 322 164,0
10. Pozostałe aktywa	1 275 838,4	53 603,7	117 556,5	0,0	2 767,3	42 009,6	14,1	9 433,7	56 917,0	0,0	266 395,5	1 824 535,8
AKTYWA OGÓLEM	150 598 009,4	225 214 975,1	142 935 586,2	77 116 328,7	53 735 263,6	46 444 867,8	29 048 170,8	15 028 970,7	30 067 037,6	54 843 799,4	290 800,3	825 323 809,6
PASYWA												
1. Pieniądz w obiegu	355 557 725,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	355 557 725,3
2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	96 525 124,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	96 525 124,4
3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych papierów wartościowych	762 678,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	762 678,9
4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wymiarybawnych dłużnych papierów wartościowych	184 521 188,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	184 521 188,7
5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	15 251 900,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	15 251 900,0
6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierezzydentów	3 960 800,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3 960 800,8
7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	0,0	1 293 980,7	31 316 095,0	19 842,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	91,2	32 629 719,7
8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierezzydentów	0,0	11 787 831,4	5 533 244,0	14 445 232,1	0,0	4 064 081,6	0,0	206 041,0	0,0	0,0	0,0	36 036 490,1
9. Alokacja SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	29 769 702,4	0,0	0,0	29 769 702,4
11. Pozostałe pasywa	382 931,6	52 222,1	7 834,7	353,4	2 882,5	34 397,6	30,4	12 273,9	0,0	0,0	615 127,5	1 108 023,7
12. Rezerwy	16 693 632,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16 693 632,6
13. Różnice z wyceny	50 639 377,4	247 760,7	50 668,8	0,0	89 134,5	4 501,4	397,0	7 059,7	0,0	0,0	0,0	51 038 899,5
14. Fundusze	1 500 000,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 500 000,0
15. Wynik finansowy	-32 216,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-32 216,5
PASYWA OGÓLEM	725 763 343,2	13 381 804,9	36 907 842,5	14 465 128,3	91 987,0	4 102 980,6	427,4	225 374,6	29 769 702,4	0,0	615 218,7	825 323 809,6

31.12.2020 w tys. złotych	PLN	USD	EUR	GBP	CAD	AUD	NOK	NZD	SDR	Złoto	Inne waluty	Razem
AKTYWA												
1. Złoto i należności w zlocie odpowiadającym międzynarodowym standardom czystości	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	52 252 619,6	0,0	52 252 619,6
2. Należności w walutach obcych od nierzysydentów	0,0	235 117 265,3	1 35 170 102,7	72 168 735,7	2 856,9	37 427 034,4	26 395 128,0	14 278 839,9	6 878 394,5	0,0	26 485,7	527 465 943,1
5. Należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	52 955,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	52 955,4
6. Pozostałe należności w walucie krajowej od instytucji kredytowych	16,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,0
7. Dłużne papiery wartościowe rezydentów w walucie krajowej	112 563 027,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	112 563 027,9
10. Pozostałe aktywa	1 346 430,3	79 705,4	297 776,4	27 804,3	0,0	84 315,1	34 426,0	53 851,9	54 632,0	0,0	1,5	1 978 942,9
AKTYWA OGÓLEM	113 962 429,6	235 196 970,7	1 35 467 879,1	72 196 540,0	2 856,9	37 511 349,5	26 429 554,0	14 332 791,8	6 934 026,5	52 252 619,6	26 487,2	694 313 504,9
PASYWA												
1. Pieniądz w obiegu	321 800 665,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	321 800 665,9
2. Zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych z tytułu operacji polityki pieniężnej	62 629 413,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	62 629 413,3
3. Pozostałe zobowiązania w walucie krajowej wobec instytucji kredytowych papierów wartościowych	444 908,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	444 908,2
4. Zobowiązania w walucie krajowej z tytułu wyemitowanych dłużnych papierów wartościowych	127 767 680,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	127 767 680,0
5. Zobowiązania w walucie krajowej wobec innych rezydentów	24 859 721,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	24 859 721,0
6. Zobowiązania w walucie krajowej wobec nierzysydentów	2 196 156,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2 196 156,7
7. Zobowiązania w walutach obcych wobec rezydentów	0,0	1 565 192,4	44 679 925,5	17 620,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	34,4	46 262 773,2
8. Zobowiązania w walutach obcych wobec nierzysydentów	0,0	16 573 094,9	5 470 626,4	19 375 986,5	0,0	2 597 428,8	0,0	1 335 390,3	0,0	0,0	0,0	45 352 526,9
9. Allokacja SDR	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7 128 746,3	0,0	0,0	7 128 746,3
11. Pozostałe pasywa	346 081,5	155,9	242 180,4	11 327,5	0,1	66 902,8	23 704,7	37 567,2	0,0	0,0	24,1	729 945,2
12. Rezerwy*	10 030 488,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10 030 488,9
13. Różnice z wyceny	41 872 204,0	2 283 063,6	273 597,1	424 298,7	0,0	370 368,5	200 971,3	315 862,9	0,0	0,0	0,0	45 740 356,1
14. Fundusze*	1 881 425,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1 881 425,1
15. Wynik finansowy	-2 521 301,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-2 521 301,9
PASYWA OGÓLEM	591 319 442,8	20 421 507,8	50 666 329,4	19 829 233,6	0,1	3 034 890,0	224 676,0	1 688 820,4	7 128 746,3	0,0	58,5	694 313 504,9

* W 2021 r. przeniesiono saldo rezerwy kursowej prezentowane na dzień 31.12.2020 w pozycji 14. Fundusze i rezerwy do pozycji 12. Rezerwy (por. Rozdział 3).

7.1.5. Ryzyko zmian cen kontraktów equity index futures

Ryzyko zmian cen kontraktów equity index futures związane jest z możliwością spadku wartości tych kontraktów, wynikającą przede wszystkim z niekorzystnych zmian cen instrumentu bazowego (indeksu akcyjnego).

Dzienne zmiany rynkowych cen futures zalicza się do wyniku finansowego każdego dnia, w tym również w dniu zamknięcia otwartej pozycji w kontrakcie, jako zrealizowane różnice cenowe (por. Nota 12.1).

Na koniec 2021 r. NBP inwestował w kontrakty equity index futures rynku USA, strefy euro i Wielkiej Brytanii.

7.1.6. Wartość rynkowa aktywów i zobowiązań finansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych

NBP wycenia aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe stosując ceny rynkowe (wycena do rynku) lub uznane w praktyce rynkowej modele wyceny (wycena z modelu) zasilane cenami lub parametrami rynkowymi, z wyjątkiem:

- należności i zobowiązań z tytułu rachunków bankowych, w tym lokat i depozytów terminowych,
- udzielonych kredytów i pożyczek,
- dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych do terminu zapadalności,
- dłużnych papierów wartościowych utrzymywanych na potrzeby polityki pieniężnej,
- pieniądza w obiegu,
- dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez NBP,
- pozostałych aktywów i zobowiązań finansowych (prezentowanych w pozycjach A.10 i P.11).

Dłużne papiery wartościowe utrzymywane do terminu zapadalności oraz dłużne papiery wartościowe w walucie krajowej utrzymywane na potrzeby polityki pieniężnej wycenia się według ceny zakupu skorygowanej o rozliczone dyskonto/premię, z pomniejszeniem o odpis z tytułu utraty wartości.

W odniesieniu do pozostałych instrumentów finansowych, biorąc pod uwagę ich charakterystykę (np. krótkoterminowy charakter, unikalność instrumentu) przyjęto założenie, że ich wartość bilansowa w przybliżeniu odpowiada wartości rynkowej/bieżącej.

Na podstawie stosowanych przez NBP metod ustalania wartości rynkowej dla wyceny cenowej, aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe klasyfikuje się do jednego z trzech poziomów.

Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
<p>Aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe, których wartość rynkowa jest ustalana bezpośrednio na podstawie cen notowanych (nieskorygowanych) z aktywnych rynków dla identycznych aktywów, zobowiązań lub instrumentów finansowych pozabilansowych.</p> <p>Do tej kategorii NBP zaklasyfikował dłużne papiery wartościowe w walutach obcych zakupione przez NBP, z wyjątkiem dłużnych papierów wartościowych wycenianych w oparciu o stawki krzywych rentowności.*</p>	<p>Aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe, których wartość rynkowa jest wyceniana za pomocą modeli wyceny, dla których wszystkie znaczące dane wejściowe są obserwowalne na rynku w sposób bezpośredni (jako ceny) lub pośredni (bazujące na cenach).</p> <p>Do tej kategorii NBP zaklasyfikował:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ dłużne papiery, do wyceny których są stosowane stawki krzywej rentowności dla danego typu papierów wartościowych o tym samym ratingu kredytowym emitenta, ▪ transakcje forward na dłużne papiery wartościowe, do wyceny których stosowany jest model zasilany parametrami pochodzącymi bezpośrednio z rynków. 	<p>Aktywa i zobowiązania finansowe oraz instrumenty finansowe pozabilansowe, których wartość rynkowa jest wyceniana za pomocą modeli wyceny, dla których dane wejściowe nie są oparte na danych rynkowych możliwych do zaobserwowania.</p> <p>Na 31.12.2021 i 31.12.2020 NBP nie zaklasyfikował do tej kategorii żadnych aktywów i zobowiązań finansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych.</p>

* Wycenie według cen rynkowych podlega również złoto odpowiadające międzynarodowym standardom czystości. Do jego wyceny NBP stosuje średnią cenę rynkową złota, która następnie podlega przeliczeniu na walutę krajową według kursu średniego NBP dolara amerykańskiego obowiązującego na dzień bilansowy.

Przyporządkowanie do poszczególnych poziomów aktywów i zobowiązań finansowych oraz instrumentów finansowych pozabilansowych, które na 31.12.2021 i 31.12.2020 zostały wykazane w bilansie według wartości rynkowej, przedstawiono poniżej.

31.12.2021 w tys. złotych	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Wartość bilansowa	Pozycja bilansu
AKTYWA					
Papiery wartościowe zakupione przez NBP	480 784 476,8	26 005 990,5	0,0	506 790 467,3	A.2.2
Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe (dodatnie różnice z wyceny)	0,0	3 661,8	0,0	3 661,8	A.10.3
PASYWA					
Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe (ujemne różnice z wyceny)	0,0	204,1	0,0	204,1	P.11.1
31.12.2020 w tys. złotych	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Wartość bilansowa	Pozycja bilansu
AKTYWA					
Papiery wartościowe zakupione przez NBP	403 940 645,4	13 624 101,1	0,0	417 564 746,5	A.2.2
Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe (dodatnie różnice z wyceny)	0,0	0,0	0,0	0,0	A.10.3
PASYWA					
Transakcje forward na dłużne papiery wartościowe (ujemne różnice z wyceny)	0,0	111,8	0,0	111,8	P.11.1

W latach 2021 i 2020 nie wystąpiły transfery pomiędzy poziomem 1 i 2.

Ponadto NBP inwestuje w futures. Kontrakty te są wyceniane do cen rynkowych (poziom 1) i rozliczane na bazie dziennej (por. Rozdział 2.4. oraz Nota 12.1).

7.2. Ryzyko operacyjne

Pojęcie ryzyka operacyjnego w NBP obejmuje możliwość poniesienia szkód materialnych lub niematerialnych, w tym niezrealizowania zadań i negatywnego wpływu na reputację, wynikających z niedostosowania lub zawodności procesów i systemów wewnętrznych oraz ludzi lub zdarzeń zewnętrznych.

W NBP obowiązuje podział ryzyka operacyjnego na 4 podkategorie: ryzyko bezpieczeństwa, ryzyko kadrowe, ryzyko prawne i ryzyko technologiczne, w ramach którego rozróżnia się teleinformatyczne ryzyko technologiczne (dotyczące m.in. systemów informatycznych i telekomunikacyjnych, oprogramowania i sprzętu IT) oraz nieteleinformatyczne ryzyko technologiczne (dotyczące m.in. obiektów budowlanych i elementów wyposażenia ruchomego).

Do stosowanych w NBP mechanizmów ograniczania ryzyka należą w szczególności:

- regulacje zewnętrzne i wewnętrzne,
- zakresy czynności i obowiązków oraz podział zadań,
- uzgadnianie danych oraz zasada komisyjności,
- stosowanie systemu limitów i ograniczeń (finansowych, czasowych),
- wprowadzenie kontroli dostępu oraz zabezpieczeń teleinformatycznych, fizycznych i elektronicznych,
- sporządzanie zapasowych kopii plików elektronicznych,
- sporządzanie planów awaryjnych i ewakuacyjnych, a także ćwiczenia i testy w ramach zapewnienia ciągłości działania NBP,
- ubezpieczenia,
- kontrola i audyt wewnętrzny.

W 2021 r. Departament Controllingu i Ryzyka Operacyjnego monitorował na bieżąco ryzyka operacyjne w działalności NBP, w tym ryzyka wynikające z pandemii SARS-Cov-2. Na posiedzeniach Komisji ds. Zarządzania Ryzykiem Operacyjnym (12 posiedzeń w 2021 r.), podejmowano tematy związane z oceną bieżących działań mających na celu zapewnienie właściwej realizacji zadań NBP, ze szczególnym uwzględnieniem przekroczeń wartości Kluczowych Wskaźników Ryzyka wynikających z pandemii. Poziom ryzyka w NBP w 2021 r. był na bieżąco monitorowany, systematycznie podejmowano także działania mitygujące.

Warszawa, dnia 24 marca 2022 r.

Dyrektor Departamentu
Rachunkowości i Finansów
Narodowego Banku Polskiego:

Elektronicznie podpisane przez:
Krzysztof Kruszewski
Dyrektor Departamentu

Zarząd
Narodowego Banku Polskiego:

Elektronicznie podpisane przez:
Adam Glapiński
Prezes NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Marta Kightley Wiceprezes NBP
Pierwszy Zastępca Prezesa NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Adam Lipiński
Wiceprezes NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Marta Gajęcka
Członek Zarządu NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Andrzej Kaźmierczak
Członek Zarządu NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Piotr Pogonowski
Członek Zarządu NBP

Elektronicznie podpisane przez:
Paweł Szalamacha
Członek Zarządu NBP

Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania

Dla Rady Polityki Pieniężnej Narodowego Banku Polskiego

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie załączonego rocznego sprawozdania finansowego Narodowego Banku Polskiego („NBP”), które zawiera:

- bilans NBP na dzień 31 grudnia 2021 r.;
- rachunek zysków i strat NBP za rok zakończony 31 grudnia 2021 r.;
- informację dodatkową

(łącznie „sprawozdanie finansowe”).

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej NBP na dzień 31 grudnia 2021 r. oraz finansowych wyników działalności za rok obrotowy zakończony tego dnia, zgodnie z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim („ustawa o NBP”), uchwałą nr 13/2020 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 6 listopada 2020 r. w sprawie zasad rachunkowości Narodowego Banku

Polskiego, wzoru bilansu, rachunku zysków i strat oraz zawartości informacji dodatkowej, uchwałą nr 6/2019 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 5 listopada 2019 r. w sprawie zasad tworzenia i rozwiązywania rezerwy na pokrycie ryzyka zmian kursu złotego do walut obcych w Narodowym Banku Polskim, uchwałą nr 64/2020 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 21 grudnia 2020 r. w sprawie zasad organizacji rachunkowości w Narodowym Banku Polskim (łącznie „podstawa prawna sporządzenia sprawozdania finansowego NBP”);

- jest zgodne, we wszystkich istotnych aspektach, co do formy i treści z obowiązującymi NBP przepisami prawa;
- zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych.

KPMG Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.

ul. Inflancka 4A, 00-189 Warszawa, Polska
tel. +48 (22) 528 11 00, fax +48 (22) 528 10 09, kpmg@kpmg.pl

© 2022 KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k., polska spółka komandytowa i członek globalnej organizacji KPMG składającej się z niezależnych spółek członkowskich stowarzyszonych z KPMG International Limited, prywatną spółką angielską z odpowiedzialnością ograniczoną do wysokości gwarancji.

Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

KRS 0000339379
NIP: 527-261-53-62
REGON: 142078130

Podstawa Opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- Krajowych Standardów Badania („KSB”) w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów;
- ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz

nadzorze publicznym („ustawa o biegłych rewidentach”).

Nasza odpowiedzialność zgodnie z tymi regulacjami została opisana w sekcji Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Niezależność i etyka

Jesteśmy niezależni od NBP zgodnie z Międzynarodowym kodeksem etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowymi standardami niezależności) Rady Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych („Kodeks IESBA”), przyjętym uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają

zastosowanie do naszego badania sprawozdania finansowego w Polsce i spełniliśmy wszystkie obowiązki etyczne wynikające z tych wymogów i Kodeksu IESBA. W trakcie badania kluczowy biegły rewident oraz firma audytorska pozostali niezależni od NBP zgodnie z wymogami niezależności określonymi w ustawie o biegłych rewidentach.

Odpowiedzialność Zarządu NBP za sprawozdanie finansowe

Zarząd NBP jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego przedstawiającego rzetelny i jasny obraz zgodnie podstawą prawną sporządzenia sprawozdania finansowego NBP oraz z obowiązującymi NBP przepisami prawa, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Zarząd NBP uznaje za niezbędną, aby zapewnić sporządzenie sprawozdania finansowego niezawierającego

istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając sprawozdanie finansowe Zarząd NBP jest odpowiedzialny za ocenę zdolności NBP do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, kwestii związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie założenia kontynuacji działalności jako podstawy zasad rachunkowości, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa, w szczególności z art. 58 ustawy o NBP.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego

Celem badania jest uzyskanie racjonalnej pewności, czy sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje ekonomiczne użytkowników

podejmowane na podstawie sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności NBP ani efektywności lub skuteczności prowadzenia spraw NBP przez Zarząd NBP obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i szacujemy ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy

- i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż istotnego zniekształcenia wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może obejmować zмовę, fałszerstwo, celowe pominięcie, wprowadzenie w błąd lub obejście systemu kontroli wewnętrznej;
- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosowanej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności działania kontroli wewnętrznej NBP;
  - oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych z nimi ujawnień dokonanych przez Zarząd NBP;
  - wyciągamy wniosek na temat odpowiedniości zastosowania przez Zarząd NBP zasady kontynuacji działalności jako podstawy zasad rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, oceniamy,

- czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub okolicznościami, które mogą poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność NBP do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w sprawozdaniu z badania sprawozdania finansowego na powiązane ujawnienia w sprawozdaniu finansowym lub, jeżeli takie ujawnienia są nieodpowiednie, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia sprawozdania z badania sprawozdania finansowego, w tym odnoszących się do art. 58 ustawy o NBP;
- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i treść sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, a także czy sprawozdanie finansowe odzwierciedla stanowiące ich podstawę transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację.

Przekazujemy Zarządowi NBP informacje między innymi o planowanym zakresie i terminie przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleniach badania, w tym wszelkich znaczących słabościach kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

W imieniu firmy audytorskiej

KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.

Nr na liście firm audytorskich: 3546

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

MARCIN JÓZEF
PODSIADŁY

Marcin Podsiadły

Kluczowy biegły rewident
Nr w rejestrze 12774
Komandytariusz, Pełnomocnik

Warszawa, 24 marca 2022 r.

*Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym*

TADEUSZ DE VILLE

Tadeusz de Ville

Komandytariusz, Pełnomocnik

Aneks statystyczny

Tabela I. Podstawowe dane statystyczne

Okres	1. Produkcja sprzedana przemysłu			2. Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej			3. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych			4. Wskaźniki cen produkcji sprzedanej przemysłu	
	w cenach bieżących	w cenach stałych		w cenach bieżących	w cenach stałych		ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100	grudzień poprzedniego roku = 100	ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100
		ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100		ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100					
	mIn zł	%	%	mIn zł	%	%	%	%	%	%	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Grudzień 2020	133 517,1	111,1	95,5	13 155,1	103,4	134,4	102,4	100,1	102,4	100,1	100,3
Styczeń 2021	127 485,4	100,7	94,6	4 904,4	89,9	37,1	102,6	101,3	101,3	101,0	101,0
Luty	133 831,9	102,5	104,0	5 184,9	83,1	105,5	102,4	100,5	101,8	102,2	101,0
Marzec	160 515,6	118,6	118,2	6 979,7	89,2	134,2	103,2	101,0	102,8	104,2	101,6
Kwiecień	146 531,0	144,2	90,6	7 703,4	95,8	109,9	104,3	100,8	103,6	105,5	100,7
Maj	146 733,3	129,7	99,1	8 533,9	104,7	110,2	104,7	100,3	103,9	106,6	100,9
Czerwiec	153 596,7	118,1	103,8	9 626,2	104,5	112,3	104,4	100,1	104,0	107,2	100,9
Lipiec	149 588,8	109,5	95,8	9 232,3	103,2	95,3	105,0	100,4	104,5	108,4	101,5
Sierpień	146 945,7	113,0	97,3	9 575,7	110,2	103,2	105,5	100,3	104,8	109,6	100,7
Wrzesień	163 588,6	108,7	110,9	10 546,8	104,2	109,3	105,9	100,7	105,5	110,3	100,9
Październik	170 219,0	107,6	102,1	10 673,9	104,1	100,3	106,8	101,1	106,6	112,0	102,0
Listopad	180 392,5	114,8	104,9	11 755,5	112,8	109,0	107,8	101,0	107,6	113,6	101,4
Grudzień	176 255,9	116,3	96,8	14 571,1	103,1	122,9	108,6	100,9	108,6	114,4	101,0

Okres	5. Wskaźniki cen produkcji budowlano-montażowej		6. Pracujący w sektorze przedsiębiorstw ogółem	7. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ogółem	8. Liczba bezrobotnych	9. Stopa bezrobocia	10. Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w sektorze przedsiębiorstw	11. Wyniki finansowe budżetu państwa		
	ten sam miesiąc poprzedniego roku = 100	poprzedni miesiąc = 100						dochody budżetu państwa	wydatki budżetu państwa	wynik budżetu państwa i saldo kredytów zagranicznych
	%	%	tys. osób	tys. osób	tys. osób	%	zł	mIn zł	mIn zł	mIn zł
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Grudzień 2020	102,7	100,2	6 683	6 329	1 046,4	6,3	5 973,8	419 795,7	504 776,1	-111 349,7
Styczeń 2021	102,4	100,3	6 633	6 314	1 090,4	6,5	5 536,8	40 656,0	34 010,7	8 280,0
Luty	102,4	100,2	6 647	6 334	1 099,5	6,6	5 568,8	71 096,7	70 220,9	579,8
Marzec	102,6	100,4	6 657	6 330	1 078,4	6,4	5 929,1	101 060,6	104 474,9	3 805,8
Kwiecień	102,9	100,5	6 663	6 317	1 053,8	6,3	5 805,7	147 066,7	137 907,8	23 569,9
Maj	103,3	100,5	6 673	6 338	1 026,7	6,1	5 637,3	181 478,8	172 128,6	24 226,0
Czerwiec	103,6	100,5	6 690	6 359	993,4	6,0	5 802,4	233 971,0	205 979,6	46 165,5
Lipiec	104,0	100,6	6 680	6 362	974,9	5,9	5 851,9	278 083,5	242 829,9	63 330,6
Sierpień	104,4	100,7	6 678	6 352	960,8	5,8	5 843,8	320 103,4	276 736,3	73 652,4
Wrzesień	104,9	100,7	6 689	6 347	934,7	5,6	5 841,2	360 079,9	312 491,4	81 316,0
Październik	105,6	100,9	6 694	6 351	910,9	5,5	5 917,2	405 665,5	353 777,4	80 578,0
Listopad	106,6	101,1	6 710	6 364	898,8	5,4	6 022,5	451 444,3	401 063,0	74 750,5
Grudzień	107,6	101,0	6 709	6 362	895,2	5,4	6 644,4	494 967,7	521 295,5	-7 534,1

Tabela I. Podstawowe dane statystyczne, cd.

Okres	12. Wyniki finansowe przedsiębiorstw												
	przychody		koszty uzyskania przychodów		wynik finansowy brutto (saldo)	obciążenia wyniku finansowego brutto	wynik finansowy netto (saldo)	wskaźnik poziomu kosztów z całości kształtu działalności	wskaźnik rentowności obrotu netto	wskaźnik płynności II stopnia	aktywa obrotowe ogółem	należności i roszczenia z tytułu dostaw i usług	zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług
	ogółem	w tym przychody ze sprzedaży produktów	ogółem	w tym koszt własny sprzedanych produktów									
	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	mln zł	%	%	%	mln zł	mln zł	mln zł
22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	
Grudzień 2020	3 206 898,4	1 868 661,9	3 064 359,9	1 942 184,0	142 538,4	26 288,4	116 250,0	95,6	3,6	103,4	1 144 847,5	365 175,6	375 813,3
Styczeń 2021	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Luty	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Marzec	868 242,6	507 896,7	810 731,1	515 760,8	57 511,5	10 412,9	47 098,6	93,4	5,4	104,4	1 225 766,2	402 155,2	404 245,3
Kwiecień	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Maj	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Czerwiec	1 782 459,8	1 042 286,7	1 658 446,8	1 065 649,1	124 013,0	20 144,2	103 868,8	93,0	5,8	107,6	1 295 089,2	409 186,9	400 148,6
Lipiec	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Sierpień	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Wrzesień	2 765 013,2	1 617 547,1	2 572 774,5	1 655 272,4	192 238,7	30 550,9	161 687,8	93,0	5,8	107,4	1 386 012,8	429 909,9	423 969,5
Październik	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Listopad	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Grudzień	3 960 652,7	2 318 532,0	3 695 681,8	2 363 317,0	264 970,9	42 507,6	222 463,3	93,3	5,6	107,6	1 496 539,9	458 577,4	477 329,8

Tabela II. Rynek finansowy – podstawowe informacje

Okres	1. Stopy procentowe NBP					2. Rezerwy obowiązkowe banków						
	stopa referen- cyjna	stopa lombar- dowa	stopa depozy- towa	stopa redys- konta weksli	stopa dys- konta weksli	stopa rezerwy od wkładów złotowych		stopa rezerwy od wkładów w walutach obcych (równowartość w złotych)		stopa rezerwy od środków uzyskanych z tytułu sprzedaży papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu (repo)	oprocen- towanie środków rezerwy obowiązkowej	wielkość rezerwy obowiązko- wej*
						płatnych na każde żądanie	termino- wych	płatnych na każde żądanie	termino- wych			
						%	%	%	%			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Grudzień 2020	0,10	0,50	0,00	0,11	0,12	0,5	0,5	0,5	0,5	0,0	0,10	7 513,0
Styczeń 2021	0,10	0,50	0,00	0,11	0,12	0,5	0,5	0,5	0,5	0,0	0,10	7 513,0
Luty	0,10	0,50	0,00	0,11	0,12	0,5	0,5	0,5	0,5	0,0	0,10	7 519,9
Marzec	0,10	0,50	0,00	0,11	0,12	0,5	0,5	0,5	0,5	0,0	0,10	7 557,1
Kwiecień	0,10	0,50	0,00	0,11	0,12	0,5	0,5	0,5	0,5	0,0	0,10	7 660,3
Maj	0,10	0,50	0,00	0,11	0,12	0,5	0,5	0,5	0,5	0,0	0,10	7 697,1
Czerwiec	0,10	0,50	0,00	0,11	0,12	0,5	0,5	0,5	0,5	0,0	0,10	7 837,6
Lipiec	0,10	0,50	0,00	0,11	0,12	0,5	0,5	0,5	0,5	0,0	0,10	7 837,6
Sierpień	0,10	0,50	0,00	0,11	0,12	0,5	0,5	0,5	0,5	0,0	0,10	8 060,7
Wrzesień	0,10	0,50	0,00	0,11	0,12	0,5	0,5	0,5	0,5	0,0	0,10	8 160,8
Październik	0,50	1,00	0,00	0,51	0,52	0,5	0,5	0,5	0,5	0,0	0,50	8 160,8
Listopad	1,25	1,75	0,75	1,30	1,35	2,0	2,0	2,0	2,0	0,0	1,25	35 249,8
Grudzień	1,75	2,25	1,25	1,80	1,85	2,0	2,0	2,0	2,0	0,0	1,75	35 667,3

* Od grudnia 2007 r.

Okres	3. Przetargi na bony skarbowe										
	liczba przetargów w ciągu miesiąca	wartość bonów zaoferowanych do sprzedaży (w cenach nominalnych)	popyt zgłoszony przez oferentów (w cenach nominalnych)	sprzedaż bonów (w cenach nominalnych)	średni ważony zysk z kupionych bonów	stan na koniec miesiąca bonów pochodzących z przetargów i będących w obiegu (wg kosztów zakupu)					
							mln zł	mln zł	mln zł	%	mln zł
							13	14	15	16	17
Grudzień 2020	0	0,00	0,00	0,00	0,00	10 843,57					
Styczeń 2021	0	0,00	0,00	0,00	0,00	10 843,57					
Luty	0	0,00	0,00	0,00	0,00	10 843,57					
Marzec	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
Kwiecień	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
Maj	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
Czerwiec	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
Lipiec	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
Sierpień	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
Wrzesień	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
Październik	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
Listopad	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					
Grudzień	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00					

Tabela II. Rynek finansowy – podstawowe informacje, cd.

Okres	4. Przetargi na bony pieniężne NBP					
	liczba przetargów w ciągu miesiąca	wartość bonów zaoferowanych do sprzedaży (w cenach nominalnych)	popyt zgłoszony przez oferentów (w cenach nominalnych)	sprzedaż bonów (w cenach nominalnych)	średni ważony zysk z kupionych bonów	stan na koniec miesiąca bonów pochodzących z przetargów i będących w obiegu (wg kosztów zakupu)
	19	mln zł 20	mln zł 21	mln zł 22	% 23	mln zł 24
Grudzień 2020	5	906 000,00	712 275,53	712 275,53	0,10	127 764,87
Styczeń 2021	4	793 000,00	682 779,18	682 779,18	0,10	163 797,22
Luty	4	816 000,00	685 730,60	685 730,60	0,10	152 424,30
Marzec	4	831 000,00	710 582,30	710 582,30	0,10	155 767,19
Kwiecień	5	1 041 000,00	887 035,40	887 035,40	0,10	164 887,67
Maj	4	877 000,00	750 086,30	750 086,30	0,10	163 457,99
Czerwiec	4	923 000,00	786 810,40	786 810,40	0,10	178 919,10
Lipiec	5	1 256 000,00	1 112 872,15	1 112 872,15	0,10	202 207,76
Sierpień	4	1 042 000,00	936 089,05	936 089,05	0,10	219 086,69
Wrzesień	4	1 066 000,00	938 560,20	938 560,20	0,10	207 064,47
Październik	5	1 371 000,00	1 254 678,35	1 254 678,35	0,42	241 810,04
Listopad	4	1 072 000,00	1 000 390,55	1 000 390,55	1,25	227 998,23
Grudzień	8	1 403 000,00	1 105 060,20	1 105 060,20	1,66	184 512,14

Tabela II. Rynek finansowy – podstawowe informacje, cd.

Okres	5. Aukcyjny zakup papierów wartościowych przez NBP z obowiązkiem odkupu przez banki (kredyt aukcyjny – repo)				6. Bezwarunkowe kupno papierów wartościowych przez NBP z rynku wtórnego (outright buy)			
	liczba przetargów	wartość aukcyjna środków przeznaczonych przez NBP na zakup papierów wartościowych	wartość aukcyjna ofert zgłoszonych przez banki	wartość aukcyjna ofert przyjętych	liczba przetargów	wartość nominalna papierów wartościowych przeznaczonych przez NBP do kupna	wartość nominalna ofert zgłoszonych przez banki	wartość nominalna ofert przyjętych
		mln zł	mln zł	mln zł		mln zł	mln zł	mln zł
	25	26	27	28	29	30	31	32
Grudzień 2020	0	0,00	0,00	0,00	1	3 000,00	2 052,42	1 662,42
Styczeń 2021	0	0,00	0,00	0,00	1	3 000,00	2 946,00	1 494,00
Luty	0	0,00	0,00	0,00	1	3 000,00	3 361,00	1 029,00
Marzec	0	0,00	0,00	0,00	1	10 000,00	5 082,82	3 749,82
Kwiecień	0	0,00	0,00	0,00	2	15 000,00	17 112,11	10 389,49
Maj	0	0,00	0,00	0,00	2	15 000,00	17 878,30	10 002,02
Czerwiec	0	0,00	0,00	0,00	1	10 000,00	5 645,43	2 029,24
Lipiec	0	0,00	0,00	0,00	1	10 000,00	7 487,37	4 364,31
Sierpień	0	0,00	0,00	0,00	1	10 000,00	2 149,25	1 053,50
Wrzesień	0	0,00	0,00	0,00	1	10 000,00	3 243,91	1 830,00
Październik	0	0,00	0,00	0,00	1	1 000,00	1 742,00	578,00
Listopad	0	0,00	0,00	0,00	1	1 000,00	2 015,50	366,50
Grudzień	0	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00

Tabela II. Rynek finansowy – podstawowe informacje, cd.

Okres	7. Informacje o wynikach sesji na Giełdzie Papierów Wartościowych SA w Warszawie										
	liczba spółek na koniec miesiąca	kapitalizacja na koniec miesiąca	wskaźnik C/Z na koniec miesiąca	WIG20 na koniec miesiąca	WIG20 średni w miesiącu	mWIG40 na koniec miesiąca	mWIG40 średni w miesiącu	sWIG80 na koniec miesiąca	sWIG80 średni w miesiącu	obroty w miesiącu	wskaźnik obrotu
	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43
Grudzień 2020	433	538 751,5	53,2	1 984,0	1 951,6	3 976,5	3 815,8	16 096,4	15 376,5	34 491,5	80,7
Styczeń 2021	434	544 712,2	54,0	1 948,0	2 000,3	4 101,7	4 145,8	16 895,5	16 992,1	31 593,7	73,0
Luty	434	553 804,7	62,2	1 907,3	1 952,4	4 307,4	4 248,6	17 530,1	17 481,2	26 351,5	54,1
Marzec	433	568 652,6	34,6	1 938,8	1 951,9	4 360,7	4 359,8	18 554,3	18 125,3	35 800,1	60,6
Kwiecień	430	598 146,5	31,9	2 037,6	1 999,5	4 507,9	4 449,6	19 775,2	19 266,8	22 095,8	45,5
Maj	429	649 205,7	21,8	2 233,4	2 123,8	4 904,9	4 652,1	20 630,1	20 195,8	28 209,7	52,5
Czerwiec	426	637 272,3	21,1	2 218,4	2 239,9	4 825,1	4 906,0	20 581,9	20 856,3	24 629,7	42,2
Lipiec	429	648 525,1	23,2	2 253,5	2 247,3	4 943,1	4 877,4	20 660,0	20 575,8	18 527,7	29,7
Sierpień	429	682 634,3	18,3	2 368,0	2 291,4	5 236,2	5 072,5	21 041,5	20 943,3	17 702,6	28,6
Wrzesień	426	682 854,8	17,6	2 310,3	2 341,8	5 255,8	5 279,8	21 107,7	21 277,1	24 603,6	39,3
Październik	425	729 140,2	16,6	2 405,1	2 414,1	5 705,0	5 566,7	21 310,0	21 467,8	31 558,3	48,2
Listopad	426	677 644,7	13,3	2 194,4	2 309,3	5 328,9	5 574,8	20 183,7	20 924,9	29 760,1	48,1
Grudzień	430	701 152,4	13,6	2 266,9	2 213,4	5 291,7	5 273,0	20 056,1	20 003,1	22 657,0	35,9

TABELA III. Kursy dzienne PLN do USD i EUR

Dni	Grudzień 2020 r.			Styczeń 2021 r.			Luty 2021 r.		
	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR
	PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	3,7367	4,4769	1,1981	3,7584	4,6148	1,2279	3,7323	4,5137	1,2094
2	3,7038	4,4642	1,2053	3,7584	4,6148	1,2279	3,7311	4,5025	1,2067
3	3,6981	4,4789	1,2111	3,7584	4,6148	1,2279	3,7352	4,4906	1,2022
4	3,6765	4,4732	1,2167	3,6998	4,5485	1,2294	3,7509	4,4958	1,1986
5	3,6765	4,4732	1,2167	3,7031	4,5446	1,2272	3,7554	4,4978	1,1977
6	3,6765	4,4732	1,2167	3,7031	4,5446	1,2272	3,7554	4,4978	1,1977
7	3,7001	4,4745	1,2093	3,6656	4,4973	1,2269	3,7554	4,4978	1,1977
8	3,6914	4,4767	1,2127	3,6919	4,5189	1,2240	3,7301	4,4867	1,2028
9	3,6657	4,4449	1,2126	3,6919	4,5189	1,2240	3,6972	4,4773	1,2110
10	3,6574	4,4276	1,2106	3,6919	4,5189	1,2240	3,6973	4,4809	1,2119
11	3,6630	4,4385	1,2117	3,7271	4,5325	1,2161	3,7117	4,5023	1,2130
12	3,6630	4,4385	1,2117	3,7188	4,5228	1,2162	3,7186	4,5029	1,2109
13	3,6630	4,4385	1,2117	3,7142	4,5272	1,2189	3,7186	4,5029	1,2109
14	3,6548	4,4432	1,2157	3,7323	4,5407	1,2166	3,7186	4,5029	1,2109
15	3,6554	4,4441	1,2158	3,7466	4,5480	1,2139	3,6949	4,4836	1,2135
16	3,6334	4,4347	1,2205	3,7466	4,5480	1,2139	3,6940	4,4891	1,2152
17	3,6254	4,4348	1,2233	3,7466	4,5480	1,2139	3,7287	4,4998	1,2068
18	3,6322	4,4493	1,2250	3,7699	4,5473	1,2062	3,7152	4,4857	1,2074
19	3,6322	4,4493	1,2250	3,7416	4,5342	1,2118	3,6997	4,4892	1,2134
20	3,6322	4,4493	1,2250	3,7303	4,5237	1,2127	3,6997	4,4892	1,2134
21	3,7082	4,5149	1,2175	3,7312	4,5310	1,2144	3,6997	4,4892	1,2134
22	3,6921	4,5069	1,2207	3,7255	4,5354	1,2174	3,7135	4,4963	1,2108
23	3,6919	4,5019	1,2194	3,7255	4,5354	1,2174	3,7117	4,5093	1,2149
24	3,6981	4,5084	1,2191	3,7255	4,5354	1,2174	3,7145	4,5176	1,2162
25	3,6981	4,5084	1,2191	3,7402	4,5436	1,2148	3,6943	4,5143	1,2220
26	3,6981	4,5084	1,2191	3,7512	4,5497	1,2129	3,7247	4,5175	1,2128
27	3,6981	4,5084	1,2191	3,7507	4,5468	1,2123	3,7247	4,5175	1,2128
28	3,6639	4,4879	1,2249	3,7566	4,5479	1,2106	3,7247	4,5175	1,2128
29	3,6778	4,5051	1,2249	3,7460	4,5385	1,2116			
30	3,6901	4,5272	1,2269	3,7460	4,5385	1,2116			
31	3,7584	4,6148	1,2279	3,7460	4,5385	1,2116			
Przeciętny w ciągu miesiąca	3,6778	4,4766	X	3,7304	4,5435	X	3,7196	4,4988	X

TABELA III. Kursy dzienne PLN do USD i EUR, cd.

Dni	Marzec 2021 r.			Kwiecień 2021 r.			Maj 2021 r.		
	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR
	PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR	
	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1	3,7572	4,5231	1,2038	3,9428	4,6239	1,1727	3,7746	4,5654	1,2095
2	3,7765	4,5345	1,2007	3,8986	4,5933	1,1782	3,7746	4,5654	1,2095
3	3,7509	4,5393	1,2102	3,8986	4,5933	1,1782	3,7746	4,5654	1,2095
4	3,7851	4,5540	1,2031	3,8986	4,5933	1,1782	3,7940	4,5539	1,2003
5	3,8393	4,5793	1,1927	3,8986	4,5933	1,1782	3,8136	4,5752	1,1997
6	3,8393	4,5793	1,1927	3,8973	4,6041	1,1814	3,8066	4,5829	1,2039
7	3,8393	4,5793	1,1927	3,8611	4,5897	1,1887	3,7861	4,5764	1,2087
8	3,8665	4,5903	1,1872	3,8365	4,5581	1,1881	3,7861	4,5764	1,2087
9	3,8507	4,5844	1,1905	3,8208	4,5414	1,1886	3,7861	4,5764	1,2087
10	3,8420	4,5718	1,1900	3,8208	4,5414	1,1886	3,7493	4,5631	1,2171
11	3,8287	4,5805	1,1964	3,8208	4,5414	1,1886	3,7514	4,5628	1,2163
12	3,8521	4,5909	1,1918	3,8144	4,5330	1,1884	3,7456	4,5453	1,2135
13	3,8521	4,5909	1,1918	3,8342	4,5627	1,1900	3,7675	4,5447	1,2063
14	3,8521	4,5909	1,1918	3,8065	4,5552	1,1967	3,7374	4,5316	1,2125
15	3,8429	4,5836	1,1927	3,8014	4,5546	1,1981	3,7374	4,5316	1,2125
16	3,8519	4,5949	1,1929	3,7978	4,5481	1,1976	3,7374	4,5316	1,2125
17	3,8676	4,6065	1,1910	3,7978	4,5481	1,1976	3,7288	4,5298	1,2148
18	3,8705	4,6224	1,1943	3,7978	4,5481	1,1976	3,7050	4,5272	1,2219
19	3,8865	4,6226	1,1894	3,7816	4,5474	1,2025	3,7087	4,5306	1,2216
20	3,8865	4,6226	1,1894	3,7737	4,5541	1,2068	3,7077	4,5189	1,2188
21	3,8865	4,6226	1,1894	3,7950	4,5567	1,2007	3,6778	4,4958	1,2224
22	3,8768	4,6138	1,1901	3,7885	4,5562	1,2026	3,6778	4,4958	1,2224
23	3,8746	4,6073	1,1891	3,7855	4,5649	1,2059	3,6778	4,4958	1,2224
24	3,9098	4,6273	1,1835	3,7855	4,5649	1,2059	3,6795	4,4877	1,2196
25	3,9253	4,6358	1,1810	3,7855	4,5649	1,2059	3,6549	4,4806	1,2259
26	3,9307	4,6353	1,1793	3,7657	4,5565	1,2100	3,6691	4,4914	1,2241
27	3,9307	4,6353	1,1793	3,7826	4,5613	1,2059	3,6929	4,4980	1,2180
28	3,9307	4,6353	1,1793	3,7939	4,5811	1,2075	3,6766	4,4845	1,2197
29	3,9570	4,6560	1,1766	3,7786	4,5782	1,2116	3,6766	4,4845	1,2197
30	3,9604	4,6519	1,1746	3,7746	4,5654	1,2095	3,6766	4,4845	1,2197
31	3,9676	4,6603	1,1746				3,6724	4,4805	1,2200
Przeciętny w ciągu miesiąca	3,8673	4,6007	X	3,8212	4,5658	X	3,7292	4,5301	X

TABELA III. Kursy dzienne PLN do USD i EUR, cd.

Dni	Czerwiec 2021 r.			Lipiec 2021 r.			Sierpień 2021 r.		
	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR
	PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR	
	19	20	21	22	23	24	25	26	27
1	3,6590	4,4749	1,2230	3,8149	4,5187	1,1845	3,8410	4,5731	1,1906
2	3,6659	4,4654	1,2181	3,8263	4,5257	1,1828	3,8377	4,5611	1,1885
3	3,6659	4,4654	1,2181	3,8263	4,5257	1,1828	3,8315	4,5533	1,1884
4	3,6931	4,4734	1,2113	3,8263	4,5257	1,1828	3,8366	4,5468	1,1851
5	3,6931	4,4734	1,2113	3,7979	4,5083	1,1871	3,8485	4,5555	1,1837
6	3,6931	4,4734	1,2113	3,8021	4,5036	1,1845	3,8519	4,5495	1,1811
7	3,6656	4,4581	1,2162	3,8225	4,5197	1,1824	3,8519	4,5495	1,1811
8	3,6690	4,4674	1,2176	3,8408	4,5414	1,1824	3,8519	4,5495	1,1811
9	3,6545	4,4541	1,2188	3,8427	4,5467	1,1832	3,8885	4,5709	1,1755
10	3,6821	4,4800	1,2167	3,8427	4,5467	1,1832	3,8937	4,5681	1,1732
11	3,6759	4,4723	1,2167	3,8427	4,5467	1,1832	3,9148	4,5854	1,1713
12	3,6759	4,4723	1,2167	3,8378	4,5559	1,1871	3,9074	4,5900	1,1747
13	3,6759	4,4723	1,2167	3,8533	4,5662	1,1850	3,8934	4,5718	1,1742
14	3,7185	4,5027	1,2109	3,8955	4,5904	1,1784	3,8934	4,5718	1,1742
15	3,7349	4,5306	1,2130	3,8629	4,5777	1,1850	3,8934	4,5718	1,1742
16	3,7336	4,5285	1,2129	3,8808	4,5865	1,1818	3,8730	4,5651	1,1787
17	3,7931	4,5309	1,1945	3,8808	4,5865	1,1818	3,8797	4,5691	1,1777
18	3,8198	4,5503	1,1912	3,8808	4,5865	1,1818	3,8861	4,5547	1,1720
19	3,8198	4,5503	1,1912	3,8968	4,5877	1,1773	3,9226	4,5843	1,1687
20	3,8198	4,5503	1,1912	3,9012	4,5983	1,1787	3,9301	4,5880	1,1674
21	3,8214	4,5442	1,1891	3,9035	4,5983	1,1780	3,9301	4,5880	1,1674
22	3,8132	4,5366	1,1897	3,8801	4,5773	1,1797	3,9301	4,5880	1,1674
23	3,7878	4,5200	1,1933	3,8851	4,5747	1,1775	3,9107	4,5876	1,1731
24	3,7986	4,5302	1,1926	3,8851	4,5747	1,1775	3,9086	4,5848	1,1730
25	3,7749	4,5085	1,1943	3,8851	4,5747	1,1775	3,8869	4,5679	1,1752
26	3,7749	4,5085	1,1943	3,8915	4,5858	1,1784	3,8912	4,5758	1,1759
27	3,7749	4,5085	1,1943	3,9017	4,5954	1,1778	3,8978	4,5803	1,1751
28	3,7762	4,5092	1,1941	3,8849	4,5955	1,1829	3,8978	4,5803	1,1751
29	3,7914	4,5123	1,1901	3,8617	4,5866	1,1877	3,8978	4,5803	1,1751
30	3,8035	4,5208	1,1886	3,8410	4,5731	1,1906	3,8724	4,5691	1,1799
31				3,8410	4,5731	1,1906	3,8386	4,5374	1,1820
Przeciętny w ciągu miesiąca	3,7375	4,5015	X	3,8592	4,5630	X	3,8835	4,5700	X

TABELA III. Kursy dzienne PLN do USD i EUR, cd.

Dni	Wrzesień 2021 r.			Październik 2021 r.			Listopad 2021 r.			Grudzień 2021 r.		
	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR	kurs średni NBP		relacja USD/EUR
	PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR		PLN/1 USD	PLN/1 EUR	
	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
1	3,8238	4,5184	1,1817	3,9678	4,5941	1,1578	3,9664	4,6208	1,1650	4,1051	4,6494	1,1326
2	3,8044	4,5067	1,1846	3,9678	4,5941	1,1578	3,9772	4,6129	1,1598	4,0625	4,6002	1,1324
3	3,7998	4,5124	1,1875	3,9678	4,5941	1,1578	3,9681	4,6000	1,1592	4,0653	4,5934	1,1299
4	3,7998	4,5124	1,1875	3,9368	4,5716	1,1612	3,9807	4,5987	1,1552	4,0653	4,5934	1,1299
5	3,7998	4,5124	1,1875	3,9688	4,6034	1,1599	3,9911	4,6065	1,1542	4,0653	4,5934	1,1299
6	3,8041	4,5134	1,1865	3,9992	4,6203	1,1553	3,9911	4,6065	1,1542	4,0619	4,5889	1,1297
7	3,8041	4,5181	1,1877	3,9334	4,5472	1,1560	3,9911	4,6065	1,1542	4,0788	4,5991	1,1276
8	3,8213	4,5175	1,1822	3,9775	4,5956	1,1554	3,9747	4,5950	1,1561	4,0710	4,5941	1,1285
9	3,8292	4,5315	1,1834	3,9775	4,5956	1,1554	3,9622	4,5942	1,1595	4,0837	4,6226	1,1320
10	3,8402	4,5499	1,1848	3,9775	4,5956	1,1554	3,9737	4,6007	1,1578	4,0887	4,6129	1,1282
11	3,8402	4,5499	1,1848	3,9862	4,6120	1,1570	3,9737	4,6007	1,1578	4,0887	4,6129	1,1282
12	3,8402	4,5499	1,1848	3,9664	4,5859	1,1562	4,0559	4,6412	1,1443	4,0887	4,6129	1,1282
13	3,8495	4,5386	1,1790	3,9638	4,5806	1,1556	4,0559	4,6412	1,1443	4,1003	4,6204	1,1268
14	3,8542	4,5559	1,1821	3,9403	4,5770	1,1616	4,0559	4,6412	1,1443	4,1088	4,6436	1,1302
15	3,8475	4,5502	1,1826	3,9413	4,5733	1,1604	4,0497	4,6365	1,1449	4,0999	4,6214	1,1272
16	3,8847	4,5736	1,1773	3,9413	4,5733	1,1604	4,1061	4,6652	1,1362	4,0938	4,6315	1,1313
17	3,8882	4,5789	1,1776	3,9413	4,5733	1,1604	4,1204	4,6614	1,1313	4,0882	4,6334	1,1334
18	3,8882	4,5789	1,1776	3,9471	4,5715	1,1582	4,1114	4,6592	1,1332	4,0882	4,6334	1,1334
19	3,8882	4,5789	1,1776	3,9212	4,5717	1,1659	4,1457	4,6844	1,1299	4,0882	4,6334	1,1334
20	3,9282	4,5999	1,1710	3,9428	4,5841	1,1627	4,1457	4,6844	1,1299	4,1182	4,6381	1,1262
21	3,9337	4,6154	1,1733	3,9449	4,5930	1,1643	4,1457	4,6844	1,1299	4,0937	4,6238	1,1295
22	3,9460	4,6308	1,1735	3,9576	4,6072	1,1641	4,1855	4,7210	1,1279	4,0984	4,6244	1,1283
23	3,9256	4,6012	1,1721	3,9576	4,6072	1,1641	4,1893	4,7171	1,1260	4,0950	4,6359	1,1321
24	3,9268	4,6085	1,1736	3,9576	4,6072	1,1641	4,1764	4,6811	1,1208	4,0785	4,6252	1,1340
25	3,9268	4,6085	1,1736	3,9502	4,6018	1,1650	4,1600	4,6688	1,1223	4,0785	4,6252	1,1340
26	3,9268	4,6085	1,1736	3,9740	4,6134	1,1609	4,1754	4,7038	1,1266	4,0785	4,6252	1,1340
27	3,9276	4,5912	1,1690	3,9815	4,6165	1,1595	4,1754	4,7038	1,1266	4,0889	4,6239	1,1308
28	3,9546	4,6192	1,1681	3,9938	4,6284	1,1589	4,1754	4,7038	1,1266	4,0620	4,6028	1,1331
29	3,9684	4,6287	1,1664	3,9664	4,6208	1,1650	4,1627	4,6982	1,1286	4,0779	4,5997	1,1280
30	3,9925	4,6329	1,1604	3,9664	4,6208	1,1650	4,1214	4,6834	1,1364	4,0631	4,5915	1,1300
31				3,9664	4,6208	1,1650				4,0600	4,5994	1,1329
Przeciętny w ciągu miesiąca	3,8755	4,5664	X	3,9607	4,5952	X	4,0755	4,6508	X	4,0834	4,6163	X

Tabela IV. Średnie oprocentowanie stanów umów złotych (w %)

	Sektor	Kategoria	Termin	Nr	Grudzień 2020	Styczeń	Luty	Marzec
						2021		
Depozyty i inne zobowiązania w złotych	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	bieżące		1	0,0	0,0	0,0	0,0
		Depozyty z terminem pierwotnym	do 2 lat włącznie	2	0,5	0,4	0,4	0,3
			powyżej 2 lat	3	1,0	1,0	1,0	0,9
			ogółem	4	0,5	0,5	0,5	0,4
		ogółem wraz z bieżącymi		5	0,2	0,1	0,1	0,1
	Przedsiębiorstwa niefinansowe	bieżące		6	0,0	0,0	0,0	0,0
		Depozyty z terminem pierwotnym	do 2 lat włącznie	7	0,3	0,2	0,2	0,2
			powyżej 2 lat	8	0,5	0,4	0,4	0,4
			ogółem	9	0,3	0,2	0,2	0,2
		ogółem wraz z bieżącymi		10	0,1	0,0	0,0	0,0
	Terminowe ogółem		11	0,5	0,4	0,4	0,3	
	Ogółem wraz z bieżącymi		12	0,1	0,1	0,1	0,1	
Kredyty i inne należności w złotych	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	Kredyty odnawialne i w rachunku bieżącym		13	4,8	4,9	4,8	4,7
		Kredyty z tytułu kart kredytowych		14	4,6	4,7	4,7	4,7
		Kredyty na cele konsumpcyjne (bez kredytów o charakterze bieżącym)	do 1 roku włącznie	15	3,0	3,0	3,0	2,9
			powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	16	5,7	5,7	5,8	5,7
			powyżej 5 lat	17	6,3	6,3	6,5	6,3
			ogółem	18	6,1	6,1	6,3	6,1
		Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	do 1 roku włącznie	19	np.	np.	np.	np.
			powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	20	2,5	2,5	2,5	2,6
			powyżej 5 lat	21	2,3	2,3	2,4	2,3
		ogółem		22	2,3	2,3	2,4	2,3
	Pozostałe kredyty i inne należności	do 1 roku włącznie	23	4,7	4,8	4,7	4,9	
		powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	24	4,3	4,3	4,4	4,2	
		powyżej 5 lat	25	3,5	3,5	3,6	3,5	
		ogółem	26	3,7	3,7	3,8	3,7	
	ogółem wraz z bieżącymi		27	3,5	3,5	3,6	3,5	
	Przedsiębiorstwa niefinansowe	Kredyty odnawialne i w rachunku bieżącym		28	1,9	2,0	2,0	2,0
		Kredyty z tytułu kart kredytowych		29	4,0	4,3	4,1	4,3
		Kredyty z terminem pierwotnym	do 1 roku włącznie	30	1,7	1,6	1,7	1,6
			powyżej 1 roku do 5 lat włącznie	31	2,4	2,5	2,5	2,5
powyżej 5 lat			32	2,5	2,5	2,5	2,5	
ogółem			33	2,4	2,5	2,5	2,4	
ogółem wraz z bieżącymi		34	2,3	2,3	2,3	2,3		
Ogółem wraz z bieżącymi		35	3,2	3,2	3,3	3,2		

np. – kategoria niepublikowana ze względu na wymogi poufności sprawozdawczej

Tabela IV. Średnie oprocentowanie stanów umów złotowych (w %), cd.

Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
2021								
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1
0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,5
0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,5
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2
0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
4,8	4,8	4,8	4,8	5,0	5,0	5,2	5,8	6,6
4,7	4,7	4,7	4,7	4,8	4,8	4,9	6,2	6,7
2,9	2,9	3,1	3,1	3,2	3,2	3,2	3,3	3,5
5,7	5,7	5,8	5,8	5,8	5,8	5,9	6,2	6,3
6,4	6,3	6,4	6,4	6,4	6,4	6,6	7,0	7,4
6,2	6,1	6,2	6,2	6,2	6,2	6,4	6,7	7,0
np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.
2,7	2,8	2,8	2,7	2,9	3,0	2,9	3,0	3,4
2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,4	2,6	3,1
2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,4	2,6	3,1
4,8	4,8	4,9	4,7	4,7	4,6	4,6	5,3	5,8
4,3	4,2	4,3	4,2	4,1	4,2	4,2	4,6	5,1
3,5	3,5	3,6	3,5	3,5	3,5	3,6	4,1	4,7
3,7	3,7	3,7	3,7	3,6	3,7	3,8	4,2	4,8
3,5	3,5	3,6	3,5	3,5	3,6	3,6	3,9	4,4
2,0	2,0	2,0	1,9	1,9	1,9	2,0	2,4	3,3
3,6	4,5	4,3	3,4	3,5	3,4	3,3	4,2	4,3
1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,7	1,9	2,4	2,9
2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,6	3,0	3,6
2,5	2,6	2,5	2,5	2,5	2,5	2,6	2,9	3,5
2,4	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,9	3,5
2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,4	2,7	3,4
3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,3	3,6	4,1

Tabela V. Średnie oprocentowanie nowych i renegotjowanych umów złotych (w %)

	Sektor	Kategoria	Termin	Nr	Grudzień 2020	Styczeń	Luty	Marzec	
						2021			
Depozyty i inne zobowiązania w złotych	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	Depozyty z terminem pierwotnym	do 1 miesiąca włącznie	1	0,1	0,1	0,1	0,1	
			pow. 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	2	0,7	0,4	0,3	0,2	
			pow. 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	3	0,2	0,3	0,3	0,2	
			pow. 6 miesięcy do 1 roku włącznie	4	0,2	0,2	0,1	0,1	
			powyżej 1 roku	5	0,3	np.	0,3	0,3	
			ogółem	6	0,5	0,4	0,3	0,2	
	Przedsiębiorstwa niefinansowe	Depozyty z terminem pierwotnym	do 1 miesiąca włącznie	7	0,0	0,0	0,0	0,0	
			pow. 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	8	0,1	0,1	0,1	0,1	
			pow. 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	9	0,1	0,1	0,1	0,1	
			pow. 6 miesięcy do 1 roku włącznie	10	0,1	0,1	0,1	0,1	
			powyżej 1 roku	11	0,1	np.	0,0	0,0	
			ogółem	12	0,1	0,1	0,0	0,0	
	Ogółem			13	0,2	0,2	0,2	0,1	
Kredyty i inne należności w złotych	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	Kredyty na cele konsumpcyjne (bez kredytów o charakterze bieżącym)	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	14	7,1	7,1	7,1	7,1	
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	15	3,2	3,4	3,0	3,1	
			stopa stała od 1 roku do 5 lat włącznie	16	4,4	5,0	5,1	4,2	
			stopa stała powyżej 5 lat	17	6,9	6,9	6,9	6,9	
			ogółem	18	6,3	6,6	6,6	6,4	
		rzeczywista stopa procentowa	19	11,0	11,4	11,3	10,6		
			Kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	20	2,9	3,0	2,9	2,9
				stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	21	np.	np.	np.	np.
				stopa stała powyżej 1 roku	22	3,2	3,2	3,3	3,4
		ogółem		23	2,8	2,8	2,8	2,8	
		rzeczywista stopa procentowa	24	3,2	3,2	3,2	3,2		
			Kredyty dla przedsiębiorców indywidualnych	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	25	4,5	4,5	4,4	4,9
		stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie		26	np.	np.	np.	np.	
		stopa stała powyżej 1 roku		27	3,1	3,4	4,5	np.	
		Pozostałe kredyty i inne należności bez przedsiębiorców indywidualnych	ogółem	28	4,5	4,6	4,5	5,0	
			stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	29	3,8	4,3	3,7	4,1	
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	30	np.	np.	np.	np.	
			stopa stała powyżej 1 roku	31	np.	np.	3,0	np.	
			ogółem	32	3,8	4,3	3,7	4,1	
	ogółem		33	4,4	4,6	4,5	4,5		
	Przedsiębiorstwa niefinansowe	Kredyty o wysokości do 1 mln zł włącznie	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	34	1,7	1,6	1,6	1,7	
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	35	1,9	2,1	2,3	2,4	
			stopa stała powyżej 1 roku	36	1,5	1,3	2,0	2,4	
			ogółem	37	1,7	1,7	1,7	1,7	
			stopa zmienna i stała do 1 roku o terminie pierwotnym powyżej 1 roku	38	2,1	1,9	1,8	2,0	
		Kredyty o wysokości od 1 mln zł do 4 mln zł włącznie	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	39	2,3	2,3	2,3	2,5	
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	40	np.	np.	np.	1,8	
			stopa stała powyżej 1 roku	41	1,6	0,5	np.	np.	
			ogółem	42	2,2	2,2	2,3	2,4	
			stopa zmienna i stała do 1 roku o terminie pierwotnym powyżej 1 roku	43	2,8	2,9	2,9	3,0	
		Kredyty o wysokości powyżej 4 mln zł	stopa zmienna i stała do 3 miesięcy włącznie	44	3,2	2,4	2,5	2,3	
			stopa stała od 3 miesięcy do 1 roku włącznie	45	2,5	np.	2,9	np.	
			stopa stała powyżej 1 roku	46	np.	np.	–	np.	
ogółem			47	3,1	2,4	2,5	2,3		
stopa zmienna i stała do 1 roku o terminie pierwotnym powyżej 1 roku	48		3,5	2,7	2,8	2,4			
Ogółem			49	2,4	2,0	2,1	2,1		
Ogółem			50	3,4	3,5	3,5	3,4		

np. – kategoria niepublikowana ze względu na wymogi poufności sprawozdawczej

Tabela V. Średnie oprocentowanie nowych i renegotjowanych umów złotowych (w %), cd.

Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
2021								
0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3
0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,6
0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,6	0,9
0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,8	1,3
0,1	0,1	0,1	0,3	0,3	0,3	0,5	0,3	np.
0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,7
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,6	0,8
0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,7	0,8
0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,6	1,0
0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,2	0,3	1,2
np.	0,1	0,1	0,1	np.	0,0	0,0	0,1	0,7
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,6	0,8
0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,6	0,8
7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,1	7,5	8,2	8,9
3,5	3,2	3,3	3,4	3,0	3,3	3,3	2,8	4,3
5,0	4,9	5,2	5,5	4,6	5,0	5,3	4,1	4,8
6,7	6,9	7,0	7,0	6,9	6,9	7,0	7,8	8,6
6,6	6,6	6,6	6,7	6,4	6,5	6,9	6,9	7,5
10,8	10,8	11,0	11,2	10,6	10,5	10,8	10,5	11,2
2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	3,1	3,6	4,5
np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.
3,6	3,7	3,8	3,8	3,8	3,7	3,7	3,5	4,6
2,8	2,9	2,9	2,8	2,9	2,9	3,0	3,5	4,6
3,3	3,2	3,3	3,3	3,3	3,3	3,4	3,9	5,0
4,4	4,2	4,5	4,2	4,5	4,3	4,3	5,2	6,1
np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.
np.	np.	np.	np.	np.	np.	7,2	8,4	8,9
4,6	4,4	4,7	4,4	4,7	4,6	4,5	5,5	6,3
4,3	3,7	4,1	3,6	5,1	3,9	3,4	4,5	5,6
np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.
np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.
4,3	3,7	4,0	3,6	4,9	3,8	3,4	4,5	5,6
4,5	4,5	4,6	4,5	4,5	4,5	4,6	5,1	5,8
1,7	1,7	1,7	1,8	1,8	1,7	2,1	2,8	3,5
2,5	2,4	2,6	2,4	2,5	2,4	2,5	3,6	4,2
np.	np.	2,8	2,6	np.	2,9	np.	np.	4,8
1,8	1,8	1,8	1,9	1,8	1,8	2,2	2,8	3,5
2,0	1,9	2,0	2,0	2,2	2,1	2,6	3,1	4,0
2,2	2,3	2,5	2,3	2,3	2,1	2,5	3,1	4,3
np.	np.	np.	np.	2,6	2,1	2,1	3,7	np.
np.	np.	np.	np.	np.	2,7	np.	np.	np.
2,1	2,3	2,5	2,3	2,3	2,1	2,5	3,1	4,3
2,7	3,0	3,1	3,1	2,7	2,6	3,2	3,4	5,1
2,3	2,7	2,7	2,5	2,4	2,5	2,5	3,0	3,8
3,7	np.	3,1	np.	np.	np.	np.	np.	np.
np.	np.	np.	np.	2,6	np.	np.	np.	np.
2,4	2,6	2,7	2,5	2,4	2,5	2,5	3,0	3,9
2,6	2,7	2,8	2,7	2,5	2,5	2,7	3,0	4,0
2,1	2,3	2,3	2,2	2,1	2,2	2,4	3,0	3,8
3,5	3,6	3,6	3,6	3,6	3,4	3,5	4,1	4,7

Tabela VI. Średnie oprocentowanie nowych i renegotjowanych umów denominowanych w euro (w %)

	Sektor	Kategoria	Termin	Nr	Grudzień 2020	Styczeń	Luty	Marzec	
						2021			
Depozyty i inne zobowiązania w euro	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	Depozyty z terminem pierwotnym	Bieżące*	1	0,0	0,0	0,0	0,0	
			do 1 miesiąca włącznie	2	np.	np.	np.	0,1	
			pow. 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	3	0,1	0,1	0,1	0,0	
			pow. 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	4	0,0	0,1	0,1	0,1	
			pow. 6 miesięcy do 1 roku włącznie	5	0,1	0,1	0,2	0,2	
			powyżej 1 roku	6	np.	0,0	0,1	0,0	
			ogółem	7	0,1	0,1	0,1	0,1	
	Przedsiębiorstwa niefinansowe	Depozyty z terminem pierwotnym	Bieżące*	8	0,0	0,0	0,0	0,0	
			do 1 miesiąca włącznie	9	np.	np.	np.	np.	
			pow. 1 miesiąca do 3 miesięcy włącznie	10	0,1	np.	np.	0,1	
			pow. 3 miesięcy do 6 miesięcy włącznie	11	0,1	0,0	0,1	np.	
			pow. 6 miesięcy do 1 roku włącznie	12	0,0	0,0	0,0	0,0	
			powyżej 1 roku	13	0,0	0,0	np.	0,0	
			ogółem	14	0,1	0,0	0,1	np.	
	Ogółem bez bieżących				15	0,1	0,1	0,1	0,1
Kredyty i inne należności w euro	Gospodarstwa domowe i instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	Kredyty odnawialne i w rachunku bieżącym*		16	0,8	0,8	0,8	0,7	
		Kredyty na cele konsumpcyjne (bez kredytów o charakterze bieżącym)	ogółem		17	–	–	–	–
			rzeczywista stopa procentowa		18	–	–	–	–
		Kredyty na cele mieszkaniowe	ogółem		19	3,4	3,6	3,6	3,8
			rzeczywista stopa procentowa		20	6,0	6,6	6,4	6,7
		Pozostałe kredyty i inne należności		21	1,7	2,4	2,6	1,9	
	Ogółem (bez kredytów o charakterze bieżącym)		22	3,2	3,4	3,4	3,2		
	Przedsiębiorstwa niefinansowe	Umowy o wartości	Kredyty odnawialne i w rachunku bieżącym*		23	1,3	1,3	1,3	1,3
			do 1 mln euro włącznie		24	1,4	1,5	1,4	1,5
			powyżej 1 mln euro		25	2,3	2,1	1,8	2,3
ogółem (bez kredytów o charakterze bieżącym)			26	2,1	1,9	1,7	2,0		
Ogółem (bez kredytów o charakterze bieżącym)				27	2,2	2,0	1,8	2,0	

* Kategoria, której oprocentowanie zostało uzyskane wg metodyki stosowanej dla stanów wszystkich umów. Nie jest ona uwzględniana w kategoriach „ogółem”.

np. – kategoria niepublikowana ze względu na wymogi poufności sprawozdawczej.

Tabela VI. Średnie oprocentowanie nowych i renegocjowanych umów denominowanych w euro (w %), cd.

Kwiecień	Maj	Czerwiec	Lipiec	Sierpień	Wrzesień	Październik	Listopad	Grudzień
2021								
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
0,1	0,1	0,1	np.	np.	np.	np.	0,1	np.
0,0	0,0	0,0	np.	np.	np.	np.	np.	np.
0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
0,0	0,0	0,0	0,0	np.	np.	0,0	np.	np.
0,1	0,1	0,1	0,1	np.	0,1	0,1	0,1	0,1
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
np.	np.	np.	0,1	0,1	np.	np.	np.	np.
0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
np.	0,1	0,0	0,1	0,1	np.	0,0	0,0	0,1
0,0	0,0	0,0	np.	0,1	0,0	0,0	np.	0,0
np.	np.	np.	np.	np.	np.	np.	0,0	np.
0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,8
-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-
3,6	3,5	3,9	3,6	3,8	3,8	4,0	4,0	4,1
6,0	5,6	7,1	6,2	6,9	6,5	7,1	7,1	7,3
1,5	1,5	2,0	1,9	1,7	1,0	1,4	1,7	1,7
3,1	3,2	2,8	3,1	3,1	2,4	2,7	2,9	2,9
1,3	1,3	1,4	1,4	1,1	1,3	1,3	1,3	1,3
1,5	1,5	1,6	1,5	1,5	1,6	1,6	1,5	1,7
2,4	1,8	2,1	1,7	1,6	1,8	1,7	2,0	2,0
2,2	1,7	1,9	1,7	1,6	1,7	1,7	1,8	1,9
2,2	1,8	2,0	1,8	1,7	1,7	1,7	1,9	2,0

**Tabela VII. Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych – stan w mln zł
AKTYWA**

Okres	Gotówka w kasach	Kredyty i inne należności od podmiotów krajowych	monetarne instytucje finansowe	sektor instytucji rządowych i samorządo- wych	pozostałe sek- tory krajowe ¹	Dłużne papiery wartościowe	monetarne instytucje finansowe	sektor instytucji rządowych i samorządo- wych	pozostałe sek- tory krajowe ¹									
										1	2	3	4	5	6	7	8	9
										Grudzień 2020	14 686,8	1 453 260,9	132 017,3	94 367,2	1 226 876,4	665 459,4	164 068,5	442 078,7
Styczeń 2021	13 568,2	1 437 915,4	114 850,9	92 795,1	1 230 269,4	707 240,3	200 067,6	445 700,1	61 472,6									
Luty	12 830,5	1 452 856,1	129 867,6	92 627,0	1 230 361,5	696 153,7	187 252,5	446 690,0	62 211,2									
Marzec	13 800,0	1 463 436,9	133 549,9	92 386,9	1 237 500,1	698 314,0	191 791,9	443 537,1	62 985,0									
Kwiecień	14 280,7	1 452 054,1	121 173,4	91 575,5	1 239 305,2	709 795,1	204 008,1	442 727,2	63 059,7									
Maj	14 281,6	1 472 498,4	138 996,2	91 057,2	1 242 445,0	708 269,8	204 031,7	442 328,9	61 909,2									
Czerwiec	13 832,6	1 475 470,1	141 515,8	90 708,0	1 243 246,3	725 397,8	221 045,5	441 449,0	62 903,3									
Lipiec	14 050,8	1 481 701,8	134 997,9	91 441,9	1 255 262,1	737 274,4	245 249,9	429 178,4	62 846,0									
Sierpień	13 939,5	1 475 369,6	125 048,6	90 297,9	1 260 023,1	754 578,4	262 425,9	430 269,3	61 883,2									
Wrzesień	14 066,3	1 506 510,1	145 786,3	91 037,2	1 269 686,6	745 216,5	254 358,2	428 661,5	62 196,8									
Październik	13 799,2	1 488 730,4	110 456,2	90 746,1	1 287 528,1	771 239,6	291 676,2	416 912,2	62 651,2									
Listopad	13 727,8	1 522 284,8	132 622,4	92 778,3	1 296 884,2	756 170,3	278 101,8	414 851,0	63 217,6									
Grudzień	14 840,0	1 557 323,5	168 907,6	94 324,5	1 294 091,3	710 141,3	232 096,5	414 118,5	63 926,3									

Okres	Udziały/jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	Akcje i pozostałe udziały kapitałowe oraz udziały/jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego	monetarne instytucje finansowe	pozostałe sektory krajowe ¹	Aktywa zagraniczne	Aktywa trwałe ²	Pozostałe aktywa	Aktywa ogółem								
									10	11	12	13	14	15	16	17
									Grudzień 2020	0,0	26 360,6	7 820,3	18 540,3	103 884,0	63 057,4	122 901,1
Styczeń 2021	0,0	26 550,1	7 830,4	18 719,7	99 515,2	62 878,4	122 931,6	2 470 599,3								
Luty	0,0	26 749,7	7 859,3	18 890,4	99 630,3	62 900,8	124 599,0	2 475 720,2								
Marzec	0,0	27 484,3	7 930,5	19 553,8	105 069,2	63 232,5	128 723,8	2 500 060,7								
Kwiecień	0,0	27 607,9	7 998,3	19 609,6	109 056,3	62 945,9	132 490,2	2 508 230,1								
Maj	0,0	27 736,1	8 131,8	19 604,3	105 861,8	63 349,9	138 361,9	2 530 359,4								
Czerwiec	0,0	27 688,8	8 061,1	19 627,7	107 905,4	62 329,7	143 146,4	2 555 770,7								
Lipiec	0,0	27 747,2	8 076,9	19 670,3	117 245,3	62 522,5	147 695,8	2 588 237,7								
Sierpień	0,0	27 925,0	8 207,8	19 717,2	122 448,0	62 919,9	150 658,8	2 607 839,3								
Wrzesień	0,0	27 902,4	8 203,3	19 699,0	130 910,4	62 773,1	156 714,4	2 644 093,3								
Październik	0,0	28 061,1	8 400,9	19 660,2	131 876,1	62 316,2	162 220,3	2 658 242,9								
Listopad	0,0	26 815,8	8 315,2	18 500,6	150 162,7	62 764,8	171 866,7	2 703 793,0								
Grudzień	0,0	24 262,2	8 503,3	15 759,0	124 200,1	62 432,6	169 272,7	2 662 472,3								

¹ Niemonetarne instytucje finansowe oraz sektor niefinansowy.

² Z wyłączeniem aktywów trwałych finansowych ujętych w kolumnie 11.

Tabela VII. Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych – stan w mln zł
PASYWA

Okres	Pasywa						
	Depozyty i inne zobowiązania wobec podmiotów krajowych	monetarne instytucje finansowe	instytucje rządowe szczebla centralnego	pozostałe sektory krajowe ¹	bieżące	terminowe	operacje z przyrzeczeniem odkupu
	1	2	3	4	5	6	7
Grudzień 2020	1 653 703,3	67 413,4	65 112,4	1 521 177,5	1 206 350,8	311 991,1	2 835,6
Styczeń 2021	1 680 097,5	67 165,1	92 917,3	1 520 015,0	1 215 373,7	301 684,0	2 957,4
Luty	1 695 689,4	67 399,1	90 615,3	1 537 675,0	1 247 591,8	287 554,4	2 528,8
Marzec	1 721 178,7	68 084,6	95 822,6	1 557 271,5	1 273 503,6	281 549,8	2 218,1
Kwiecień	1 727 609,6	65 239,9	112 410,3	1 549 959,5	1 272 713,8	275 423,7	1 822,0
Maj	1 743 105,5	65 888,9	115 735,7	1 561 480,9	1 287 948,7	271 188,6	2 343,6
Czerwiec	1 770 808,9	64 487,6	141 227,8	1 565 093,4	1 299 329,7	262 373,9	3 389,8
Lipiec	1 802 840,4	66 412,5	156 004,1	1 580 423,9	1 312 933,1	263 397,9	4 092,9
Sierpień	1 822 200,9	65 911,9	169 204,6	1 587 084,4	1 324 367,1	258 187,9	4 529,4
Wrzesień	1 845 420,5	67 105,2	181 063,5	1 597 251,8	1 337 266,1	256 341,6	3 644,1
Październik	1 849 157,9	66 547,3	168 877,9	1 613 732,7	1 351 012,8	259 546,9	3 172,9
Listopad	1 886 610,2	68 048,0	168 816,9	1 649 745,3	1 382 284,9	262 437,0	5 023,5
Grudzień	1 832 153,3	70 699,6	104 244,4	1 657 209,3	1 375 784,4	275 603,6	5 821,3

Okres	Pasywa					
	Emisja udziałów/ jednostek uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	Emisja dłużnych papierów wartościowych	Kapitał i rezerwy	Pasywa zagraniczne	Pozostałe pasywa	Pasywa ogółem
	8	9	10	11	12	13
Grudzień 2020	0,0	189 969,3	322 319,9	200 397,0	83 220,6	2 449 610,1
Styczeń 2021	0,0	188 425,6	321 437,6	194 452,1	86 186,5	2 470 599,3
Luty	0,0	187 626,0	320 798,6	188 274,6	83 331,6	2 475 720,2
Marzec	0,0	193 897,1	320 938,7	186 153,6	77 892,6	2 500 060,7
Kwiecień	0,0	200 404,3	321 659,8	180 865,9	77 690,5	2 508 230,1
Maj	0,0	205 451,9	321 279,8	179 329,7	81 192,5	2 530 359,4
Czerwiec	0,0	207 024,1	320 012,4	178 451,1	79 474,2	2 555 770,7
Lipiec	0,0	211 298,9	322 239,4	175 175,8	76 683,2	2 588 237,7
Sierpień	0,0	211 263,7	323 176,5	174 059,2	77 139,0	2 607 839,3
Wrzesień	0,0	215 883,5	320 510,9	180 884,8	81 393,6	2 644 093,3
Październik	0,0	220 428,4	313 438,2	189 529,7	85 688,7	2 658 242,9
Listopad	0,0	219 052,3	309 931,7	196 770,7	91 428,0	2 703 793,0
Grudzień	0,0	219 327,5	302 586,6	203 717,1	104 687,8	2 662 472,3

¹ Niemonetarne instytucje finansowe, instytucje samorządowe, fundusze ubezpieczeń społecznych oraz sektor niefinansowy.

Tabela VIII. Bilans NBP – stan w mln zł
AKTYWA

Okres	Aktywa krajowe	Aktywa zagraniczne	Aktywa ogółem
	1	2	3
Grudzień 2020	115 757,7	596 891,5	712 649,2
Styczeń 2021	117 421,5	606 167,9	723 589,5
Luty	121 520,1	625 993,9	747 514,0
Marzec	125 938,4	645 479,3	771 417,7
Kwiecień	129 831,4	605 117,6	734 949,0
Maj	148 872,4	614 876,8	763 749,1
Czerwiec	146 435,0	623 324,3	769 759,3
Lipiec	149 493,9	642 770,1	792 264,1
Sierpień	151 040,4	667 047,4	818 087,9
Wrzesień	155 239,3	683 418,7	838 658,1
Październik	158 345,1	682 333,4	840 678,5
Listopad	156 647,1	703 596,0	860 243,1
Grudzień	152 270,9	692 440,0	844 711,0

PASYWA

Okres	Pieniądz gotówkowy w obiegu	Depozyty i inne zobowiązania wobec podmiotów krajowych	pozostałe monetarne instytucje finansowe	instytucje rządowe szczebla centralnego	pozostałe sektory krajowe ¹	Emisja dłużnych papierów wartościowych	Kapitał i rezerwy	Pasywa zagraniczne	Pozostałe pasywa	Pasywa ogółem
Grudzień 2020	321 496,2	133 745,5	65 486,5	49 705,5	18 553,5	127 767,7	56 294,9	71 689,7	1 655,4	712 649,2
Styczeń 2021	323 001,2	121 299,5	48 567,1	57 940,3	14 792,1	163 798,7	51 703,3	62 451,9	1 334,9	723 589,5
Luty	324 466,9	153 707,8	63 025,7	79 369,4	11 312,7	152 425,7	48 212,1	67 051,1	1 650,5	747 514,0
Marzec	332 772,5	145 983,2	65 825,6	69 525,3	10 632,3	155 770,0	72 039,2	63 189,9	1 662,8	771 417,7
Kwiecień	340 599,9	125 571,7	56 493,0	61 128,3	7 950,4	164 887,7	54 187,6	48 105,1	1 597,2	734 949,0
Maj	341 991,6	148 517,8	73 750,9	67 552,8	7 214,1	163 458,0	49 689,5	58 519,2	1 573,0	763 749,1
Czerwiec	342 491,2	146 253,7	78 625,3	60 897,3	6 731,1	178 919,1	44 335,2	56 152,3	1 607,8	769 759,3
Lipiec	345 753,8	134 344,3	69 648,6	57 889,9	6 805,7	202 207,8	52 372,6	55 731,7	1 853,9	792 264,1
Sierpień	346 546,7	122 407,1	59 907,0	55 906,6	6 593,5	219 086,7	49 973,2	78 184,4	1 889,8	818 087,9
Wrzesień	347 919,8	136 221,4	79 628,9	49 530,3	7 062,2	207 064,5	63 916,5	81 510,5	2 025,4	838 658,1
Październik	349 946,7	95 725,2	43 895,9	42 440,2	9 389,2	241 810,0	68 167,7	82 469,5	2 559,4	840 678,5
Listopad	353 658,8	107 541,4	65 214,3	38 087,6	4 239,5	227 998,2	80 476,8	88 208,3	2 359,6	860 243,1
Grudzień	355 244,1	144 396,8	99 098,2	36 558,7	8 739,9	184 512,1	70 332,9	87 848,0	2 376,9	844 711,0

¹ Niemonetarne instytucje finansowe, instytucje samorządowe, fundusze ubezpieczeń społecznych oraz sektor niefinansowy.

Tabela IX. Bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych – stan w mln zł
AKTYWA

Okres	Kredyty i inne należności od podmiotów krajowych			Dłużne papiery wartościowe			Akcje i pozostałe udziały kapitałowe oraz udziały/ jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego ¹	Aktywa zagraniczne	Aktywa trwałe ²	Pozostałe aktywa ³	Aktywa ogółem
	1	2	3	4	5	6					
Grudzień 2020	1 321 333,4	94 367,2	1 226 966,2	578 916,3	500 606,8	78 309,5	18 669,1	700 775,5	65 390,8	123 490,7	2 808 575,8
Styczeń 2021	1 323 153,6	92 795,1	1 230 358,5	586 281,5	504 856,6	81 425,0	18 848,5	705 683,1	65 236,4	123 520,8	2 822 724,0
Luty	1 323 073,8	92 627,0	1 230 446,9	589 181,6	506 993,0	82 188,6	19 019,2	725 624,3	65 244,5	128 081,9	2 850 225,4
Marzec	1 329 971,9	92 386,9	1 237 585,0	589 213,0	506 222,9	82 990,2	19 682,7	750 548,5	65 577,2	132 632,0	2 887 625,4
Kwiecień	1 330 965,6	91 575,5	1 239 390,1	593 140,3	510 109,8	83 030,6	19 738,5	714 173,9	65 277,7	135 452,8	2 858 748,8
Maj	1 333 587,3	91 057,2	1 242 530,1	604 320,6	522 571,8	81 748,8	19 733,1	720 738,6	65 691,2	145 151,7	2 889 222,4
Czerwiec	1 334 039,5	90 708,0	1 243 331,5	606 194,7	523 506,1	82 688,6	19 756,5	731 229,7	64 673,2	145 531,2	2 901 424,7
Lipiec	1 346 789,5	91 441,9	1 255 347,6	597 242,2	514 583,0	82 659,1	19 799,1	760 015,5	64 858,0	149 050,8	2 937 755,0
Sierpień	1 350 372,2	90 297,9	1 260 074,2	598 484,0	516 759,9	81 724,1	19 846,1	789 495,4	65 257,8	152 383,9	2 975 839,4
Wrzesień	1 360 774,2	91 037,2	1 269 737,0	597 764,7	515 700,2	82 064,5	19 827,9	814 329,2	65 113,7	160 682,5	3 018 492,2
Październik	1 378 324,5	90 746,1	1 287 578,4	586 020,3	503 473,6	82 546,7	19 789,1	814 209,5	64 652,0	169 417,5	3 032 412,7
Listopad	1 389 684,9	92 778,3	1 296 906,6	584 855,4	501 715,4	83 140,0	18 629,5	853 758,7	65 102,0	176 889,2	3 088 919,6
Grudzień	1 388 438,1	94 324,5	1 294 113,5	584 947,6	501 071,1	83 876,5	15 887,8	816 640,1	64 791,4	169 711,6	3 040 416,6

¹ Niemonetarne instytucje finansowe oraz sektor niefinansowy.

² Z wyłączeniem finansowych aktywów trwałych ujętych w kolumnie 7.

³ Łącznie z prawami poboru.

PASYWA

Okres	Pieniądz gotówkowy w obiegu	Depozyty i inne zobowiązania wobec instytucji rządowych i samorządowych	Depozyty i inne zobowiązania wobec pozostałych sektorów krajowych ¹	Emisja dłużnych papierów wartościowych			Emisja udziałów/ jednostek uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	Emisja dłużnych papierów wartościowych	Kapitał i rezerwy	Pasywa zagraniczne	Pozostałe pasywa	Saldo operacji wzajemnych monetarnych instytucji finansowych	Pasywa ogółem
				bieżące	terminowe	operacje z przyrzeczeniem odkupu							
Grudzień 2020	306 809,4	114 817,9	1 539 730,9	1 224 904,3	311 991,1	2 835,6	0,0	118 630,8	370 794,5	272 086,7	84 876,0	829,6	2 808 575,8
Styczeń 2021	309 433,0	150 857,7	1 534 807,2	1 230 165,8	301 684,0	2 957,4	0,0	117 062,1	365 310,4	256 903,9	87 521,4	828,2	2 822 724,0
Luty	311 636,4	169 984,7	1 548 987,7	1 258 904,4	287 554,4	2 528,8	0,0	117 653,3	361 151,4	255 325,6	84 982,1	504,2	2 850 225,4
Marzec	318 972,5	165 347,9	1 567 903,8	1 284 135,9	281 549,8	2 218,1	0,0	121 147,5	385 047,4	249 343,5	79 555,4	307,3	2 887 625,4
Kwiecień	326 319,2	173 538,6	1 557 909,9	1 280 664,1	275 423,7	1 822,0	0,0	124 367,0	367 849,1	228 971,0	79 287,7	506,4	2 858 748,8
Maj	327 710,0	183 288,5	1 568 695,0	1 295 162,8	271 188,6	2 343,6	0,0	125 486,5	362 837,5	237 848,9	82 765,4	590,5	2 889 222,4
Czerwiec	328 658,7	202 125,2	1 571 824,6	1 306 060,8	262 373,9	3 389,8	0,0	125 300,6	356 286,4	234 603,4	81 081,9	1 544,0	2 901 424,7
Lipiec	331 703,0	213 894,0	1 587 229,6	1 319 738,9	263 397,9	4 092,9	0,0	127 938,5	366 535,1	230 907,5	78 537,1	1 010,1	2 937 755,0
Sierpień	332 607,2	225 111,3	1 593 677,9	1 330 960,6	258 187,9	4 529,4	0,0	127 511,6	364 941,9	252 243,6	79 028,8	717,2	2 975 839,4
Wrzesień	333 853,5	230 593,8	1 604 314,1	1 344 328,4	256 341,6	3 644,1	0,0	126 744,9	376 224,1	262 395,3	83 419,0	947,6	3 018 492,2
Październik	336 147,5	211 318,1	1 623 121,8	1 360 402,0	259 546,9	3 172,9	0,0	128 386,3	373 204,9	271 999,2	88 248,1	-13,2	3 032 412,7
Listopad	339 931,0	206 904,5	1 653 984,8	1 386 524,4	262 437,0	5 023,5	0,0	126 599,7	382 093,2	284 979,1	93 787,6	639,8	3 088 919,6
Grudzień	340 404,1	140 803,1	1 665 949,2	1 384 524,3	275 603,6	5 821,3	0,0	129 323,8	364 416,3	291 565,1	107 064,8	890,1	3 040 416,6

¹ Niemonetarne instytucje finansowe, instytucje samorządowe, fundusze ubezpieczeń społecznych oraz sektor niefinansowy.

Tabela Xa. Podaż pieniądza M3 i czynniki jego kreacji (stan w mln zł)

Okres											Pieniądz M1
	1. Pieniądz gotówkowy w obiegu (poza kasami MIF)			2. Depozyty i inne zobowiązania bieżące							
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Grudzień 2020	306 809,4	321 496,2	14 686,8	1 224 904,3	786 843,8	31 195,5	311 222,8	25 716,7	50 999,3	18 926,1	1 531 713,7
Styczeń 2021	309 433,0	323 001,2	13 568,2	1 230 165,8	795 791,1	35 867,4	310 750,2	26 101,2	47 823,7	13 832,3	1 539 598,8
Luty	311 636,4	324 466,9	12 830,5	1 258 904,4	814 458,9	34 031,8	320 555,0	26 367,1	52 537,1	10 954,4	1 570 540,8
Marzec	318 972,5	332 772,5	13 800,0	1 284 135,9	829 092,1	31 852,8	329 953,4	26 626,6	56 297,2	10 313,7	1 603 108,4
Kwiecień	326 319,2	340 599,9	14 280,7	1 280 664,1	838 358,1	34 681,1	317 928,1	27 055,8	55 362,4	7 278,7	1 606 983,3
Maj	327 710,0	341 991,6	14 281,6	1 295 162,8	838 220,7	35 789,7	327 838,3	27 531,2	59 713,3	6 069,5	1 622 872,8
Czerwiec	328 658,7	342 491,2	13 832,6	1 306 060,8	847 270,9	38 070,1	327 780,1	27 827,2	58 406,0	6 706,5	1 634 719,5
Lipiec	331 703,0	345 753,8	14 050,8	1 319 738,9	852 563,4	37 462,1	326 464,8	29 253,9	57 872,1	6 122,7	1 651 441,9
Sierpień	332 607,2	346 546,7	13 939,5	1 330 960,6	855 912,0	38 605,3	343 288,4	29 328,0	57 620,2	6 206,8	1 663 567,8
Wrzesień	333 853,5	347 919,8	14 066,3	1 344 328,4	861 008,1	41 382,7	347 550,2	29 834,5	57 953,7	6 599,2	1 678 181,9
Październik	336 147,5	349 946,7	13 799,2	1 360 402,0	869 915,6	41 625,8	352 959,2	29 931,0	57 847,7	8 122,7	1 696 549,5
Listopad	339 931,0	353 658,8	13 727,8	1 386 524,4	882 927,4	45 209,2	361 777,4	29 768,9	59 563,8	7 277,7	1 726 455,3
Grudzień	340 404,1	355 244,1	14 840,0	1 384 524,3	898 326,5	37 769,5	340 395,1	28 310,7	67 733,0	11 989,5	1 724 928,5

Okres								Pieniądz M2	Operacje z przyrzeczeniem odkupu	Emisja dłużnych papierów wartościowych z terminem pierwotnym do 2 lat (włącznie)	Emisja udziałów / jednostek uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego	Pieniądz M3
	3. Depozyty i inne zobowiązania do 2 lat włącznie											
	12	13	14	15	16	17	18					
Grudzień 2020	283 035,2	190 209,8	19 599,7	65 214,0	3 886,4	3 271,9	853,5	1 814 748,9	2 835,6	5 143,2	0,0	1 822 727,7
Styczeń 2021	272 821,8	183 394,5	19 505,4	59 282,3	3 848,7	6 236,8	554,0	1 812 420,6	2 957,4	4 814,0	0,0	1 820 192,0
Luty	258 893,8	175 292,2	18 041,3	53 541,3	3 709,3	7 905,9	403,9	1 829 434,6	2 528,8	4 633,6	0,0	1 836 597,0
Marzec	253 036,4	168 827,1	16 364,9	57 388,9	3 626,8	6 571,5	257,2	1 856 144,7	2 218,1	4 043,8	0,0	1 862 406,7
Kwiecień	247 380,8	164 163,2	14 287,1	57 557,4	3 627,2	7 455,8	290,1	1 854 364,1	1 822,0	3 778,5	0,0	1 859 964,6
Maj	243 557,4	158 955,3	13 962,3	59 099,3	3 399,9	7 446,3	694,3	1 866 430,2	2 343,6	3 198,8	0,0	1 871 972,6
Czerwiec	234 925,0	155 635,8	14 319,7	54 009,6	3 433,7	7 092,7	433,4	1 869 644,5	3 389,8	2 966,3	0,0	1 876 000,6
Lipiec	236 044,4	152 686,4	16 488,5	54 950,9	3 435,1	7 753,7	729,7	1 887 486,2	4 092,9	2 935,8	0,0	1 894 515,0
Sierpień	231 509,6	150 441,7	17 560,3	52 061,7	3 454,1	7 262,0	729,7	1 895 077,4	4 529,4	2 961,4	0,0	1 902 568,2
Wrzesień	229 778,3	148 429,3	18 579,7	51 312,1	3 443,8	7 283,3	730,1	1 907 960,2	3 644,1	2 594,9	0,0	1 914 199,2
Październik	233 501,4	146 942,4	21 193,6	53 313,7	3 314,5	7 557,0	1 180,2	1 930 050,9	3 172,9	2 466,9	0,0	1 935 690,7
Listopad	236 784,5	146 917,4	19 524,6	58 839,0	3 323,1	6 856,1	1 324,4	1 963 239,9	5 023,5	3 679,7	0,0	1 971 943,1
Grudzień	249 711,6	147 792,7	18 283,4	74 747,0	3 176,5	4 332,3	1 379,6	1 974 640,1	5 821,3	4 559,3	0,0	1 985 020,6

Tabela Xb. Czynniki kreacji pieniądza M3 (stan w mln zł)

Okres	Aktywa zagraniczne netto	aktywa zagraniczne	pasywa zagraniczne	Należności	Kredyty i inne należności	gospodarstwa domowe	niemonetarne instytucje finansowe	przedsiębiorstwa niefinansowe	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych
	1								
Grudzień 2020	428 688,8	700 775,5	272 086,7	1 385 185,6	1 262 829,4	789 086,5	81 788,1	348 096,4	7 995,2
Styczeń 2021	448 779,2	705 683,1	256 903,9	1 391 664,7	1 266 111,3	787 844,4	81 677,2	352 841,1	7 995,8
Luty	470 298,6	725 624,3	255 325,6	1 392 491,4	1 265 917,6	786 973,9	83 225,3	352 268,9	7 978,9
Marzec	501 205,0	750 548,5	249 343,5	1 400 157,4	1 272 444,3	792 508,2	86 437,2	350 692,9	7 946,7
Kwiecień	485 203,0	714 173,9	228 971,0	1 401 795,0	1 274 101,7	793 809,7	85 912,7	351 695,9	7 971,8
Maj	482 889,7	720 738,6	237 848,9	1 402 938,7	1 276 964,3	797 048,3	85 962,1	351 515,2	8 004,6
Czerwiec	496 626,3	731 229,7	234 603,4	1 403 788,9	1 277 273,0	802 114,6	86 143,5	347 023,4	8 050,0
Lipiec	529 108,0	760 015,5	230 907,5	1 415 758,0	1 289 127,3	810 337,1	86 712,0	350 204,9	8 093,6
Sierpień	537 251,9	789 495,4	252 243,6	1 419 769,7	1 293 781,7	813 451,7	86 492,5	351 967,8	8 162,3
Wrzesień	551 933,9	814 329,2	262 395,3	1 429 413,6	1 303 048,4	820 212,9	86 507,4	354 803,8	8 212,9
Październik	542 210,3	814 209,5	271 999,2	1 447 683,1	1 320 728,0	825 693,2	91 655,8	361 933,7	8 295,7
Listopad	568 779,6	853 758,7	284 979,1	1 455 929,8	1 330 000,3	829 452,0	96 349,3	362 756,8	8 348,6
Grudzień	525 075,0	816 640,1	291 565,1	1 452 765,2	1 327 793,3	826 690,5	96 146,2	362 917,9	8 358,9

Okres	instytucje samorządowe		fundusze zabezpieczenia społecznego	Dłużne papiery wartościowe	w tym:			Akcje i pozostałe udziały kapitałowe oraz udziały/jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego	w tym:	
	instytucje samorządowe	instytucje samorządowe			niemonetarne instytucje finansowe	przedsiębiorstwa niefinansowe	instytucje samorządowe		niemonetarne instytucje finansowe	przedsiębiorstwa niefinansowe
	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Grudzień 2020	35 863,2	0,0	103 687,0	61 781,0	16 528,6	25 377,5	18 669,1	16 252,0	2 416,0	
Styczeń 2021	35 752,8	0,0	106 704,9	64 419,8	17 005,2	25 279,9	18 848,5	16 601,0	2 246,3	
Luty	35 470,7	0,0	107 554,6	65 610,7	16 578,0	25 366,0	19 019,2	16 763,8	2 254,2	
Marzec	34 859,2	0,0	108 030,5	66 398,6	16 591,6	25 040,3	19 682,7	17 391,1	2 290,3	
Kwiecień	34 711,6	0,0	107 954,9	66 534,4	16 491,3	24 924,4	19 738,5	17 431,0	2 306,2	
Maj	34 434,2	0,0	106 241,3	65 667,2	16 081,6	24 492,5	19 733,1	17 416,7	2 315,2	
Czerwiec	33 941,5	0,0	106 759,4	66 176,2	16 512,4	24 070,8	19 756,5	17 431,5	2 323,8	
Lipiec	33 779,7	0,0	106 831,6	66 030,0	16 629,2	24 172,5	19 799,1	17 496,3	2 301,5	
Sierpień	33 707,5	0,0	106 141,9	65 167,1	16 557,0	24 417,8	19 846,1	17 515,1	2 329,8	
Wrzesień	33 311,4	0,0	106 537,3	65 927,3	16 137,3	24 472,8	19 827,9	17 536,4	2 285,4	
Październik	33 149,6	0,0	107 166,0	65 566,3	16 980,5	24 619,3	19 789,1	17 454,1	2 328,9	
Listopad	33 093,7	0,0	107 300,1	65 809,5	17 330,5	24 160,1	18 629,5	16 319,8	2 303,6	
Grudzień	33 679,7	0,0	109 084,2	66 783,1	17 093,4	25 207,7	15 887,8	13 702,8	2 178,3	

Tabela Xb. Czynniki kreacji pieniądza M3 (stan w mln zł), cd.

Okres	Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	Należności od instytucji rządowych szczebla centralnego	w tym:		Zobowiązania wobec instytucji rządowych szczebla centralnego	Długoterminowe zobowiązania finansowe	Depozyty i inne zobowiązania powyżej 2 lat	gospodarstwa domowe
			kredyty	papiery dłużne				
Grudzień 2020	411 634,6	533 733,3	1 286,6	475 229,3	122 098,7	505 957,2	28 955,9	25 549,2
Styczeń 2021	378 191,3	536 619,0	1 237,0	479 576,6	158 427,7	498 850,7	28 862,2	25 517,8
Luty	361 422,8	538 783,3	1 247,9	481 627,0	177 360,5	495 455,9	28 660,6	25 365,2
Marzec	365 857,2	538 710,2	1 202,9	481 182,6	172 853,1	523 159,4	28 513,4	25 223,8
Kwiecień	359 981,4	542 049,4	1 215,9	485 185,4	182 068,0	507 951,2	28 042,9	24 794,8
Maj	363 398,4	554 702,3	1 246,8	498 079,3	191 303,9	504 741,1	27 631,2	24 269,4
Czerwiec	345 803,6	556 201,8	1 222,9	499 435,3	210 398,1	497 796,7	27 449,0	24 013,0
Lipiec	324 832,5	548 072,8	1 404,5	490 410,6	223 240,3	509 545,0	27 353,5	24 013,6
Sierpień	314 684,6	548 932,6	1 431,1	492 342,2	234 248,0	507 033,6	26 678,3	23 389,1
Wrzesień	311 740,6	548 953,2	1 552,0	491 227,4	237 212,5	520 318,6	26 563,3	23 395,6
Październik	319 043,7	536 450,7	1 678,5	478 854,3	217 407,0	519 080,8	26 045,5	23 041,3
Listopad	325 452,5	537 239,9	1 563,0	477 555,3	211 787,4	525 782,7	25 652,4	22 742,0
Grudzień	388 222,3	536 508,2	1 614,4	475 863,4	148 285,9	507 590,0	25 892,0	23 189,5

Okres							Emisja dłużnych papierów wartościowych z terminem pierwotnym powyżej 2 lat	Kapitał i rezerwy	Aktywa trwałe (bez aktywów finansowych)	Saldo pozostałych pozycji netto
	niemonetarne instytucje finansowe	przedsiębiorstwa niefinansowe	instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	instytucje samorządowe	fundusze zabezpieczenia społecznego					
Grudzień 2020	2 312,3	948,4	117,9	28,0	0,0	106 206,8	370 794,5	65 390,8	37 785,1	
Styczeń 2021	2 292,7	912,8	117,8	21,1	0,0	104 678,1	365 310,4	65 236,4	35 171,2	
Luty	2 231,8	924,9	117,9	20,8	0,0	105 643,8	361 151,4	65 244,5	42 595,6	
Marzec	2 227,1	922,0	119,3	21,3	0,0	109 598,5	385 047,4	65 577,2	52 769,3	
Kwiecień	2 206,0	904,8	114,6	22,7	0,0	112 059,1	367 849,1	65 277,7	55 658,7	
Maj	2 130,8	1 056,1	151,6	23,4	0,0	114 272,3	362 837,5	65 691,2	61 795,7	
Czerwiec	2 095,9	1 165,8	150,7	23,6	0,0	114 061,4	356 286,4	64 673,2	62 905,2	
Lipiec	1 973,7	1 168,2	174,2	23,7	0,0	115 656,4	366 535,1	64 858,0	69 503,5	
Sierpień	1 874,5	1 215,5	175,3	23,9	0,0	115 413,5	364 941,9	65 257,8	72 637,9	
Wrzesień	1 705,9	1 261,4	175,3	25,0	0,0	117 531,3	376 224,1	65 113,7	76 315,9	
Październik	1 529,4	1 279,9	171,1	23,8	0,0	119 830,4	373 204,9	64 652,0	81 182,5	
Listopad	1 399,9	1 310,6	174,5	25,4	0,0	118 037,0	382 093,2	65 102,0	82 461,9	
Grudzień	1 240,0	1 311,1	126,1	25,4	0,0	117 281,7	364 416,3	64 791,4	61 756,7	

Tabela XI. Pieniądz rezerwowy i czynniki jego kreacji – stany w mln zł

Okres	Pieniądz gotówkowy w obiegu (z kasami MIF)	Rachunki bieżące	Rachunki rezerwy obowiązkowej banków nieposiadających rachunku bieżącego w NBP	Pieniądz rezerwowany banku centralnego	Aktywa zagraniczne netto	Zadłużenie netto instytucji rządowych szczebla centralnego	Saldo pozostałych pozycji (netto)
	1	2	3	4	5	6	7
Grudzień 2020	321 496,2	62 288,5	340,9	384 125,6	525 201,8	1 541,9	-142 618,1
Styczeń 2021	323 001,2	45 668,6	158,2	368 828,0	543 716,1	-6 353,9	-168 534,2
Luty	324 466,9	59 816,0	146,5	384 429,5	558 942,9	-26 442,2	-148 071,2
Marzec	332 772,5	62 847,4	134,7	395 754,6	582 289,4	-14 344,7	-172 190,1
Kwiecień	340 599,9	53 030,9	123,0	393 753,8	557 012,5	-2 275,2	-160 983,6
Maj	341 991,6	70 209,6	113,5	412 314,7	556 357,6	4 674,7	-148 717,5
Czerwiec	342 491,2	74 702,5	545,6	417 739,3	567 172,0	12 886,8	-162 319,5
Lipiec	345 753,8	66 465,6	120,4	412 339,8	587 038,4	18 168,4	-192 867,0
Sierpień	346 546,7	56 278,7	102,9	402 928,3	588 863,1	21 447,3	-207 382,0
Wrzesień	347 919,8	75 715,2	312,1	423 947,1	601 908,2	30 889,7	-208 850,8
Październik	349 946,7	40 424,2	125,4	390 496,3	599 863,9	38 032,3	-247 399,9
Listopad	353 658,8	61 026,7	814,3	415 499,7	615 387,6	43 893,9	-243 781,8
Grudzień	355 244,1	96 186,5	337,6	451 768,2	604 592,0	42 911,1	-195 734,9

Uwagi metodyczne

Tabela I. Podstawowe dane statystyczne

Informacje zawarte w tabeli I podane są za „Biuletynem Statystycznym” Głównego Urzędu Statystycznego (GUS). Definicje odnoszące się do kategorii zamieszczonych w tej tabeli są zawarte w publikacjach GUS.

1. Dane w pkt 1, 2, 6, 7, 10 i 12 obejmują podmioty gospodarki narodowej, bez względu na charakter własności.
2. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (*head offices*); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.
3. Pojęcie przemysł dotyczy sekcji według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007): „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.
4. Dane o produkcji sprzedanej przemysłu (pkt 1) i sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
5. Dane o wartości produkcji sprzedanej przemysłu (pkt 1) oraz sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych, tj. dotacji do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.
6. Dane o sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju, wykonanych siłami własnymi, tj. bez podwykonawców, systemem zleceń (na rzecz obcych zleceniodawców) przez podmioty budowlane zaliczane zgodnie z PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”.

7. Informacje o produkcji sprzedanej przemysłu (pkt 1) i sprzedaży produkcji budowlano-montażowej (pkt 2) są podane bez wyrównań sezonowych.
8. Dane o pracujących obejmują osoby pełnozatrudnione i niepełnozatrudnione w głównym miejscu pracy. Do pracujących zaliczono osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, właścicieli i współwłaścicieli jednostek prowadzących działalność gospodarczą łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin, osoby wykonujące pracę nakładczą, agentów oraz osoby zatrudnione przez agentów, członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych. Prezentowane dane nie obejmują pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.
9. Stopa bezrobocia (pkt 9) obliczana jest jako procentowy udział bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej.
10. Dochody z prywatyzacji nie stanowią bieżących dochodów budżetu państwa, lecz są źródłem finansowania deficytu budżetowego (pkt 11).
11. Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw (pkt 12) dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem jednostek prowadzących działalność gospodarczą zaliczoną według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Tabela II. Rynek finansowy – podstawowe informacje

Źródłem informacji w tabeli II jest Narodowy Bank Polski (z wyjątkiem danych w pkt 7, udostępnianych przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie SA).

1. Stopy oprocentowania zamieszczone w tabeli II są podane w stosunku rocznym w wysokości, która obowiązywała w ostatnim dniu miesiąca. Jedynie w przypadku średniego ważonego zysku z kupionych bonów skarbowych bądź bonów pieniężnych NBP podano średnie oprocentowanie w ciągu miesiąca.
2. Na mocy uchwały Rady Polityki Pieniężnej od marca 2020 r. przywrócono ustalanie stopy dyskontowej weksli przyjmowanych przez NBP od banków (pkt 1, kol. 5).
3. Rezerwa obowiązkowa ogółem (pkt 2, kol. 12) dotyczy wielkości deklarowanych przez banki i obowiązujących w ostatnim dniu miesiąca.
4. Informacje o przetargach na bony skarbowe (pkt 3, z wyjątkiem stanu bonów w obiegu na koniec miesiąca – kol. 18) obejmują dane z przetargów przeprowadzonych w ciągu miesiąca. Średnie zyski z kupionych bonów są ważone udziałem sprzedaży bonów o poszczególnych terminach wykupu w ogólnej wartości zakupionych bonów. Stan bonów w obiegu na koniec miesiąca został obliczony z uwzględnieniem terminu wykupu, liczonego od następnego dnia po przetargu, w wyniku którego nastąpiła sprzedaż. Powyższy stan nie obejmuje bonów będących w obiegu, nie pochodzących z przetargów.

-
5. Informacje o przetargach na bony pieniężne NBP (pkt 4, z wyjątkiem stanu bonów w obiegu na koniec miesiąca – kol. 24) obejmują dane z przetargów przeprowadzonych w ciągu miesiąca. Średnie zyski z kupionych bonów są ważone udziałem sprzedaży bonów o poszczególnych terminach wykupu w ogólnej wartości zakupionych bonów.
  6. Informacje o kupnie papierów wartościowych przez NBP z rynku wtórnego (*outright buy*, pkt 6) dotyczą operacji strukturalnych otwartego rynku wpływających na długoterminową strukturę płynności sektora bankowego dotkniętego skutkami pandemii COVID-19.
  7. Zamieszczony zestaw indeksów Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie SA dostarcza precyzyjnej wiedzy na temat sytuacji wśród największych spółek giełdowych, których reprezentantem jest indeks WIG20, średnich (mWIG40) oraz małych (sWIG80).
    - Indeks WIG20 jest obliczany od 16 kwietnia 1994 r., na podstawie wartości portfela akcji 20 największych i najbardziej płynnych spółek z podstawowego rynku akcji. Pierwsza wartość indeksu wynosiła 1000 pkt. WIG20 jest indeksem typu cenowego, co oznacza, że przy jego obliczaniu bierze się pod uwagę jedynie ceny zawartych w nim transakcji, a nie uwzględnia się dochodów z akcji (dywidend, praw poboru).
W indeksie WIG20 nie mogą uczestniczyć spółki z indeksów mWIG40 i sWIG80 oraz więcej niż 5 spółek z jednego sektora giełdowego.
    - Indeks mWIG40 jest obliczany od 31 grudnia 1997 r. i obejmuje 40 średnich spółek notowanych na Giełdzie. Do 16 marca 2007 r. indeks nosił nazwę MIDWIG. Wartość początkowa indeksu wynosiła 1000 pkt. mWIG40 jest indeksem cenowym i przy jego obliczaniu bierze się pod uwagę jedynie kursy jego uczestników.
W indeksie mWIG40 nie uczestniczą spółki z indeksów WIG20 i sWIG80 oraz spółki zagraniczne notowane na giełdzie oraz innych rynkach, o wartości rynkowej w dniu rankingu powyżej 1 mld euro.
    - Indeks sWIG80 jest obliczany od 31 grudnia 1994 r. i obejmuje 80 małych spółek notowanych na Giełdzie. Do 16 marca 2007 r. indeks nosił nazwę WIRR i był indeksem dochodowym, obejmującym 1% spółek giełdowych pod względem wartości rynkowej. Wartość początkowa indeksu wynosiła 1000 pkt. sWIG80 jest indeksem cenowym i przy jego obliczaniu bierze się pod uwagę jedynie kursy jego uczestników.
W indeksie sWIG80 nie uczestniczą spółki z indeksów WIG20 i mWIG40 oraz spółki zagraniczne notowane na giełdzie i innych rynkach, o wartości rynkowej w dniu rankingu powyżej 100 mln euro.
  8. Wskaźniki obejmują spółki ze wszystkich rynków notowań.
  9. Kapitalizacja dotyczy tylko spółek krajowych.
  10. Wskaźnik C/Z oznacza relację ceny rynkowej do zysku netto i jest obliczany jako iloraz łącznej wartości rynkowej spółek na koniec miesiąca do ich łącznych zysków i strat w ciągu ostatnich 4 kwartałów, za które dostępne są dane finansowe.
  11. Wskaźnik obrotu oznacza stosunek wartości sprzedanych akcji do średniej wartości akcji notowanych w danym miesiącu.

12. Wartość obrotów w miesiącu i wskaźnik obrotu obejmuje notowania ciągłe oraz system jednolitego kursu dnia.

Tabela III. Kursy dzienne PLN do USD i EUR

Źródłem informacji są dane Narodowego Banku Polskiego.

1. Kurs średni NBP jest to urzędowy kurs oficjalny, który służy do celów statystycznych i księgowych.
2. Przeciętny kurs średni złotego do dolara amerykańskiego i euro oraz relacji USD/EUR został obliczony jako średnia arytmetyczna z kursów średnich NBP z poszczególnych dni miesiąca.

Statystyka monetarna

Narodowy Bank Polski publikuje zestawienia dotyczące kategorii pieniężnych na podstawie danych otrzymanych od podmiotów sektora monetarnych instytucji finansowych (MIF).

Klasyfikacja sektorowa

Klasyfikacja sektorowa podmiotów gospodarki jest zgodna z zasadami podziału sektorowego określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010). Szczegółowy opis sektorów dla rezydenta i nierezydenta został zamieszczony na stronie internetowej NBP (https://www.nbp.pl/statystyka/pieniezna_i_bankowa/dwn/Definicje-i-zakres-sektorow-gospodarki-w-statystyce-monetarnej.pdf).

Sektor finansowy zawiera następujące podsektory:

- monetarne instytucje finansowe – MIF (obejmują banki, spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz fundusze rynku pieniężnego),
- fundusze inwestycyjne niebędące funduszami rynku pieniężnego,
- instytucje ubezpieczeniowe,
- fundusze emerytalno-rentowe,
- pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego (obejmują m.in. przedsiębiorstwa leasingu finansowego, przedsiębiorstwa factoringowe, domy maklerskie oraz firmy utworzone w celu sekurytyzacji aktywów);
- pomocnicze instytucje finansowe oraz instytucje finansowe typu *captive* i udzielające pożyczek (obejmują m.in. kantory, giełdy papierów wartościowych, instytucje sprzedaży ratalnej).

Sektor niefinansowy zawiera następujące podsektory:

- przedsiębiorstwa niefinansowe (obejmują przedsiębiorstwa i spółki państwowe, przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie, przedsiębiorców indywidualnych zatrudniających powyżej 9 osób);

-
- gospodarstwa domowe, obejmujące:
    - osoby prywatne,
    - rolników indywidualnych,
    - przedsiębiorców indywidualnych (zatrudniających do 9 osób włącznie);
  - instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych.

Sektor instytucji rządowych i samorządowych zawiera następujące podsektory:

- instytucje rządowe szczebla centralnego (obejmują m.in. organy władzy publicznej, organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa, sądy i trybunały, publiczne szkoły wyższe, państwowe instytucje kultury);
- instytucje samorządowe (obejmują m.in. organy wojewódzkie, powiatowe i gminne, sejmiki samorządowe, publiczne szkoły prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego, samorządowe instytucje kultury, instytucje pomocy społecznej);
- fundusze zabezpieczenia społecznego (obejmują Zakład Ubezpieczeń Społecznych i Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz zarządzane przez nie fundusze, Narodowy Fundusz Zdrowia i jego oddziały).

Tabela IV. Średnie oprocentowanie stanów umów złotych

Są to dane o średnim oprocentowaniu wszystkich istniejących umów na koniec okresu sprawozdawczego, zarówno zawartych przed miesiącem sprawozdawczym i nadal obowiązujących, jak i umów nowo zawartych. Oprocentowanie to wylicza się jako iloraz naliczonych w miesiącu sprawozdawczym odsetek do średnich stanów wartości umów, dla których odsetki te były naliczane. W statystyce tej nie są więc uwzględniane prowizje ani inne koszty pozaodsetkowe.

Dane te są wyliczane na podstawie danych z 19 banków. Są to:

1. Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski SA
2. Bank Handlowy w Warszawie SA
3. ING Bank Śląski SA
4. Santander Bank Polska SA
5. mBank SA
6. Bank Millennium SA
7. Bank Polska Kasa Opieki SA
8. Bank Ochrony Środowiska SA
9. Bank Polskiej Spółdzielczości SA
10. Credit Agricole Bank Polska SA
11. BNP Paribas Bank Polska SA
12. Santander Consumer Bank SA
13. mBank Hipoteczny SA
14. Getin Noble Bank SA
15. Alior Bank SA
16. Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie
17. Krakowski Bank Spółdzielczy
18. Wielkopolski Bank Spółdzielczy
19. Bank Spółdzielczy w Brodnicy.

Banki te w przypadku klientów będących rezydentami miały na koniec grudnia 2021 r. 84% depozytów oraz 84% należności gospodarstw domowych i przedsiębiorstw. Począwszy od danych za grudzień 2014 r. zmieniono metodykę wyliczania średniego ważonego oprocentowania. Nowa metoda opiera się na użyciu do ważenia oprocentowania informacji o przy należności sprawozdawców do jednorodnych grup (warstw). Szczegóły zostały opisane pod adresem: http://www.nbp.pl/statystyka/pieniezna_i_bankowa/dwn/instrukcja_mir.pdf.

Tabela V. Średnie oprocentowanie nowych i renegotjowanych umów złotych

Są to dane o oprocentowaniu umów zawartych w danym miesiącu sprawozdawczym. Przez nowe umowy rozumie się również renegotjacje już istniejących umów.

Oprocentowanie zbierane w statystyce nowych umów ma inny charakter od tego z tabeli IV. Jest to oprocentowanie efektywne, zwane wąsko definiowaną efektywną stopą procentową (WDESP), wyliczane dla każdej umowy oddzielnie. Termin ten został stworzony w opozycji do szeroko rozumianej efektywnej stopy procentowej lub rzeczywistej stopy procentowej (RSP). W statystyce nowych umów, poza WDESP, wykazywana jest również RSP dla dwóch kategorii oprocentowania: nowych kredytów na cele konsumpcyjne i mieszkaniowe. W przeciwieństwie do WDESP, uwzględniającej tylko czysto odsetkowe koszty kapitału, rzeczywista stopa procentowa obejmuje ponadto wszelkie obowiązkowe opłaty, które musi ponieść kredytobiorca. Są to przede wszystkim prowizje (również dla pośredników banku), ale też składki na obowiązkowe ubezpieczenia spłaty kredytu, np. na wypadek śmierci lub bezrobocia klienta. Dane te są pozyskiwane z tej samej próby banków co w tabeli IV. Według tej samej metody wyliczana jest również średnia ważona.

Tabela VI. Średnie oprocentowanie nowych i renegotjowanych umów denominowanych w EUR

Ogólne zasady wyliczania są takie same jak w tabeli IV (wiersze z gwiazdkami) oraz w tabeli V. Dane te są pozyskiwane z tej samej próby banków co w tabeli IV i V.

Uwagi ogólne do tabel VII, VIII, IX

1. Dane dotyczą stanów na koniec poszczególnych miesięcy i pochodzą z informacji bilansowych otrzymywanych z banków, z bilansu Narodowego Banku Polskiego i spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych.
2. Informacje zostały zaprezentowane w układzie dostosowanym do standardów obowiązujących w Europejskim Banku Centralnym.
3. Aktywa w tabelach VII, VIII, IX są prezentowane w ujęciu brutto, tzn. bez pomniejszenia należności o utworzone rezerwy, odpisy aktualizujące i umorzenia (wyjątek stanowią dłużne papiery wartościowe, które wykazano według wyceny bilansowej).

TABELA VII. Bilans zagregowany pozostałych monetarnych instytucji finansowych – aktywa i pasywa

1. Kategoria kredyty i inne należności od podmiotów krajowych (aktywa kol. 2) zawiera kredyty i pożyczki, skupione wierzytelności, zrealizowane gwarancje i poręczenia, pozostałe należności oraz należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu.
2. Dłużne papiery wartościowe (aktywa kol. 6) to dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmioty krajowe posiadane przez pozostałe monetarne instytucje finansowe.
3. Udziały/jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego¹ nabyte przez pozostałe monetarne instytucje finansowe (aktywa kol. 10).
4. Akcje i pozostałe udziały kapitałowe oraz udziały/jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego (aktywa kol. 11) zawierają akcje oraz aktywa trwałe finansowe wyemitowane przez podmioty krajowe.
5. Aktywa zagraniczne (aktywa kol. 14) obejmują wszystkie aktywa dotyczące nierezydentów, w złotych i w dewizach.
6. Aktywa trwałe (aktywa kol. 15) to całość aktywów trwałych z wyłączeniem aktywów trwałych finansowych.
7. Pozostałe aktywa (aktywa kol. 16) obejmują pozostałe środki w kasach pozostałych monetarnych instytucji finansowych z wyłączeniem gotówki, a także odsetki niezapadłe i zapadłe od kredytów i innych należności wszystkich sektorów, konta rozliczeniowe, należności od dłużników różnych, koszty i przychody rozliczane w czasie, należności z tytułu instrumentów pochodnych, prawa poboru, inne aktywa, korekty wartości.
8. Depozyty i inne zobowiązania wobec podmiotów krajowych (pasywa kol. 1) zawierają depozyty bieżące, terminowe, zablokowane, kredyty i pożyczki otrzymane, zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych (zaliczone do grupy „terminowe”), pozostałe zobowiązania oraz zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu, zobowiązania podporządkowane z wyłączeniem wyemitowanych w formie papierów wartościowych.
9. Emisja udziałów/jednostek uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego² to zobowiązania funduszy rynku pieniężnego z tytułu emisji własnych udziałów i jednostek uczestnictwa (pasywa kol. 8).
10. Emisja dłużnych papierów wartościowych (pasywa kol. 9) to zobowiązania z tytułu emisji własnych dłużnych papierów wartościowych pozostałych monetarnych instytucji

---

¹ W okresie opisywanym w *Raporcie* nie było w Polsce działających funduszy inwestycyjnych, które wypełniały kryteria funduszy rynku pieniężnego. Konsekwencją jest wartość zero w pozycji „Udziały/jednostki uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego”.

² Patrz przypis 1. Konsekwencją jest wartość zero w pozycji „Emisja udziałów/jednostek uczestnictwa w funduszach rynku pieniężnego”.

finansowych oraz zobowiązania podporządkowane w formie wyemitowanych papierów wartościowych (nabyte przez rezydentów i nierezydentów).

11. Kapitały i rezerwy (pasywa kol. 10) obejmują: kapitał podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, akcje własne, fundusz zapasowy, fundusz ogólnego ryzyka, fundusze rezerwowe oraz wynik z lat ubiegłych, fundusze uzupełniające, rezerwy celowe, umorzenia i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, rezerwy na zabezpieczenie listów zastawnych, rezerwy celowe na zobowiązania pozabilansowe, rezerwę na ryzyko ogólne.
12. Pasywa zagraniczne (pasywa kol. 11) obejmują wszystkie pasywa dotyczące nierezydentów, w złotych i w dewizach, z wyjątkiem emisji własnej dłużnych papierów wartościowych.
13. Pozostałe pasywa (pasywa kol. 12) zawierają odsetki niezapadłe od depozytów i innych zobowiązań oraz odsetki od emisji dłużnych papierów wartościowych, konta rozliczeniowe, zobowiązania wobec wierzycieli różnych, koszty i przychody rozliczane w czasie, zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych, inne pasywa oraz korekty wartości.

Tabela VIII. Bilans Narodowego Banku Polskiego – aktywa i pasywa

1. Aktywa krajowe (aktywa kol. 1) obejmują kredyty i inne należności od podmiotów krajowych, dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez podmioty krajowe, akcje i pozostałe udziały kapitałowe oraz udziały/jednostki uczestnictwa w krajowych funduszach inwestycyjnych niebędących funduszami rynku pieniężnego, aktywa trwałe i pozostałe aktywa.
2. Aktywa zagraniczne (aktywa kol. 2) obejmują należności NBP od nierezydentów, w złotych i walutach obcych.
3. Pieniądz gotówkowy w obiegu, z kasami MIF (pasywa kol. 1), obejmuje banknoty i monety wyemitowane przez NBP (bez banknotów i monet kolekcjonerskich).
4. Depozyty i inne zobowiązania wobec podmiotów krajowych (pasywa kol. 2) to środki złotowe i walutowe podmiotów krajowych zdeponowane w NBP na rachunkach bieżących, terminowych i rezerwy obowiązkowej, zobowiązania z tytułu operacji z udzielonym przyrzeczeniem odkupu oraz inne zobowiązania.
5. Emisja dłużnych papierów wartościowych (pasywa kol. 6) – dłużne papiery wartościowe wyemitowane przez NBP.
6. Kapitały i rezerwy (pasywa kol. 7) – fundusze własne i rezerwowe, wynik roku bieżącego oraz rezerwy.
7. Pasywa zagraniczne (pasywa kol. 8) – zobowiązania NBP wobec nierezydentów w złotych i walutach obcych.
8. Pozostałe pasywa (pasywa kol. 9) – pozostałe, niewymienione powyżej pozycje pasywów, m.in. odsetki niezapadłe od depozytów, pozycje przejściowe i konta rozliczeniowe.

Tabela IX. Bilans skonsolidowany monetarnych instytucji finansowych – aktywa i pasywa

1. Tabela IX zawiera skonsolidowany bilans monetarnych instytucji finansowych.
2. W aktywach i pasywach ww. bilansu zostały wysaldowane operacje wzajemne pomiędzy krajowymi monetarnymi instytucjami finansowymi.
3. Pozostałe aktywa (aktywa kol. 10) oraz pieniądz gotówkowy w obiegu (pasywa kol. 1) zostały pomniejszone o wartość gotówki znajdującej się w kasach pozostałych monetarnych instytucji finansowych.

Spis najważniejszych skrótów

BFG	Bankowy Fundusz Gwarancyjny
BIS	Bank for International Settlements (Bank Rozrachunków Międzynarodowych)
GBŚ	Grupa Banku Światowego
EBA	European Banking Authority (Europejski Urząd Nadzoru Bankowego)
EBC	Europejski Bank Centralny
EBOR	Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju
ECOFIN	Economic and Financial Affairs Council (Rada ds. Gospodarczych i Finansowych)
ESBC	Europejski System Banków Centralnych
ERRS	Europejska Rada ds. Ryzyka Systemowego (European Systemic Risk Board)
GUS	Główny Urząd Statystyczny
KDPW SA	Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych SA
KIR SA	Krajowa Izba Rozliczeniowa SA
KNF	Komisja Nadzoru Finansowego
KSF	Komitet Stabilności Finansowej
MF	Ministerstwo Finansów
MFW	Międzynarodowy Fundusz Walutowy
NBP	Narodowy Bank Polski
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju)
PFR	Polski Fundusz Rozwoju
PKB	produkt krajowy brutto
RPP	Rada Polityki Pieniężnej
RTGS	Real-Time Gross Settlement (rozrachunek płatności międzybankowych na zasadzie brutto w czasie rzeczywistym)
SDR	Special Drawing Rights (specjalne prawa ciągnięcia)
SEPA	Single Euro Payments Area (Jednolity Obszar Płatności w Euro)
SORBNET	System Obsługi Rachunków Banków w Centrali NBP
TARGET	Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer System (Paneuropejski Zautomatyzowany Błyskawiczny System Rozrachunku Brutto w Czasie Rzeczywistym)
UE	Unia Europejska
UKNF	Urząd Komisji Nadzoru Finansowego

---

www.nbp.pl

